

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta ja laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n ja opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta. Laissa säädettäisiin uusista lukiokoulutuksen sekä ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjille myönnettävän rahoituksen perusteista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia ja ammatillisesta peruskoulutuksesta, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta ja opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annettuja lakeja.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannusperustan perusteella ja muutettavaksi lukiokoulutuksen sekä ammatilliseen peruskoulutukseen ja ammatilliseen lisäkoulutukseen kohdennettava rahoitus valtion talousarvioon perustuvaksi. Lukiokoulutuksen sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen osalta rahoitus sisältää kunnan rahoitusosuuden. Talousarvioon perustuvaa määrärahaa ehdotetaan korotettavaksi indeksillä.

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus muodostuisi pääasiassa perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksista, joiden osuudet kokonaisrahoituksesta määriteltäisiin lainsäädännössä. Kunkin rahoitusosuuden perusteina huomioitaisiin erilaisia suoritteita,

kuten opiskelijavuodet, tutkinnot ja tutkinnon osat. Rahoitusosuuksien keskinäiset painoarvot sekä niissä huomioitavat suoritteet vaihtelisivat eri koulutusmuodoissa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmässä rahoituksen myöntämisperusteet olisivat osittain erilaiset oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa, oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa peruskoulutuksessa, oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa sekä oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa.

Varainhoitovuodelle myönnettävä rahoitus ei perustuisi varainhoitovuoden suoritteisiin, vaan varainhoitovuotta edeltävinä vuosina toteutuneisiin suoritteisiin. Koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus perustuisi koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteelliseen osuuteen kaikista huomioitavista suoritteista.

Opiskelijamäärien käyttäminen rahoituksen perusteena korvattaisiin opiskelijavuosilla. Opiskelijavuodella tarkoitettaisiin 365 kalenteripäivää, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Perusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin toteutuneet opiskelijavuodet. Lukiokoulutuksessa huomioitaisiin myös lukiolain 20 §:n 4 momentin mukaiset opinnot ja saavutettavuus. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa perus- ja lisäkoulutuksessa opiskelijavuosissa huomioitaisiin koulutusajat ja tutkinnot kertoimilla sekä erityisopetusta saaneet opiskelijat. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa huomioitaisiin lisäksi ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat.

Rahoituksen ajallisia myöntämisperusteita tarkistettaisiin siten, että lukiokoulutukseen ja ammatilliseen perustutkintoon voitaisiin myöntää perusrahoitusta enintään kolmen opiskelijavuoden ajan. Jos opiskelija on aiemmin suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon perusrahoitusta voitaisiin kuitenkin myöntää enintään kahden opiskelijavuoden ajan. Näihin muutoksiin liittyen lisättäisiin lukiolakiin ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin säännökset opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissaolevaksi opiskelijaksi.

Suoritusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin suoritettavat tutkinnot, ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen osat ja ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen osat ja lukiokoulutuksessa lukion oppimäärän suoritukset. Ammatillisessa koulutuksessa rahoitusta korotettaisiin lisäksi erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden ja vaila perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suoritteiden perusteella.

Vaikuttavuusrahoitusosuudessa otettaisiin uutena tuloksellisuuden mittarina käyttöön opintojen keskeyttämisen vähentäminen, opiskelijahyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalautte. Lisäksi oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa vaikuttavuusrahoitus sisältäisi myös tulosmittarin, jossa huomioidaan tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen sekä henkilöstön kelpoisuus ja kehittämistoimenpiteet. Lukiokoulutuksessa uutena mittarina otettaisiin käyttöön jatko-opintoihin sijoittuminen.

Talousarviomäärärahoista kuntaosuuksiin rahoitetaan rahoitusosuuksien lisäksi seuraavat kokonaisuudet: erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus ammatillisessa peruskoulutuksessa, majoitusrahoitus sekä harkinnanvarainen rahoitus lukiossa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa. Nämä vähennetään talousarviomäärärahoista ennen rahoitusosuuksien laskemista. Lisäksi erillisellä määrärahalla korvataan arvonalisävero yksityisille koulutuksen järjestäjille.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain mukaisen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoitus perustuisi valtioneuvoston asetuksella säädettävään perushintaan. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella rahoitettavassa koulutuksessa ei olisi suorituksiin tai vaikuttavuuteen perustuvaa rahoitusosuutta, vaan rahoitus perustuisi opiskelijavuosien määrään.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille myönnettäisiin rahoitusta myös majoituksen järjestämisestä, joka perustuisi valtioneuvoston asetuksella säädettävään perushintaan.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille voitaisiin myöntää harkinnanvaraista rahoitusta. Lukiokoulutuksessa harkinnanvarainen korotus sisältäisi erillisen rahoituksen lukion erityiseen koulutustehtävään.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT.....	6
1 JOHDANTO.....	6
Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma.....	6
Valtioneuvoston vahvistama koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma ...	6
Rakennepoliittinen ohjelma.....	6
Pääministeri Alexander Stubbin hallitusohjelma.....	7
2 NYKYTILA.....	7
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	7
Rahoitusjärjestelmän peruseriaatteet.....	7
Rahoitusvastuun jakautuminen valtion ja kuntien kesken.....	8
Kuntien valtionosuus sekä kuntayhtymien ja yksityisten koulutuksen järjestäjien rahoitus lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa.....	9
Keskimääräiset yksikköhinnat.....	9
Lukiokoulutuksen rahoitus.....	10
Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan laskenta.....	12
Ammatillisen peruskoulutuksen tulosrahoitus.....	13
Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus	14
Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytyminen.....	14
Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituksen erityispiirteet ammatillisessa peruskoulutuksessa.....	15
Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen.....	15
Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat.....	16
Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus.....	17
Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen.....	17
Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus.....	17
Ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitus.....	18
Opiskelijoilta kerättävät maksut ammatillisessa koulutuksessa.....	18
Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinnoissa.....	19
Rahoituksen laskeminen.....	19
Koulutuksen järjestäjäkohtaisen rahoituksen maksaminen.....	20
2.2 Nykytilan arviointi.....	20
Lukiokoulutus.....	20
Ammatillinen peruskoulutus.....	20
Ammatillinen lisäkoulutus.....	21
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	22
3.1 Tavoitteet.....	22
Lukiokoulutus.....	22
Ammatillinen peruskoulutus ja ammatillinen lisäkoulutus.....	23

3.2	Keskeiset ehdotukset.....	23
	Rahoitusjärjestelmän yleiset periaatteet	23
	Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän keskeiset piirteet.....	24
	Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän keskeiset piirteet	25
	Rahoituksen määräytyminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa	27
	Rahoituksen ajallinen rajaaminen ammatillisessa perustutkinnossa	28
	Poissa olevaksi opiskelijaksi ilmoittautuminen.....	29
	Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus ammatillisessa peruskoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa	29
	Rahoituksen määräytyminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa	30
	Rahoituksen määräytyminen oppisopimuskoulutuksessa	31
	Tiedonkeruu ja siirtymäajat.....	31
4	ESITYKSEN VAIKUTUKSET	33
4.1	Taloudelliset vaikutukset	33
	<i>Vaikutukset valtiontalouteen ja kunnallistalouteen .....</i>	33
	<i>Vaikutukset koulutuksen järjestäjien saamaan rahoitukseen .....</i>	34
4.2	Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	36
	Vaikutukset koulutuksen järjestäjiin	37
4.3	Yhteiskunnalliset vaikutukset	39
	Vaikutukset lukiokoulutuksessa	39
	Ammatillisessa peruskoulutuksessa	39
	<i>Vaikutukset työmarkkinoihin .....</i>	40
	<i>Vaikutukset väestön koulutustasoon ja opiskelijoihin .....</i>	40
5	ASIAN VALMISTELU	41
5.1	Valmisteluvaiheet ja -aineisto	41
5.2	Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	41
6	RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	42
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	44
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	44
1.1	laki lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta	44
	1 luku Yleiset säännökset.....	44
	2 luku Rahoituksen perusteet ja kunnan omarahoitusosuus.....	46
	3 luku Lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksen määräytyminen koulu- tuksen järjestäjälle	56
	4 luku Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen mää- räytyminen.....	59
	5 luku Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräy- tyminen	71
	6 luku Oppisopimuskoulutuksen rahoituksen määräytyminen	74
	7 luku Erityiset valtionavustukset	78
	8 luku Erinäiset säännökset.....	78
	9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.....	84
1.2	Lukiolaki	87

1.3	Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta.....	89
1.4	Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta.....	91
1.5	Laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta	91
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	91
3	VOIMAANTULO.....	92
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	92
	LAKIEHDOTUKSET	94
	1. Laki lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta.....	94
	2. Laki lukiolain muuttamisesta	116
	3. Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	118
	4. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta ...	120
	5. Laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta	121
	LIITTEET	122
	RINNAKKAISTEKSTIT	122
	2. Laki lukiolain muuttamisesta	122
	3. Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	125
	4. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta ...	128
	5. Laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta	129
	ASETUSLUONNOS	130
	Valtioneuvoston asetus lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta	130

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman mukaan lukioiden rahoituspohja uudistetaan siten, että se turvaa ikäluokkien pienentyessä lukiokoulutuksen laadun ja alueellisen saavutettavuuden myös etäopetusta hyödyntäen. Lukiorahoituksen perusteisiin sisällytetään tuloksellisuusrahoitusosuus, joka palkitsee koulutuksen laadusta ja laadun parantamisesta, esimerkiksi yksilön oppimistulosten paranemisesta ja vähäisistä keskeyttämisistä.

Hallitusohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitus uudistetaan tukemaan nykyistä paremmin koko ikäluokan kouluttamista, koulutuksen läpäisyn parantamista ja nopeampaa siirtymistä työelämään. Oppilaitoksia palkitaan koulutuksen laadusta ja laadun parantamisesta. Näyttötutkintokoulutuksen rahoitus järjestetään siten, että rahoitus ei kannusta tarpeettoman valmistavan koulutuksen järjestämiseen. Toisen asteen koulutuksen rahoitus myönnetään koulutuksen järjestäjälle.

Valtioneuvoston vahvistama koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma

Valtioneuvoston vuosille 2011—2016 vahvistaman koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaan lukiokoulutuksen rahoitusperusteet uudistetaan ottaen huomioon rahoituksen ylläpitäjäneutraalisuus. Rahoitusta uudistetaan siten, että se turvaa ikäluokkien pienentyessä lukiokoulutuksen laadun ja alueellisen saavutettavuuden myös etäopetusta hyödyntäen. Kontaktiopetuksen säilyessä ensisijaisena ja pääsääntöisenä opetusmuotona hyödynnetään etäopetuksen tarjoamat mahdollisuudet opetustarjonnan turvaamisessa ja opetuksen monipuolistamisessa. Rahoitusperusteisiin sisällytetään tuloksellisuusrahoitusosuus, joka palkitsee koulutuksen laadusta ja laadun parantamisesta, esimerkiksi yksilön oppimistulosten paranemisesta ja vähäisistä keskeyttämisistä. Rahoit-

tusta uudistettaessa turvataan maahanmuuttajien mahdollisuus lukiokoulutukseen. Olosuhdetekijät tulee ottaa huomioon. Rahoitusperusteiden uudistamisen tulee tukea lukiokoulutuksen laadun ja tuloksellisuuden kehittämistä ja kannustaa koulutuksen läpäisyyn.

Kehittämissuunnitelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien rahoitusta tulee kehittää siten, että se muodostaa nykyistä selkeämmän kokonaisuuden ja tukee elinikäiselle oppimiselle, yhteiskuntatakuun toteuttamiselle sekä koulutusjärjestelmän laadulle, tehokkuudelle ja tuloksellisuudelle asetettavien tavoitteiden saavuttamista. Kehittämissuunnitelman mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitus uudistetaan palkitsemaan koulutuksen laadusta ja laadun parantamisesta. Tavoitteena on tukea nykyistä paremmin koko ikäluokan kouluttamista, koulutuksen läpäisyn parantamista, nopeampaa siirtymistä työelämään ja aiemmin opitun tunnustamista.

Kasvaviin aikuiskoulutustarpeisiin vastaaminen edellyttää toiminnan tehostamista sekä rahoituksen kannustavuuden lisäämistä. Oppilaitoksille luodaan taloudellisia kannustimia kouluttaa tutkintoa vailla olevia aikuisia ja niitä kannustetaan työpaikkojen kanssa tehtävään yhteistyöhön ja hakevaan toimintaan.

Rakennepoliittinen ohjelma

Hallitus on sopinut 29 päivänä elokuuta 2013 rakennepoliittisesta ohjelmasta, jonka mukaan lukiokoulutusta kehitetään rahoitusta sekä opetusta tehostamalla niin, että entistä useammat valmistuvat kolmen vuoden tavoiteajassa.

Rakennepoliittisen ohjelman mukaan aikaisemman osaamisen, työkokemuksen ja koulutuksen hyväksilukua lisätään ammatillisiin tutkintoihin johtavissa koulutusohjelmissa. Rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta 29 päivänä marraskuuta 2013 tehdyn päätöksen mukaan ammatillisen koulutuksen (perus- ja lisäkoulutus) rahoitusjärjestelmä uudistetaan siten, että rahoitus perustuu ensisijaisesti suorituksiin (esim. tutkinnot, osatut-

kinnot, osaamispisteet) ja tuloksiin, ei opiskeluaikaan. Jatkossa keskitytään tutkintojen osien ja tutkintojen järjestämiseen ja luovutaan muun koulutuksen julkisesta rahoituksesta: lukiokoulutuksen aineopinnoista ja ammatillisen lisäkoulutuksen (oppilaitos- ja oppisopimusmuotoinen) osatutkintoon johtamattomasta koulutuksesta. 2.asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa tiivistetään siten, että vahvojen lukio- ja ammatillisen koulutuksen (perus- ja lisäkoulutus) järjestäjien toimintaedellytyksiä parannetaan ja jatko-opintoihin ja työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen alueellinen saavutettavuus voidaan turvata.

Hallitus on 25 päivänä maaliskuuta 2014 päättänyt rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta osana julkisen talouden suunnitelmaa. Toimeenpanopäätöksen mukaan toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmä ja järjestäjäverkko uudistetaan. Rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan ja toisen asteen koulutukseen kohdennettava valtion rahoituksen kokonaismäärä muutetaan talousarvioon perustuvaksi vastaavalla tavalla kuin yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla. Jatkossa talousarvioon otettavaa määrärahaa korotettaisiin kustannustason muutosta vastaavasti indeksiin perustuen.

Uusia rahoituksen määräytymisperusteita sovelletaan ensimmäisen kerran määriteltäessä rahoitusta vuodelle 2017. Rahoitusjärjestelmän ja järjestäjäverkon uudistuksilla toteutetaan yhteensä 260 milj. euron julkisen rahoituksen vähennys, josta valtionosuuksien vähennyksenä on kehystasossa huomioitu 100,5 milj. euroa vuodesta 2017 alkaen. Valtion lisärahoitus lukiokoulutuksen erityisen koulutustehtävän toteuttamiseen puolitetaan vuodesta 2016 lukien. Vuodesta 2017 alkaen lopetetaan valtionosuusrahoitus lukiokoulutuksen aineopintoihin ylioppilastutkinnon suorittaneilta, rajataan lukion sekä ammatillisen koulutuksen tutkintotavoitteisesta opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä valtionosuusrahoitus enintään kolmeen vuoteen, lopetetaan valtion rahoitus ammatillisen lisäkoulutuksen tutkintoon tai sen osaan johtamattomaan koulutukseen sekä luovutaan erikoisoppilaitosten rahoituksesta nykyisessä muodossa. Suomen Ilmailuopiston sekä eri-

koisoppilaitosten järjestämän tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavan koulutuksen rahoitus siirretään osaksi ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta.

Pääministeri Alexander Stubbin hallitusohjelma

Pääministeri Alexander Stubbin 24.6.2014 hallituksen ohjelman mukaan ohjelma perustuu pääministeri Kataisen hallituksen ohjelmaan, rakennepoliittiseen ohjelmaan sekä sen toimeenpanoa ja julkisen talouden sopeuttamista koskeviin linjauksiin. Kataisen hallituksen ohjelma vaalikaudelle 2011—2015 ja sen tavoitteet ovat edelleen voimassa. Hallituksen ohjelmassa todetaan, että toisen asteen ammatillisen ja yleissivistävän koulutuksen rahoitusta ja rakennetta uudistetaan vuoteen 2017 mennessä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Rahoitusjärjestelmän peruseriaatteet

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus perustuu laskennalliseen järjestelmään. Rahoituksen kokonaismäärä perustuu pääosin valtakunnallisista todellisista kustannuksista kerättäviin kustannustietoihin. Rahoitus perustuu niin sanottuun ylläpitäjämalliin, jossa rahoitus myönnetään koulutuksen järjestäjälle, joka päättää rahoituksen kohdentamisesta.

Lukiokoulutuksen järjestäjät ovat pääosin kuntia. Järjestäjäkunnat poikkeavat kooltaan muutaman tuhannen asukkaan kunnista aina yli puolen miljoonan asukkaan Helsinkiin. Lukiokoulutuksen valtionosuus on porrastettu lukiokoulutuksen opiskelijamäärän perusteella. Lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille maksettava rahoitus on osa kuntien valtionosuusjärjestelmää. Nykyinen kuntien valtionosuusjärjestelmä on ollut voimassa vuoden 2010 alusta lukien. Kuntien valtionosuusjärjestelmä muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

annetun lain (1705/2009), jatkossa *rahoituslain*, mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ammatillinen koulutus on pääosin kuntaa laajempien alueiden työelämän tarpeisiin suunnattua ja monelta osin valtakunnallista. Koulutustarjonnan suuntaamisessa keskeistä on sen vastaavuus elinkeino- ja muun työelämän eri toimialojen tarpeisiin. Rahoitusjärjestelmällä pyritään turvaamaan tasapuolisesti eri ylläpitomuotojen, kuten kuntien, kuntayhtymien ja yksityisten koulutuksen järjestäjien toiminnan rahoitus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus perustuu laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään, joka kattaa koulutuksen järjestäjien käyttökustannuksiin myönnettävän lakisääteisen rahoituksen. Erillisestä investointien rahoitusjärjestelmästä on luovuttu vuoden 2006 alusta lukien.

Lukiokoulutuksen sekä ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa, sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1766/2009), jäljempänä *rahoitusasetus*. Rahoituslaissa lukiokoulutuksella tarkoitetaan lukiolaissa (629/1998) tarkoitettua lukiokoulutusta ja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävää lukiokoulutuksen valmistavaa koulutusta. Ammatillisella peruskoulutuksella tarkoitetaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitettua ammatillista peruskoulutusta, joka johtaa ammatilliseen perustutkintoon ja mainitussa laissa tarkoitettuja ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavia ja valmentavia koulutuksia sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaa koulutusta. Ammatillisella lisäkoulutuksella puolestaan tarkoitetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä muuta kuin tutkintoon johtavaa lisäkoulutusta.

Lukiokoulutuksen järjestäjistä 228 on kuntia, viisi kuntayhtymää, 36 yksityisiä ja kah-

deksalla yliopiston normaalikoululla on oikeus järjestää lukiokoulutusta.

Vuonna 2014 oppilaitosmuotoista ammatillista peruskoulutusta järjesti 131 koulutuksen järjestäjää, 11 kuntaa, 35 kuntayhtymää, 84 yksityistä yhteisöä tai säätiötä sekä valtio. Oppilaitosmuotoista ammatillista lisäkoulutusta peruskoulutusta järjesti 71 koulutuksen järjestäjää ja oppisopimusmuotoista ammatillista lisäkoulutusta 77 koulutuksen järjestäjää.

Lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 6425,98 euroa opiskelijaa kohden. Valtionosuusrahoituksen kokonaismäärä valtion vuoden 2014 talousarviossa on noin 679 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on noin 277 miljoonaa euroa.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2014 on 10 970,06 euroa ja valtionosuusrahoituksen kokonaismäärä valtion vuoden 2014 talousarviossa on noin 1 663 miljoonaa euroa, josta valtion rahoitusosuus noin 698 miljoonaa euroa ja kuntien rahoitusosuus noin 965 miljoonaa euroa. Oppisopimusmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen valtionosuusrahoituksen kokonaismäärä valtion vuoden 2014 talousarviossa on noin 96 miljoonaa euroa, josta valtion rahoitusosuus noin 24 miljoonaa euroa ja kuntien rahoitusosuus noin 56 miljoonaa euroa. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen valtion rahoituksen valtion vuoden 2014 talousarviossa momentilla 29.30.31 on noin 130 miljoonaa euroa ja 16 miljoonaa momentilla 29.30.51 (erikoisoppilaitokset). Oppisopimusmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen valtion rahoituksen kokonaismäärä valtion vuoden 2014 talousarviossa on noin 60 miljoonaa euroa. Lisäksi osa ammatillisesta koulutuksesta järjestetään yritysrahoitteisena henkilöstökoulutuksena tai työvoimapoliittisena koulutuksena.

Rahoitusvastuun jakautuminen valtion ja kuntien kesken

Lukiokoulutusta sekä ammatillista peruskoulutusta rahoittavat valtio ja kunnat yhdessä. Rahoitusvastuun jakautumisesta kuntien

ja valtion välillä säädetään rahoituslain 6 ja 8 §:ssä. Kuntien omarahoitusosuus on 58,11 prosenttia ja valtion rahoitusosuus vastaavasti 41,89 prosenttia. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjakoa toteutetaan asukaskohtaisen kunnan rahoitusosuuteen perustuvan ylläpitäjämallin mukaisesti. Kunta osallistuu rahoitukseen asukaskohtaisella euromäärällä, joka vuonna 2013 on noin 190 euroa asukasta kohti.

Ammatillisen lisäkoulutuksen julkinen rahoitus on kokonaisuudessaan valtionrahoitusta eikä se sisälly valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon.

Kuntien valtionosuus sekä kuntayhtymien ja yksityisten koulutuksen järjestäjien rahoitus lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus myönnetään ja maksetaan ylläpitäjämallin mukaisesti suoraan koulutuksen järjestäjälle.

Lukiossa kokonaisrahoituksen määrä muodostuu lukiokoulutusta ja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävää lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta saavien opiskelijoiden määrän ja opiskelijaa kohti määrätyn yksikköhinnan tulona. Lisäksi on säädetty, että yksityiselle koulutuksen järjestäjälle, jolle on määrätty erityiseksi koulutustehtäväksi järjestää lukiokoulutusta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, myönnetään mainittua opetusta varten valtionosuutta 57 prosenttia opiskelijamäärän ja yksikköhinnan tulosta niiden opiskelijoiden osalta, joilla ei ole kotikuntalaisia (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa rahoitus muodostuu suoritteiden määrän (opiskelijamäärä, oppisopimusten määrä) ja suoritekohtaisen yksikköhinnan tulona.

Koulutuksen järjestäjille maksetaan yksikköhinnan mukainen rahoitus täysimääräisesti lukuun ottamatta kuntia. Kuntien saamasta valtionosuusrahoituksesta vähennetään asukaskohtainen kuntaosuus, jolloin vältytään tarpeettomalta ristikkäiseltä maksuliikenteeltä.

Keskimääräiset yksikköhinnat

Rahoituslain 23 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteina käytettävät lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja taiteen perusopetuksen keskimääräiset yksikköhinnat. Keskimääräiset yksikköhinnat määrätään sen mukaisesti, mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 54 §:n 2 momentissa ja 57 §:ssä säädetään. Mainituissa pykälissä säädetään muutoksista, jotka otetaan huomioon keskimääräisiä yksikköhintoja laskettaessa. Näitä ovat valtionosuustehtävien laadun ja laajuuden muutokset, kustannustason arvioitut muutokset, vahvistamisvuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneen kustannustason muutoksen ja mainitulle vuodelle tehdyn arvion erotus sekä ne tarkistukset, jotka joka neljäs vuosi tehdään valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistamiseksi mainitun lain 58 §:n mukaisesti.

Valtionosuusprosentti säädetään kustannustenjaon tarkistuksen yhteydessä varainhoitovuodelle ja kolmelle sitä seuraavalle vuodelle. Vuoden 2015 alusta voimaan tulevan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (676/2014) 58 §:n mukaan valtionosuusprosentti säädetään varainhoitovuosittain. Kustannustenjaon tarkistus suoritetaan niinkään vuosittain. Siirtymäsäännöksen mukaan ensimmäinen lain mukainen kustannustenjaon tarkistus tehdään varainhoitovuodelle 2016 vuoden 2013 kustannustietojen perusteella.

Rahoituslain 23 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö määrää seuraavan varainhoitovuoden valtionosuuden perusteena käytettävät yksikköhinnat. Säännöksen mukaan koulutusmuotokohtaiset yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisten yksikköhintojen perusteella laskettavia euromääriä.

Yksikköhintoja on alennettu määräaikaaisesti vuoteen 2015 siten, että yksikköhintoja on leikattu säästöjen takia ja kustannustason muutosta (indeksikorotus) ei ole huomioitu vuosina 2013 ja 2014.

Rahoituslain perusteella määriteltävät lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat tarkistetaan joka neljäs vuosi vastaamaan koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita toteutuneita valtakunnallisia kokonaiskustannuksia.

Vuodesta 2016 alkaen tarkistus tehtäisiin vuosittain. Rahoituslain 24 §:n 1 momentissa säädetään lukiokoulutuksen yksikköhinnan laskennasta valtakunnallisten toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella. Lukiolaisissa tarkoitettuina koulutuksen kustannuksina otetaan huomioon lukiolain 1 §:n 1 momentissa ja 3 §:n 1 momentissa tarkoitettut lukiokoulutuksen sekä maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävästä lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta aiheutuneet kustannukset. Kustannustiedot kootaan koulutuksen järjestäjiltä. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon ulkoilla järjestetystä opetuksesta aiheutuneita menoja eikä mainittua opetusta saavia opiskelijoita.

Rahoituslain 25 §:n 1 momentissa säädetään ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintojen laskennasta valtakunnallisten toteutuneiden kokonaiskustannusten perusteella. Ammatillisen peruskoulutuksen kustannuksina huomioidaan kokonaiskustannukset, jotka ovat aiheutuneet koulutuksen järjestäjille ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun näyttötutkintona suoritettavan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen järjestämisestä. Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen kustannuksina huomioidaan sekä ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus että lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavat ja valmentavat koulutukset sekä 3 momentissa tarkoitettu kotitalousopetus.

Yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan siten, että toteutuneet valtakunnalliset kokonaiskustannukset jaetaan mainittuna vuonna valtionosuuden myöntämisen perusteena käytettävien opiskelijoiden yhteismäärällä, jotka opiskelevat kustannusten laskentaperusteissa huomioitavissa koulutuksissa. Lukiokoulutuksen yksikköhintoja laskettaes-

sa niiden opiskelijoiden määrästä, jotka opintonsa aloittaessaan ovat täyttäneet 18 vuotta, otetaan huomioon 58 prosenttia. Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan laskentaperusteena puolestaan ei huomioida oppisopimuskoulutuksessa olevia opiskelijoita, kuten ei myöskään oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Vuosittainen kustannustason muutos määräytyy peruspalveluiden hintaindeksin mukaisesti. Hintaindeksi perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen käyttömenoilla painotettuun kustannustason muutokseen.

Seuraavan kerran yksikköhintoja tarkistetaan toteutuneiden valtakunnallisten kustannusten perusteella vuodeksi 2016 siten, että laskennan pohjana käytetään vuoden 2013 toteutuneita kustannustietoja.

Kustannustenjaon tarkistus ei koske perustamiskustannuksia, arvonlisäveroa, laskennallisia korkoja ja poistoja sekä lainanhoitokustannuksia. Rahoituslain 31 §:ssä säädetään yksikköhintoja laskettaessa huomiotta jätettävistä kustannuksista. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien osalta poistojen huomioimisesta säädetään 25 §:n 2 momentissa.

Nykyinen kustannusten jaon tarkistusmenettely tuli voimaan vuonna 2006 ja sitä sovellettiin ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuksia vuodelle 2008. Pohjana olivat vuoden 2005 toteutuneet kustannukset.

Lukiokoulutuksen rahoitus

Lukiokoulutuksen ohjausjärjestelmä muodostuu toimintaa säätelevästä lainsäädännöstä sekä valtakunnallisista opetussuunnitelman perusteista.

Lukiokoulutuksen yksikköhintojen laskemisesta säädetään rahoituslain 24 §:ssä. Pykälän 1 momentissa säädetään todellisten kustannusten pohjalta suoritettavasta yksikköhintojen laskennasta. Pykälän 2 momentin mukaan kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan vähäisen opiskelijamäärän mukaisen tunnusluvun perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa

järjestetään. Jos kunta ei järjestä lukiokoulutusta, yksityisen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta. Ulkomailta järjestettävän koulutuksen yksikköhinta määrätään porrastamalla 23 §:n nojalla säädettyä lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään ja opetus- ja kulttuuriministeriö asetuksen nojalla määrää. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa 24 §:n 2 momentin mukaan.

Rahoitusasetuksen 1 §:ssä on säädetty tarkemmin lukion yksikköhinnan laskemisesta. Yksikköhinta lasketaan kunnalle ja kuntayhtymälle siten, että asianomaisen kunnan ja kuntayhtymän opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella laskettu tunnusluku kerrotaan lukiokoulutuksen keskimääräisellä yksikköhinnalla, ja näin laskettu euromäärä jaetaan luvulla 100. Tunnuslukua laskettaessa ei oteta huomioon niitä opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet lukio-opinnot 18 vuotta täytettyään eikä lukiolain yhtä tai useampaa lukion oppiainetta suorittamaan otettuja opiskelijoita. Kunnan ja kuntayhtymän tunnusluku on 100. Kunnassa ja kuntayhtymässä, jossa lukiossa opiskelevien määrä on alle 200, tunnuslukua korotetaan luvulla 0,4 jokaista opiskelijaa kohden, jolla opiskelijamäärä alittaa 200, ja lisäksi luvulla 2,1 jokaista opiskelijaa kohden, jolla opiskelijamäärä alittaa 60. Tunnuslukua korotetaan kuitenkin enintään luvulla 106. Kunnassa ja kuntayhtymässä, joka järjestää lukiokoulutusta sekä suomen että ruotsin kielellä, tunnusluku lasketaan erikseen suomenkielistä ja erikseen ruotsinkielistä koulutusta varten. Tunnusluku on kieliryhmittäin laskettujen tunnuslukujen opiskelijamäärillä painotettu keskiarvo.

Rahoituslain 24 §:n 3 momentissa on säädetty lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijoiden yksikköhinnan määrittämisestä. Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhinta määrätään porrastamalla lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa. Rahoituksen perusteena olevana suoritteena käytetään opiskelijamää-

riä sekä opiskelijaa kohden määrättyjä yksikköhintoja.

Pykälän 4 momentissa on säädetty yksikköhinnan korottamisesta sisäoppilaitoksessa ja siihen sisältyvän majoituksen ja ruokailun piirissä olevien opiskelijoiden osalta. Pykälän 4 ja 5 momentissa on säädetty koulutuksen järjestäjille yhteensä määrättyjen yksikköhintojen vastaamisesta valtakunnallisia kokonaiskustannuksia. Pykälän 6 momentissa on säädetty sisäoppilaitoksen opiskelijoiden yksikköhinnan laskemisesta.

Valtioneuvoston asetuksella on säädetty tarkemmin perusteista, joilla lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua oppiainetta suorittaminen muunnetaan opiskelijamääräksi ja otetaan huomioon 18 vuotta täytettyään opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden määrässä.

Erityisen koulutustehtävän rahoitus on osa lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitusta. Korotusten osuus vähentää vastaavalla määrällä muiden lukiokoulutuksen järjestäjien yksikköhintaa ja valtionosuutta. Erityistehtävään myönnettävän korotuksen määrä vaihtelee järjestäjittäin.

Lukion erityisen koulutustehtävän määrittämisperuste pohjautuu lukiolain 4 §:ssä säädettyyn järjestämisluvan myöntämiseen. Lukiokoulutuksen järjestämisluvan myöntämisestä ja sen muuttamisesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Nykyisiin lukiokoulutuksen järjestämisluviin sisältyvät/liittyvät erityistehtävät on pääosin uudistettu vuosina 2003—2004, jolloin ministeriö päätti hakemusten perusteella erityisistä koulutustehtävistä ja niihin sisältyvistä oikeuksista poiketa valtakunnallisesta tuntijaosta.

Vuoden 1998 jälkeen lukiokoulutuksen järjestämisluvapäätöksiin ei ole sisällytetty oikeutta yksikköhinnan korotukseen erityisen koulutustehtävän perusteella lukuun ottamatta yksittäisiä 2000-luvun alussa myönnettyjä IB-tutkintoihin tähtäviä koulutuksia ja yksittäistä lupaa urheiluun. Erityisiä koulutustehtäviä on yhteensä 42 koulutuksen järjestäjällä, joista etenkin suurilla kaupungeilla on useita erityistehtäviä. Koulutuksen järjestäjät voivat sijoittaa erityisen koulutustehtävän (IB-opetusta lukuun ottamatta) haluamaansa lukioon. Erityistehtävän piirissä olevia oppilaitoksia on runsaat 70.

Harkinnan varaista yksikköhinnan korotusta on saanut vuosittain noin 30 koulutuksen järjestäjää. Harkinnan varaisella korotuksella on voitu turvata muun muassa koulutuksen saavutettavuutta. Korotuksen saajat ovat olleet pääsääntöisesti pieniä koulutuksen järjestäjiä, jotka ovat sijainneet harvaan asutuilla alueilla, lukiokoulutusta järjestäviä kansanopistoja, pieniä yksityisiä ruotsinkielisiä koulutuksen järjestäjiä suomenkielisten alueiden sisällä tai sellaisia, joiden todelliset kustannukset ovat muista syistä, kuten esimerkiksi opiskelijamäärän nopeasta alenemista johtuen, olleet selvästi laskennallisia korkeammat.

Perusasteen jälkeistä koulutusta on kehitetty siten, että opiskelija voisi entistä paremmin rakentaa oman opintopolkunsa. Joustavia mahdollisuuksia suorittaa osia tutkinnosta yli tutkintorajojen on pyritty lisäämään. Rahoitusjärjestelmä ei ole kannustanut tämän koulutuspoliittisen tavoitteen toteuttamista vaan koulutuksen järjestäjien kustannusten jako on perustunut keskinäisiin sopimuksiin.

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan laskenta

Ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta määrätään rahoituslain 23 §:ssä säädetyllä tavalla. Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintojen laskennasta koulutusaloittain säädetään rahoituslain 25 §:n 2 momentissa. Laskentaperusteena käytetään kunkin koulutusalan koulutuksesta kaikille ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille aiheutuneita valtakunnallisia kokonaiskustannuksia. Yksikköhintojen porrastamisesta koulutusalan sisällä säädetään rahoitusasetuksen 4 §:n 1 momentissa, jossa säädetään tutkinnoista tai tutkintojen koulutusohjelmista, joissa ammatillisen peruskoulutuksen koulutusaloittaiset yksikköhinnat ovat korkeammat kuin muussa saman koulutusalan koulutuksessa. Lisäksi yksikköhintoja porrastetaan erityisopetuksen ja koulutuksen tuloksellisuuden perusteella.

Rahoituslain 25 §:n 3 momentissa säädetään yksikköhinnan määrittämisestä ammatil-

lisesta peruskoulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavissa ja valmentavissa koulutuksissa. Puheena olevien koulutusten yksikköhinnat määrätään porrastamalla ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa. Näistä koulutuksista aiheutuvat kustannukset eivät sisälly 25 §:n 2 momentin mukaisesti laskettuihin koulutusaloittaisiin kustannuksiin. Sen sijaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävä kotitalousopetus sisältyy matkailu-, ravitsemis- ja talousalan kustannuksiin. Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen rahoituksen perusteena on ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta kerrottuna luvulla 0,7, maahanmuuttajille järjestettävän ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoituksen perusteena yksikköhinta kerrottuna luvulla 0,84 ja vammaisille opiskelijoille järjestettävän valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen rahoituksen perusteena yksikköhinta kerrottuna luvulla 1,18.

Rahoituslain 25 §:n 4 momentissa säädetään yksikköhinnan laskemisesta, kun koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta kahdella tai useammalla koulutusaloilla taikka ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erilaisia ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavia koulutuksia. Koulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan tällöin painotetusti. Yksikköhinnaksi määrätään eri koulutusaloilla ja tutkinnoissa ja ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavissa koulutuksissa opiskelevien opiskelijoiden määrien ja eri koulutusalojen tai ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavien koulutusten yksikköhintojen perusteella laskettu opiskelijamäärällä painotettu keskiarvo.

Lain 25 §:n 5 momentin mukaan yksikköhinnat lasketaan siten, että yksikköhinnat yhteenlaskettuina vastaavat valtakunnallisia kokonaiskustannuksia.

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan lisäksi erityisopetuksen perusteella. Rahoitusasetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan kaikkien koulutusalojen sekä

ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen sekä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhintaa korotetaan erityisopetuksessa 47 prosenttia.

Lain 37 §:n 2 momentin mukaan asuminen koulutuksen järjestäjän osoittamassa opiskelijasuunnitelmassa on opiskelijalle maksutonta. Etuus ei koske näyttötutkintona suoritettavaa ammatillista peruskoulutusta.

Yksikköhinnan korottamisesta majoitusedun perusteella säädetään rahoitusasetuksen 10 §:ssä. Säännöksen 1 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa korotetaan majoitusedun saaneiden opiskelijoiden osalta euromäärällä, joka on 15 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa yksikköhinnan korotus on kuitenkin 63 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saaneiden opiskelijoiden osalta korotus on puolestaan 26 prosenttia.

Rahoituslain 25 §:n 4 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa. Koulutuksen järjestäjien yksikköhintaa on korotettu järjestämissuunnitelmassa määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella (vaikeavammaisten koulutus). Lisäksi erityisesti opiskelijamäärältään pienten koulutuksen järjestäjien ja laajalla alueella toimivien ruotsinkielisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintaa on korotettu niiden taloudellisen tilanteen perusteella. Yksikköhinnan korotusperusteena voi myös olla poikkeuksellisen kallis koulutus (kaivosala) tai valtakunnallinen kehittämishanke. Ammatillisen koulutuksen järjestäjäkentän kokoaamista on järjestäjäfuusioiden alkuvaiheen kustannusten perusteella tuettu yksikköhinnan harkinnanvaraisilla korotuksilla. Vuonna 2014 harkinnanvaraisten korotusten osuus on noin 0,7 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintarahoituksesta. Harkinnanvaraisista korotuksista sai 38 koulutuksen järjestäjää.

Ammatillisen peruskoulutuksen tulorahoitus

Rahoituslain 25 §:n 2 momentin mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan myös koulutuksen tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuuteen perustuva porrastus määräytyy opiskelijoiden työllistymisen, jatko-opintoihin siirtymisen, koulutuksen keskeyttämisen ja opintojen suoritusajan (vaikuttavuusmittari) sekä henkilöstön kelpoisuuden ja kehittämistoimenpiteiden perusteella (henkilöstömittarit). Tuloksellisuuden perusteella määräytyvä osuus on enintään kolme prosenttia 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuista valtakunnallisista kokonaiskustannuksista. Yksikköhinnan porrastamisesta toiminnan tuloksellisuuden perusteella sekä tuloksellisuuden arvioinnissa käytettävistä vaikuttavuus- ja henkilöstömittareista säädetään rahoitusasetuksen 5—7 §:ssä.

Rahoitusasetuksen 8 §:ssä säädetään tulosindeksin laskennan ulkopuolelle jäävistä koulutuksen järjestäjistä. Tulosindeksin laskennan ulkopuolelle jäävät ne ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät, joista tulosindeksin laskennan edellyttämää tietoa ei ole saatavissa tai joiden opiskelijamäärä on niin vähäinen, että tulosindeksiä ei voida tilastollisesti luotettavalla tavalla laskea. Tulosindeksiä ei myöskään lasketa koulutuksen järjestäjälle, jolle on ammatillisesta koulutuksesta annettu lain 9 §:n nojalla määrätty erityinen koulutustehtävä järjestää erityisopetusta.

Oppisopimuskoulutuksena ammatillista perustutkintoa suorittavat ovat mukana oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tulorahoituksen laskennassa. Vaikuttavuusmittarin (työllistyminen, jatko-opintoihin siirtyminen, koulutuksen keskeyttäminen ja opintojen suoritus aika) laskennassa perusjoukon pohja-aineiston muodostavat koulutuksen järjestäjän ammatillista perustutkintoa sekä opetussuunnitelmaperusteisena että näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa opiskelevat opiskelijat. Perusjoukkoon kuuluvat oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa opiskelevat opiskelijat. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävään ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaa on, kuten jäljempänä on todettu,

63,13 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Sitä ei porrasteta tuloksellisuuden perusteella.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus

Rahoituslain 25 §:n 6 momentin mukaan oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta on 63,13 prosenttia ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta. Vuonna 2014 oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen opiskelija-kohtainen yksikköhinta on 6 925,78 euroa ja yksityisillä koulutuksen järjestäjillä 7 030,91 euroa. Rahoitusasetuksen 4 §:n 7 momentin mukaan oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitukseen sovelletaan erityisopetuksessa oppisopimuskoulutuksen yksikköhintaa korotettuna 50 prosentilla.

Lisäksi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osan yksikköhinta on 63,13 prosenttia ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta silloin, kun rahoituksen perusteena oleva oppisopimus tehdään alle 25-vuotiaalle vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa olevalle.

Ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa oppisopimusten järjestäjäkohtaista määrää ei kiintiöidä vaan koulutusta saa järjestää kysynnän mukaisesti.

Opiskelijamäärien laskennasta säädetään rahoitusasetuksen 21 §:ssä. Rahoitus myönnetään ja tarkistetaan mainittua toimenpidettä edeltävän tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärien aritmeettisen keskiarvon perusteella.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytyminen

Ammatillisen peruskoulutuksen ohjausjärjestelmän keskeiset elementit ovat järjestämis- ja lupamenettelyyn perustuva säätelyjärjestelmä ja siihen kiinteästi liittyvä rahoitusjärjestelmä. Ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus

määräytyy opiskelijaa kohden määrätyn koulutuksen järjestäjän yksikköhinnan sekä koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärän tuloon perusteella. Järjestämisluvassa määritellään koulutuksen järjestäjän enimmäisopiskelijamäärä. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen osalta järjestämisluvassa määrätty enimmäisopiskelijamäärä on myös koulutuksen järjestäjien saaman ennakkollisen ja lopullisen rahoituksen katto.

Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärien laskennasta säädetään rahoituslain 48 §:ssä. Ammatillisessa peruskoulutuksessa varainhoitovuoden ennakkollinen rahoitus lasketaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden keskimääräisen opiskelijamäärän mukaan. Rahoituslain 50 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa myönnetyn rahoituksen varainhoitovuoden painotetun opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Ammatillisen peruskoulutuksen varainhoitovuoden rahoitusta myönnetään kuitenkin enintään järjestämisluvan kokonaisopiskelijamäärän mukaisesti.

Järjestämisluvista määrättävien enimmäisopiskelijamäärien ja rahoituksen määräämistä varten tehtävän keskihintapäätöksen perusteella valtion talousarvioesityksen määräraharave voidaan laskea tarkasti ja varmistaa siten, että momentille varattu määräraha ei käytännössä voi enakoimattomasti ylittyä.

Opiskelijamäärien laskennasta säädetään tarkemmin rahoitusasetuksen 21 §:ssä. Rahoitus myönnetään ja tarkistetaan mainittua toimenpidettä edeltävän tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärien painotetun keskiarvon perusteella. Opiskelijamäärään lasketaan ammatillisessa peruskoulutuksessa tutkintoa suorittavat opiskelijat, näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaa koulutusta saavat opiskelijat, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua valmistavaa ja valmentavaa koulutusta saavat opiskelijat sekä kotitalousopetusta muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena saavat opiskelijat.

Rahoitusasetuksen 23 §:ssä säädetään opiskelijaksi lukemista koskevista rajoituksista. Säännöksen mukaan ammatillisessa koulutuksessa opiskelija voidaan lukea opiskeli-

jaksi enintään niin kauan kuin opiskelu voisi päätoimisesti suoritettuna kestää. Ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 23 §:n mukaan opintojen päätoimisuudesta on voimassa, mitä opintotukilaisissa (65/1994) ja sen nojalla säädetään. Opintotukilain 5 a §:n 3 momentin mukaan ammatilliset opinnot ovat päätoimisia, kun opintojen laajuus on keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 120 opintoviikkoa, joten opintotukilain säännöksen perusteella ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen johtavat päätoimiset opinnot voivat kestää enintään neljä vuotta.

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituksen erityispiirteet ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi mainitun lain 9 §:n nojalla määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen järjestämisestä, erityisopetuksen yhteydessä annettavasta valmentavasta ja kuntouttavasta opetuksesta ja ohjauksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä kuusi on niin sanottuja erityisoppilaitoksia, jotka järjestävät järjestämislupansa puitteissa ainoastaan erityisopetuksen erityiseen koulutustehtävään perustuvaa koulutusta. Lisäksi kuudelle muulle koulutuksen järjestäjälle on myönnetty rajattu erityisopetuksen erityinen koulutustehtävä eli koulutuksen järjestämislupassa on määritelty kokonaisopiskelijamäärään sisältyvä erityisopetuksen opiskelijamäärä, jonka puitteissa järjestetään erityisopetuksen erityiseen koulutustehtävään perustuvaa koulutusta. Vuonna 2013 erityisopetuksen erityistehtävän perusteella järjestettävään koulutukseen myönnettiin rahoitusta yhteensä 155 miljoonaa euroa.

Rahoituslain 25 §:n 3 momentin nojalla rahoitusasetuksen 9 §:ssä säädetään yksikköhinnan laskemisesta erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella annettavassa koulutuksessa. Tällöin ei sovelleta rahoitusasetuksen säännöksiä maahanmuuttajille

järjestettävän ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen eikä vammaisille opiskelijoille järjestettävän valmentavan ja kuntouttavan opetuksen yksikköhinnan porrastuksista eikä erityisopetuksen porrastusprosenttia. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen osalta ei rahoitusasetuksen 8 §:n mukaan sovelleta myöskään tulosrahoitusta koskevia säännöksiä.

Rahoitusasetuksen 9 §:n 2 momentin mukaan erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä erityisopetuksessa korotetaan ammatillisen koulutuksen koulutusaloittain opiskelijaa kohden laskettuja yksikköhintoja euromäärällä, joka saadaan, kun mainitut koulutusaloitteiset yksikköhinnat kerrotaan luvulla 1,31. Asetuksen 9 §:n 3 momentin mukaan erityisoppilaitoksessa järjestettävän vammaisille opiskelijoille järjestettävän valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen sekä maahanmuuttajille järjestettävän ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhinta on ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta kerrottuna luvulla 1,65. Asetuksen 9 §:n 4 momentissa puolestaan säädetään yksikköhintojen korottamisesta vaikeasti vammaisen opiskelijan osalta tai henkilökohtaisen koulunkäyntiavustajan käyttämisen perusteella. Yksikköhintoja korotetaan näissä tilanteissa euromäärällä, joka saadaan kertomalla ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta vaikeasti vammaisen opiskelijan osalta korotuskertoimella 1,12 ja henkilökohtaisen koulunkäyntiavustajan käyttämisen osalta korotuskertoimella 2,72.

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionrahoitusta myönnetään ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen sekä muun kuin näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen lisäkoulutuksen toteuttamiseen. Lisäkoulutuksen valtionrahoitusta myönnetään myös ilman valmistavaa koulutusta, näyttötutkintoina suoritettavien ammatillisten perustutkintojen toteuttamiseen. Rahoituslain 10 §:n 1 momentin mukaan oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisä-

koulutuksen valtionosuusprosentti on omaehtoisessa koulutuksessa 85,60 prosenttia ja henkilöstökoulutuksessa 47,23 prosenttia.

Rahoituslain 5 §:n mukaan oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa rahoitus määräytyy koulutuksen järjestäjälle valtionrahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistetun opiskelijatyövuosien määrän sekä opiskelijatyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Rahoituslain 49 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain kunkin koulutuksen järjestäjän laskennallisen valtionrahoituksen perusteena käytettävän opiskelijatyövuosimäärän valtion talousarviossa määritellyn enimmäismäärän puitteissa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämissä määrätään kullekin koulutuksen järjestäjälle opiskelijatyövuosien vuotuinen vähimmäismäärä. Vähimmäismäärällä on pyritty lisäämään koulutuksen järjestäjien toiminnan ennakoitavuutta. Varsinainen toiminnan ohjaus on toteutettu rahoituspäätöksillä.

Lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien määrät vahvistetaan siten, että pohjana ovat ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaisessa järjestämissä määrätty opiskelijatyövuosien määrät. Rahoituksen perusteena olevia opiskelijatyövuosia vahvistetaan vuosittain vähintään järjestämissä määrän mukaiseen vähimmäismäärään saakka. Vuonna 2014 järjestämissä määrän mukainen opiskelijatyövuosien vähimmäismäärä on ollut yhteensä 12 883 opiskelijatyövuotta. Vahvistettavien opiskelijatyövuosien enimmäismäärä on rajoitettu valtion talousarviossa. Opiskelijatyövuosien vahvistamisen lähtökohtana on vakiintuneesti käytetty varainhoitovuotta edeltävän kahden vuoden toteutuneiden sekä perustietokyselyssä ilmoitettujen opiskelijatyövuosien mukaista keskiarvoa. Kahden vuoden keskiarvon käyttäminen on hidastanut koulutuksen järjestäjän rahoituksessa tapahtuvia muutoksia. Suoritteiden vahvistamisen yhteydessä niiden kokonaismäärä on kuitenkin sovittava valtion talousarviossa käytettävissä olevaan rahamäärään.

Rahoituslain 10 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään valtionosuuden perusteena olevien opiskelijatyövuosien määräytymisestä. Rahoitusasetuksen

30 §:n mukaan yksi opiskelijatyövuosi on 190 vähintään seitsemän tunnin mittaista työpäivää opiskelijaa kohden.

Näyttötutkintoina ilman valmistavaa koulutusta suoritettavat perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot otetaan myös huomioon vahvistettaessa ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrää. Sellainen näyttötutkinnon osa, joka suoritetaan osallistumatta tutkintoon valmistavaan koulutukseen vastaa rahoitusta määrättäessä kahdeksaa prosenttia täydestä opiskelijatyövuodesta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintojen laskemisesta säädetään rahoituslain 27 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat lasketaan rahoituslain 23 §:n 1 momentin mukaisen ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella erikseen omaehtoiseen lisäkoulutukseen ja henkilöstökoulutukseen.

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa. Yksikköhintojen porrastamisesta säädetään rahoitusasetuksen 11 §:ssä. Pykälän 1 momentissa on määritelty koulutusaloittain ja eräissä tilanteissa tutkinnoittain muodostetut hintaryhmät ja kullekin hintaryhmälle kerroin. Lisäksi säännöksessä on määritetty kerroin myös muulle kuin näyttötutkintoon valmistavalle koulutukselle. Hintaryhmät perustuvat koulutuksen järjestämiskustannuksissa oleviin ala- ja tutkinto-kohtaisiin eroihin.

Koulutusaloittaiset yksikköhinnat saadaan, kun keskimääräinen yksikköhinta kerrotaan rahoitusasetuksessa säädetyllä kunkin koulutusalan hintaryhmäkertoimella.

Rahoitusasetuksen 11 §:n mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaa korotetaan niiden opiskelijoiden osalta, joilla annetaan erityisiä opetus- ja oppilashuoltopalveluita opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotus on 50 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus

Rahoituslain 27 §:n 3 momentin mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan myös tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuuden osuus on enintään kolme prosenttia koulutuksen järjestäjien yksikköhintojen laskennassa käytettävien valtionosuuksien laskennallisesta perusteesta.

Tuloksellisuuteen perustuva valtionosuuden määrä määräytyy suoritettujen tutkintojen perusteella. Tulosrahoituksen laskennassa otetaan huomioon lisäksi hintaryhmä ja hintaryhmittäinen tutkinnon suorittamisaste. Porrastus myönnetään niille ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjille, joiden järjestämän valmistavan koulutuksen perusteella tutkinnot on suoritettu.

Tulosrahoitus lasketaan kullekin koulutuksen järjestäjälle vahvistettavaan yksikköhintaan sisältyvänä osana. Tulosrahoitus perustuu kahden rahoituksen määräämistä edeltävän vuoden aikana suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrien keskiarvoon ja samana ajankohtana toteutuneiden opiskelijatyövuosien keskiarvoon. Tulosrahoitus lasketaan koulutuksen järjestäjän laskennallisesta perusteesta.

Tulosrahoituksen määräytymisestä ja järjestäjäkohtaisten tulosrahoitusosuuksien enimmäismääristä säädetään tarkemmin rahoitusasetuksen 12 §:ssä.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Rahoituslain 10 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen käyttökustannuksia varten euromäärä, joka saadaan, kun mainittua koulutusta saavien opiskelijoiden määrät kerrotaan mainittua koulutusta varten opiskelijaa kohden määrätyillä yksikköhinoilla.

Rahoituslain 27 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat. Yksikköhinnat määrätään erikseen ammattitutkintoon ja

erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä muuta ammatillista lisäkoulutusta varten. Oppisopimuskoulutuksessa yksikköhintoja ei porrasteta koulutuslakohtaisesti.

Erityisopetuksessa yksikköhinta määräytyy rahoitusasetuksen 13 §:n 5 momentissa säädetyn mukaisesti tulosrahoituksen laskennallisen perusteen mukaista yksikköhintaa 50 prosenttia korottamalla. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinta vuonna 2014 on ollut ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa 3 268,70 euroa ja muussa lisäkoulutuksessa 2 360,73 euroa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämissä määrätään oppisopimusten vuotuinen vähimmäismäärä. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa oppisopimusten enimmäismääristä päätetään vuosittain valtion talousarviossa ja järjestäjäkohtaisesti vuosittain ministeriön enimmäismääräpäätöksellä.

Opiskelijamäärien laskennasta säädetään rahoitusasetuksen 21 §:ssä. Rahoitus myönnetään ja tarkistetaan mainittua toimenpidettä edeltävän tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärien keskiarvon perusteella. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa rahoitus suoritetaan laskentapäivien keskiarvon mukaisesti, mutta kuitenkin enintään opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisten suoritemäärien puitteissa.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa tuloksellisuuden perusteella määräytyvä osuus on enintään kolme prosenttia valtionosuuden perusteena olevasta laskennallisesta osuudesta. Yksikköhintoja porrastetaan tuloksellisuuden perusteella erikseen tutkintotavoitteisessa ja muussa koulutuksessa. Koulutuksen järjestäjän tulosrahoituksen laskennassa käytetään kahden rahoituksen määräämistä edeltäneen vuoden aikana toteutuneiden opiskelijamäärien keskiarvoa ja vastaavana ajankohtana suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrien keskiarvoa sekä koulutuk-

sen järjestäjän vastaavalla tavalla tutkintojen määrää.

Ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitus

Rahoituslain 10 §:n 3 momentissa säädetään ammatillisen erikoisoppilaitoksen rahoituksen perusteista. Ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitusta myönnetään sellaisille koulutuksen järjestäjille, joilla on oikeus järjestää ammatillista lisäkoulutusta aikuiskoulutuslain 4 §:n 3 momentin mukaisesti pääasiassa koulutuksen järjestäjän tai sen jäsenyhteisön toiminnan harjoittamiseksi tarvittavaa ammatillista lisäkoulutusta järjestävässä ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa.

Rahoituslain 10 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnetään valtionosuutta ammatillisen erikoisoppilaitoksen käyttökustannuksia varten euromäärä, joka saadaan, kun koulutuksen järjestäjälle rahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistettu opiskelijatyöpäivien määrä kerrotaan opiskelijatyöpäivää kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijatyöpäivien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä opiskelijatyöpäivien lukumäärä perustuu vakituneesti kahden varainhoitovuotta edeltävän vuoden tilastointipäivinä ilmoitettujen opiskelijatuntien perusteella. Koulutuksen järjestäjien ilmoittamat opiskelijatuntitiedot muunnetaan opiskelijatyöpäiviksi jakamalla tunnit 7:llä ja kahdesta vuodesta lasketaan keskiarvo. Valtion talousarviossa on erikseen määritelty Suomen Ilmailuopistolle vuosittain myönnettävien opiskelijatyöpäivien enimmäislukumäärä.

Rahoituslain 27 §:n 4 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain ammatillisten erikoisoppilaitosten opiskelijatyöpäiväkohtaisen yksikköhinnan. Yksikköhinta määrätään tarkistamalla edelliselle vuodelle määrättyä yksikköhintaa soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon.

Yksikköhinnat porrastetaan rahoitusasetuksen 14 §:n mukaan kertomalla yksikköhinta erikoisoppilaitoksittain rahoitusasetuksen 11 §:n 1 momentissa säädettyjen koulu-

tusalojen mukaan muodostettujen hintaryhmien perusteella määräytyvällä luvulla. Rahoitusasetuksen 14 §:n 2 momentin mukaan ammatilliset erikoisoppilaitokset sijoitetaan yksikköhintojen laskemista varten edellä tarkoitettuihin koulutusaloittain muodostettuihin hintaryhmiin erikoisoppilaitoksen pääasiallisen koulutusalan perusteella. Hintaryhmiin sijoittelua tarkistetaan neljän vuoden välein.

Erikoisoppilaitosten rahoitusta ei kohdeneta erikseen tutkintoon johtavaan tai eitutkintoon johtavaan koulutukseen kuten muussa ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Kaikkeaa saman koulutuksen järjestäjän koulutusta rahoitetaan koulutuksen sisällöstä riippumatta samansuuruisella yksikköhinnalla. Sen sijaan rahoituksessa huomioidaan erikseen etä- ja lähiopetuksen tunnit.

Rahoitusasetuksen 14 §:n 3 momentin mukaan etäopetuksena toteutetun koulutuksen yksikköhinta on koulutusaloittain muodostetusta hintaryhmästä riippumatta 50 prosenttia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua ammatillisille erikoisoppilaitoksille vahvistetusta opiskelijatyöpäiväkohtaisesta keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Etäopetuksena järjestetyn koulutuksen opiskelijatyöpäivien määrästä otetaan valtionosuuden laskennassa rahoitusasetuksen 14 §:n 4 momentin nojalla huomioon enintään 40 prosenttia erikoisoppilaitoksen muutoin kuin etäopetuksena toteuttamien opiskelijatyöpäivien määrästä. Edellytyksenä on lisäksi, että koulutus on ohjattua ja perustuu erikoisoppilaitoksen koulutussuunnitelmaan.

Ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitus ei ole kustannuksiin perustuvaa, eikä niiden saamaa rahoitusta myöskään tarkisteta varainhoitovuoden päättyessä.

Opiskelijoilta kerättävät maksut ammatillisessa koulutuksessa

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 1 momentin mukaan ammatillisessa peruskoulutuksessa opetus on opiskelijalle maksutonta. Lain 27 §:n 4 momentin mukaan henkilö voidaan kuitenkin ottaa suorittamaan ammatillinen tutkinto tai sen osa yksityisopiskelijana ja tällöin opiskelijalta

voidaan periä maksuja. Erityisestä syystä opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa luvan periä opiskelijoilta maksuja muissakin tapauksissa. Kyseistä säännöstä sovelletaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 17 §:n 1 momentin nojalla myös kyseisessä laissa tarkoitettuna näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaan koulutukseen.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 17 §:n 2 momentin mukaan ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa sekä muussa lisäkoulutuksessa opiskelijalta voidaan periä kohtuullinen opiskelumaksu. Maksulla katetaan koulutuksen ja tutkinnon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinnoissa

Rahoituslain 32 §:n 1 momentin mukaan lukion ja ammatillisen koulutuksen yksikköhintoja korotetaan yksityisen koulutuksen järjestäjän osalta siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityiselle koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista mainitussa koulutusmuodossa. Vuosina 2012—2015 korotus on vuoden 2009 kustannustietojen perusteella ammatillisessa koulutuksessa 5,2 prosenttia ja lukiokoulutuksessa 3,71 prosenttia.

Pykälän 2 momentin säännös mahdollistaa ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien ylläpitojärjestelyjen yhteydessä kunnille ja kuntayhtymille palautettujen arvonlisäverojen takaisin maksamisesta aiheutuvan lisärasituksen kompensoinnin korottamalla yksityisen yhteisön tai säätiön yksikköhintaa. Yksikköhintaa voidaan korottaa hakemuksesta kunnan tai kuntayhtymän rahoituslain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta siten, että korotus kerrottuna rahoituksen määräämisessä käytettävällä opiskelijamäärällä vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvien luovutusten johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää. Säännös käsittää kiinteistön luovuttamisen myymällä tai luo-

vuttamalla käyttöön. Säännöksen tarkoitus on tukea ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen rakenteellista kehittämistä.

Korotuksia ei oteta huomioon vahvistettaessa 23 §:n 1 momentin mukaisia keskimääräisiä yksikköhintoja eikä määrättäessä yksikköhintoja mainitun pykälän 2 momentin mukaisesti. Pykälän 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei huomioida kunnan rahoitusosuutta laskettaessa eikä 1 momentissa tarkoitettua prosenttia laskettaessa.

Rahoituksen laskeminen

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskeissa asioissa valtioapuviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta Opetushallituksen Rahoitusyksikkö vastaa valtionosuusjärjestelmän tietojen keruusta ja laskentapalveluista. Laskennan tietojärjestelmä- ja raportointipalvelut ostetaan Tampereen yliopiston tietokonekeskukselta. Osa tiedonkeruusta ostetaan Tilastokeskukselta.

Kustannusten tarkistamisvuotena lukion, ammatillisen peruskoulutuksen ja taiteen perusopetuksen keskimääräisen yksikköhinnan päätösprosessissa Tampereen yliopiston tietokonekeskus ministeriön kanssa yhteistyössä on laskenut kerätyistä kustannustiedoista valtionosuusperusteen kustannusten summan, laskenut keskimääräiset yksikköhintakustannukset ja lisännyt indeksiin sekä valtionosuustehtävien laadun ja laajuuden edellyttämät korotukset. Muina kuin kustannusten tarkistamisvuosina edellisen vuoden yksikköhintaan lasketaan indeksiin ja tehtävien laadun ja laajuuden aiheuttamat korotukset, sekä mahdolliset muut vuosikohtaiset muutokset, kuten mahdolliset leikkaukset. Keskihintalaskelmien perusteella ministeriö tekee esityksen valtioneuvoston asetukseksi keskimääräisten yksikköhintojen määräämiseksi.

Tilastokeskus kerää kuntien ja kuntayhtymien lukiokoulutuksen kustannustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä ja Opetushallitus kerää muiden koulutuksen järjestäjien kustannustiedot. Opetushallitus kerää ammatillisesta koulutuksesta sekä suorite- että kustannustiedot ja lukiokoulutuksessa kaikkien järjes-

täjien osalta opiskelijatiedot ja kustannustiedot yksityisten, valtion ja yliopistojen lukio-koulutuksen osalta.

Tampereen yliopiston tietokonekeskus laskee järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat. Ministeriö päättää vuosittain yksikköhinnosta näiden laskelmien perusteella. Tampereen yliopiston tietokonekeskus laskee asukaskohtaisen kunnan omarahoitusosuuden. Tampereen yliopiston tietokonekeskus perustaa rahoitukseen liittyvät rekisterit ja laatii niitä koskevat raportit ja vie ne internet-palvelimelle. Edellä mainittujen laskelmien perusteella ministeriö päättää vuosittaisesta rahoituksesta.

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen rahoituksen maksaminen

Rahoituslain 50 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää 6 §:ssä tarkoitettun kunnan valtionosuuden, 7 §:ssä tarkoitettun kuntayhtymän ja yksityisen järjestämän koulutuksen rahoituksen sekä 10 §:ssä tarkoitettun ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuuden hakemusta kunnalle tai muulle koulutuksen järjestäjälle. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa rahoituksen käyttökustannuksiin koulutuksen järjestäjälle siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 49 §:ssä säädetään.

2.2 Nykytilan arviointi

Lukiokoulutus

Kunnallisten koulutuksen järjestäjien sama korotus, kun opiskelijamäärä on alle 200 opiskelijaa, on turvannut koulutuksen saavutettavuutta. Samalla se on kuitenkin ehkäissyt koulutuksen järjestäjäverkon tarkoituksenmukaista kehittämistä tiheän kuntaverkon ja asukastiheyden alueilla, jossa lukiot ovat pieniä ja sijaitsevat maantieteellisesti lähellä. Lukiokoulutuksen järjestäjistä noin kolmasosa on sellaisia, joilla on alle 100 opiskelijaa. Alle 200 opiskelijan koulutuksen järjestäjiä on noin 60 prosenttia kaikista lukiokoulutuksen järjestäjistä. Tutkimuksen (VATT 135/2007) mukaan siirryttäessä 100 opiskelijan lukioista 200 opiskelijan lukioihin opiskelijakohtaiset kustannukset alenivat

selvästi. Tämän jälkeen muutos hidastui ja yli 400 opiskelijan jälkeen opetuksen järjestäjän koolla oli enää vain pieni vaikutus kustannusten alenemiseen. Näin arvioiden optimaalinen kustannustehokkuus saavutettaisiin noin 400 opiskelijan jälkeen.

Lukiokoulutuksen rahoitus, ammatillisen koulutuksen rahoituksesta poiketen, ei sisällä investointien rahoitusta poistojen kautta ja lukiokoulutuksen järjestäjä saa rahoitusta vain ns. pieniin hankkeisiin, jotka ovat alle 400 000 euroa. Rahoitusjärjestelmä ei ole yläpitäjäneutraali, sillä yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta määräytyy järjestäjän sijaintikunnan perusteella.

Lukiokoulutuksen rahoitus on perustunut kahdesti vuodessa toteutettujen laskentapäivien opiskelijamääriin. Lukiokoulutus on kurssimuotoista ja opiskelija voi ajallisesti varioida opintojensa etenemistä. Lukion opimäärää suorittava opiskelija on voitu laskea valtionosuuden piiriin enintään neljän vuoden ajan. Lukiokoulutuksen keskeyttäminen on ollut suhteellisen vähäistä, mutta opintoajat ovat pidentyneet 2000 –luvulla. Opintoaikojen pidentyminen on lisännyt kustannuksia. Rahoitusperusteet eivät ole kannustaneet toiminnan tuloksellisuuteen, esimerkiksi opintojen läpäisyyn kolmessa vuodessa ja koulutuksen vaikuttavuuteen, esimerkiksi jatko-opintoihin hakeutumiseen. Ne eivät ole myöskään kannustaneet järjestäjäverkon tarkoituksenmukaista alueellista kehittämistä.

Ammatillinen peruskoulutus

Ammatillisen peruskoulutuksen voimassa olevassa rahoitusjärjestelmässä koulutukseen järjestäjän rahoitus perustuu opiskelijamäärään ja opiskelijakohtaiseen yksikköhintaan.

Ammatilliseen peruskoulutukseen sisältyvän tuloksellisuusrahoituksen osuus on kolme prosenttia kokonaisrahoituksesta. Kaikki koulutuksen järjestäjät eivät myöskään ole tuloksellisuusrahoituksen piirissä johtuen niiden pienestä opiskelijamäärästä. Nykyisessä rahoitusjärjestelmässä 97 prosenttia rahoituksesta myönnetään pelkästään opiskelijan läsnäolon perusteella suorituksista riippumatta. Nykyinen rahoitusjärjestelmä turvaa rahoituksen vakauden ja ennakoitavuuden,

mutta ei ohjaa ja kannusta riittävän voimakkaasti toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen eikä aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen siten, että tehollinen koulutusaika lyhenisi.

Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen kehittämistä koskevat säädös- ja määräysmuutokset tulevat voimaan 1 päivänä elokuuta 2015. Uudistusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa ammatillisten tutkintojen osaamisperusteista määrittelyä ja tutkinnon osiin perustuvaa rakennetta, mikä tukee joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen rakentamista ja edistää aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamista ja tunnustamista osaksi tutkintoa.

Ammatillisen peruskoulutuksen uudistetut opiskelijaksi ottamisen perusteet otettiin käyttöön syksyllä 2013. Opiskelijavalintauudistusten yhtenä tavoitteena on joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen ja koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen. Tavoitteena onkin kehittää joustavia siirtymiä, joiden avulla koulutuspaikan vaihtoa suunnittelevat opiskelijat voisivat siirtyä toiseen koulutukseen vapaille opiskelupaikoille myös kesken lukuvuoden osallistumatta uudelleen yhteishakuun.

Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämisen yhteydessä pidettiin tärkeänä, että ammatilliseen perustutkintoon johtavaa koulutusta järjestettäessä mahdollistettaisiin tutkinnon suorittaminen vaihteittain tutkinnon osa kerrallaan. Pääsääntönä ammatillisessa peruskoulutuksessa on edelleen koko tutkinnon keskeytyksetön suorittaminen, mutta joissain tilanteissa tutkinnon suorittaminen osa kerrallaan voi olla opiskelijan elämäntilanteen vuoksi tarkoituksenmukainen ratkaisu. Mahdollisuus suorittaa tutkinto osa kerrallaan ylläpitää opiskelumotivaatiota ja ehkäisee opintojen lopullista keskeytymistä. Tutkintojärjestelmän kehittämistä koskeneen hallituksen esityksen (HE 12/2014 vp) mukaan tätä koskevat lainsäädäntömuutokset olisi tarkoitus valmistella rahoituslainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

Myös rahoitusjärjestelmän tulisi osaltaan tukea tutkintorakenteen kehittämiseksi, opintoaikojen lyhentämiseksi, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamiselle ja tunnustamiselle sekä joustavalle opiskelijavalinnalle

asetettuja tavoitteita. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän rahoitus perustuu kaksi kertaa vuodessa suoritettavaan opiskelijamäärien laskentaan ja rahoitusta voidaan myöntää päätoimisten opintojen ajaksi eli ammatillisessa perustutkinnossa enintään neljälle vuodelle. Rahoitus ei näin ollen ota riittävästi huomioon eri aikana vuodesta kavaa koulutusta ja opintoaikojen nykyistä suurempaa vaihtelua. Siten rahoitus ei edistä riittävästi opiskelijapaikkojen tehokasta ja joustavaa käyttöä. Järjestelmä ei myöskään riittävästi kannusta koulutuksen järjestäjiä opiskeluaikojen lyhentämiseen aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen tai kesäaikana tarjottavien opintojen hyödyntämisen kautta.

Ammatillisen koulutuksen joustavuutta lisää myös mahdollisuus sisällyttää tutkintoon tutkinnon osia muista perustutkinnoista tai ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista. Nykyinen rahoitusjärjestelmä ei kuitenkaan huomioi tätä ammatillisen koulutuksen menettelytapaa, vaan rahoitusta myönnetään aina ensisijaisesti suoritettavan tutkinnon koulutusalan perusteella.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen voidaan voimassa olevien säännösten mukaan myöntää rahoitusta enintään neljän vuoden ajaksi, mikä vastaa ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa säädettyä opintojen enimmäis-suoritusaikaa. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on kuitenkin kolme vuotta ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjän tulisikin järjestää opinnot siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon sen laajuutta vastaavassa ajassa. On tärkeää, että rahoitusjärjestelmä mahdollistaa koulutuksen rahoituksen koko opiskeluajalle, mutta toisaalta rahoitusjärjestelmä ei nykyisellään osaltaan luo riittävästi kannustetta siihen, että mahdollisimman moni opiskelija voisi suorittaa opintonsa niiden laajuuden mukaisesti kolmessa vuodessa.

Ammatillinen lisäkoulutus

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa lain tarkoituksena on antaa mahdollisuus ammattitaidon osoittamiseen sen hank-

kimistavasta riippumatta sekä edistää tutkintojen ja niiden osien suorittamista.

Ammatillinen lisäkoulutus, kuten myös näyttötutkintona suoritettava ammatillinen peruskoulutus tulee lain mukaan organisoida siten, että opiskeluaikat olisivat mahdollisimman lyhyitä, eikä pitkiä työstä poissaoloaikoja tarvittaisi. Lain mukaan valmistava koulutus ja tutkinnon suorittaminen tulee henkilökohtaistaa. Henkilökohtaistamisprosessin yhteydessä arvioidaan opiskelijan aiemmin oppima ja laaditaan suunnitelma koulutustarpeesta, valmistavan koulutuksen määrästä ja luonteesta ja tutkintosuorituksista. Näyttötutkintojen keskeinen lähtökohta on, että tutkinnon suorittaja opiskelee ainoastaan ne tutkinnon perusteiden sisällöt, joita hän ei muuten osaa.

Nykyinen rahoitusmalli ei kaikilta osin tue toimintalainsäädännön tavoitteita. Koulutuksen järjestäjälle maksettavan valtionosuuden perustana on opiskelijatyövuosi. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosi on 190 työpäivää opiskelijaa kohden. Lisäksi ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintoja porrastetaan tuloksellisuuden perusteella siten, että sen perusteella määräytyvä osuus on enintään kolme prosenttia ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjien yhteenlasketusta valtionosuuden perusteena olevasta laskennallisesta perusteesta. Tuloksellisuuden mittarina käytetään suoritettujen tutkintojen lukumäärää suhteessa opiskelijatyövuosiin. Koulutuksen järjestäjän saama valtionosuus määräytyy pääosin opiskeluun käytetyn ajan, ei tuotosten perusteella. Nykyinen rahoitusjärjestelmä ei tue ammatillisen aikuiskoulutuksen tavoitteita osaamisen hankkimistavasta riippumattomasta tutkinnon tai sen osan suorittamisesta eikä riittävästi kannusta koulutuksen järjestäjää ohjaamaan tutkinnon suorittajaa valmistavan koulutuksen sijaan näyttötutkintoon heti kun se opiskelijan osaamisen kannalta on mahdollista.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosia porrastetaan alakohtaisesti. Opiskelijatyövuosien alakohdaiset hinnat muodostuvat kertomalla ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta alakohtaisella painokertoimella. Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhin-

nat muodostuvat yksikköhintojen perusteisiin oikeuttavista kustannuksista. Koska ammatillisella lisäkoulutuksella ei ole ollut omaa, sille ominaiseen kustannusrakenteeseen perustuva, yksikköhintaa, eivät opiskelijatyövuosien hinnat ole kaikilta osin heijastaneet toiminnan kustannusrakennetta.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman päätösten mukaisesti toisen asteen koulutuksen valtionosuusperusteita ja toteuttaa vuoteen 2017 kohdistuvat valtiontalouden säästöpäätöksistä johtuvat rahoituksen kohdistuvat muutokset sekä lisätä rahoitusjärjestelmän ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeyttä. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanopäätöksen mukaisen rahoituksen kehittämiseksi rahoitusjärjestelmän uudistus kohdistuu kauttaaltaan rahoituksen määräytymisperusteisiin.

Lukiokoulutuksen sekä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on tehostaa koulutusjärjestelmän toimintaa sekä vahvistaa järjestäjien edellytyksiä vastata nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaalla opetuksella ja koulutuksella. Eduskunnan vuosittain päättämä talousarvio asettaisi toiminnalle määrärahakaton. Rahoitusosuuksille ei olisi etukäteen asetettua hintaa, eikä rahoitus seuraisi suoraan toteutuneita kustannuksia. Rahoituksen lähtökohtana on turvata tarkoituksenmukainen ja riittävän ennakoitava rahoitus.

Lukiokoulutus

Lukion erityistehtävään kohdennettava rahoitus puolitetaan. Valtiontalouden kehyksien mukaisesti tämä esitetään tehtävän jo vuodesta 2016 alkaen, jolloin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakia esitetään muutetta-

vaksi tältä osin erillisessä hallituksen esityksessä. Valtionosuusrahoitus lukiokoulutuksen aineopintoihin ylioppilastutkinnon suorittaneilta ja rajataan lukion sekä ammatillisen koulutuksen opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä perusrahoitusosuus enintään kolmeen vuoteen. Rahoitusjärjestelmä on ylläpitäjäneutraali. Jatkossa valtiosuutta myönnettäisiin koulutuksen järjestäjille pääosin suorituksen ja vaikuttavuuden perusteella.

Uudistuksen tavoitteena on koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaisesti uudistaa lukio-koulutuksen rahoitusta siten, että rahoitus turvaa ikäluokkien pienentyessä lukiokoulutuksen alueellisen saavutettavuuden, tukee lukioverkon rakenteellista kehittämistä ja koulutuksen tuloksellisuutta sekä kannustaa koulutuksen läpäisyyttä. Alueellisen saavutettavuuden osalta tavoitteena on turvata ja vahvistaa harvaan asuttujen ja pinta-alaltaan laajojen alueiden lukiokoulutuksen järjestämisedellytyksiä sekä turvata koulutuksen järjestäminen suomen ja ruotsin kielellä. Tiheän järjestäjaverkon ja asutuksen alueilla on tavoitteena tukea vahvojen koulutuksen järjestäjien muodostumista ja siten vahvistaa opetustarjonnan monipuolistamista.

Rahoitusjärjestelmä turvaa tarkoituksenmukaisen ja riittävän vakaan ja ennakoitavan rahoituksen, kannustaa ja ohjaa koulutuksen järjestäjiä toiminnan vaikuttavuuden, laadun ja tehokkuuden parantamiseen ja mahdollistaa opiskelijoiden tarpeisiin vastaavien koulutuspolkujen rakentamisen (esimerkiksi lukion ja ammatillisen koulutuksen yhdistäminen eli niin sanotut kaksoistutkinnot). Rahoitusjärjestelmän tavoitteena on edelleen tunnistaa erilaiset koulutuksen järjestämis- ja opintotoihin liittyvät erityispiirteet ja mahdollistaa esimerkiksi iltalukioiden ja sisäoppilaitosten toiminta. Aikuisille tarkoitettujen koulutuksen ominaispiirteet otettaisiin uudistuksessa huomioon. Rahoitusjärjestelmä tehostaa opiskelijoiden tutkinnon suorittamista ja kannustaa lukiokoulutuksen järjestäjiä tulokselliseen ja tehokkaaseen toimintaan sekä huolehtimaan entistä tehokkaammin opiskelijan opintojen suunnittelusta ja jatko-opintovalmiuksista.

Ammatillinen peruskoulutus ja ammatillinen lisäkoulutus

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen lähtökohtana on turvata tarkoituksenmukainen ja riittävän ennakoitava rahoitus työelämän tarpeisiin vastaavan sekä tutkintotavoitteisen että tutkinnon osien suorittamiseen tähtäävän koulutuksen järjestämiseen eri aloilla. Uudistuksen tavoitteena onkin muodostaa rahoitusjärjestelmästä yhtenäinen kokonaisuus, jonka puitteissa voidaan ottaa huomioon ammatillisen koulutuksen eri järjestämis- ja suorittamismuotojen erityispiirteet.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Rahoitusjärjestelmän yleiset periaatteet

Lukiokoulutuksen sekä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitus määräytyisi jatkossa pääasiassa tutkintojen/tutkinnon osien, lukion oppimäärän sekä opintoprosessin laadun ja tehokkuuden perusteella. Rahoitusjärjestelmää uudistettaisiin siten, että maksetaan ensisijaisesti suorituksista ja tuloksista, ei opiskeluajasta.

Kokonaisrahoitus jakaantuisi rahoitusosuuksiin ja muuhun rahoitukseen. Lisäksi yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattaisiin vuosittain arvonnäköisesti toteutuman mukaisesti. Rahoitusosuuksia olisivat perusrahoitusosuus, suoritusrahoitusosuus ja vaikuttavuusrahoitusosuus. Näiden osuudet kokonaisrahoituksesta määriteltäisiin lainsäädännössä. Kunkin rahoitusosuuden perusteina huomioitaisiin erilaisia suoritteita, kuten opiskelijavuodet, tutkinnot ja tutkinnon osat, lukion oppimäärä, saavutettavuus, työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen ja opiskelijahyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalautte sekä opintojen keskeyttämisen vähentäminen. Rahoitusosuuksien keskinäiset painoarvot sekä niissä huomioitavat suoritteet vaihtelisivat koulutusmuodotain.

Koulutuksen järjestäjille kustakin rahoitusosuudesta myönnettävä rahoitus vastaisi koulutuksen järjestäjän toteuttamien suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Suoritteiden euromääräinen arvo määräytyisi ja vaihtelisi vuosittain.

tain sen perusteella, mikä on suoritteiden valtakunnallinen kokonaismäärä. Tämä menettely pitäisi suorituksista maksettavan rahoituksen valtion talousarviossa päätetyn määrärahan puitteissa.

Nykyisin rahoitus perustuu ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoitusta (3 prosenttia) sekä ammatillisen lisäkoulutuksen ja erikoisoppilaitosten rahoitusta lukuun ottamatta varainhoitovuoden toteutuneisiin opiskelijamääriin ja suoritteisiin. Esityksessä ehdotetaan siirryttäväksi malliin, jossa varainhoitovuodelle myönnettävä rahoitus ei perustuisi varainhoitovuoden suoritteisiin, vaan varainhoitovuotta edeltävinä vuosina toteutuneisiin suoritteisiin. Tämä mahdollistaisi rahoituksen myöntämisen lopullisena talousarvioehdolla eikä ennakkollisesti myönnettyä rahoitusta tarvitsisi enää tarkistaa toteutuneiden suoritteiden perusteella.

Opiskelijamäärien käyttäminen rahoituksen perusteena korvattaisiin ottamalla käyttöön opiskelijavuoden käsite, jolla tarkoitettaisiin 365 kalenteripäivää, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Opiskelijavuoden käsite olisi yhtenäinen lukiokoulutuksessa, ammatillisessa peruskoulutuksessa sekä oppisopimuskoulutuksessa. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa sen sijaan laskettaisiin nykyisen kaltaisesti vain ne päivät, jolloin opiskelija todellisuudessa opiskelee vähintään 7h / päivä. Opiskelijavuosien laskenta ei olisi sidottu tiettyihin etukäteen määriteltyihin laskentapäiviin, vaan opiskelijavuoden käsitteen kautta voitaisiin ottaa joustavasti huomioon opiskelijamäärien vaihtelu varainhoitovuoden aikana.

Rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaan lukion sekä ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotavoitteisesta opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä opiskeluaikaan perustuva perusrahoitusosuus rajataan enintään kolmeen vuoteen.

Rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan ja toisen asteen koulutukseen kohdennettava valtion rahoituksen kokonaismäärä kuntarahotusosuuksineen muutetaan talousarvioon perustuvaksi. Jatkossa määrärahaa korotettaisiin vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti indeksiin perustuen.

Lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa käytössä olevaa mallia vastaavat rahoituksen laskentaperusteet, jossa rahoituksen perusteena huomioitaville suoritteille ei aseteta etukäteen kiinteää hintaa. Tämä malli soveltuu nykyistä kiinteää yksikköhintaa paremmin määrärahan talousarvioperusteisuuteen. Malli soveltuu myös rakennepoliittisen ohjelman tavoitteisiin, jonka mukaan jatkossa rahoituksen tulee perustua ensisijaisesti suorituksiin eikä opiskeluaikaan.

Koulutuksen järjestäjä tai muu taho voi osoittaa koulutuksen järjestämiseen rahoitusta sen lisäksi, että se saa julkista rahoitusta. Rahoituksen osoittaminen ei vähentäisi tämän lain mukaista rahoitusta.

Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän keskeiset piirteet

Rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan ja toisen asteen koulutukseen kohdennettava valtion rahoituksen kokonaismäärä muutetaan talousarvioon perustuvaksi kuntarahotusosuuksin.

Vuodesta 2017 alkaen lopetetaan valtionosuusrahoitus lukiokoulutuksen aineopintoihin ylioppilastutkinnon suorittaneilta ja rajataan lukion opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä perusrahoitus enintään kolmeen vuoteen. Rahoitusjärjestelmä on ylläpitäjäneutraali. Jatkossa rahoitusta myönnettäisiin koulutuksen järjestäjille pääosin suorituksen ja vaikuttavuuden perusteella.

Lukiokoulutuksen järjestäjille myönnettäisiin perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta sekä lisäksi majoitusrahoitusta, harkinnanvaraista rahoitusta ja yksityisille koulutuksen järjestäjille arvonlisäverokorvausta lukiolaisissa tarkoitettun lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin arvonlisäveroihin lukuun ottamatta perustamishankkeiden arvonlisäveroja. Koulutuksen järjestäjälle myönnettäisiin majoitusrahoitusta, jos lukiokoulutuksen järjestäjä järjestää sisäoppilaitostyyppistä koulutusta.

Lukiokoulutuksen järjestäjille voitaisiin myöntää harkinnanvaraista rahoitusta yhtä-

jaksoisesti enintään 3 vuoden ajaksi. Kolmen vuoden aikaraja olisi sidottu opiskelijan kulloiseenkin opiskelupaikkaan. Jos opiskelija keskeyttäisi opintonsa ja aloittaisi uudet opinnot, kolmen vuoden aikarajan laskeminen aloitettaisiin uudelleen uusien opintojen aloittamisesta lukien.

Harkinnanvaraista rahoitusta voitaisiin myöntää rakenneuudistuksen tukemiseen ja toimeenpanoon sekä koulutuksen järjestäjän toimipisteverkon kehittämiseen ja tehostamiseen. Harkinnanvaraista rahoitusta voitaisiin myöntää koulutuksen järjestäjälle merkittävien koulutuspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Harkinnanvaraisen rahoituksen kokonaismäärä muodostuisi opetus- ja kulttuuriministeriön tekemien päätösten yhteisummasta, kuten nykyisinkin. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntäisi koulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta erityisen koulutustehtävän perusteella. Erityiseen koulutustehtävään myönnettävään harkinnanvaraiseen rahoitukseen ei kuitenkaan sovellettaisi kolmen vuoden enimmäisaikarajaa, jota sovellettaisiin muun harkinnanvaraisen rahoituksen osalta.

Rahoitus myönnettäisiin laskennallisilla perusteilla. Laskettaessa eri rahoitusosuuksia otettaisiin huomioon koulutuksen järjestäjän toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tehokkuus. Rahoitusosuuksille ei olisi etukäteen asetettua hintaa, eikä rahoitus seuraisi suoraan toteutuneita kustannuksia. Kunkin rahoitusosuuden lopullinen hinta muodostuisi vasta sen jälkeen, kun laskennassa olisi käytettävissä kaikkien rahoitukseen vaikuttavien määräytymiskriteerien edellyttämät tiedot.

Rahoitus kohdennettaisiin koulutuksen järjestäjille seuraavaa vuotta varten kunkin vuoden syksyllä tehtävällä rahoituspäätöksellä. Päätöksessä koulutuksen järjestäjät saisivat rahoituksen osin yhden vuoden ja osin kolmen vuoden toteumatietojen keskiarvon perusteella.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän keskeiset piirteet

Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmässä koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus määräytyisi koulutuksen järjestämismuodoin (oppilaitosmuo-

toinen ammatillinen peruskoulutus, oppilaitosmuotoinen ammatillinen lisäkoulutus, oppisopimuskoulutuksena järjestettävä ammatillinen peruskoulutus ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävä ammatillinen lisäkoulutus). Kunkin järjestämismuodon talousarviossa päätetty määräraha kuntarahoitusosuusineen jakaantuisi rahoitusosuuksiin, joita ovat perusrahoitusosuus, suoritusrahoitusosuus ja vaikuttavuusrahoitusosuus sekä lisäksi oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoitukseen, majoitusrahoitukseen ja harkinnanvaraiseen rahoitukseen. Yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonnalisäverokorvaukseen varattaisiin erillinen määräraha. Kullekin rahoitusosuudelle määrättäisiin lainsäädännöllä painoarvo. Rahoitusosuuksien keskinäiset suhteet voisivat vaihdella järjestämismuodoin.

Perusrahoitusosuuden tarkoituksena olisi luoda ennakoitavaa perustaa koulutuksen järjestämiselle. Perusrahoitus myös osaltaan kannustaisi koko ikäluokan kouluttamiseen turvaamalla rahoitusta myös silloin kuin opiskelija ei eri syistä saisi suoritettua tutkinnon osia tai suorittaisi niitä keskimääräistä hitaammin.

Perusrahoitus määräytyisi laskennallisesti opiskelijavolyymilla perusteella, kuten nykyinenkin rahoitus. Opiskelijavolyymia kuvaavana suoritteena käytettäisiin opiskelijavuotta kaikissa koulutuksen järjestämismuodoissa. Opiskelijavuosi korvaisi nykyisin oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa sekä oppisopimuskoulutuksessa käytössä olevan kahteen laskentapäivään perustuvan opiskelijamäärän sekä ammatillisessa lisäkoulutuksessa käytettävän opiskelijatyövuoden.

Suoritusrahoitusosuuden määräytymisperusteena käytettäisiin suoritettuja tutkintoja sekä tutkintojen ja valmentavan koulutuksen osia. Suoritusrahoitusosuuden tarkoituksena olisi ohjata ja kannustaa koulutuksen järjestäjiä tehostamaan opintoprosessejaan ja huolehtimaan siitä, että opiskelijat saisivat suoritettua tutkintoja ja niiden osia koulutukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Varainhoitovuoden rahoituksen perusteena olevan suoritemäärän määräytymisessä käytettäisiin

kolmen vuoden keskiarvoa, mikä tasaisi vuotuista suoritusten vaihtelua ja lisäisi rahoituksen vakautta ja ennakoitavuutta.

Ammatillisessa tutkintojärjestelmässä on tällä hetkellä 374 tutkintoa. Ammatillisissa tutkinnoissa on yhteensä arviolta 3500 erilaista tutkinnon osaa. Lisäksi tutkinnon osien laajuus ja osaamisen vaativuus vaihtelevat tutkinnon sisällä ja tutkintojen välillä. Jotta tutkinnon osia voitaisiin käyttää rahoituksen perusteena, kullekin tutkinnon osalle on muodostettava painoarvo, joka kuvaa kyseisen osan painoa suhteessa koko tutkintoon. Muutoin rahoitus määräytyisi samassa suhteessa kaikille tutkinnon osille riippumatta niiden laajuudesta ja vaativuudesta, mikä voisi ohjata koulutuksen järjestäjiä tarjoamaan sellaisia tutkinnon osia, joita voidaan tuottaa helposti ja nopeasti sen sijaan, että keskityttäisiin työmarkkinoiden tarvitseman osaamisen kannalta keskeisiin tutkinnon osiin.

Ehdotuksen mukaan oppilaitosmuotoisena peruskoulutuksena järjestettävissä ammatillisissa perustutkinnoissa tutkinnon osien painoarvona käytettäisiin ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavien ammatillisten perustutkintojen osaamispisteisiin perustuvaa laajuutta. Vastaavasti ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa koulutuksen osien painoarvon määrittelyssä käytettäisiin koulutuksen osien osaamispisteisiin perustuvaa laajuutta.

Ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa tutkinnon osien koulutuksen järjestäjälle tuottamaa erilaista kustannusvaikutusta tasataan asettamalla tutkinnon osille niiden laajuuteen ja kustannuksiin perustuva painokerroin.

Tämä tarkoittaisi sitä, että ammatillisessa peruskoulutuksessa käytettäisiin eri kertoimia tutkinnon osissa oppilaitosmuotoisessa ja oppisopimuskoulutuksessa. Oppilaitosmuotoisessa tutkinnon osia painotettaisiin osaamispisteillä ja oppisopimuskoulutuksessa tutkinnon osia painotettaisiin asetuksessa jokaiselle tutkinnon osalle erikseen määritettävästä painokertoimesta, joita olisi kolme erilaista.

Tutkintoihin ja tutkintojen osiin kohdennettavan rahoituksen prosenttiosuudet asetettaisiin siten, että ne ottaisivat huomioon amma-

tillisen perus- ja lisäkoulutuksen erilaiset tavoitteet ja erityispiirteet. Ammatillisessa perustutkinnossa tutkinnon painoarvon tulisi olla sellainen, että se kannustaisi koko tutkinnon suorittamiseen, mikä on ammatillisen peruskoulutuksen ensisijainen tavoite. Tutkinnon osien riittävän suurella rahoitusosuudella mahdollistetaan puolestaan joustavat koulutuspolut ja yksilölliset valinnat. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa koulutuksen järjestäjän tutkinnosta muodostuma rahoitus muodostuisi peruskoulutusta painotetummin tutkinnon osista.

Perus- ja suoritusrahoituksen määrittämisessä otettaisiin huomioon alakohtaiset kustannuserot lukuun ottamatta oppisopimuskoulutusta sekä muut kustannuseroja aiheuttavat tekijät, kuten erityisopiskelijat ja vailla toisen perusopetuksen jälkeistä olevat opiskelijat. Huomioon otettavat kustannustekijät voisivat vaihdella koulutuksen järjestämismuodoittain sen mukaan, mitä on kunkin järjestämismuodon kannalta tarkoituksenmukaisinta ottaa huomioon.

Rahoituksen kokonaistason määräytyminen ei jatkossa perustuisi kustannuspohjaan, mutta alakohtaisten kustannuserojen määrittämisessä hyödynnettäisiin koulutuksen järjestäjiltä kerättyä kustannustietoa. Alakohtaisuuteen perustuvia kertoimia tarkistettaisiin säännöllisin väliajoin toteutuneen kustannuskehityksen perusteella. Tavoitteena on pidemmällä aikavälillä kehittää ammatilliseen perus- ja lisäkoulutukseen yhtenäiset alakohtaiset kustannuskertoimet.

Vaikuttavuusrahoitusosuudessa rahoitusta kohdennettaisiin koulutuksen järjestäjien toiminnan ja laadun vaikuttavuuden perusteella. Tavoitteena olisi kannustaa ja ohjata koulutuksen järjestäjiä kohdentamaan koulutusta niille aloille, joilla on työvoimatarvetta sekä huolehtimaan koulutuksen työelämävastavuudesta ja laadusta. Vaikuttavuusrahoitus varmistaisi osaltaan myös sen, että suoritettiin perustuva rahoitus ei ohjaisi koulutuksen järjestäjiä toimimaan epätarkoituksenmukaisesti, esimerkiksi suuntaamaan koulutustarjontaansa rahoituksen maksimoinnin mukaisesti työelämän osaamistarpeiden sijasta. Vaikuttavuusrahoitus ja suoriterahoitus muodostaisivat näin toisiaan tasapainottavan kokonaisuuden.

Vaikuttavuusrahoituksen osuus olisi nykyistä ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen tulosrahoitusta suurempi. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa vaikuttavuusrahoituksen määräytymisessä käytettäisiin perustana osittain nykyisen tulosrahoituksen vaikuttavuusmittaria, henkilöstön kehittämismittaria ja opettajien kelpoisuus -mittaria, joita kehitettäisiin tarpeen mukaan. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa nykyinen tutkintoihin perustuva tulokellisuusrahoitus sisältyisi jatkossa osaksi suoritukseen perustuvaa rahoitusta. Uutena vaikuttavuusrahoituksen perusteena otettaisiin sekä ammatillisessa perus- että lisäkoulutuksessa käyttöön opintojen keskeyttämisen vähentäminen, opiskelijajohyvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalautte siinä vaiheessa, kun niitä koskeva palaute-mittaristo on kehitetty ja otettu käyttöön.

Rahoituksen määräytyminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa perusrahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta olisi 49,9 %, suoritusrahoituksen 44,1 % ja vaikuttavuusrahoituksen 6 %. Näihin osuuksiin edettäisiin siirtymäajan puitteissa siten, että alussa perusrahoituksen osuus olisi suurempi. Vuosittain asteittain kasvatettaisiin suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuuksia siten, että lopulliset prosentiosuudet olisivat käytössä varainhoitovuoden 2021 rahoituksessa. Usean vuoden siirtymäaika olisi tarpeen, jotta koulutuksen järjestäjät voisivat sopeuttaa toimintaansa uuden rahoitusjärjestelmän vaatimuksia vastaavaksi ja toisaalta ehdittäisiin luoda asianmukaiset tiedonkeruujärjestelmät rahoituksen perusteena olevien suoritettietojen keräämiseksi.

Perusrahoitusosuus perustuisi varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden opiskelijavuosien lukumäärään. Esimerkiksi varainhoitovuoden 2021 rahoituksen perusteena käytettäisiin näin ollen vuoden 2019 opiskelijamääriin perustuvia tietoja. Huomioidavien opiskelijavuosien ylärajana olisi kuitenkin nykytilaa vastaavasti järjestämisluvan mukainen enimmäisopiskelijavuosimäärä kyseisenä varainhoitovuonna. Alakohtaiset kus-

tannuserot otettaisiin huomioon koulutusala- tai tutkintokohtaisilla kertoimilla. Lisäksi rahoituksen perusteena huomioitaisiin erityisopetusta saaneet opiskelijat.

Suorituksiin perustuva rahoitus perustuisi suoritettuihin ammatillisiin perustutkintoihin ja niiden ammatillisiin tutkinnon osiin sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa suoritettuihin valmistavan koulutuksen osiin. Alakohtaiset kustannuserot otettaisiin huomioon koulutusala- tai tutkintokohtaisilla kertoimilla perusrahoitusosuutta vastaavasti.

Tutkinnon osien ja koulutuksen osien painoarvo määräytyisi niiden osaamispistelaajuuden perusteella. Ammatillisten tutkinnon osien painoarvo olisi sama ammatillisena peruskoulutuksena ja näyttötutkintona suoritettavissa ammatillisissa perustutkinnoissa, vaikka näyttötutkintona suoritettavissa perustutkinnoissa tutkinnon osien laajuutta ei olekaan määritelty osaamispisteinä.

Aikaisemmin hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan osaksi tutkintoa, mikä lyhentää opiskeluun käytettävää aikaa. Suoritettujen tutkintojen ja tutkinnon osien painoarvo olisi korkeampi sellaisten opiskelijoiden kohdalla, jotka eivät ole suorittaneet aikaisemmin toisen asteen tutkintoa tai korkeakoulututkintoa ja joilla todennäköisesti ei ole yhtä paljon sellaista aikaisemmin hankittua osaamista, joka voitaisiin tunnistaa ja tunnustaa osaksi suoritettavaa tutkintoa.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto muodostuu 135 osaamispisteen laajuisista ammatillisista tutkinnon osista, 35 osaamispisteen laajuisista yhteisistä tutkinnon osista ja 10 osaamispisteen laajuisista vapaasti valittavista tutkinnon osista. Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin voi sisältyä myös ammatillisia tutkinnon osia, jotka tulevat huomioiduiksi suoritteina suoritusrahoitusosuudessa. Yhteisiin tutkinnon osiin kuuluvat tutkinnon osat tulisivat välillisesti huomioiduiksi suoritusrahoitusosuuden perusteena ilman toisen asteen koulutusta olevien painokertoimen kautta. Jos opiskelija on jo aiemmin suorittanut toisen asteen tutkinnon, hänellä tyypillisesti on tällöin sellaista aikaisemmin hankittua osaamista, jonka tunnistamisella ja tunnustami-

sella yhteisten tutkinnon osien osaamisvaatimukset tulisivat täytetyksi kokonaan tai osittain. Sen sijaan vailla toisen asteen tutkintoa olevalla opiskelijalla tunnustettavaa osaamista ei yleensä ole samalla tavoin kuin tutkinnon jo suorittaneella. On perusteltua, että suoritettujen tutkintojen ja ammatillisten tutkinnon osien painoarvo olisi korkeampi vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden kohdalla, jotta varmistetaan riittävä rahoitus myös yhteisten tutkinnon osien järjestämiseen.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen osia ei painotettaisi sen perusteella, onko opiskelija jo aiemmin suorittanut toisen asteen tutkinnon. Valmentavan koulutuksen opiskelijaksi voidaan vain perustellusta syystä ottaa tutkinnon jo suorittanut hakija, joten valmentavassa koulutuksessa tällaisten opiskelijoiden määrä on vähäinen. Lisäksi valmentavan koulutuksen luonteen vuoksi aikaisemmin suoritettu tutkinto ei yleensä lähtökohtaisesti lyhennä opiskeluun käytettävää aikaa. Valmentavassa koulutuksessa opiskelija valitsee suoritettavakseen sellaisia koulutuksen osia, joiden osaamistavoitteiden mukaisista osaamista halutaan vahvistaa, joten aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on varsin harvinaista.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa koulutuksessa ei suoritusrahoituksen perusteena huomioitaisi sitä, onko opiskelija suorittanut koko valmentavan koulutuksen, vaan suoritusrahoitus perustuisi koulutuksen osien suorittamiseen. Koulutuksen ensisijaisena tavoitteena ei ole koko valmentavan koulutuksen suorittaminen, vaan opiskelijan siirtyminen tutkintotavoitteeseen koulutukseen, joten koko koulutuksen suorittamista ei ole perusteltua huomioida suoritusrahoituksen perusteena.

Ehdotuksen mukaan erityisopetuksesta aiheutuvat kustannukset huomioitaisiin perusrahoitusosuudessa sekä suoritusrahoitusosuuden osalta suoritetuissa tutkinnonosissa. Erityisopetuksen huomioiminen perusrahoituksessa olisi perusteltua, koska erityisopetusta saava opiskelija ei välttämättä pysty suoriutumaan opinnoistaan samassa ajassa kuin muut opiskelijat. Erityisopetuksen huomioiminen perusrahoituksen lisäksi

kuitenkin myös suoritusrahoitusosuudessa olisi tarpeen, jotta kannustettaisiin koulutuksen järjestäjiä erityisopetuksen ja tarvittavien muiden tukitoimien avulla mahdollistamaan myös erityisopiskelijoille tutkinnon suorittaminen.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa vaikuttavuuteen perustuva rahoitus määrittäisi osittain nykyisen tulosrahoituksen vaikuttavuusmittarin, henkilöstön kehittämismittarin ja opettajien kelpoisuus -mittarin perusteella. Vaikuttavuusmittarissa huomioitaisiin kuitenkin se, että jatkossa opintojen läpäisyä käytettäisiin rahoituksen määräytymisperusteena myös suoritusrahoitusosuudessa sekä erillisessä opintojen keskeyttämisen vähentymistä seuraavassa mittarissa. Lisäksi vuonna 2017 otettaisiin käyttöön opiskelijahyvinvointikyselyyn perustuva mittari, josta saatavia tietoja käytettäisiin rahoituksen perusteena ensimmäisen kerran vuonna 2019. Opiskelijan antamaan työelämäpalautteeseen perustuva mittari otettaisiin käyttöön vuonna 2019 ja siitä saatavia tietoja käytettäisiin rahoituksen perusteena ensimmäisen kerran vuonna 2021. Uudessa rahoitusjärjestelmässä tulosrahoituksen piirissä olisivat kaikki koulutuksen järjestäjät, kun nykyisessä järjestelmässä vain 4/5 koulutuksen järjestäjistä saa tulosrahaa.

Rahoituksen ajallinen rajaaminen ammatillisessa perustutkinnossa

Rakennepoliittisen ohjelman kirjaus, jonka mukaan ammatillisen koulutuksen tutkintotavoitteisesta opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle myönnettävä valtionosuusrahoitus rajataan enintään kolmeen vuoteen, toteutettaisiin siten, että ammatillisen perustutkinnon rahoituksessa opiskelija otettaisiin huomioon perusrahoituksen perusteeksi enintään kolmen opiskelijavuoden ajan. Opiskelijan tutkinto- ja tutkinnon osasuoritukset voitaisiin kuitenkin lukea suoritusrahoituksen perusteeksi myös kolmen vuoden jälkeen.

Kolmen vuoden aikaraja ei koskisi ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta.

Kolmen vuoden aikaraja olisi sidottu opiskelijan kulloiseenkin opiskelijapaikkaan. Jos opiskelija keskeyttäisi opintonsa ja aloittaisi

uudet opinnot, kolmen vuoden aikarajan laskeminen aloitettaisiin uudelleen uusien opintojen aloittamisesta lukien.

Ehdotuksen mukaan toisen asteen tutkinnon tai korkeakoulututkinnon jo suorittanut opiskelija otettaisiin huomioon perusrahoituksen perusteena enintään kahden vuoden ajan. Vastaavasti suoritukset voitaisiin kuitenkin lukea suoritusrahoituksen perusteeksi tätä pidemmältä ajalta. Rajauksella kannustettaisiin aikaisemmin hankitun osaamisen täysimääräiseen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä opiskeluun käytettävän ajan lyhentämiseen.

Poissa olevaksi opiskelijaksi ilmoittautuminen

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:n ja lukiolain 24§:n mukaan opiskelijan tulee suorittaa opintonsa enintään yhtä vuotta opintojen laajuudeksi määriteltyä aikaa pidemmässä ajassa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajaa pidennystä. Opintojen suoritusajaa koskevat säännökset eivät kuitenkaan ammatillisessa peruskoulutuksessa riittävän joustavasti mahdollista työn ja koulutuksen vuorottelua ja sitä tahtotilaa, että eräissä tilanteissa opiskelija voisi suorittaa tutkinnon osa kerrallaan ja lukiokoulutuksessa erityisesti vaihto-opiskelua. Säännöksissä ei ole määritelty sitä, onko opiskelijalla oikeus palata suorittamaan opintonsa loppuun niiden keskeytymisen jälkeen. Säännöksissä ei ole myöskään tarkemmin määritelty, minkälaiset syyt katsotaan perustelluiksi syiksi suoritusajan pidentämiseen, mikä on ongelmallista opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Myös ehdotus perusrahoituksen rajaamisesta kolmeen tai kahteen vuoteen edellyttäisi tarkempia säännöksiä siitä, miten opiskelijan poissaolot huomioidaan perusrahoitukseen oikeuttavassa ajassa.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi. Poissaolevaksi ilmoittautuminen ehdotetaan sidottavaksi lukukauden keston, koska ei ole tarkoituksenmukaista, että opiskelija ilmoittautuisi poissa olevaksi opiskelijaksi ly-

hyiksi ajanjaksoiksi. Pääsääntönä olisi kuitenkin edelleen tutkinnon suorittaminen ilman välivuosia, mutta poissa olevaksi ilmoittautumisen mahdollisuuden on tarkoitus lisätä yksilöllistä joustavuutta tutkinnon suorittamisessa. Laeissa ehdotetaan myös tarkennettavaksi sitä, mitkä syyt katsottaisiin hyväksyttäväksi syiksi opiskeluajan pidentämiseksi. Hyväksyttäväksi perusteeksi katsottaisiin yliopistolain ja ammattikorkeakoululain tavoin varusmiespalveluksen suorittaminen sekä äitiys- ja vanhempainvapaat sekä ensimmäisenä lukukautena myös oma sairaus tai vaikea elämäntilanne. Näiden hyväksyttävien syiden lisäksi opiskelija voisi ilmoittautua poissaolevaksi opiskelijaksi kahden lukukauden ajaksi.

Poissaoloaikana koulutuksen järjestäjä ei voisi ilmoittaa opiskelijaa perusrahoitukseen oikeuttavaksi eikä poissaoloaika kuluttaisi perusrahoitusosuuden perusteena huomioitavaa aikaa. Rahoituksen perusteena huomioitaviin opiskelijavuosiin laskettaisiin vain sellaiset kalenteripäivät, joiden aikana opiskelija on läsnä oleva opiskelija.

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus ammatillisessa peruskoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa

Ehdotuksen mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän saaneiden koulutuksen järjestäjien rahoitus ei perustuisi perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksiin. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävä koulutus on suunnattu vaikeimmin vammaisille opiskelijoille.

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus perustuisi valtioneuvoston asetuksella säädettävään perushintaan, jota porrastettaisiin koulutusalaakohtaisilla rahoituskertoimilla. Rahoituksessa huomioitaisiin nykytilaa vastaavasti myös opiskelijan vaikeavammaisuus sekä koulunkäyntiavustajan käyttämisen tarve. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän erillisrahoituksen puitteissa rahoitettaisiin tutkintotavoitteista koulutusta, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulu-

tusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Rahoituksen määräytyminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa perusrahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta olisi 35 %, suoritusrahoituksen 61 % ja vaikuttavuusrahoituksen 4 %. Ensimmäisinä vuosina perusrahoitusosuuden suhteellinen osuus olisi lopullista suurempi, ja vaikuttavuusrahoitusosuus otettaisiin käyttöön vasta 2020. Vuosittain asteittain kasvatettaisiin suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuuksia siten, että lopulliset prosentiosuudet olisivat käytössä varainhoitovuoden 2020 rahoituksessa. Siirtymäaika antaisi koulutuksen järjestäjille aikaa sopeuttaa toimintaansa uuden rahoitusjärjestelmän vaatimuksia vastaavaksi. Muun kuin tutkintotavoitteisen koulutuksen rahoitus ei sisältyisi enää uuteen rahoitusjärjestelmään, joten tästä johtuva rahoitus poistuisi koulutuksen järjestäjiltä kuitenkin jo vuoden 2017 alusta lukien.

Perusrahoitusosuus perustuisi varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävien kolmen vuoden toteutuneiden valtionosuusrahoitteisten opiskelijavuosien lukumäärän keskiarvoon. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja opiskelijavuosien määrässä. Alakohtaiset kustannuserot otettaisiin huomioon koulutusala- tai tutkintokohtaisilla kertoimilla. Lisäksi rahoituksen perusteena huomioitaisiin erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosien määrä sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden opiskelijavuosien määrä. Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien kertoimissa otetaan huomioon koulutuspoliittiset tavoitteet kohderyhmän tavoittamiseksi ja koulutuksen järjestäjille niin sanotusta hakevasta ja tukevasta toiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Erityisopetuksen huomioiminen kompensoi ylimääräisiä kustannuksia niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vammaan, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Erityisopetusta saava opiskelija ei

myöskään välttämättä pysty suoriutumaan opinnoistaan samassa ajassa kuin muut opiskelijat.

Edellä kuvatusta pääsäännöstä poiketen opetus- ja kulttuuriministeriö voisi perustellusta syystä kohdentaa suoritteita laskennallista perusteita poiketen tai rajoittaa laskennan perusteena käytettävien suoritteiden koulutuksenjärjestäjäkohtaista määrää. Ministeriön tulee vahvistaessaan suoritteet turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan.

Suorituksiin perustuva rahoitus perustuisi suoritettuihin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin ja mainittujen tutkintojen tutkinnonosiin. Alakohtaiset kustannuserot otettaisiin huomioon koulutusala- tai tutkintokohtaisilla kertoimilla. Lisäksi rahoituksen perusteena huomioitaisiin erityisopetusta saaneet opiskelijat tutkinnon osissa sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat. Erityisopetuksen huomioiminen suoritusrahoitusosuudessa olisi perusteltua, jotta kannustettaisiin koulutuksen järjestäjiä erityisopetuksen avulla mahdollistamaan myös erityisopiskelijoille koko tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaminen.

Tutkinnon osien painoarvo määräytyisi niiden laajuuden ja koulutuksen järjestäjälle aiheutuvien kustannusten perusteella määräytyvillä painokertoimilla, joita olisi kolme erilaista.

Ammatillisessa lisäkoulutuksessa vaikuttavuuteen perustuva rahoitus määrittäisi opiskelijahyvinvointikyselyn ja opiskelijan antaman työelämäpalautteen perusteella. Lisäksi vaikuttavuusrahoituksessa huomioitaisiin se, kuinka suuri osa koulutuksen aloittaneista opiskelijoista saa suoritettua tutkinnon. Vaikuttavuusrahoitusosuus otettaisiin käyttöön kuitenkin vasta, kun mainittuja seikkoja koskeva tiedonkeruu ja asiaa koskeva mittaristo olisi otettu käyttöön. Ennen vaikuttavuusrahoitusosion käyttöönottoa suoritusrahoitusosuus olisi vaikuttavuusrahoitusosion verran suurempi. Ensimmäisen kerran vaikuttavuusrahoitusosio olisi opiskelijapalautteen osalta käytössä määrättäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2020.

Rahoituksen määräytyminen oppisopimus- koulutuksessa

Myös oppisopimuskoulutuksessa rahoitus määräytyisi perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden perusteella.

Rahoitus määräytyisi samoin periaattein kuin oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa, mutta oppisopimuskoulutuksen rahoituksessa ei olisi käytössä ala- tai tutkintokohtaisia kertoimia.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa perusrahoitus osuus olisi 35 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 60 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa peruskoulutuksessa perusrahoitus osuus olisi 49,9 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 45,1 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia. Erityisopetuksen palveluja saavien opiskelijoiden määrää painotettaisiin vastaavalla tavalla kuin oppilaitosmuotoisen lisäkoulutuksen rahoituksessa.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden määrää painotettaisiin suoritusrahoituksessa sekä tutkinnoissa että tutkinnon osissa sekä oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä lisäkoulutuksessa myös perusrahoitusosuudessa. Myös oppisopimuskoulutuksessa opetus- ja kulttuuriministeriö voisi rahoituspäätöksen yhteydessä perustelusta syystä kohdentaa perusrahoitusosuuden suoritteita laskennallisista perusteista poiketen. Ministeriön tulisi suoritteita vahvistaessaan turvata oppisopimuskoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan.

Tiedonkeruu ja siirtymäajat

Koulutuksen järjestäjille ja Opetushallitukselle tulee varata riittävä siirtymäaika uuden rahoitusjärjestelmän edellyttämän tiedonkeruun järjestämiseksi. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa ja lukiokoulutuksessa opiskelijavuosien määränä käytettäisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden tietoja. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa opiskelijavuodet määräytyisivät

pääsääntöisesti varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen kolmen kalenterivuoden aikana toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvon perusteella.

Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa ja lukiokoulutuksessa varainhoitovuonna 2017 käytettäisiin lähtökohteisesti tietoja vuoden 2015 opiskelijavuosista ja varainhoitovuonna 2018 tietoja vuoden 2016 opiskelijavuosista. Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan vuoden 2017 rahoitusta määrättäessä vuosien 2015 ja 2016 suoritteina käytettäisiin kuitenkin Opetushallituksen perustietokyselyn mukaisesti laskentapäiviin perustuvia painotettuja opiskelijamääriä, jotka laskennallisesti muutettaisiin opiskelijavuosiksi, koska toimiva opiskelijavuosien tiedonkeruujärjestelmä on mahdollista ottaa käyttöön vasta vuonna 2017. Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan oppisopimuskoulutuksessa ja oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuosien 2014—2016 suoritteina käytettäisiin Opetushallituksen perustietokyselyn mukaisesti laskentapäiviin perustuvia painotettuja opiskelijamääriä ja opiskelijatyövuosia, jotka laskennallisesti muutettaisiin opiskelijavuosiksi.

Vuodesta 2017 lukien opiskelijavuosien määrät saataisiin koulutuksen järjestäjien opintohallinnon tietojärjestelmistä, joista ne siirrettäisiin Opetushallituksen Oppijan verkkopalvelukokonaisuuteen todennetun osaimen rekisteriin hyödyntäen koulutuksen järjestäjän opintohallintotietojärjestelmään merkittyjä opiskelijoiden aloitus-, keskeyttämis-, poissaolo- ja valmistuspäivämääriä lukuun ottamatta oppilaitosmuotoista ammatillista lisäkoulutusta, jossa läsnäolon sijasta seurataan niitä opiskelupäiviä, jolloin opiskelua on yli 7h / päivä.

Tutkinnon ja tutkinnon osien lukumääränä käytettäisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän kolmen vuoden tietoja. Esimerkiksi vuonna 2017 käytettäisiin vuosien 2013—2015 tietoja. Suoritettuja tutkintoja koskevat tiedot ovat saatavilla lukiokoulutuksen ja oppilaitosmuotoisten ammatillisten perustutkintojen osalta Tilastokeskuksen aineistosta ja oppisopimuskoulutuksen sekä ammatillisen lisäkoulutuksen osalta puolestaan Opetushallituksen kustannustiedonkeruusta. Näitä tietoja voitaisiin käyttää rahoit-

tuksen perusteena jo vuodesta 2017 lähtien. Vuodesta 2017 alkaen tutkintotiedot kerättäisiin opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon osalta Opetushallituksen todennetun osaamisen rekisteriin koulutuksen järjestäjän opintohallintotietojärjestelmästä. Näyttötutkintojen osalta tiedot kerättäisiin AITU-tietokantaan vuodesta 2015 lähtien, josta tiedot siirrettäisiin Todennetun osaamisen rekisteriin. Lukiokoulutuksen osalta tiedot kerättäisiin ylioppilastutkintorekisteriin, josta tiedot siirrettäisiin todennetun osaamisen rekisteriin, Ylioppilastutkintolautakunnan tiedonkeruuta lukion koko oppimäärän suorittamisesta muutetaan siten, että tiedonkeruu palvelee myös rahoitusjärjestelmää.

Opetussuunnitelmaperusteisten ammatillisten perustutkintojen tutkinnon osista ei tällä hetkellä ole saatavissa tietoja, joita voitaisiin käyttää rahoituksen perusteena. Tiedot tutkinnon osista on tarkoitus kerätä Opetushallituksen todennetun osaamisen rekisteriin koulutuksen järjestäjän opintohallintotietojärjestelmästä. Tiedot suoritetuista tutkinnon osista kerättäisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2017, jolloin niitä voitaisiin käyttää rahoituksen perusteena varainhoitovuonna 2019. Varainhoitovuosien 2017 ja 2018 rahoituksen perusteena käytettäisiin suoritusrahoitusosuudessa ainoastaan tutkintoja oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Näyttötutkintojen osalta tiedot tutkinnoista ja niiden osista on tarkoitus tuottaa koulutuksen järjestäjien opintohallinnon tietojärjestelmistä ensin Opetushallituksen ylläpitämään AITU-tietokantaan, josta ne hyväksytyjen tutkintojen ja tutkinnon osien osalta siirretään todennetun osaamisen rekisteriin.

Koulutuksen järjestäjät ja tutkinnon järjestäjät toimittavat tiedot AITU-tietokantaan.

Ammatillisessa perus- ja lisäkoulutuksessa opiskelijavuosia ja tutkintoja painotettaisiin lisäksi erityisopiskelijoiden perusteella. Nykyisin kerätään tiedot erityisopiskelijoiden määristä, mutta suoritettujen tutkinnon osien osalta ei ole saatavissa tietoa siitä, mitkä tutkinnon osat ovat erityisopiskelijoiden suorittamia. Erityisopiskelijoita koskeva tiedonkeruu varainhoitovuosien 2017 ja 2018 rahoituksen perusteena olisi tarkoitus toteuttaa

opiskelijavuosien tiedonkeruuta vastaavasti eli käyttämällä erityisopiskelijoiden määrään perustuvina tietoina Opetushallituksen perustietokyselyn mukaisia tietoja, joita käytettäisiin laskennallisesti myös erityisopiskelijoiden suorittamien tutkinnon osien määrittämisessä siirtymäaikana. Tiedonkeruussa tulisi kuitenkin vuodesta 2017 lähtien pystyä selvittämään, onko tutkinnon osa erityisopiskelijan suorittama. Tiedot erityisopiskelijoista ja heidän suorittamistaan tutkinnoista vuodesta 2017 alkaen toimitettaisiin koontitietona tietosuojahuomioiden koulutuksen järjestäjän opintohallinnon tietojärjestelmästä Opetushallituksen Oppijan verkkopalveluun.

Ammatillisessa koulutuksessa huomioitaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat opiskelijat painottamalla suoritettuja tutkintoja ja tutkinnon osia, lisäksi ammatillisessa lisäkoulutuksessa painotettaisiin opiskelijavuosia. Vuosien 2013—2016 osalta käytettäisiin Tilastokeskuksen aineistoa, josta muodostettaisiin laskennallisesti ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien prosentiosuudet. Vuodesta 2017 alkaen tieto saataisiin koulutuksen järjestäjän opintohallinnon tietojärjestelmästä Opetushallituksen Oppijan verkkopalveluun ja todennetun osaamisen rekisteriin.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen työllistymistä ja jatko-opintoihin sijoittumista koskevat tiedot tuottaa Tilastokeskus yhdistelemällä eri koulutussektoreiden opiskelijatietoja ja työssäkäyntitilaston tietoja. Henkilöstömittarien osalta tiedonkeruu sisällytetään osaksi Oppijan verkkopalvelukokonaisuutta, kuitenkin vielä vuosina 2015—2016 käytetään nykyistä tiedonkeruuta.

Opiskelijahyvinvointikyselyn ja opiskelijan antaman työelämäpalautteen tietojärjestelmäsovellus kytketään osaksi Oppijan verkkopalvelukokonaisuutta vuodesta 2017 lähtien.

Syrjäisyysluvut saadaan valtiovarainministeriön Tilastokeskukselta tilaamasta aineistosta.

Lukion aineopintojen kurssien määrä saadaan vuosina 2015 ja 2016 nykyisestä tiedonkeruusta ja vuodesta 2017 alkaen tiedot on tarkoitus kerätä opintohallinnon tietojärjestelmästä Opetushallituksen Oppijan verkkopalveluun.

Nuorten aikuisten osaamisohjelman opiskelijoita ei huomioitaisi perusrahoituksessa eikä suoritusrahoituksessa ja ne eriteltäisiin pois suoritteista Opetushallituksen keräämän aineiston mukaisesti silloin, kun ne sisältyvät koulutuksen järjestäjän suoritteisiin (esim. Tilastokeskuksen tutkintotietoihin).

Päällekkäisestä tiedonkeruusta Tilastokeskuksen kanssa pyritään luopumaan viiden vuoden kuluessa uuden rahoitusjärjestelmän käyttöönotosta. Jatkossa pyritään siihen, että Tilastokeskus saa Opetushallituksen keräämän tilastotiedon käyttöönsä sovituilta osin.

Koulutuksen järjestäjien toimittamien tietojen ja rahoitustietojen raportointi pyritään keskittämään Vipunen –palveluun.

Kaikki rahoitukseen liittyvät kerättävät tiedot, jotka siirretään suoraan koulutuksen järjestäjien opintohallintojärjestelmistä, kootaan yhteen varainhoitovuotta edeltävän vuoden keväällä ja koulutuksen järjestäjä saa suorituspäätöksen suoritteista ennen kuin varainhoitovuoden rahoitus päätetään. Näin pyritään varmistamaan, että lähtökohtaisesti rahoitus perustuu oikeisiin suoritemääriin.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset valtiontalouteen ja kunnallistalouteen

Rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan ja toisen asteen koulutukseen kohdennettava valtion rahoituksen kokonaismäärä muutetaan talousarvioon ja siihen liittyvään kuntarahoitusosuuteen perustuvaksi. Jatkossa talousarvioon otettavaa määrärahaa korotettaisiin kustannustason muutosta vastaavasti indeksiin perustuen. Tämä nostaisi myös vuosittain oppisopimuksena toteutetun ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusmäärää, joka ei ole ollut sidottu nykyiseen arvioituun kustannustason määrän nousuun.

Yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonlisäverokorvaukseen varattaisiin erillinen määräraha. Arvonlisäverokorvaus perustuisi toteutuneeseen arvonlisäveron määrään euroeurosta –periaatteen mukaan. Määrärahan määrä vaihtelisi jatkossa vuosittain, kun ar-

vonlisäveron määrä tähän asti on tarkistettu vastaamaan toteutunutta tasoa neljän vuoden välein ja kaikki yksityiset koulutuksen järjestäjät ovat saaneet saman, keskimääräisen arvonlisäverokompensaation. Arvonlisäverokorvauksen määräraha erotettaisiin omaksi kokonaisuudeksi talousarviossa ja vuonna 2017 se perustuisi vuoden 2016 arvonlisäverokompensaation määrään. Jatkossa valtion talousarvioon ja siihen liittyvään kuntarahoitusosuuteen varattaisiin vuosikohtaisesti muuttuva määräraha yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonlisäverokorvaukseen.

Ehdotettu rahoitusmalli ohjaa koulutuksen järjestäjiä tehostamaan toimintaansa. Rahoitusjärjestelmän sisältämät opiskeluaikojen rajaukset ja osaamisen tunnustamisen ja henkilökohtaistamisen tehostamisen arvioidut vaikutukset alkavat vuodesta 2017 alkaen. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa järjestämislupien enimmäisopiskelijavuosimäärät asetetaan vuodesta 2017 tasolle, joka huomioi opintoaikojen lyhentymisestä johtuvan tehostumisen.

Lukiokoulutuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus puolitetaan, joka vähentää kokonaisrahoitusta noin 6 miljoonaa euroa, josta valtionosuutta 1,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 rahoituksen määrä muodostuisi vuoden 2016 talousarvion määrärahasta sisältäen kuntarahoitusosuuden muussa kuin ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Talousarvion määrärahasta irrotetaan ensin arvonlisäverokompensaatio. Näin saatua määrärahaa korotettaisiin indeksillä ja siitä vähennettäisiin vuoden 2017 tasolla rakennepoliittiseen ohjelman rahoitusuudistukseen perustuen noin 178 miljoonaa euroa ja lisäksi järjestäjäverkon rakenteelliseen kehittämiseen perustuen noin 69 miljoonaa euroa, yhteensä noin 247 miljoonaa euroa, josta euromääräinen valtionosuuden vähennys on noin 93 miljoonaa euroa ja kuntarahoitusosuuden vähennys noin 154 miljoonaa euroa. Säästön kohdistuksen johdosta kuntarahoitusosuus alenee lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa. Rakennepoliittisen ohjelman säästön kohdistuksen johdosta kuntarahoitusosuus alenee lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa. 29 päivänä marraskuuta 2013 rakennepoliittisen ohjelman päätöksen liitteen ja kehyspäätöksen

2015—2018 mukaisesti. Suurin osa rahoituksen vähennyksestä kohdistetaan kuntarahoitusosuuden vähentämiseen osana kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämistä. Ratkaisut pohjautuvat talouspoliittisen ministerivaliokunnan ammattikorkeakoulujen rahoitusosuuslinjaukseen 28.11.2013, jossa sovittiin erilliskäytön tekemisestä rakennepoliittiseen ohjelmaan liittyvissä rahoitusosuuksissa. Näin ollen asukaskohtainen kuntien omarahoitusosuus toisen asteen koulutuksesta vähenee kaikilla Suomen kunnilla.

Rahoituksen vähennys vuodesta 2017 alkaen muodostuu perusrahoituksen enimmäisajan rajaamisesta 3 vuoteen lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa (arvio noin -56 miljoonaa euroa kokonaisrahoituksessa), koulutusprosessien ja osaamisen tunnustamisen tehostamisesta saatavasta opintoaikojen lyhenemisestä (arvio noin -78 miljoonaa euroa kokonaisrahoituksessa), henkilökohtaistamisen tehostamisesta saatavasta opintoaikojen lyhenemisestä (arvio noin -9 miljoonaa euroa kokonaisrahoituksessa), lukion aineopintojen kohderyhmän rajaamisesta (arvio noin -2 miljoonaa euroa kokonaisrahoituksessa), muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen rahoituksesta luopumisesta sisältäen erikoisoppilaitosten siirtymisen osaksi ammatillista lisäkoulutusta (arvio noin -33 miljoonaa euroa kokonaisrahoituksessa). Nykyisin oppisopimuksena toteutettavaan ammatilliseen peruskoulutukseen saa valtionosuusrahoitusta siinä laajuudessa kuin oppisopimuskoulutusta on järjestetty. Oppisopimuskoulutuksena toteutettavaa ammatillista peruskoulutusta ei ole koulutuksen järjestämisluvuissa määrällisesti säädelty. Tämä on käytännössä tarkoittanut sitä, että valtion talousarviossa oppisopimuskoulutuksena toteutettavaan ammatilliseen peruskoulutukseen osoitettu määräraha on muuttunut toteutettujen oppisopimuskoulutusten määrän mukaan. Vastaisuudessa valtion talousarviossa osoitettaisiin toimintaan määräraha, joka ei automaattisesti muuttuisi toiminnan laajuuden muuttuessa.

Myöskään lukiokoulutuksessa ei ole määrällistä säätelyä. Jatkossa myös lukiokoulutuksen määräraha perustuisi valtion talousarvion määrärahaan.

Määrärahassa otettaisiin huomioon laajuuden muutos tarvittaessa 5 §:n mukaisesti.

Esitys mahdollistaa valtion ja kuntien toisen asteen koulutukseen osoitettavien menojen nykyistä paremman ennakoitavuuden ja hillitsee koulutukseen osoitettavien julkisten menojen kasvua. Kuntien asukaskohtainen maksuosuus ei nousisi enää suoraan suhteessa toteutuneeseen kustannusten nousuun.

Todennetun osaamisen rekisterin luomisesta ja ylläpidosta tulee lisäkustannuksia Opetushallitukselle samoin kuin kustannustiedonkeruun rakentamisesta osaksi Oppijan verkkopalvelukokonaisuutta. Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen ja ylläpidon rahoitukseen osallistuvista muista tahoisista neuvotellaan parhaillaan. Todennetun osaamisen rekisteri toimisi sähköisenä viranomaistietovarantona, joka vähentäisi eri hallinnonalojen päällekkäistä virkatyötä ja helpottaisi kansalaisen asiointia. Viranomaiset ja kansalaiset saisivat tarvitsemansa suoritustiedot luotettavasti yhdestä rekisteristä. Todennetun osaamisen rekisteri vähentäisi erillisten ja päällekkäisten rekisterien ylläpitoa ja vähentäisi siten tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia. Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen arvioidut kustannukset vuosina 2015—2018 ovat yhteensä 3,74 miljoonaa, josta opetushallinnon arvioitu osuus 2,3 miljoonaa euroa. Arvioidut ylläpitokulut vuonna 2017 ovat 0,95 miljoonaa euroa ja vuodesta 2018 alkaen 1,15 miljoonaa euroa. Lisäksi kehittämis- ja ylläpitokuluja syntyy kustannustiedonkeruun ja yksittäisten rahoitusjärjestelmän edellyttämien erilliskyselyjen rakentamisesta ja ylläpidosta osaksi Oppijan verkkopalvelukokonaisuutta. Raportoinnissa voidaan hyödyntää Vipunen – raportointityökalua. Vipusen kehittämisen arvioidaan edellyttävän rahoitusta.

Palautejärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta tulee lisäkustannuksia Opetushallitukselle. Lisäkustannukset eivät kuitenkaan ole merkittäviä ja ne voidaan kattaa nykyisen valtion talousarvion määrärahan puitteissa.

Vaikutukset koulutuksen järjestäjien saamaan rahoitukseen

Rakennepoliittisen ohjelman mukainen rahoitusjärjestelmän uudistaminen vähentäisi

koulutuksen järjestäjien rahoitusta yhteensä 191 miljoonaa euroa, josta suurin osa vähennee (178 miljoonaa euroa) vuodesta 2017 alkaen. Vähennyksistä kohdistuisi lukiokoulutukseen noin 22 miljoonan euron säästöt (sisältäen vuodesta 2016 alkaen erityistehtävän rahoituksen puolittamisen), oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutukseen noin 120 miljoonan euron säästöt, oppisopimuskoulutukseen noin 6 miljoonan euron säästöt, oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutukseen noin 35 miljoonan euron säästöt (sisältäen työelämän palvelutehtävän valtionavustuksen vähentämisen vuodesta 2015 alkaen) ja nykyisten ammatillisten erikoisoppilaitosten toimintaan noin 8 miljoonan euron säästöt.

Ehdotetulla rahoitusmallilla on vaikutuksia rahoituksen jakautumiseen toisen asteen koulutuksen järjestäjien välillä. Malli pohjautuu tuloksellisuuteen, jolloin kunkin rahoituskriteerin mukaisella suoriutumisella on osaltaan vaikutus toisen asteen koulutuksen järjestäjän saaman kokonaisrahoituksen määrään.

Lukiokoulutuksen 18 vuotta täytettyään aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosien kertoimia muutettaisiin nykyisestä, samoin niiden kotikunnattomien opiskelijoiden rahoitusta, jotka opiskelevat Suomessa sellaisen yksityisen koulutuksen järjestäjän koulutuksessa, jolla on erityisenä tehtävänä järjestää lukiokoulutusta muulla kuin suomen- tai ruotsin kielellä.

Esityksen mukaan rahoitus sellaisesta opiskelijasta, joka suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja lukiossa ylioppilastutkintoon tähtäviä opintoja, kertyy sekä ammatilliseen peruskoulutukseen tarkoitetuista määrärahoista että lukiokoulutukseen tarkoitetuista määrärahoista. Voimassa olevan käytännön mukaan kyseisiä opintoja rahoitetaan vain osana toista koulutusmuotoa, pääsääntöisesti osana oppilaitosmuotoista ammatillista peruskoulutusta, jolloin ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjä hankkii lukio-opinnot lukiokoulutuksen järjestäjältä. Muutoksen vuoksi tehdään määrärahasiirto ammatillisen peruskoulutuksen momentilta 29.20.30 lukiokoulutuksen momentille 29.10.30.

Koulutuksen järjestäjäkohtaisia muutoksia pienennetään ottamalla lakiin siirtymäsäännökset, joiden mukaan perusrahoituksen osuus on aluksi suuri ja pienenee asteittain. Tarkoituksena on kohdistaa rahoitusjärjestelmän uudistamisesta aiheutuvia koulutuksen järjestäjäkohtaisen rahoituksen muutoksia usealle vuodelle. Siirtymäsäännös ei poista niiden muutosten vaikutuksia, jotka johtuvat rahoituksen muutoksista eri koulutusmuodoissa. Näitä ovat ammatillisessa lisäkoulutuksessa muusta koulutuksesta luopuminen, erikoisoppilaitosten siirtäminen osaksi ammatillista lisäkoulutusta, lukion aineopintojen julkisen rahoituksen rajaaminen niille, joilla ei ole ylioppilastutkintoa suoritettuna, sekä rahoitusjärjestelmämuutos, jossa yksityisten lukiokoulutuksen järjestäjien rahoitus ei määräydy enää sijaintikunnan yksikköhinnan mukaan.

Vastaisuudessa koulutuksen järjestäjät saivat rahoituksensa siirtymäajan jälkeen suurimmalta osin aikaansaatuihin suoritteisiin ja niiden vaikuttavuuteen perustuen. Rahoitusperusteen muuttaminen suorituksia ja vaikuttavuutta korostavaksi jakaa käytettävissä olevia resursseja koulutuksen järjestäjien kesken uudella tavalla. Uusien rahoituksen määräytymisperusteiden myötä rahoitusta kohdentuisi nykyistä suhteellisesti enemmän koulutuksen järjestäjille, joilla koulutuksen läpäisy on tehokasta ja koulutus vaikuttavaa. Rahoitusuudistus nostaisi niiden koulutuksen järjestäjien rahoitusta, joiden toiminnassa korostuu tutkinnon osien ja tutkintojen suorittaminen ja koulutuksen vaikuttavuus suhteessa opiskelijamäärään. Koelaskelmien mukaan kooltaan suurien koulutuksen järjestäjien nykyisen rahoituksen ja uusien rahoitusperusteiden mukaisen rahoituksen suhteelliset muutokset ovat keskimäärin pienempiä kuin pienempien koulutuksen järjestäjien. Suurilla ja monialaisilla koulutuksen järjestäjillä eri koulutusalojen erot esimerkiksi tutkinnon suorittamisessa tasaantuvat kun taas pienemmillä ja yksialaisilla järjestäjillä muutokset ovat suurempia riippuen muun muassa koulutusalaista, jolla koulutusta tarjotaan.

Valtioneuvoston 3.4.2014 antaman julkisen talouden suunnitelman vuosille 2015—2018 mukaan toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmän lisäksi uudistetaan toisen asteen

koulutuksen järjestäjäverkko. Uudistus tarkoittaa käytännössä sitä, että samaan aikaan kun laki lukiolaisista, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen koulutuksen rahoituksesta tulisi voimaan, myös koulutuksen järjestäjä rakenne on uudistettu. Kaikkien lukion, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupien voimassaolo päättyisi 31.12.2016. Uudet järjestämisluvat uudella järjestäjäverkkorakenteella tulisivat voimaan 1.1.2017. Koulutuksen järjestäjä rakenteen uudistamisen myötä koulutuksen järjestäjäverkko muotoutuu monilta osin uudella tavalla, eikä rahoituksen kohdentumisen arviointi niin ollen ole mahdollista nykyisen järjestäjä rakenteen perustalta. Rahoitusjärjestelmän muuttamisen keskeinen tavoite on ohjata koulutuksen järjestäjiä nykyistä tuloksellisempaan ja tehokkaampaan toimintaan. Koulutuksen järjestäjien saaman rahoituksen arviointi menneen toiminnan perusteella ei kaikilta osin anna oikeaa kuvaa rahoituksen tulevasta jakautumisesta, koska muutokset koulutuksen järjestäjän toiminnassa vaikuttavat niiden saamaan rahoitukseen.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Toteutuessaan esityksestä seuraa muutoksia valtionosuusjärjestelmästä huolehtivien toimijoiden tehtäviin. Merkittävimmät muutokset liittyvät siihen, että vastaisuudessa ei ole tarvetta laskea vuosittaisia lukion ja ammatillisen koulutuksen keskimääräisiä yksikköhintoja eikä niitä säädetä valtioneuvoston asetuksella. Vastaavasti ei myöskään lasketa eikä vahvisteta lukiolaisista tarkoitettujen koulutuksen tai ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjille yksikköhintoja. Varainhoitovuodelle ei tehdä enää kaikkia koulutuksen järjestäjiä koskevia ennakollisia ja lopullisia rahoituspäätöksiä, eikä rahoitusta oikaista vuosittain ennakollisesta lopulliseksi näiden perusteella. Koulutuksen järjestäjien tekemät rahoitusoikaisupyynnöt ja niistä johtuvat päätökset vähenevät rahoitusjärjestelmän mekanismien yksinkertaistuessa. Vuosittaista kustannustenjaon tarkistusta ei enää tehdä. Rahoituksen määräytymiseen liittyvä

laskentaprosessi yksinkertaistuu. Mainittujen laskelmien sijaan rahoitus laskettaisiin ja vahvistettaisiin vuosittain koulutuksen järjestäjille esityksen 3. luvussa tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Ennen rahoituksen vahvistamista talousarvioehdolla Opetus- ja kulttuuriministeriö tekisi päätöksen suoritteista, johon koulutuksen järjestäjillä on muutoksenhakumahdollisuus. Rahoituksen vahvistamisen jälkeen muutoksenhakumahdollisuus on rahoituspäätökseen lukuun ottamatta suoritteita. Rahoituksen määräytymisen perusteeksi tarvittava tiedonkeruu toteutettaisiin sähköisiä järjestelmiä hyväksikäyttäen, jotka rakennetaan Opetushallitukseen osaksi Oppijan verkkopalvelukokonaisuutta. Kustannustiedonkeruu jatkuisi supistetussa muodossa koulutusalojen kustannuskehityksen seuraamisen ja koulutuspoliittisen merkittävyyden takia, vaikka tietoja ei suoraan enää käytettäisi rahoituksen laskemiseksi ja tiedonkeruu sisällytetään Oppijan verkkopalvelukokonaisuuteen. Voidaan arvioida, että uudistus vähentää jonkin verran rahoitusjärjestelmään liittyvää virkatyötä ja muuntaa tietojärjestelmiin liittyvää virkatyötä eri muotoon kuin aiemmin.

Rahoitusuudistus muuttaa rahoituksen perusteena käytettävää tietoperustaa ja kerättäviä tietosisältöjä. Rahoituksen määräytymisen perusteeksi tarvittava tiedonkeruu toteutetaan sähköisiä järjestelmiä hyväksikäyttäen ja tiedonkeruu tapahtuisi pääosin Opetushallituksessa ja osin Tilastokeskuksessa. Sähköiseen tiedonkeruuseen siirtyminen vähentää myös manuaalisia työvaiheita. Tiedonkeruusta vastaisi edelleen Opetushallitus.

Nykyistä kustannustiedonkeruuta voidaan supistaa ja se rakennettaisiin sähköisiä järjestelmiä hyödyntäen vähemmän manuaalista työtä vaativaksi, mikä helpottaa myös Opetushallituksen työtä. Uusien Oppijan verkkopalveluun ja todennetun osaamisen rekisteriin perustuvien järjestelmien käyttöönoton jälkeen työmäärän arvioidaan vähenevän. Tietoa pystytään siirtämään tietojärjestelmien välillä, eikä erillisiä tiedonkeruita tarvita. Tällöin Opetushallituksen ja Tilastokeskuksen päällekkäinen tiedonkeruu poistuu.

Nykyinen laskentapäiviin perustuva tiedonkeruu voidaan lakkauttaa, kun jatkossa tiedot saataisiin suoraan koulutuksen järjestä-

jien opiskelijatietohallintojärjestelmistä. Tämä helpottaa myös Opetushallituksen työtä.

Suoritepäätös ja rahoituspäätös tehtäisiin opetus- ja kulttuuriministeriössä. Rahoituksen laskeminen Opetushallituksen toimittaman tietoaaineiston pohjalta tehtäisiin opetus- ja kulttuuriministeriössä vastaavalla tavalla kuin ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja kuntien peruspalvelujen rahoituksen laskenta.

Näyttötutkinnoissa todistuksen hyväksytyksi suoritettusta tutkinnosta ja tutkinnon osasta antavat tutkintotoimikunnat. Tutkintotoimikuntien hyväksymät tutkinnot ja niiden osat tulevat Opetushallituksen ylläpitämään AITU-tietokantaan, josta ne siirretään todennetun osaamisen rekisteriin. Tutkintotoimikuntien asema muuttuu siten, että niiden tekemien tutkintoa ja tutkinnon osaa koskevien päätösten perusteella tullaan myöntämään yli puolet ammatilliseen aikuiskoulutukseen kohdennettavasta valtionosuudesta. Tutkintotoimikunnissa tehtävän työn määrä ei oleellisesti tule kasvamaan. Lisäksi Opetushallituksen ylläpitämä AITU-tietokanta tulee keventämään tutkintotoimikuntien työtä suoritusten hyväksymisessä.

Esityksellä ei ole arvioitu olevan ympäristö- tai sukupuolivaikutuksia.

Vaikutukset koulutuksen järjestäjiin

Uudessa rahoitusjärjestelmässä koulutuksen rahoitus ei perustu enää koulutuksen järjestäjälle määrättyyn kiinteään yksikköhintaan. Koulutuksen järjestäjän saaman rahoituksen kokonaismäärä riippuu jatkossa siitä, miten paljon huomioitavia suoritteita kukin koulutuksen järjestäjä sekä muut järjestäjät ovat tuottaneet. Rahoitus perustuu jatkossa aina varainhoitovuotta edeltävien vuosien toteutuneisiin suoritteisiin, joten koulutuksen järjestäjän rahoituksen lopullinen kokonaismäärä voidaan talousarvion hyväksymiseen liittyvällä eduskuntaehdolla päättää jo varainhoitovuotta edeltävänä syksynä.

Nykytilaan verrattuna aikaansaattujen suoritteiden eli suoritettujen tutkintojen, lukion oppimäärän sekä tutkintojen ja koulutuksen osien painoarvo rahoitusperusteena lisääntyisi merkittävästi. Lisäksi ammatillisessa perustutkinnossa rahoitusta perusrahoituksen osalta rajattaisiin nykyisen neljän vuoden si-

jasta enintään kolmeen tai kahteen vuoteen ja lukiokoulutuksessa rahoitusta perusrahoituksen osalta rajattaisiin enintään kolmeen vuoteen. Nämä muutokset kannustaisivat koulutuksen järjestäjiä ohjauksellisin keinoin ja muita tukitoimia käyttäen mahdollistamaan sen, että opiskelijoille kertyy suorituksia ja opiskelijat voivat suorittaa tutkinnon sen laajuuden mukaisessa ajassa. Lisäksi rahoitusjärjestelmän uudistukset kannustavat aikaisemmin hankitun osaamisen täysimääräiseen tunnistamiseen ja tunnustamiseen.

Siirtyminen opiskelijavuoden määritelmään laskentapäiviin perustuvasta opiskelijamääräen staattisesta laskennasta kannustaisi koulutuksen järjestäjiä koulutuspolkujen yksilöllistämiseen sekä joustaviin opiskelijavalinnan menettelyihin nykyistä paremmin.

Nykytilaan verrattuna myös vaikuttavuusrahoituksen osuus kasvaisi ja uusina mittareina otettaisiin käyttöön opintojen keskeyttämisen vähentäminen, opiskelijajohdantien kehittäminen ja opiskelijan antama työelämäpalautte sekä lukiokoulutuksessa myös jatko-opintoihin sijoittuminen. Tämä kannustaisi koulutuksen järjestäjiä työelämän tarpeita vastaavan koulutuksen järjestämiseen.

Rahoitusjärjestelmä antaa koulutuksen järjestäjille jatkossakin oikeuden päättää rahoituksen kohdentamisesta. Se myös kohtelee koulutuksen järjestäjiä yhdenvertaisesti ylläpitäjämuodosta tai opetuskielestä riippumatta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on laatinut rahoitusjärjestelmämuutoksesta koulutusmuoto- ja järjestäjäkohtaiset koelaskelmat. Laskelmat perustuvat nykyiseen koulutuksen järjestäjäverkkoon, pääasiassa vuosien 2010–2013 tietoihin. Laskelmissa ei ole otettu huomioon vuodelle 2014 tai sen jälkeiselle ajalle kohdistuvia säästöjä. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa rahoituksen tasosta on kuitenkin vähennetty tutkintoon johtamattoman koulutuksen rahoitus, joka vähentää ammatillisen lisäkoulutuksen kokonaisrahoitusta laskelmissa noin 25 miljoonaa euroa. Tutkintoon johtamattoman koulutuksen rahoitus on kohdentunut suhteellisesti eri tavoin eri koulutuksen järjestäjillä. Laskelmat kuvaavat rahoitusjärjestelmämuutoksesta aiheutuvia muutoksia koulutuksen järjestäjien saamaan rahoitukseen. Laskelmat ovat olleet

nähtävillä opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilla lausunnonaotona.

Koelaskelmat osoittavat, että lukiokoulutuksen järjestäjistä noin 61 prosentilla rahoitus nousee ja vastaavasti 39 prosentilla laskee. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä rahoitus nousee 48 prosentilla ja 52 prosentilla laskee. Oppisopimusmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä rahoitus nousee 43 prosentilla ja laskee 57 prosentilla. Oppisopimusmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjistä rahoitus nousee 46 prosentilla ja laskee 54 prosentilla. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjistä rahoitus nousee 42 prosentilla ja laskee 58 prosentilla.

Lukiokoulutuksen järjestäjien osalta keskeisimmät perusteet rahoituksen vähentymiselle ovat keskimääräistä heikompi opintojen läpäisy kolmessa vuodessa, yhdenmukaiset rahoitusperusteet, jolloin yksityisten koulutuksen järjestäjien rahoitus ei ole riippuvainen sijaintikunnan saamasta rahoituksesta sekä opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittuminen. Lisäksi uudessa rahoitusjärjestelmässä ei ole vielä voitu ottaa huomioon harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjäkohtaisesti. Aineopinnoista on koelaskelmissa otettu laskennallisesti huomioon 55 prosenttia, sillä uudessa rahoitusjärjestelmässä aineopintojen rahoitus ei enää koskisi niitä, joilla on jo ylioppilastutkinto suoritettuna. Koelaskelma-aineisto koskee vuotta 2013, jonka vuoksi laskelmissa ei ole ollut vielä käytettävissä lukioon valmistavan koulutuksen lukuja. Ne tulevat olemaan mukana uudessa rahoitusjärjestelmässä. Lukion koelaskelmia arvioitaessa tulee myös huomioida, että koelaskelmissa lukion koko oppimäärän suoritaneiden lukumäärä on laskennallinen, ja sen tietopohjana on käytetty ylioppilastutkinnon suoritaneiden lukumääriä. Samoin ei ole vielä käytettävissä vaikuttavuusrahoituksen opiskelijahyvinvointipalautteen tietoja.

Ammatillisen peruskoulutuksen koelaskelmissa ei ole otettu huomioon harkinnanvaraisia korotuksia. Ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen suurimmat varaukset liittyvät tutkinnon osia koskevaan tiedonkeruuseen ja tutkinnon osiin liittyviin kertoiimiin. Perustutkinnoissa tutkintojen osien sijasta on käytetty suoritettujen tut-

kintojen määrään perustuvia laskennallisia tutkinnon osia /osaamisasteita.

Laskelmia arvioitaessa tulee myös huomioida, että ammatillisen peruskoulutuksen, lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen koelaskelmissa erityisopiskelijoiden lisärahoitus tutkinnon osien osalta on laskennallinen. Laskelmissa on laskettu erityisopiskelijoiden prosentuaalinen osuus kaikista opiskelijoista, ja tällä prosenttiosuudella on kerrottu tutkinnon osien lukumäärä. Myös ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien lisärahoitus on laskennallinen opiskelijavuosien, tutkintojen ja tutkinnon osien osalta. Vuoden 2012 tutkintotiedoista on laskettu prosentuaalinen osuus ilman perusasteen tutkintoa oleville, ja tällä prosenttiosuudella on määritelty lisärahoituksen perusteena olevat tutkinnot, tutkinnon osat tai opiskelijavuodet.

Kaikissa koulutusmuodoissa koulutuksen järjestäjien yhdistymistilanteissa on suoritteet laskettu yhteen yhdistyneiltä koulutuksen järjestäjiltä. Vaikuttavuusrahoituksessa tiedot läpäisyn parantamisen ja opiskelijan hyvinvointi- ja työelämäpalautteen osalta ovat kaikissa koulutusmuodoissa laskennallisia perustuen ainoastaan koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärään. Mikäli koelaskelmissa on muokattu aineistoa erityistilanteista johtuen yksittäisen koulutuksen järjestäjän tai koulutusalan osalta, on tämä ilmoitettu koelaskelmien yhteydessä.

Tutkintoon johtamattoman koulutuksen rahoituksesta luopuminen vaikuttaa koulutuksen järjestäjiin eri tavoin. Osa ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjistä on profiloitunut muita enemmän lyhyiden, tutkintoon johtamattomien koulutusten tarjoamiseen. Toimintaan osoitetusta rahoituksesta luopuminen osana ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuuksia kohdentaa menovähennyksiä suhteellisesti eri tavoin koulutuksen järjestäjien kesken.

Uuden rahoitusjärjestelmän käyttöönotosta arvioidaan aiheutuvan koulutuksen järjestäjille aluksi lisätyötä tietojenkeruun sisällön ja keruutavan muuttumisen takia, mutta myöhemmin vähentävän merkittävästi manuaalista työtä, sillä suurin osa tiedoista siirtyisi jatkossa suoraan koulutuksen järjestäjän opintohallinnon tietojärjestelmistä Opetushalli-

tuksen tietojärjestelmiin ja erillisistä tiedonkeruista voitaisiin pääosin luopua.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Nuorisotakuun toteuttamisen keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa kaikkien perusasteelle ja edesauttaa tutkinnon suorittamista. Rahoitusjärjestelmän muutoksessa varmistettaisiin, että koulutuksen järjestäjät panostavat kaikkien opiskelijoiden tutkinnon suorittamiseen, koska rahoituksen perusteena huomioidaan opiskeluun käytetyn ajan lisäksi merkittävässä määrin myös suoritettut tutkinnot, lukion oppimäärä ja tutkinnon osat.

Vaikutukset lukiokoulutuksessa

Uudistus mahdollistaa koulutukseen suunnattujen voimavarojen entistä tehokkaamman hyödyntämisen, siten parantaen myös koulutuksen yhteiskunnallista tuloksellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Rahoitusjärjestelmän uudistaminen tukee koulutuksen järjestäjaverkon kehittämistä, jolloin entistä vahvemmat koulutuksen järjestäjät voivat käyttää resurssinsa nykyistä tehokkaammin koulutukseen. Se turvaa lukiokoulutuksen alueellisen saavutettavuuden harvaan asutuilla maan alueilla kuten Itä- ja Pohjois-Suomessa, samalla kuitenkin tukien järjestäjaverkon tarkoituksenmukaista kehittämistä alueilla, joissa verkko on tiivis, järjestäjät pieniä ja etäisyydet lyhyitä. Se turvaa myös koulutuksen suomen ja ruotsin kielellä.

Lukiokoulutuksen rahoitusuudistuksella turvataan rahoitus lukiokoulutuksen järjestäjille ikäluokkien pienentyessä. Rahoitusjärjestelmä palkitsee tuloksista ja vaikuttavuudesta, kannustaen muun muassa opintojen läpäisemiseen säädettyssä kolmessa vuodessa. Suoritusrahoituksen arvioidaan kannustavan koulutuksen järjestäjiä lisäämään opiskelijaohjausta, kehittämään opetusmenetelmiä, laadukkuutta ja tehokkuutta, mikä edesauttaisi opiskelijoiden valmistumista tavoiteajassa. Se ohjaa aikaisempaa enemmän myös jatko-opintoihin. Uudistus ohjaa myös nykyistä enemmän koulujen koko toiminnan kehittämistä opiskelijoiden ohjaukselliset tarpeet ja opiskelijapalautteen huomioon ottavaksi.

Uudistus turvaa opiskelijoiden mahdollisuuksia saada opintojen etenemisen kannalta riittävän monipuolinen ja oikea-aikainen opetustarjonta.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistuksella tuettaisiin osaltaan niiden parhaillaan käynnissä olevien ammatillisen koulutuksen uudistusten tavoitteiden toteutumista. Uudessa rahoitusjärjestelmässä huomioitaisiin nykyistä paremmin ammatillisten tutkintojen osaamisperusteisuus, tutkinnon osiin perustuva rakenne sekä aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, mikä tukisi joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen rakentamista. Esityksellä selkeytettäisiin myös opiskelijan mahdollisuuksia suorittaa ammatillinen perustutkinto tutkinnon osa kerrallaan.

Perusrahoituksen enimmäisajan rajaaminen kolmeen tai kahteen vuoteen kannustaisi koulutuksen järjestäjiä ohjauksellisin keinoin ja muita tukitoimia käyttäen mahdollistamaan sen, että opiskelijat voisivat suorittaa ammatillisen perustutkinnon sen laajuuden mukaisessa ajassa, jolloin opiskelijat voisivat nykyistä nopeammin siirtyä työelämään tai jatko-opintoihin ilman opintojen tarpeetonta pitkittymistä. Perusrahoituksen rajaaminen perusasteen jälkeisen tutkinnon jo suorittaneiden opiskelijoiden osalta kahteen vuoteen puolestaan kannustaisi koulutuksen järjestäjiä varmistamaan, että opiskelijan aikaisemmin hankkima osaaminen tulee täysimääräisesti tunnistetuksi ja tunnustetuksi osaksi tutkintoa.

Siirtyminen opiskelijavuoden määritelmään laskentapäiviin perustuvasta opiskelijamääräen staattisesta laskennasta joustavoittaisi koulutuspolkujen yksilöllistä kestoa. Se myös mahdollistaisi nykyistä paremmin opintojen aloittamisen joustavasti myös kesken lukuvuoden ja esimerkiksi koulutusalan tai oppilaitoksen vaihtamisen ilman uuteen varsinaiseen yhteishakuun osallistumista.

Myös tutkintoihin ja tutkinnon osiin perustuvan suoritusrahoitusosuuden käyttöönotto kannustaisi koulutuksen järjestäjiä ohjauksellisin keinoin ja muita tukitoimia käyttäen mahdollistamaan sen, että opiskelijat saavat

suoritetuksi tutkinnon osia ja tutkinnon. Suorituksiin perustuva rahoitus kannustaa myös aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen ja tunnustamiseen.

Opiskelijahyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalaute otettaisiin käyttöön uusina vaikuttavuusrahoituksen mittarina. Tämä lisäisi opiskelijoiden osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia koulutuksen sisällön suunnitteluun.

Suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksien merkittävä kasvattaminen saattaa vaikuttaa opiskelijavalintaan siten, että koulutuksen järjestäjillä ei ole kannustetta valita opiskelijoiksi sellaisia hakijoita, joiden edellytykset tutkinnon osien tai tutkinnon suorittamiseen he arvioivat muita hakijoita heikommiksi. Koko ikäluokan kouluttaminen ja myös oppimisvalmiuksiltaan heikompien hakijoiden koulutukseen pääsy pyritään kuitenkin varmistamaan riittäväällä perusrahoitusosuudella sekä sillä, että rahoitusjärjestelmä huomioi riittävästi tukitoimista kuten erityisopetuksesta sekä vailla toisen asteen tutkintoa olevien opiskelijoiden ohjauksesta koulutuksen järjestäjälle aiheutuvat kustannukset.

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksessa ei otettaisi käyttöön suorituksiin ja vaikuttavuuteen perustuvia rahoitusosuuksia. Tämä varmistaisi sen, että vaikeimmin vammaisille opiskelijoille voitaisiin jatkossakin tarjota heidän henkilökohtaisia tavoitteitaan ja valmiuksiaan vastaavaa koulutusta. Vaikeimmin vammaisille suunnatussa koulutuksessa ainoana tavoitteena ei ole tutkinnon perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen, vaan myös opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden mukainen osaamisen hankkiminen ja kasvattaminen opiskelijan yksilöllisten oppimisvalmiuksien mukaisesti.

Vaikutukset työmarkkinoihin

Valtioneuvosto on, muun muassa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2015-2018, asettanut tavoitteeksi työllisyysasteen korottamisen, työurien pidentämisen ja rakenteellisen työttömyyden alentamisen. Rahoituksen perustuminen nykyistä enemmän vaikuttavuuteen sekä suoritettujen tutkintojen ja tut-

kinnon osien määrään kannustaa koulutuksen järjestäjiä ohjamaan opiskelijaa suorittamaan mahdollisimman nopeasti tutkinto tai tutkinnon osa. Tutkintojen ja tutkintojen osien suorittamiseen kannustavassa rahoitusjärjestelmässä keskimääräiset koulutuspituudet tulevat lyhentymään. Työmarkkinoille tulevan nuorisoikäluokan osalta se merkitsee työurien pidentymistä alkupäästä. Työelämässä toimivien aikuisten osalta muutos merkitsee työstä poissaoloaikojen vähentymistä ja nykyistä joustavampia mahdollisuuksia siirtyä työstä työhön. Rahoitusjärjestelmän uudistuksella on positiivisia vaikutuksia sekä työllisyysasteeseen että työurien kokonaispituuteen.

Nykytilaan verrattuna uudessa rahoitusjärjestelmässä painottuvat suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat. Tähän liittyen on kuitenkin tutkinnon perusteiden noudattamisen ja vaikuttavuusrahoitusosuuden kautta varmistettava, että suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat vastaavat laadultaan työelämän ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Lisäksi vaikuttavuusrahoitusosuuden kasvattaminen varmistaa osaltaan sitä tavoitetta, että koulutusta suunnataan työelämän kannalta tarkoituksenmukaisille aloille ja ammatteihin.

Vaikutukset väestön koulutustasoon ja opiskelijoihin

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n toteuttaman kansainvälisen aikuistutkimuksen keskeinen tulos Suomen osalta oli, että vaikka aikuisväestön osaaminen on kansainvälisesti korkealla tasolla, etenkin niillä aikuisilla, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, on vaikeuksia menestyä nyky-yhteiskunnassa ja -työmarkkinoilla. Muutoksen myötä tutkinnon ja tutkintojen osien suorittaminen tulee yleistymään myös aikuisväestön keskuudessa.

Nyt ehdotettavilla muutoksilla edesautetaan tutkintoa suorittamattomien opiskelua.

Jatkossa koulutuksen järjestäjät saisivat suuremman valtiosuuden niistä opiskelijoista, joilla ei ole perusasteen jälkeistä ammatillista tutkintoa tai ylioppilastutkintoa tai korkeakoulututkintoa.

Tutkintoon johtamattoman koulutuksen rahoituksella on toteutettu esimerkiksi erilaisia sertifiikaattikoulutuksia, jotka usein ovat edellytyksenä ammatin harjoittamiseen tietyillä aloilla. Osa näiden koulutusten kysynnästä siirtynee yksityisrahoitteisesti toteutetun koulutuksen piiriin.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 23 päivänä syyskuuta 2013 ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamista valmistelleen työryhmän. Työryhmän tehtävänä oli valmistella rahoitusjärjestelmän uudistamista hallitusohjelman kirjausten, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman sekä hallituksen puolivälitarkastelun linjausten pohjalta. Työryhmän tehtävänä oli tehdä ehdotus ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän rakenteesta ja kehittämistarpeista. Työryhmän muistio julkaistiin elokuussa 2014 (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 21:2014).

Lukiokoulutuksen rahoitusuudistusta on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä ja valmistelun tukena on ollut keväällä 2014 ministeriön asettama yhteistyöryhmä.

Esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamista valmistelleen työryhmän esitysten sekä lukiokoulutuksen rahoitusuudistuksen valmistelun pohjalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausunnon valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Kuntaliitolta, koulutuksen järjestäjiltä sekä keskeisiltä järjestöiltä.

Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa ja sivistyspoliittisessa ministerityöryhmässä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Luonnos hallituksen esityksestä lähetettiin laajalle lausuntokierrokselle ja julkaistiin opetusministeriön verkkosivuilla lokakuussa

2014. Luonnoksesta saatiin asetettuun määräaikaan mennessä lausunnot yhteensä 200 lausunnonantajalta. Lausunnoissa ilmaistiin, että suorituksiin ja tuloksellisuuteen perustuvaa rahoitusjärjestelmää pidettiin perusteltuna, toisaalta rahoituksen vakauden ja ennakoitavuuden turvaamiseksi toivottiin esitettyä suurempaa perusrahoitusosuutta. Rahoituksen ja todellisen kustannuspohjan yhteyden katkaisemista kritisoitiin, mutta indeksikorotusta pidettiin hyvänä. Lausunnoissa nähtiin riskinä rahoituksen maksimointi opintojen laadun ja erityisen tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden kustannuksella. Perusrahoitusosuuden rajaamista kolmeen opiskelijavuoteen kritisoitiin. Koko ikäluokan kouluttamisen tärkeyttä painotettiin. Osittain katsottiin, että edellisvuosien suoritteisiin perustuva järjestelmä ei reagoi muutoksiin riittävän nopeasti. Kaksoistutkinto-opiskelijoiden asemaan rahoituksessa toivottiin tarkennusta. Vaikuttavuusrahoituksen kriteereitä, erityisesti keskeyttämisten vähentämistä, pidettiin osittain epäselvinä ja epätarkoituksenmukaisina. Tiedonkeruun nähtiin aiheuttavan kustannuksia ja hallintoa. Useissa lausunnoissa ehdotettiin säädettäväksi prosenttiosuus, jonka verran koulutuksen järjestäjän rahoitus voi vuosittain enintään muuttua. Siirtymäaikoja pidettiin tärkeinä ja niiden todettiin esityksessä olevan riittävät.

Lukiokoulutuksen valtionrahoituksen säästöt huolettavat lausunnonantajia. Osa lausunnonantajista piti uudistusta kannatettavana ja koulutuksen tuloksellisuutta vahvistavana. Perusrahoituksen rajaamista kolmeen opiskelijavuoteen kritisoitiin monista eri syistä. Esityksen katsottiin olevan ristiriidassa koulutustakuun tavoitteiden kanssa pitää huolta koko ikäluokasta ja turvata myös heikommin opiskelussaan menetystyvien opiskelu. Katsottiin, että rahoituksen kolmevuotisuus ei ota huomioon aikuisopiskelijoiden, vieraskielisten ja opetuksellista tukea tarvitsevien, kaksoistutkintoa opiskelevien ja erityisen koulutustehtävän opiskelijoiden opintojen erityispiirteitä ja niistä syntyviä kustannuksia. Rahoituksen ennakoitavuuden katsottiin heikkenevän, kun rahoitus tulee aikaisempaa pitemmällä viiveellä, eikä perustu kustannuspohjaan. Lausunnoissa painotettiin lukiokoulutuksen alueellisen saavutettavuuden

turvaamista ja opiskelijoiden erilaisuuden huomioimista. Opiskelijan neljän kuukauden enimmäispoissaoloaikaa pidettiin liian lyhyenä. Pienten kuntien osalta painotettiin yläkoulun ja lukion tiivistä yhteistyötä erityisesti opetusresurssien suhteen. Erityistehtävän mukaisen opetuksen rahoituksen turvaamista toivottiin. Vaikuttavuusrahoituksessa kritisoitiin keskeyttämisen ja opiskelijan hyvinvointipalautteen soveltumattomuutta rahoituksen määräytymisen perusteeksi esitetystä muodossaan sekä tuotiin esille jatko-opintoihin sijoittumista koskevia ongelmia. Yksityisten koulutuksen järjestäjien osalta kiinnitettiin huomiota arvonlisäveron korvattavuuteen.

Ammatillisen peruskoulutuksen osalta lausunnoissa tuotiin esille, että rahoitusjärjestelmän uudistuessa koulutuksen on edelleen oltava työelämän tarpeiden mukaista. Rahoitus- ja erityisopetuksen kertoimien merkitystä painotettiin ja niiden riittävää tasoa edellytettiin. Aikaisemmin opitun tunnustamisen painottamista esityksessä pidettiin hyvänä. Työelämästä kerättävän palautteen on lausuntojen mukaan oltava vaikuttavuusrahoituksen yksi osa, kun taas opiskelijoilta kerättävä palaute herätti kysymysmerkkejä. Lausunnonantajia huolesti koulutuksen järjestäjien kyky tehdä koulutukseen tarvittavia investointeja.

Ammatillisen lisäkoulutuksen osalta rahoitusuudistuksen tavoitteita pidettiin hyvinä, mutta edellytettiin, että tehokkuus ei tavoitteena saa mennä työelämän tarpeiden edelle. Lausunnoissa tuotiin esille tutkintoon johtamattoman ammatillisen lisäkoulutuksen merkitystä ja toivottiin ettei sen rahoitusta lopeteta. Erityisopetusta saaneen opiskelijan määrittelyyn ja ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen rahoitukseen toivottiin tarkennusta. Oppisopimuskoulutuksen merkitystä osana toisen asteen koulutuksen kokonaisuutta korostettiin.

Lausuntojen pohjalta on esityksen pykälä ja niiden perusteluja monelta kohdilta tarkennettu. Muutoksia on tehty säännöksien ja siirtymäsäännösten osalta. Annettujen lausuntojen perusteella tehtyjä muutoksia on käsitelty myös sivistyspoliittisessa ministerityöryhmässä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys laeiksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 25 §:n ja opintotukilain 7 §:n muuttamisesta (HE 211/2014 vp), jossa ehdotetaan lisättäväksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta koskevat säännökset. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus olisi uusi koulutuskokonaisuus, johon yhdistettäisiin nykyiset eri kohderyhmille suunnatut ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavat koulutukset sekä kotitalousopetus. Uudet valmentavat koulutuskokonaisuudet otettaisiin esityksessä ehdotetun mukaisesti käyttöön 1 päivänä elokuuta 2015.

Tämän hallituksen esityksen valmistelussa on otettu huomioon parhaillaan eduskunnan käsittelyssä olevan uusien valmentavien koulutuskokonaisuuksien koskevan hallituksen esityksen mukaiset muutosehdotukset. Uudet valmentavat koulutuskokonaisuudet otettaisiin käyttöön elokuussa 2015, joten vuoden 2017 alussa voimaan tulevaisi ehdotettavaan ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusjärjestelmään on sisällytetty nämä uudet koulutuskokonaisuudet eli ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus. Nykyisin voimassa olevien säännösten mukaiset ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettavat valmistavat ja valmentavat koulutukset eli ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, maahanmuuttajille järjestettävä ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, vammaisille opiskelijoille järjestettävä valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus sekä 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävä kotitalousopetus eivät sisälly tämän esityksen mukaiseen rahoitusmalliin. Jos eduskunnan käsiteltävänä olevia uusia valmentavia koulutuskokonaisuuksia koskevia lakiesityksiä ei hyväksytä hallituksen esityksen mukaisina, muutokset

tulee huomioida tämän hallituksen esityksen käsittelyssä.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamisesta (HE 230/2014 vp), jossa ehdotetaan muutettavaksi lukiolain

34 §:ää ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 44 §:ää. Näitä pykäläiä ehdotetaan osittain muutettavaksi myös tässä hallituksen esityksessä, mikä tulee ottaa huomioon mainittujen hallitusten esitysten käsittelyssä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 laki lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyiseen tapaan lain mukaisen rahoituksen myöntämisestä 1 momentissa lueteltujen säädösten mukaiseen koulutukseen. Pykälän 1 momentissa säädettävä rahoitus kattaisi laeissa säädettyjen toimintojen käyttökustannuksiin ja ammatillisen koulutuksen osalta poistoihin myönnettävän rahoituksen ja valtionavustuksen sekä muun rahoituksen Rahoitusta voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, yksityiselle yhteisölle tai säätiölle ja valtion liikelaitokselle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnan laskennallisesta omarahoitusosuudesta lukio-koulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lain soveltamisalaan kuuluvaksi myös ansio- ja liikennealentäjäkoulutukseen maksettava valtion rahoitus. Ansio- ja liikennealentäjäkoulutusta on rahoitettu osana ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmää. Koska jatkossa muu kuin tutkintoon tai tutkinnon osaan johtava koulutus ei ole ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutusta on ansio- ja liikennealentäjäkoulutuksen rahoittamisesta säädettävä erikseen.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä säädettäisiin rahoituslaissa käytettyjen määritelmien sisältö. Pykälän 1) kohdassa yksityisellä koulutuksen järjestäjällä tarkoitetaan rekisteröityä yhteisöä, säätiötä ja valtion liikelaitosta, ei kuitenkaan yliopistolaissa (559/2009) tarkoitettua yliopistoa. Yliopistolain (559/2009) 49 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle rahoitusta laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa. Koulutusta koskevaa rahoituslakia ei edel-

leenkään sovellettaisi yliopistojen järjestämään koulutukseen.. Voimassa oleva tulkinta säädettäisiin aiempaa selvemmin lakiin. Ainoastaan kunnan omarahoitusosuudessa huomioitaisiin 4§:n mukaisesti yliopistojen harjoittelukoulut.

Pykälän 2 kohdassa määriteltäisiin ammatillinen peruskoulutus. Voimassa olevassa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa ei ole nimenomaisesti määritelty ammatillista peruskoulutusta, mutta välillinen määritelmä on lain 25 §:n 1 momentissa. Kyseisen säännöksen mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintojen määräytymisessä huomioidaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneet ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun näyttötutkintona suoritettavan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen valtakunnalliset kokonaiskustannukset, jotka jaetaan valtionosuuden myöntämisen perusteena käytettävien edellä tarkoitettussa koulutuksessa olevien opiskelijoiden yhteismäärällä. Säännöksen mukaan yksikköhintoja laskettaessa ei oteta huomioon oppisopimuskoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia eikä kyseistä koulutusta saavia opiskelijoita.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan ammatillisella peruskoulutuksella tarkoitettaisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua muuta kuin mainitun lain 20 §:n 2 momentin nojalla määrätyn erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta. Lisäksi ammatillisella peruskoulutuksella tarkoitettaisiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon tai tutkinnon osan suorittamiseen valmistavaa koulutusta sekä näyttötutkintotilaisuuksiin osallistumista.

Määritelmän 2) kohdan mukaista ammatillista tutkintotavoitteista peruskoulutusta voidaan järjestää oppilaitosmuotoisena tai oppisopimuskoulutuksena. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta ei voida järjestää oppisopimuskoulutuksena. Lain

säännöksissä todettaisiin erikseen koskeeko säännös oppilaitosmuotoista ammatillista peruskoulutusta tai oppisopimuskoulutuksena järjestettävää ammatillista peruskoulutusta.

Ammatillisen peruskoulutuksen määritelmän ulkopuolelle rajautuisi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin nojalla määrätyn erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävä tutkintotavoitteinen ja valmentava koulutus. Näiltä osin ehdotettu määritelmä poikkeaisi voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisesta peruskoulutuksesta. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta ei rahoitettaisi perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoituksen kautta, vaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän erillisrahoituksen kautta.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain elokuussa 2015 voimaan tulevan 3 §:n 1 momentin mukaan ammatillinen peruskoulutus on mainitun lain 14 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukaan suoritettavaa koulutusta, joka johtaa ammatilliseen perustutkintoon. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa säädetään erilaisista ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavista ja valmentavista koulutuksista, jotka eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä (HE 211/2014 vp) ehdotetaan yhdistettäväksi kahdeksi valmentavan koulutuksen kokonaisuudeksi eli ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaksi koulutukseksi. Koulutuksen rahoituslaissa säädetty 2 kohdan mukainen ammatillisen peruskoulutuksen määritelmä olisi laajempi kuin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa käytetty ammatillisen peruskoulutuksen määritelmä, sillä määritelmä kattaisi myös ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun ammatillisen peruskoulutuksen valmentavan koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu työhön ja itsenäiseen elämään valmentava

koulutus järjestetään aina erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella, joten koulutuksen rahoituslain mukainen ammatillisen peruskoulutuksen määritelmä ei koskisi tätä valmentavaa koulutusta.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin ammatillinen lisäkoulutus. Voimassa olevassa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa ei ole nimenomaisesti määritelty ammatillista lisäkoulutusta. Ammatillisella lisäkoulutuksella tarkoitettaisiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon taikka näiden tutkintojen osien suorittamiseen valmistavaa koulutusta. Muun kuin näyttötutkintoon tai sen osaan valmistavan ammatillisen lisäkoulutuksen valtionrahoitus päättyy vuoden 2017 alussa. Ammatillista lisäkoulutusta voidaan järjestää oppilaitosmuotoisena tai oppisopimuskoulutuksena. Lain säännöksissä todettaisiin erikseen, jos säännös koskisi vain oppilaitosmuotoista ammatillista lisäkoulutusta tai oppisopimuskoulutuksena järjestettävää ammatillista lisäkoulutusta.

Pykälän 4 kohdan mukaan erityisopetusta saavalla opiskelijalla tarkoitettaisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua opiskelijaa. Eduskunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen (211/2014 vp) mukaisen uuden 19 a §:n 1 momentin mukaan oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen tai opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena. Opetuksen antamisesta erityisopetuksena säädetään voimassa olevan lain 20 §:n 1 momentissa.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi järjestämisluvassa määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen järjestämisestä. Määritelmän mukaan erityisopetusta saavalla opiskelijalla ei tarkoitettaisi erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa opiskelevaa opiskelijaa. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta ei rahoitettaisi perusrahoitusosuuden, suoritusrahoi-

tusosuuden ja vaikuttavuusrahoituksen kautta, vaan erityisopetuksen erityisen koulutus-tehtävän erillisrahoituksen kautta.

Ehdotetun määritelmän mukaan erityisopetusta saavalla opiskelijalla tarkoitettaisiin myös ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon sekä ammatitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvaa opiskelijaa, jolle annetaan erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin ei sisälly ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain voimassa olevaa 20 §:ää ja ehdotettua uutta 19 a §:ää vastaavaa velvoitetta, jonka perusteella opiskelijan opetus tulee säädettyjen edellytysten täytyessä järjestää erityisopetuksena. Edellä mainittu erityisopetusta saavan opiskelijan määritelmä vastaisi voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen voimassa olevan 11 §:n 2 momentin säännöstä ammatillisen lisäkoulutuksen yhteydessä annettavien erityisten opetus- ja opiskelijahuoltopalveluiden rahoituksesta.

Pykälän 5 kohdan mukaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevalla tarkoitettaisiin opiskelijaa tai tutkinnon suorittajaa, joka ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa, ammatillista tutkintoa tai korkeakoulututkintoa Suomessa tai ulkomailla.

Pykälän 6 kohdan mukaan opiskelijavuodella tarkoitettaisiin 365 kalenteripäivää, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena.

2 luku **Rahoituksen perusteet ja kunnan omarahoitusosuus**

3 §. Myönnettävä rahoitus. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin koulutuksen järjestäjille myönnettävästä rahoituksesta. Rahoitus muodostuisi valtion talousarviossa päätettävästä vuosittaisesta määrärahasta ja siihen liittyvästä kunnan omarahoitusosuudesta eri koulutusmuodoissa lukuun ottamatta ammatillista lisäkoulutusta, jossa rahoitus muodostuu kokonaisuudessaan valtion talousarviossa

päätettävästä määrärahasta. Rahoitus olisi yleiskatteellista ja sitä myönnettäisiin laskennallisin perustein. Koulutuksen järjestäjille myönnettävä rahoitus muodostuisi rahoitusosuuksista, jotka olisivat perusrahoitusosuus, suoritusrahoitusosuus ja vaikuttavuusrahoitusosuus. Lisäksi koulutuksen järjestäjille myönnettäisiin edellisiin rahoitusosuuksiin kuulumatonta, 19 §:n ja 26—28 §:n mukaista muuta erityistä rahoitusta. Rahoitusosuuksista ja muusta rahoituksesta säädetäisiin tarkemmin koulutusmuotokohteisesti luvuissa 3—6.

Pykälän 1 momentissa säädetäisiin myös suoritusten vahvistamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaisi koulutuksen järjestäjän rahoituksen perusteena huomioon otettavat suoritteet. Koulutuksen järjestäjällä olisi muutoksenhakuoikeus huomioon otettavia suoritteita koskevaan päätökseen.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin koulutuksen järjestäjille myönnettävien rahoitusosuusien laskennasta. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen koulutuksen järjestäjän rahoitusosuudet laskettaisiin siten, että valtion talousarviossa kunkin koulutusmuodon rahoitusosuuksiin varatun määrärahan ja siihen lisättävän kuntaosuuden summasta erotetaan kunkin rahoitusosuuden laissa säädetty osuus. Jokainen rahoitusosuus sisältäisi useita eri mittareita. Kullekin mittarille määritettäisiin koulutuksen rahoitusasetuksessa joko oma osuus rahoitusosuuden kokonaisrahoituksesta tai rahoitusosuuden kunkin mittarin euromäärä perustuisi yhteismitallistettujen suoritteiden määrään suhteessa koko rahoitusosuuden yhteismitallistettuihin suoritteisiin (esimerkiksi perusrahoituksen kaikista mittareista muodostuu opiskelijavuosia, jolloin eri mittareiden suoritteet ovat vertailukelpoisia keskenään). Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteiden suhteellisten osuusien laskennassa otettaisiin huomioon, mitä suoritteiden laskentaperusteista ja kertoimista säädetään muualla laissa. Laissa säädetäisiin, mitä suoritteita kunkin rahoitusosuuden perusteena huomioitaisiin. Huomioitavia suoritteita olisivat esimerkiksi opiskelijavuodet sekä suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat. Ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen perusrahoitusosuuksissa mi-

nisteriö voisi kohdentaa opiskelijavuosirahoitusta myös muilla kuin laskennallisilla perusteilla.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi nykyistä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakia vastaavalla tavalla kunnan saamasta rahoituksesta lukiolaissa tarkoitettua koulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen järjestämiseen. Rahoitusjärjestelmän laskennallisten perusteiden muuttuessa laissa ei kuitenkaan enää käytettäisi määritelmiä kunnan valtionosuus ja sen laskennallinen peruste.

Pykälän 3 momentin perusteella kunnalle myönnettävästä rahoituksesta vähennetään 4 §:ssä tarkoitettu kuntakohtainen omarahoitussuosuus. Mikäli kunnan omarahoitussuosuus on suurempi kuin kunnan saama laskennallinen rahoitus, Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus nettouttaa summan siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 49§:ssä säädetään koulutuksen rahoituslain 46§:ään perustuen. Ehdotettu säännös vastaisi sisällöllisesti voimassa olevaa säännöstä.

Pykälän 4 momentti sisältää informatiivisen viittauksen 7 §:n perusteella yksityiselle koulutuksen järjestäjälle myönnettävään arvonlisäverokorvaukseen.

Pykälän 5 momentti sisältää informatiivisen viittauksen 7 luvussa säädettyihin erityisiin valtionavustuksiin, joita opetus- ja kulttuuriministeriö voisi myöntää koulutuksen järjestäjälle.

4 §. Kunnan omarahoitussuosuus. Pykälässä säädettäisiin kunnan omarahoitussuosuuden laskennasta. Kunnan omarahoitussuosuutta sovellettaisiin lain 1 §:n 2 momentissa säädettyjen koulutusten eli lukiolaissa ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatilliseen perustutkintoon tai tutkimukseen osaan valmistavan koulutuksen rahoittamiseen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valtion rahoitukseen perustuvan euromäärän määrittämisestä, josta muodostuu pohja kunnan omarahoitussuosuuden määrittämiselle. Laskennan pohjana huomioitaisiin lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu valtion rahoitus ja 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvattavan arvon-

lisäveron valtion rahoitus kunnan omarahoitussuosuuden piirissä olevan koulutuksen osalta. Voimassa olevien säännösten mukaan kunnan omarahoitussuosuutta laskettaessa ei oteta huomioon niitä opiskelijoita, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Ahvenanmaalla. Vastaavaa periaatetta noudatettaisiin myös uudessa rahoitusjärjestelmässä. Ehdotetun säännöksen mukaan edellä tarkoitettu valtion rahoituksen euromäärä kerrotaisiin luvulla 0,9975, minkä kautta huomioitaisiin laskennallisesti niiden opiskelijoiden osuus, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Ahvenanmaalla. Kyseessä olisi laskennallinen vähennys, joka perustuisi vuosien 2011–2013 keskiarvoon kotikunnattomista ja ahvenanmaalaisista opiskelijoista kunnan omarahoitussuosuuden piiriin kuuluvassa koulutuksessa. Nykyisin kotikunnattomien ja ahvenanmaalaisien opiskelijoiden lukumäärätiedot perustuvat erilliseen tiedonkeruuseen, josta kuitenkin luovuttaisiin ehdotetun rahoitusuudistuksen yhteydessä. Kokonaisuuden kannalta laskennallisiin tietoihin siirtymisen vaikutus valtion ja kuntien rahoitukseen ei olisi merkittävä.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettuun euromäärään lisättäisiin lisäksi varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna valtion oppilaitosten ja yliopistojen harjoittelukoulujen opiskelijoiden kunnan omarahoitussuosuuden piirissä olevassa koulutuksessa suorittamien opiskelijavuosien lukumäärän ja 4 momentissa tarkoitettua opiskelijavuosikohtaisen laskennallisen valtion rahoituksen tulon euromäärä. Näitä koulutuksia ei rahoiteta lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua talousarvion määrärahan puitteissa, mutta nämä koulutukset ovat kuitenkin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan omarahoitussuosuuden piirissä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnan omarahoitussuosuuden laskennasta. Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 8 §:1 momentin mukaan kunnan omarahoitussuosuus lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen käyttökustannuksista on 58,11 prosenttia ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen käyttökustannuksista 50 prosenttia. Jatkossa rahoitus ei perustu enää toteutuneisiin kustannuk-

siin, joten kunnan omarahoitusosuus määriteltäisiin valtion rahoituksen pohjalta muuttamalla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nykyisiin voimassa olevat edellä mainitut kunnan omarahoitusosuusprosentit kertoimiksi. Ehdotetun säännöksen mukaan kunnan omarahoitusosuuden kerroin olisi 1,387 lukuun ottamatta lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta, jonka kerroin olisi 1. Kunnan omarahoitusosuuteen lisättäisiin lisäksi 3 momentissa säädetty euromäärä.

Uudessa rahoitusjärjestelmässä voitaisiin laskea kunnan omarahoitusosuus sen jälkeen, kun valtion talousarvion määräraha on selvillä. Kokonaisrahoituksen määrä kunnan omarahoitusosuuden piiriin kuuluvassa koulutuksessa muodostuisi valtion talousarvion määrärahasta, johon lisättäisiin 2 momentin mukaisesti laskettu kunnan omarahoitusosuus.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös kunnan asukaskohtaisesta omarahoitusosuudesta. Kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus saataisiin jakamalla edellä 2 momentissa säädetty kunnan omarahoitusosuusvarainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän mukaisella koko maan asukasmäärällä. Kuntakohtainen omarahoitusosuus puolestaan muodostuisi kunnan asukaskohtaisen omarahoitusosuuden ja varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän mukaisen kyseisen kunnan asukasmäärän tulona.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kunnan omarahoitusosuuteen lisättävästä kiinteästä euromäärästä. Lisättävä euromäärä pohjautuu talouspoliittisen ministerivaliokunnan 28 päivänä marraskuuta 2013 tekemään linjaukseen, jonka perusteella kunnan omarahoitusosuus ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin poistettiin vuoden 2015 alusta lukien ja rakennepoliittisen ohjelman toimenpiteistä tehtiin erillisratkaisu. Ministerivaliokunnan päätöksen mukaan toisen asteen koulutuksen valtionrahoituksen säästöt toteutetaan siten, että valtionosuusprosentin pienentäminen ei lisää säästöjen vaikutusta koulutuksen järjestäjien rahoitukseen. Tämän takaamiseksi säädetään, että toisen asteen koulutuksen yksikköhintoihin jatkossa tehtävissä muutoksissa omarahoitusosuus olisi sama kuin nykyisinkin (58,11 %) lukuun ottamatta osana rakennepoliittista ohjelmaa sovittavia

2. asteen koulutusta koskevia toimenpiteitä, joiden käsittelystä tehdään erillisratkaisu. Päätöksen johdosta ehdotetut kertoimet pohjautuisivat nykyisiin kunnan omarahoitusosuusprosentteihin. Euromäärä, joka ehdotetaan lisättäväksi kunnan omarahoitusosuuteen, muodostuu ammattikorkeakoulujen rahoitusmuutoksesta johtuvasta erästä (290 948 000 euroa), josta vähennetään rakennepoliittisen ohjelman erillisratkaisusta johtuva erä (40 600 000 euroa), joka muodostuu siitä, että kuntien rahoitusosuus alenee normaalia kuntarahoitusosuutta (58,11 %) enemmän (77,93 %), jolloin euromääräisesti alennetaan kuntien omarahoitusosuutta näiden erotuksen verran (77,93 % - 58,11 %). Hallituksen esitystä tehtäessä ei ole vielä tiedossa vuoden 2017 kustannustaso, joten euromäärää joudutaan korjaamaan myöhemmin vuoden 2017 tasolle ammattikorkeakouluista johtuvan erän osalta, joka on vuoden 2015 tasossa. Rakennepoliittisen ohjelman erillisratkaisun rahoituserä on valmiiksi vuoden 2017 tasolla.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin opiskelijavuosisikohtaisesta laskennallisesta rahoituksesta, jota sovellettaisiin 1 momentissa tarkoitettujen valtion oppilaitosten ja yliopistojen harjoittelukoulujen opiskelijoiden valtion rahoituksen huomioon ottamisessa. Ehdotettu opiskelijavuosisikohtainen laskennallinen valtion rahoitus on muodostettu vuoden 2015 yksikköhinnoista kertomalla luvut valtion rahoitusosuudella (41,89 %). Hallituksen esitystä tehtäessä ei ole vielä tiedossa vuoden 2017 kustannustaso, joten euromäärää joudutaan korjaamaan myöhemmin vuoden 2017 tasolle.

5 §. Rahoitusindeksi. Pykälässä säädettäisiin rahoitusindeksistä, jonka kautta talousarvion määrärahoissa, 4 §:ssä tarkoitetuissa laskennallisissa euromäärissä sekä 6 §:ssä tarkoitetuissa perushinnoissa huomioitaisiin vuosittainen kustannustason nousu.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin talousarvion määrärahojen, 4 §:ssä tarkoitettujen laskennallisten euromäärien sekä 6 §:ssä tarkoitettujen perushintojen korottamisesta rahoitusindeksin perusteella. Ehdotetun säännöksen mukaan lukioiden ja ammatilliseen koulutuksen 3 §:ssä tarkoitettua edeltävänä varainhoitovuonna myönnettyä määrärahaa

korotettaisiin rahoitusindeksin perusteella. Korotus ei kuitenkaan koskisi kertaluonteisia eriä. Indeksikorotus koskisi myös 4 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja laskennallisia eriä sekä 6 §:ssä tarkoitettuja perushintoja. Mikäli indeksit laskisivat, ei kuitenkaan määrärahaa eikä muita eriä laskettaisi.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan edellä mainittuja määrärahoja ja muita eriä korotettaisiin rahoitusindeksin vahvistamisvuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden indeksien mukaista kustannustason nousua vastaavasti. Esimerkiksi varainhoitovuonna 2017 kustannustason nousuna huomioitaisiin vuoden 2013 lopun ja vuoden 2014 lopun pistelukujen erotus. Toiminnan laajuuden muutos voi johtua esimerkiksi ikäluokkien määrän muutoksesta, maahanmuutosta tai muista opiskelijamäärän kasvuun vaikuttavista seikoista. Muutos voi aiheutua myös asianomaisesta koulutustehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että rahoitusindeksi muodostuu Tilastokeskuksen julkaiseman ansiotasoindeksin, kuluttajahintaindeksin, rakennuskustannusindeksin sekä kotimarkkinoiden perushintaindeksin perusteella. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin koulutusmuotokohtaisessa rahoitusindeksissä käytettävien indeksien painotuksesta ja kustannustason nousun huomioon ottamisesta tarkemmin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rahoitusindeksin pisteluvun määräytymisestä. Indeksisarjoissa joulukuun 2010 pisteluku on merkitty luvuksi 100. Ehdotetun säännöksen mukaan rahoitusindeksi määrittäisiin 2 momentissa säädettyjen indeksien perusteella siten, että mainittujen indeksien vuoden 2010 joulukuun pisteluvut vastaisivat rahoitusindeksin pistelukua 100.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin rahoitusindeksin vahvistamisessa noudatettavasta menettelystä. Rahoitusindeksin pisteluvun vahvistaisi opetus- ja kulttuuriministeriö. Rahoitusindeksin vahvistaminen olisi teknisluonteinen asia, koska indeksin määräytyisi muiden Tilastokeskuksen vahvistamien indeksien pistelukujen perusteella. Ehdotetun säännöksen mukaan opetus- ja kulttuurimi-

nisteriö vahvistaisi rahoitusindeksin pisteluvun varainhoitovuotta edeltävän vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Käytännön syistä on välttämätöntä, että rahoitusindeksin pisteluku julkistetaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Tätä edellyttää valtion talousarvion käsittelyn aikataulu.

6 §. Majoituksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinnat. Pykälässä säädettäisiin valtuudesta säätää valtioneuvoston asetuksella euromääräiset perushinnat, joita käytettäisiin opiskelijoille tarjottavan majoituksen sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen määräytymisessä. Ehdotetun säännöksen 1 kohdan mukaan majoituksen perushintaa käytettäisiin lukiolaissa ja ammatillisesta peruskoulutuksessa annetussa laissa tarkoitettua majoituksen rahoitusperusteena.

Ehdotetun säännöksen 2 kohdan mukaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushintaa käytettäisiin mainitun erityistehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen määräytymisperusteena. Kyseistä koulutusta ei rahoitettaisi perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoituksen kautta, vaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän erillisrahoituksen kautta.

Ehdotetun säännöksen 3 kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös majoituksen perushinnan ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinnan kertoimista. Kertoimien avulla otettaisiin huomioon majoituksen järjestämisen ja erityisopetuksen järjestämisen kustannuserot.

7 §. Arvonlisäveron korvaaminen yksityisille koulutuksen järjestäjille. Pykälän 1 momentin perusteella yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvattaisiin niiden koulutusmuotoa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen tehtävien toteuttamisessa syntyneet arvonlisäverolaisissa (1501/1993) tarkoitettua arvonlisäverot euro-eurosta -periaatteen mukaisesti. Rahoitusta arvonlisäveroihin ei myönnettäisi muusta toiminnasta, joka ei ole koulutusmuotoa koskevassa lainsäädännössä tarkoitettua toimintaa. Jos toiminnassa on

mahdollisuus hakeutua arvonlisäverovelvolliseksi, eivät kyseisestä toiminnasta aiheutuneet arvonlisäverot oikeuta rahoitukseen. Rahoitus on euromääräinen ja perustuu viimeksi toteutuneen vahvistetun tilinpäätöksen tietoihin. Sitä varten varattaisiin talousarvioon muusta rahoituksesta erillinen määräraha joka ei olisi riippuvainen esityksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitetusta määrärahasta. Arvonlisäverokorvaus sisältäisi myös 4 §:ssä tarkoitetun kuntaosuuden. Yksityisen koulutuksen järjestäjän tilinpäätöksen mukaiset toteutuneet korvattavat arvonlisäveromenot otetaan huomioon kaksi vuotta tilinpäätösvootta myöhemmän talousarviovuoden arvonlisäverokompensaation mitoitusperusteena. Kompensaatiosäännökset ja -menettelyt toteutetaan siten, että ne eivät johda kaksinkertaiseen hyötyyn.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavalla tavalla, ettei yksityiselle lukiokoulutuksen järjestäjälle myönnetä rahoitusta perustamishankkeiden arvonlisäveroista, jos valtioneuvoston asetuksessa säädetty perustamishankkeen kokonaiskustannuksen alaraja ylittyy.

Valtiovarainministeriön kanssa on tarkoitus neuvotella, jotta jatkossa myös lukiokoulutuksen järjestäjät voisivat saada arvonlisäverokorvauksen myös perustamishankkeiden arvonlisäverosta. Tarkoituksenmukaista olisi, että yksityiset lukiokoulutuksen järjestäjät saisivat arvonlisäverokorvauksen, koska jatkossa ei ole mahdollista saada erillisiä valtionavustuksia perustamishankkeille, jotka poistuvat kuntien peruspalvelujen valtionosuusuudistuksesta johtuen vuodesta 2015 alkaen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yksityisen ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnettävästä arvonlisäverokorvauksesta. Yksityisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän 1 momentissa tarkoitettua korvausta voidaan korottaa hakemuksesta kunnan tai kuntayhtymän tämän lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden arvonlisäveron osalta siten, että korotus vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tahtuvien luovutusten johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

8 §. Rahoituskertoimet. Lain 8 §:ssä säädettäisiin rahoituskertoimista, joiden avulla otettaisiin huomioon koulutusalojen ja tutkintojen väliset kustannuserot oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa perus- ja lisäkoulutuksessa. Myös ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen suhteellinen painoarvo määriteltäisiin asetuksella säädettävillä rahoituskertoimilla. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa erityisopetusta saavat opiskelijat huomioitaisiin rahoituskertoimilla eikä lain 9 §:ssä tarkoitetuilla erityisopetuksen kertoimilla. Rahoituskertoimia ei käytettäisi oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä koulutuksessa.

Ehdotetun säännöksen mukaan rahoituskertoimia tarkistettaisiin vähintään joka neljäs vuosi. Tarvittaessa tarkistuksia voitaisiin tehdä myös useammin. Säännöksen perusteella säädettäviä rahoituskertoimia käytettäisiin ensimmäisen kerran myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2017, joten tarkistusta koskevan sääntelyn perusteella kertoimia tulisi ensimmäisen kerran tarkistaa viimeistään varainhoitovuodelle 2020 myönnettävän rahoituksen osalta.

Nykyisin ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat määrätään koulutusaloittain. Lisäksi koulutusaloittain määrättyjä yksikköhintoja porrastetaan tutkinnoittain tai koulutusohjelmittain ja osaamisaloittain valtioneuvoston asetuksella säädettävillä porrastuksilla. Samoin ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinta määriteltäisiin valtioneuvoston asetuksella säädettävillä porrastuksilla. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat puolestaan määritellään siten, että ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta kerrotaan koulutusaloittain ja osittain tutkinnoittain muodostettujen valtioneuvoston asetuksella säädettyjen hintaryhmien mukaan määräytyvällä luvulla.

Ehdotetun säännöksen 2 momentin mukaan koulutusala- ja tutkintokohtaiset rahoituskertoimet säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Rahoituskertoimet säädettäisiin erikseen ammatilliseen peruskoulutukseen ja ammatilliseen lisäkoulutukseen. Hallituksen esityksen liitteenä olevan asetusluonnoksen mukaiset rahoituskertoimet vastaisivat tasol-

taan vuoden 2013 koulutusaloittaisia yksikköhintoja sekä nykyisin voimassa olevia valtioneuvoston asetuksella määriteltyjä ammatillisen peruskoulutuksen porrastuksia ja ammatillisen lisäkoulutuksen hintaryhmiä. Voimassa olevat porrastukset ja hintaryhmät perustuvat vuoden 2009 toteutuneisiin kustannuksiin.

9 §. *Koulutustasokertoimet, erityisopetuksen kertoimet ja tutkinnonosakertoimet.* Lain 9 §:ssä säädettäisiin, että vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan ja tutkinnon suorittajan suoritteita painotettaisiin koulutustasokertoimilla. Koulutustasokertoimia käytettäisiin ammatillisessa perus- ja lisäkoulutuksessa, mutta ei lukiokoulutuksessa. Kaikkien rahoitusosuuksien suoritteita ei painotettaisi koulutustasokertoimilla, vaan kertoimien käyttämisestä säädettäisiin kunkin ammatillisen koulutuksen järjestämisuudon rahoitusosuuksien laskentaperusteita koskevien säännösten yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ammatillisessa koulutuksessa erityisopetuksesta aiheutuvat kustannukset otettaisiin huomioon painottamalla erityisopetusta saavan opiskelijan suoritteita erityisopetuksen kertoimilla siten kuin laissa säädetään.

Pykälässä tarkoitettuja erityisopetuksen kertoimia ei käytettäisi ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa eikä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa erityisopetusta saavat opiskelijat huomioitaisiin lain 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta puolestaan rahoitettaisiin erityisopetuksen erillisrahoituksen puitteissa, josta säädettäisiin lain 25 ja 26 §:ssä.

Erityisopetuksen kertoimia ei käytettäisi myöskään lukiokoulutuksessa.

Kaikkien rahoitusosuuksien suoritteita ei painotettaisi erityisopetuksen kertoimilla, vaan kertoimien käyttämisestä säädettäisiin kunkin ammatillisen koulutuksen järjestämisuudon rahoitusosuuksien laskentaperusteita koskevien säännösten yhteydessä. Hallituksen esityksen liitteenä olevan asetusluon-

noksen mukaiset erityisopetuksen kertoimet vastaisivat suhteellisesti tasoltaan voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslainsäädännön mukaisia erityisopetuksen perusteella myönnettäviä yksikköhinnan korotuksia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tutkinnon osien kertoimista. Tutkinnon osia painotettaisiin sen perusteella, miten suuren osan koko tutkinnosta kyseinen tutkinnon osa kattaa. Painokertoimia olisi 3 erilaista ja jokainen tutkinnonosa kuuluisi johonkin painokerroinluokkaan. Painokertoimista ja siitä mihin painokerroinluokkaan tutkinnonosa kuuluu, säädettäisiin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Painokertoimien avulla yhteismittalistettaisiin tutkinnon osan erilaisuudesta koulutuksen järjestäjälle aiheutuvia kustannuksia.

Koulutustasokertoimista ja erityisopetuksen kertoimista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Tutkinnonosakertoimista säädettäisiin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

10 §. *Opiskelijan ottaminen huomioon perusrahoituksen perusteena lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa.* Kevään 2014 kehysriihessä päätetyn mukaisesti tutkintotavoitteisen koulutuksen rahoitus rajataan kolmeen vuoteen. Kolmen vuoden suoritusajan vastaa lukion oppimäärää ja ammatillisen perustutkinnon laajuuden (180 osaamispistettä) mukaista suoritusajaa. Lain 11 §:ssä säädettäisiin siitä, miten pitkään opiskelija voidaan ottaa huomioon lukiokoulutuksen ja oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen perusrahoituksen perusteena. Hallituksen esityksen mukaan kehyspäätöksen mukainen kolmen vuoden rajaus kohdennettaisiin perusrahoitusosuuteen, mutta ei suoritusrahoitusosuuteen eikä vaikuttavuusrahoitusosuuteen.

Pykälän 1 momentin mukaan ammatillisten perustutkintojen rahoituksessa koulutuksen alkaessa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva opiskelija otettaisiin huomioon perusrahoituksen perusteeksi enintään kolmen opiskelijavuoden ajan ja muu opiskelija kuitenkin enintään kahden opiskelijavuoden ajan. Lukiokoulutuksen rahoituksessa opiskelija otettaisiin huomioon perusrahoituksen perusteeksi kolmen opiskelijavuoden ajan.

Säännös ei rajaisi opiskelijan opiskeluoikeutta koskevaa aikaa, josta säädetään lukiolain 24 §:n 1 momentissa ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:ssä.

Opiskelijavuosien laskentaan sovellettaisiin 15 §:n ja 21 §:n säännöksiä. Opiskelijavuosien laskennassa huomioitaisiin kaikki kalenteripäivät opintojen aloittamispäivästä lukien siihen kalenteripäivään asti, kun opiskelija suorittaa tutkinnon tai valmentavan koulutuksen taikka keskeyttää opintonsa. Jos opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi opiskelijaksi jonkin lukukauden ajaksi, pidentäisi tämä sekä opiskelijan opintojen suoritusaikaa että perusrahoituksen perusteena huomioitavaa aikaa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin erikseen sellaisen ammatillista perustutkintoa suorittavan opiskelijan huomioimisesta perusrahoituksen perusteeksi, joka on jo suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon. Tutkinnon jo aiemmin suorittaneilla opiskelijoilla on pääsääntöisesti aikaisemmin hankittua osaamista, joka voidaan tunnistaa ja tunnustaa osaksi suoritettavaa tutkintoa. Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen tulisikin lyhentää tutkinnon suorittamiseen käytettävää aikaa. Ehdotetun säännöksen mukaan muu kuin koulutuksen alkaessa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija huomioitaisiin perusrahoituksen perusteeksi enintään kahden opiskelijavuoden ajan.

Opiskelijan katsottaisiin olevan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa, jos hän on ollut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa säännöksessä tarkoitetun koulutuksen aloittaessaan. Opiskelija katsottaisiin säännöksessä tarkoitetulla tavalla vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevaksi, vaikka hän koulutuksen aikana suorittaisikin jonkin muun perusasteen jälkeisen tutkinnon. Ehdotettu säännös on perusteltu, jotta perusrahoituksen oikeuttava aika ei muuttuisi kesken tutkinnon suorittamisen.

Pykälässä säädetyt aikarajat olisivat tutkintokohtaisia eikä aikarajoja sovellettaisi lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen tai ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen. Jos opiskelija on keskeyttänyt aloittamansa opinnot ja aloittaa uu-

den ammatillisen tutkinnon suorittamisen, aikaisempaan tutkintoon käytettyjä opiskelijavuosia ei huomioitaisi uuden tutkintotavoitteisen koulutuksen aikarajojen määrittelyssä. Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän vaihtumisesta riippumatta opiskelija voidaan perusrahoituksessa ottaa huomioon yhteensä enintään kolmen opiskelijavuoden ajan.

Pykälässä määritellyt aikarajat koskisivat vain perusrahoitusosuutta. Aikarajojen päättymisen jälkeen suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat voitaisiin lukea suoritteiksi suoritusrahoitusosuudessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että pykälässä säädettyä ei sovellettaisi lukiolaisessa tarkoitettuun lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen eikä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun ammatillisen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen. Pykälän 2 momentissa olisi lisäksi informatiivinen säännös, jonka mukaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutus tehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen enimmäisajasta säädettäisiin 26 §:ssä.

11 §. *Useassa koulutuksessa opiskelevan opiskelijan ottaminen huomioon rahoituksen perusteena.* Pykälässä säädettäisiin opiskelijan suoritteiden huomioon ottamisesta tilanteissa, jossa opiskelija opiskelee samanaikaisesti useassa lain soveltamisalaan kuuluvassa koulutuksessa. Pykälän 1 momentin mukaan voimassa olevaa rahoituslain 48 §:n 4 momentin säännöstä vastaavasti opiskelija voitaisiin lukea rahoituksen perusteeksi samanaikaisesti vain yhdessä lain soveltamisalaan kuuluvassa koulutuksessa. Voimassa oleva säännös on kuitenkin jättänyt epäselväksi, missä koulutuksessa opiskelija luetaan rahoituksen perusteeksi. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijan suoritteet huomioitaisiin rahoituksen perusteeksi siinä koulutuksessa, jonka suorittamisen opiskelija on aloittanut ensimmäisenä. Kun opiskelija on suorittanut loppuun ensin aloittamansa koulutuksen, hänet voitaisiin tämän jälkeen lukea rahoituksen perusteeksi toisessa koulutuksessa, jos hän vielä jatkaa opiskelua tässä koulutuksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin suoritteiden huomioimisesta, jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitettua ylioppilastutkintoa. Edellä 1 momentissa säädetyistä poiketen opiskelija otettaisiin tällöin huomioon ammatillisessa peruskoulutuksessa 4 luvun mukaisesti eli opiskelijan suoritteet otettaisiin huomioon oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksessa normaalisti perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksissa. Opiskelijavuosien huomioon ottamiseen sovellettaisiin lain 10 §:n säännöksiä. Lukiokoulutuksessa opiskelijan suoritteet otettaisiin huomioon perusrahoituksessa 16 §:n 6 momentin mukaisesti sekä suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa 17 ja 18 §:n mukaisesti.

12 §. *Laskentaperusteeksi huomioitavat tutkinnot ja tutkinnon osat ammatillisessa koulutuksessa.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitusosuuden perusteena ovat pääsäännön mukaan ne tutkinnot sekä sellaiset tutkinnonosat, jotka on suoritettu tämän lain mukaisesti rahoitettavan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen järjestäjän antaman valmistavan koulutuksen perusteella. Esimerkiksi työvoimakoulutuksena tai maksullisen palvelutoiminnan tuotoilla rahoitetun ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun valmistavan koulutuksen jälkeen suoritettuja tutkintoja tai tutkinnon osia ei saisi ilmoittaa suoritusrahoituksen perusteeksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin näyttötutkintojen rahoituksesta niissä tilanteissa, joissa tutkintoa ei suoriteta ja rahoiteta osana valmistavaa koulutusta. Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 3 momentin mukaan näyttötutkinnon osa, joka suoritetaan osallistumatta tutkintoon valmistavaan koulutukseen, vastaa rahoitusta määrättäessä kahdeksaa prosenttia täydestä opiskelijatyövuodesta.

Säännös koskee ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoja sekä voimassa olevan lain 9 §:n viittaussäännöksen mukaan myös näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja. Jatkossakaan osa tutkinnon suorittajista ei osallistu valmistavaan koulutukseen vaan koulutuksen järjestäjä voi ohjata tutkinnon suorittajan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 a §:ssä tarkoitettun henkilökohtaistamisen jälkeen suoraan tutkintotilaisuuteen suorittamaan tutkintoa tai tutkinnon osaa. Tällöin koulutuksen järjestäjä voi ilmoittaa näin suoritettua tutkintoa rahoituksen perusteeksi osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen suoritusrahoitusta. Jos tutkinnon suorittaja ohjautuu tutkintotilaisuuteen ilman koulutuksen järjestäjän suorittamaa henkilökohtaistamista ei näin suoritettu tutkinto kerrytä koulutuksen järjestäjän suoritusrahoitusta, vaan rahoituksen maksaminen on aina kytköksissä henkilökohtaistamisen suorittaneeseen koulutuksen järjestäjään.

Pykälän 3 momentin säännös koskisi sellaisia tilanteita, joissa opiskelija tai tutkinnon suorittaja on suorittanut tutkintoon kuuluvia tutkinnon osia useiden eri koulutuksen järjestäjien järjestämän ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun valmistavan koulutuksen tai henkilökohtaistamisen perusteella. Tällöin tulee määritellä, minkä koulutuksen järjestäjän suoritteena huomioidaan koko tutkinnon suorittaminen. Säännös koskisi myös sellaisia tilanteita, jos tutkintoon kuuluvia tutkinnon osia on rahoitettu eri rahoitusmuotojen perusteella tai tutkinnon osia on suoritettu tutkintotilaisuuksissa ilman henkilökohtaistamista.

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan tutkinto huomioitaisiin sen koulutuksen järjestäjän suoritteena, jonka suoritteena on pykälän 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla huomioitu opiskelijan tai tutkinnon suorittajan ajallisesti viimeiseksi suorittama tutkintoon kuuluva tutkinnon osa. Ajallisesti viimeisellä tutkinnon osalla tarkoitettaisiin sitä ajallisesti viimeiseksi suoritettua tutkinnon osaa, jonka perusteella koko tutkinto tulee suoritetuksi eli jonka suorittamisen jälkeen opiskelija tai tutkinnon suorittaja on oikeutet-

tu saamaan tutkintotodistuksen. Jos tämä ajallisesti viimeiseksi suoritettu tutkinnon osa on rahoitettu muutoin kuin tämän lain perusteella tai tutkinnon osa on suoritettu suoraan tutkintotilaisuuteen menemällä ilman henkilökohtaistamista, koko tutkintoa ei oteta ollekaan huomioon rahoituksen perusteena.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan 2 momentissa tarkoitetut perustutkinnot ja tutkinnon osat otettaisiin huomioon osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusta ja ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot sekä näiden tutkintojen osat otettaisiin huomioon osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta. Tämän pääsäännön lisäksi pykälän 4 momentissa säädettäisiin näyttötutkintojen rahoituksesta niissä tilanteissa, joissa tutkintoa ei suoriteta ja rahoiteta osana valmistavaa koulutusta eikä perustutkinnosta rahoitusta saavalla koulutuksen järjestäjällä ole oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tai ammatti- tai erikoisammattitutkinnoista rahoitusta saavalla koulutuksen järjestäjällä ole oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämis lupaa. Näissä tilanteissa koulutuksen järjestäjä voi ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetut perustutkinnot ja tutkinnon osat osaksi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän peruskoulutuksen suoritusrahoitusta ja 1 momentissa tarkoitetut ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja tutkinnon osat osaksi oppisopimuskoulutuksena järjestettävän lisäkoulutuksen suoritusrahoitusta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin suoritusrahoituksen laskentaperusteista silloin, kun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa suoritetaan osana perustutkintoa. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 13 §:n ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 13 §:n mukaan Opetushallitus määrää tutkinnon perusteet tutkintorakenteeseen kuuluville ammatillisille perustutkinnoille. Ammatillinen perustutkinto muodostuu tutkinnon osista, jotka näyttötutkinnoissa ovat ammatillisia ja ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa perustutkinnoissa ammatillisten tutkinnon osien lisäksi yhteisiä ja vapaasti valittavia tutkinnon osia. Tutkintojen perusteissa määrätään tutkintojen muodostumissäännöt, joissa päätetään tutkinnon

muodostumisesta pakollista ja valinnaisista tutkinnon osista. Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa perustutkinnoissa voidaan eräissä tilanteissa sisällyttää valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkinnon osia tutkinnon perusteissa päätetyn mukaisesti. Lisäksi ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkinnon osia voidaan sisällyttää vapaasti valittaviin tutkinnon osiin. Myös näyttötutkinnoissa tutkinnossa on vähintään yksi pakollinen ja yksi valinnainen tutkinnon osa. Valinnaisiin tutkinnon osiin voi tutkinnon perusteiden mukaan eräissä tapauksissa kuulua ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osia, jotka opiskelija voi suorittaa vapaa valinnaisena, osana ammatillista perustutkintoa. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota ammatti- ja erikoisammattitutkinnon osia suoritettavaksi oman koulutustarjontansa puitteissa tai hankkia ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittamiseen valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuden toiselta koulutuksen järjestäjältä. Rahoituksen kannalta kyse on kuitenkin aina koulutuksen järjestämisestä ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen puitteissa. Momentissa säädettäisiin, että koska ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa sisällöstään huolimatta kuuluu tällöin osaksi ammatillista perustutkintoa huomiointiin tällainen ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tai oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksen rahoitusta. Tutkinnon osan rahoituskertoimena käytettäisiin suoritettavan ammatillisen perustutkinnon mukaista rahoituskerrointa sekä tutkinnon osan osaamispisteisiin perustuvana laajuutena ammatillisen perustutkinnon tutkinnon perusteiden muodostumissääntöjen mukaista osaamispistelaajuutta tai oppisopimuskoulutuksessa kyseiselle perustutkinnon osalle säädettyä tutkinnonosakerrointa.

13 §. *Uusien ja yhdistyvien koulutuksen järjestäjien rahoituksen laskeminen.* Pykälässä säädettäisiin rahoituksen perusteena huomioon otettavista suoritteista myönnettäessä järjestämis lupaa uudelle koulutuksen järjestäjälle, jolloin ei voida käyttää kyseisen koulutuksen järjestäjän varainhoitovuotta edeltävinä vuosina toteutuneita suoritteita. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahoituksen mää-

räytymisestä koulutuksen järjestäjän tai järjestäjien toiminnassa tapahtuneen uudelleenjärjestelyn yhteydessä. Ehdotetun säännöksen mukaan uuden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytymisessä käytettäisiin uudelleenjärjestelyjen kohteena olleen tai olleiden koulutuksen järjestäjien aiempien vuosien toteutuneita suoritteita. Säännöstä sovellettaisiin silloin, kun uusi koulutuksen järjestämislupa on myönnetty koulutuksen järjestäjien yhdistymisen, jakautumisen tai muun vastaavan toiminnan uudelleenjärjestelyn perusteella, eli sellaisen järjestelyn perusteella, jossa on mahdollista käyttää uudelleenjärjestelyn kohteena olleen koulutuksen järjestäjän tai järjestäjien toteutuneita suoritteita. Tällöin esimerkiksi kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhdistyessä uuden koulutuksen järjestäjän suoritteina käytettäisiin yhdistyneiden järjestäjien yhteenlaskettuja suoritteita. Pykälän 1 momentin säännöstä sovellettaisiin myös silloin, jos uusi järjestämislupa on myönnetty koulutuksen järjestäjän oikeushenkilöä koskevan muutoksen vuoksi, esimerkiksi säätiömuotoisen järjestäjän muuttuessa osakeyhtiöksi.

Uuden oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän luvan mukainen opiskelijavuosien määrä saattaa poiketa uudelleenjärjestelyn kohteena olleen järjestäjän tai järjestäjien aiempien järjestämislupien opiskelijavuosien määrästä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös säännöstä, jonka mukaan huomioon otettavien suoritteiden määrää tarkistettaisiin uuden järjestämisluvan mukaista opiskelijavuosimäärän suhteellista muutosta vastaavasti. Muutos otettaisiin huomioon kuitenkin vain silloin, jos opiskelijavuosien määrä poikkeaa yli 10 prosenttia uuden järjestämisluvan voimaan tuloa edeltävänä vuonna voimassa olleen järjestämisluvan tai voimassa olleiden järjestämislupien yhteenlasketusta opiskelijavuosien määrästä. Muussa kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa ei opiskelijavuosien enimmäismäärää määrätä järjestämisluvassa. Tällöin toteutuneita suoritteita verrattaisiin uuden koulutuksen järjestäjän arvioituun toteutuvaan opiskelijavuosien määrään.

Uusi järjestämislupa voidaan myöntää myös sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, joka ei ole aikaisemmin järjestänyt kyseistä

koulutusta. Tällöin rahoituksen määräytymisperusteeksi ei ole käytettävissä aiempien vuosien toteutuneita suoritteita. Pykälän 2 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan muun kuin 1 momentissa tarkoitettun uuden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytymisessä suoritteina käytettäisiin toteutuneiden suoritemäärien sijasta laskennallisia suoritemääriä, jotka perustuvat varainhoitovuoden arvioituun opiskelijavuosimäärään. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän kohdalla arvio tulisi perustaa järjestämisluvan mukaiseen opiskelijavuosien määrään huomioiden toiminnan käynnistymiseen liittyvä vuosittainen opiskelijavolyymien kasvu. Ehdotetun säännöksen mukaan laskennallisia suoritteita käytettäisiin siihen asti, kunnes rahoituksen määräytymisperusteena olevan varainhoitovuoden toteutuneita suoritteita voitaisiin käyttää siten kuin laissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin laskennallisten suoritteiden määrittämisestä ja tarkistamisesta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin asetukseenantovaltuutussäännöksestä, jonka mukaan yhdistyvien koulutuksen järjestäjien koulutusmuotoa koskevien yhteenlaskettujen suoritteiden korottamisesta voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella. Korottamismahdollisuuden tavoitteena on kannustaa koulutuksen järjestäjiä tarkoituksenmukaiseen toimintojen yhdistämiseen.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälässä säädettyä sovellettaisiin myös, jos koulutuksen järjestäjälle myönnetään uusi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisopetuksen erityinen koulutustehtävä. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta rahoitetaan lain 26 §:ssä säädetyn erillisrahoituksen kautta, joka perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna toteutuneiden opiskelijavuosien määrään. Erityisopetuksen erityistehtävä voidaan myöntää erityisoppilaitokselle, jolloin järjestämisluvan mukaista koulutusta rahoitetaan yksinomaan erityisopetuksen erillisrahoituksen puitteissa. Erityisopetuksen erityinen koulutustehtävä voidaan myöntää myös rajattuna, jolloin järjestämisluvassa määritellään kyseisen koulutustehtävän mu-

kainen opiskelijavuosien määrä. Tällöin pykälässä säädettyjä periaatteita sovellettaisiin tämän opiskelijavuosimäärän osalta.

3 luku **Lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksen määräytymisen koulutuksen järjestäjälle**

14 §. Rahoitusosuudet. Pykälässä säädettäisiin rahoituksen jakautumisesta rahoitusosuuksien kesken. Valtion talousarviossa päätetään vuosittain määräraha lukiokoulutukselle, josta vähennettäisiin ensiksi jäljempänä 19 §:ssä säädetty rahoitus. Rahoitusosuudet jakautuisivat perusrahoituksen, suoritusrahoituksen ja vaikuttavuusrahoituksen kesken. Ehdotetun 1 momentin mukaan perusrahoituksen osuus olisi 49,9 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus olisi 46,1 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus olisi 4 prosenttia rahoitusosuuksien rahoituksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakamisesta pienempiin osuuksiin, jotka myönnettäisiin eri suoritteiden perusteella.

15 §. Rahoituksen perusteena olevan opiskelijavuosien laskenta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin opiskelijavuoden laskemisesta, jota käytetään koulutuksen järjestäjakohtaisen rahoituksen laskennassa. Opiskelijavuosi muodostuisi 365 päivästä, jona opiskelija on koulutuksessa läsnä olevana sisältäen loma-ajat (opiskelijapäivä). Opiskelijakohtaiset opiskelijapäivät laskettaisiin todellisen läsnäolon perusteella. Esimerkiksi jos opiskelija on aloittanut opinnot 1.9. ja keskeyttänyt opintonsa samana vuonna 30.9. kertyisi koulutuksen järjestäjälle opiskelijasta 30 opiskelijapäivää. Koulutuksen järjestäjän opiskelijakohtaiset opiskelijapäivät laskettaisiin yhteen ja jaettaisiin luvulla 365. Tästä muodostuisi koulutuksen järjestäjakohtainen opiskelijavuosien määrä. Opiskelijavuosien laskennassa otettaisiin huomioon kalenteripäivät opintojen aloitusajankohdasta siihen saakka, kunnes opiskelija on suorittanut tutkinnon tai katsotaan eronneeksi. Laskennassa ei kuitenkaan otettaisi huomioon sitä aikaa,

kun opiskelija on ilmoittautunut poissaolevaksi.

16 §. Perusrahoitus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin perusrahoituksesta ja sen myöntämisen perusteista. Perusrahoitusta myönnettäisiin toteutuneiden lukiokoulutuksen opiskelijavuosien sekä lukion valmistavan koulutuksen opiskelijavuosien perusteella sekä suoritettujen opintojen perusteella (suoritteet). Opintoihin laskettaisiin myös 11 §:n 2 momentissa tarkoitetut opinnot. Opiskelijavuosiin laskettaisiin lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa kertyneet opiskelijavuodet. Lukiokoulutuksen opiskelijavuosien perusteella myönnettävää perusrahoitusta korotettaisiin saavutettavuuden perusteella. Ulkomailla järjestettävässä lukio-koulutuksessa rahoitusta myönnettäisiin vain niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikunta Suomessa.

Suoritteet laskettaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneiden suoritteiden perusteella.

Toteutuneiden opiskelijavuosien laskennassa otettaisiin huomioon eri kertoimilla lukiokoulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden ikä sekä Suomessa opiskelevien kotikuntaa vailla olevien opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet. Säännöstä sovellettaisiin sekä lukiokoulutuksen opiskelijavuosien että lukion valmistavan koulutuksen opiskelijavuosia laskettaessa. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että lukiokoulutuksen opiskelijavuosia laskettaessa opintonsa alle 18 vuotta täyttäneet huomioidaan kertoimella 1 ja vähintään 18 vuotta täyttäneinä aloittaneet opiskelijat otettaisiin huomioon kertoimella 0,58.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sisäoppilaitoksessa opiskelevien opiskelijoiden suoritteiden kertoimesta, joka vastaisi alle 18 vuotta täyttäneiden kerrointa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjälle myönnettävästä saavutettavuuskorotuksesta. Koulutuksen järjestäjä voisi saada edellytyksien täytyessä saavutettavuuskorotusta.

Koulutuksen järjestäjä voisi saada saavutettavuuskorotusta, jos kunnan alueella järjestettävän koulutuksen kaikkien koulutuksen järjestäjien yhteenlaskettu alle 18-vuotiaana aloittaneiden opiskelijavuosimäärä on alle

200 suomen- tai ruotsinkielisessä koulutuksessa. Alle 18-vuotiaana aloittaneisiin luetaisiin mukaan sisäoppilaitoksen opiskelijat iästä riippumatta. Opiskelijamäärä lasketaan erikseen suomen- ja ruotsinkielisestä koulutuksesta. Koulutuksen järjestäjän järjestäjä saisi syrjäisyyden perusteella korotettua saavutettavuuskorotusta, jos koulutusta järjestetään kunnassa, jonka kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:n mukainen syrjäisyysluku on suurempi kuin 1,2. Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta useamman kuin yhden kunnan alueella, laskettaisiin mahdollinen saavutettavuuskorotus kuntakohtaisesti toimipistekohtaisten opiskelijavuosimäärien perusteella. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää saavutettavuuskorotuksen laskennasta.

Pykälän 6 momentin perusteella lukiokoulutuksen järjestäjälle myönnettäisiin rahoitusta lukiolain 20 §:n 4 momentissa tarkoitettujen opintojen suorittamisen perusteella, mikäli ylioppilastutkintoa vailla oleva opiskelija on suorittanut opinnot. Nämä suoritteet laskettaisiin yhteen ja muutettaisiin valtioneuvoston asetuksella säädettävällä kertoimella opiskelijavuosiksi. Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitettua ylioppilastutkintoa, opiskelijan suorittamat lukio- opinnot muunnetaan opiskelijavuosimääräksi kertoimella.

Aiemmin toisessa koulutuksessa suoritettuja opintoja, joka hyväksi luetaan opiskelijan suorituksiin, ei voitaisi laskea mukaan ilmoitettavien opintojen määrään, kuten ei nykyisinkään. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää, että suoritettujen opinnot muutettaisiin opiskelijavuosiksi kertoimella 0,09, joka vastaa nykyistä rahoitustasoa, jossa yhden opinnon rahoitus on yksi viidestoistaosa 18-vuotiaana aloittaneiden rahoituksesta.

Pykälän 6 momentin mukaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijavuosia korotetaan kertoimella. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijavuosia korotettaisiin kertoimella 2,75. Lukiokoulutukseen valmistavaan koulu-

tuksen rahoitus tulee kokonaisuudessaan perusrahoituksesta, jolloin kerroin on laskettu huomioimaan koulutuksen kokonaisrahoituksen. Rahoitustasoa on korotettu nykyisestä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoituksesta, jotta rahoitus mahdollistaisi opiskeluryhmien pienentämisen ja varmistaisi paremmat opiskelijan tarvitsemat tukitoimet.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pykälässä tarkoitetuista rahoitusperusteiden laskennasta ja keskinäisestä jakautumisesta sekä laskennallisin perustein myönnettävän rahoituksen perusteena olevista kriteereistä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään kertoimista, saavutettavuuskorotuksesta ja kielellisestä saavutettavuuskorotuksesta.

Rahoituksen laskennalla tarkoitettaisiin rahoituksen perusteena käytettävien suoritteiden koulutuksen järjestäjäkohtaista laskentaa.

Rahoitusperusteiden keskinäisellä jakautumisella tarkoitettaisiin valtion talousarviossa päätetyn määrärahan jakautumisesta rahoitusosuuksien sisällä olevien rahoitusperusteiden kesken. Esimerkiksi suoritusrahoituksen osalta on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella, että suoritusrahoitusosuudelle varattu määräraha jaetaan lukiokoulutuksessa ylioppilastutkintojen sekä lukion oppimäärän kesken siten, että kummallekin rahoitusperusteelle varattaisiin rahoitusta 50 prosenttia rahoitusosuudelle varattua kokonaismäärärahasta.

Rahoituksen laskentakriteereillä tarkoitettaisiin niitä laskennassa käytettäviä kriteerejä joiden perusteella suoritteet otetaan laskennassa huomioon. Esimerkiksi koulutuksen järjestäjän syrjäisyyden perusteella saamaa saavutettavuuskorotusta.

Kertoimella tarkoitettaisiin lukua, jolla suoritteita painotetaan. Esimerkiksi 18 vuotta täyttäneiden suoritteet huomioitaisiin kertoimella opiskelijavuosien laskennassa kertoimella 0,58.

17 §. Suoritusrahoitus. Pykälässä säädettäisiin lukiokoulutuksen järjestäjille myönnettävästä suoritusrahoituksesta. Suoritusrahoitusta myönnettäisiin suoritteiden, eli suoritettujen ylioppilastutkintojen sekä opiskelijan suorittaman lukiolain 7 §:ssä säädetyn lukion oppimäärän perusteella. Lukion koko oppi-

määrän suorittaneeksi katsottaisiin opiskelija, joka on suorittanut hyväksyttävästi lukion opetussuunnitelmaan sisältyvien oppiaineiden valtakunnalliset oppimäärät ja saanut siitä lukion päättötodistuksen. Vastaavalla tavoin laskettaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain (672/2005) 17 §:ssä tarkoitettujen ylioppilastutkintoa tasoltaan vastaavien Reifeprüfung-tutkinnon sekä International Baccalaureate -tutkinnon (IB-tutkinto) suoritteet. IB-tutkinnon ohella osa sen suoritusrahoituksesta määräytyisi IB -tutkintoon johtavista opinnoista (Pre-International Baccalaureate opetussuunnitelman mukaisista high lever ja standard level opinnoista myönnettävä todistus). Sen sijaan Reifeprüfung-tutkinto on yksi kokonaisuus, eikä sitä voi irrottaa sitä edeltävistä opintoja, jonka vuoksi näiden opintojen suoritusrahoitus määräytyisi yksinomaan Reifeprüfung-tutkinnon perusteella. Suomalaista ylioppilastutkintoa vastaavien suoritteiden laskemisesta säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Ulkomailla järjestettävässä lukiokoulutuksessa rahoitusta myönnettäisiin vain niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikunta Suomessa.

Suoritteet laskettaisiin kolmen vuoden aritmeettisen keskiarvon perusteella. Aritmeettinen keskiarvo saataisiin laskemalla varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden ja sitä edeltäneiden kahden vuoden keskiarvon perusteella.

Suoritusrahoitusta laskettaessa otettaisiin huomioon eri kertoimella alle 18 -vuotiaina ja 18 -vuotiaina lukio-opinnot aloittaneiden opiskelijoiden suoritteet sekä sellaisten Suomessa opiskelevien opiskelijoiden suoritteet, joilla ei ole kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa ja joilta voidaan periä maksuja lukiolain 28 §:n 4 momentin perusteella. Sisäoppilaitosten opiskelijat huomioitaisiin alle 18-vuotta täyttäneiden kertoimella riippumatta opiskelijan iästä. Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitettua ylioppilastutkintoa, opiskelijat huomioidaan alle 18-vuotta täyttäneiden kertoimella riippumatta opiskelijan iästä. Suoritteita laskettaessa ote-

taan huomioon eri kertoimella alle 18-vuotiaina ja 18-vuotta täyttäneenä lukio-opinnot aloittaneiden opiskelijoiden suoritteet. Lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettua lukio-opetuksessa Suomessa olevien opiskelijoiden, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, suoritteet huomioidaan 18-vuotta täyttäneiden kertoimella riippumatta opiskelijan iästä.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pykälässä tarkoitetuista rahoitusperusteiden laskennasta ja keskinäisestä jakautumisesta sekä laskennallisin perustein myönnettävän rahoituksen perusteena olevista kriteereistä.

18 §. *Vaikuttavuusrahoitus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vaikuttavuusrahoituksen myöntämisestä koulutuksen järjestäjille. Vaikuttavuusrahoitusta myönnettäisiin koulutuksen järjestäjälle opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittumisen, lukio-opintojen keskeyttämisen vähentymisen ja opiskelijajohvinvointikyselyn pisteytyksen perusteella. Ulkomailla järjestettävässä lukiokoulutuksessa rahoitusta myönnettäisiin vain niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikunta Suomessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miltä ajalta vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet otettaisiin huomioon. Jatko-opintoihin sijoittumista koskevat suoritteet laskettaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden aritmeettisen keskiarvon perusteella. Ulkomaille jatko-opintoihin sijoittuneiden tietoja ei saada viranomaisrekistereistä. Tämän vuoksi valtion-apuviranomainen kerää tietoja erilliskyselyllä koulutuksen järjestäjiltä. Opiskelijajohvinvointikyselyn pisteytyksessä laskettaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden perusteella. Lukio-opintojen keskeyttämisen vähentämisen muutos laskettaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden ja varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden tietojen perusteella.

Lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettua lukio-opetuksessa Suomessa olevien opiskelijoiden, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, suoritteet huomioidaan 18-vuotta täyttäneiden kertoimella

riippumatta opiskelijan iästä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pykälässä tarkoitetuista rahoitusperusteiden laskennasta ja keskinäisestä jakautumisesta sekä laskennallisilla perusteilla myönnettävän rahoituksen perusteena olevista kriteereistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella on tarkoitus säätää lukiokoulutuksen rahoitusosuuden laskennassa huomioon otettavista valtakunnallisen opiskelijahyvinvointikyselyn väittämistä ja pisteytyksestä.

19 §. Lukiokoulutuksen järjestäjille myönnettävä erityinen rahoitus. Pykälän 1 momentin perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö myöntäisi majoitusrahoitusta lukiokoulutuksen järjestäjälle, jonka koulutuksen järjestämisuotona olisi järjestää koulutusta sisäoppilaitosmuotoisena. Ehdotuksen mukaan lukion majoitusrahoitus laskettaisiin siten, että 6 §:ssä tarkoitettu perushinta kerrottuna luvulla 1,73 kerrotaan majoitusta saavien opiskelijoista kertyvällä opiskelijavuosien määrällä. Majoituksen saavilla opiskelijoilla tarkoitetaan niitä, jotka saavat maksuttoman majoituksen ja päivittäiset maksuttomat ateriat lukiolain 28 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentin perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö voisi myöntää lukiokoulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta. Harkinnanvaraiseen rahoitukseen varattaisiin valtion talousarviossa päätettävästä määrärahasta enintään 0,5 prosenttia, joka vastaa nykyisin harkinnanvaraisena korotuksena jaettavaa noin 3,5 miljoonaa euroa. Harkinnanvaraista rahoitusta voitaisiin myöntää koulutuksen järjestäjää kohti yhtäjaksoisesti enintään kolmen vuoden ajan. Tarkoituksena ei ole, että harkinnanvaraisesta rahoituksesta tulisi koulutuksen järjestäjälle pysyvä lisärahoituksen muoto, jolla rahoitettaisiin koulutustehtävän hoitoon liittyviä kustannuksia. Tarkoituksena on siten estää rahoituksen päällekkäisyyttä. Harkinnanvaraista rahoitusta voitaisiin myöntää aluksi koulutuksen järjestäjille ensisijaisesti rakennuudistuksesta ja järjestäjäverkon rakenteellisesta kehittämisestä sekä muusta rakenteellisesta kehittämisestä aiheutuviin lisäkustannuksiin. Harkinnanvaraisen rahoituksen tarkoituksena olisi tasata koulutuksen järjestäjälle aiheutuneita ylimääräisiä kustannuksia. Näitä voisivat olla esimerkiksi organisaati-

tiomuutoksista ja tilapäisistä opiskelijamäärän muutoksista aiheutuvat lisäkustannukset sekä toimintaedellytyksien asteittainen sopeuttaminen. Harkinnanvaraista rahoitusta voitaisiin myöntää koulutuksen järjestäjälle merkittävien sivistyspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Harkinnanvaraisen rahoituksen kokonaismäärä muodostuisi opetus- ja kulttuuriministeriön tekemien päätösten yhteissummasta, kuten nykyisinkin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää koulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta erityisen koulutustehtävän perusteella. Erityisen koulutustehtävän harkinnanvaraiseen rahoitukseen varattaisiin enintään 0,95 prosenttia valtion talousarviosta päätettävästä määrärahasta. Erityiseen koulutustehtävään myönnettävään harkinnanvaraiseen rahoitukseen ei kuitenkaan sovellettaisi kolmen vuoden aikarajaa, jota sovellettaisiin muun harkinnanvaraisen rahoituksen osalta.

4 luku

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen määräytminen

20 §. Rahoitusosuudet. Lain 20 §:ssä säädettäisiin talousarvion määrärahan jakautumisesta 3 §:n 1 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien eli perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden kesken oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eristä, jotka vähennettäisiin talousarviossa päätettyä oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen määrärahasta ennen sen jakamista rahoitusosuuksiin. Ehdotetun säännöksen mukaan talousarviossa päätetystä määrärahasta vähennettäisiin 26 §:ssä tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoitus, 27 §:ssä tarkoitettu harkinnanvarainen rahoitus, 28 §:ssä tarkoitettu majoitusrahoitus sekä 54 §:ssä tarkoitettu saamatta jäänyt rahoitus. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävä koulutus rahoitettaisiin erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushintaan perustuvan erillis-

rahoituksen kautta ja majoituksen järjestäminen rahoitettaisiin majoituksen perushintaan perustuvan erillisrahoituksen kautta.

Vähennettävien erien jälkeen jäljelle jäävä määräraha jaettaisiin ehdotuksen mukaan siten, että perusrahoitusosuus olisi 49,9 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 44,1 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus kuusi prosenttia. Säädettyjä prosentteja sovellettaisiin vuosia 2017—2020 koskevat siirtymäsäännökset huomioiden täysimääräisesti ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2021 myönnettävään rahoitukseen.

Ehdotetun säännöksen mukaan talousarviossa päätetystä määrärahasta vähennettäisiin myös 54 §:ssä tarkoitettu saamatta jäänyt rahoitus. Tällä tarkoitettaisiin sellaisia rahoituseriä, jotka maksetaan takautuvasti, jos oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyn määräjän päättymisen jälkeen on ilmennyt uusia rahoituksen määrään vaikuttavia tietoja, jotka eivät ole olleet koulutuksen järjestäjän tiedossa. Saamatta jääneen rahoituksen maksaminen voi perustua myös oikaisuvaatimukseen tai valitukseen annetussa päätöksessä myönnettyyn rahoitukseen. Suhteellisessa rahoitusjärjestelmässä yhden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määrän kasvattaminen puuttuneiden suoritteiden perusteella tarkoittaisi sitä, että muille järjestäjille on kyseisenä varainhoitovuonna maksettu liikaa rahoitusta. Takautuvasti maksettavat rahoituserät otettaisiin kuitenkin ehdotuksen mukaisesti huomioon seuraavan mahdollisen varainhoitovuoden rahoitusta myönnettäessä, koska varainhoitovuodelle jo myönnettyä kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoitusta ei ole perusteltua enää muuttaa jonkin koulutuksen järjestäjän saamatta jääneen rahoituksen vuoksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta pienempiin osuuksiin, jotka myönnettäisiin eri suoritteiden perusteella. Asetukseen ehdotetun säännöksen mukaisesti suoritusrahoitusosuudesta myönnettäisiin 40 prosenttia tutkintojen perusteella ja 60 prosenttia tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien perusteella. Näin ollen rahoitusosuuksiin perustuvasta kokonaisrahoituksesta

myönnettäisiin 20 prosenttia tutkintojen perusteella ja 24,1 prosenttia tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien perusteella. Vaikuttavuusrahoitusosuudesta myönnettäisiin 8/12 tulostittarin perusteella, 1/12 opiskelijahyvinvointikyselyn perusteella, 1/12 opiskelijan antaman työelämäpalautteen perusteella sekä 2/12 opintojen keskeyttämisen vähentymisen perusteella. Myös näitä säädettyjä prosentteja sovellettaisiin vuosia 2017—2020 koskevat siirtymäsäännökset huomioiden täysimääräisesti ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2021 myönnettävään rahoitukseen.

21 §. *Rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijavuosien laskenta.* Lain 2 §:n 6 kohdassa olevan opiskelijavuoden määritelmän mukaan yksi opiskelijavuosi muodostuisi 365 kalenteripäivästä, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Lain 21 §:ssä säädettäisiin tarkemmin opiskelijavuosien laskennasta oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosien laskennassa huomioitaisiin kaikki kalenteripäivät opintojen aloittamispäivästä lukien siihen kalenteripäivään asti, kun opiskelija suorittaa tutkinnon tai valmentavan koulutuksen taikka katsotaan eronneeksi. Opiskelijavuosiin kuuluvan ajan laskenta aloitettaisiin opintojen aloituspäivästä lukien ja vastaavasti opiskelijavuosiin kuuluvan ajan laskenta päättyisi tutkinnon suorittamispäivään tai eroamispäivään. Opiskelijavuosiin kuuluvaksi ajaksi laskettaisiin kaikki tälle aikavälille sijoittuvat kalenteripäivät mukaan lukien pyhäpäivät, loma-ajat ja mahdolliset muut esimerkiksi sairauspoissaoloista johtuvat keskeytykset opinnoissa. Opiskelijavuoteen kuuluvaksi laskettaisiin mukaan sekä opintojen aloitus- että tutkinnon suorittamispäivä, mutta ei sitä päivää, josta lukien opiskelija katsotaan eronneeksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain voimassa olevan 31 §:n 2 momentin mukaan opiskelija katsotaan eronneeksi, jos hän ei ole suorittanut opintojaan kyseisen pykälän 1 momentissa määritellyssä ajassa. Pykälän 1 momentin mukaan opiskelijan tulee suorittaa opintonsa enintään yhtä vuotta opintojen laajuudeksi määriteltäviksi aikaa pidemmässä ajassa.

sa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajaksi pidennystä. Mainitun säännöksen 2 momentin toisen virkkeen mukaan eronneeksi katsotaan myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. Kyseisiä opintojen suoritusajaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi eduskunnan käsiteltävänä olevassa uusissa valmistavien koulutuskokonaisuuksissa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 211/2014 vp) siten, että ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:n 1 momentissa säädettäisiin tutkintotavoitteisen koulutuksen suoritusajasta, 2 momentissa ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen suoritusajasta, 3 momentissa työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suoritusajasta ja voimassa olevan pykälän 2 momentti siirrettäisiin uuden pykälän 4 momentiksi.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n 8 kohdan viittaussäännöksen mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:n 2 momentin toisen virkkeen säännöksiä siitä, milloin opiskelija voidaan katsoa eronneeksi. Laissa säädettyjen tilanteiden lisäksi opiskelija katsottaisiin eronneeksi myös silloin, jos hän itse on ilmoittanut koulutuksen järjestäjälle keskeyttävänsä opintonsa ja eroavansa oppilaitoksesta.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissa-olevaksi opiskelijaksi. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelija voisi ilmoittautua poissa-olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Koulutuksen rahoituslain ehdotetun 21 §:n 1 momentissa säädettäisiin myös poissa-olevaksi ilmoittautumisen huomioimisesta opiskelijavuosien laskennassa. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosien laskennassa ei otettaisi huomioon kalenteripäiviä niiden lukukausien ajalta, kun opiskelija on ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 b §:n mukaisesti ilmoittautunut poissa-olevaksi opiskelijaksi.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna näyttötutkintona

suoritettavaan perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa ei olisi mahdollisuutta ilmoittautua poissa-olevaksi opiskelijaksi. Käytännössä näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa saattaa kuitenkin olla pidempiä jaksoja, joiden aikana opiskelija ei osallistu valmistavaan koulutukseen. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosien laskennassa ei tällöin huomioitaisi kalenteripäiviä sellaisen yhtäjaksoisesti vähintään 45 kalenteripäivää kestävä jakson ajalta, jonka aikana opiskelija ei ole osallistunut tutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen tai näyttötutkintotilaisuuteen. Jos opiskelijan opinnoissa olisi tällainen vähintään 45 päivää kestävä tauko, opiskelijavuosien laskennassa huomioitavien kalenteripäivien laskenta päättyisi siihen päivään, jolloin opiskelija viimeisen kerran ennen taukoa on osallistunut tutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen tai näyttötutkintotilaisuuteen. Opiskelijavuosien laskennassa huomioitavien kalenteripäivien laskenta jatkuisi taas siitä kalenteripäivästä, jolloin opiskelija tauon jälkeen ensimmäisen kerran osallistuu osallistunut tutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen tai näyttötutkintotilaisuuteen.

22 §. Perusrahoitus. Lain 22 §:ssä säädettäisiin perusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa. Perusrahoitusosuudessa suoritteina otettaisiin huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneet opiskelijavuodet, joita painotettaisiin rahoituskertoimilla sekä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien osalta erityisopetuksen kertoimilla. Huomioon otettavien suoritteiden määrä olisi kuitenkin sidoksissa järjestämisluvan mukaiseen opiskelijavuosien enimmäismäärään.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin perusrahoitusosuuden perusteena huomioitavien suoritteiden kokonaismäärän laskemisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan huomioon otettavien opiskelijavuosien kokonaismäärä saataisiin laskemalla yhteen 2 ja 3 momenteissa tarkoitettujen suoritemäärien. Käytännössä suoritteina huomioitavien opiskelijavuosien kokonaismäärä laskettaisiin siten,

että pykälän 2 momentin perusteella määriteltäisiin rahoituskertoimilla painotettujen opiskelijavuosien suoritettua määrää, johon lisättäisiin 3 momentissa tarkoitettu erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien erityisopetuksen kertoimella painotettujen opiskelijavuosien suoritettua määrää. Pykälän 2 ja 3 momenttien perusteella laskettuja suoritettua määrää voitaisiin kuitenkin vähentää 5 momentissa säädettyllä tavalla, jos painottamattomien opiskelijavuosien määrä on ylittänyt varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien enimmäismäärän.

Ehdotetun 2 momentin mukaan suoritteina otettaisiin huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneet opiskelijavuodet, joita painotettaisiin lain 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla. Opiskelijavuosina otettaisiin huomioon sekä tutkintotavoitteisen koulutuksen opiskelijavuodet että ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijavuodet. Opiskelijavuosia painotettaisiin lain 8 §:ssä tarkoitetuilla koulutusalojen, tutkintojen ja valmentavan koulutuksen väliset kustannuserot huomioivilla rahoituskertoimilla. Ehdotetut rahoituskertoimet on esitetty hallituksen esityksen liitteenä olevassa asetusluonnoksessa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan perusrahoitusosuuden laskentaperusteena huomioitaisiin myös ammatillista perustutkintoa suorittavien erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet, joita painotettaisiin 9 §:ssä tarkoitetuilla erityisopetuksen kertoimella. Pykälän 3 momentissa säädettyä ei sovellettaisi ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Valmentavaa koulutusta suorittaville erityisopetusta saaneille opiskelijoille ehdotetaan määriteltäväksi erillinen valmentavan koulutuksen rahoituskerroin, joten erityisopetus valmentavassa koulutuksessa huomioitaisiin jo 2 momentissa tarkoitettussa suoritettua määrässä.

Opiskelijan opetusta ei kaikissa tilanteissa anneta erityisopetuksena koko tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen ajalta, sillä tarve erityisopetuksen antamiseen voi ilmetä tai erityisopetuksen tarve päättyä kesken opintojen suorittamisen.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin siitä, milloin opiskelijavuosi katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosi katsottaisiin erityisopiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien ajalta, kun opiskelijalle ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) on voimassa. Myös nykyisin henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laadinta ja voimassaolo on erityisopetuksen rahoituksen saamisen ehtona. Pykälän 4 momentin säännöstä sovellettaisiin sekä tutkintotavoitteiseen koulutukseen että ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin ei sisälly säännöksiä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laadinnasta. Koulutuksen rahoituslain 2 §:n 4 kohdan määritelmän mukaan erityisopetusta saavalla opiskelijalla tarkoitettaisiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvaa opiskelijaa, jolle annetaan erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosi katsottaisiin näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvan opiskelijan osalta erityisopetusta saavan opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien ajalta, kun koulutuksen järjestäjä on kohdentanut opiskelijaan näitä erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja. Opiskelijavuosi katsottaisiin erityisopetusta saavan opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun opiskelijalla on oikeus saada mainittuja palveluja. Koulutuksen järjestämisluvassa määritellään koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien kokonaismäärä. Lisäksi järjestämisluvassa voidaan määrätä opiskelijavuosiintioita esimerkiksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin perusteella määrätyn erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän järjestämiseksi. Voimassa olevan

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaan varainhoitovuoden rahoitus lasketaan keskimääräisen opiskelijamäärän mukaan. Ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus lasketaan kuitenkin enintään järjestämisluvan kokonaisopiskelijamäärän mukaisesti.

Pykälän 5 momentissa olisikin säännös, jonka mukaan perusrahoitusosuuden suoritteina huomioon otettavien opiskelijavuosien määrä olisi edelleen sidoksissa koulutuksen järjestämisluvan mukaiseen opiskelijavuosien kokonaismäärään. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteina otettaisiin huomioon enintään varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä, josta on vähennetty ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän mukainen opiskelijavuosimäärä. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestetyt opiskelijavuodet vähennettäisiin, koska erityisopetuksen erityistä koulutustehtävää ei rahoiteta perusrahoitusosuuden puitteissa.

Koulutuksen järjestämisluvissa määriteltyä opiskelijavuosien määrää ei ole painotettu rahoituskertoimilla, joten järjestämisluvan kokonaismäärää tulee verrata painottamattomiin toteutuneisiin opiskelijavuosiin. Jos tässä vertailussa toteutuneet opiskelijavuodet ylittävät järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien kokonaismäärän, vähennettäisiin huomioon otettavien suoritteiden eli rahoituskertoimilla ja erityisopetuksen kertoimilla painotettujen toteutuneiden opiskelijavuosien määrää samassa suhteessa kuin painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosimäärän. Näin ylityksen perusteella tehtävä vähennys kohdentuisi yhtäläisesti kaikille suoritteille. Jos koulutuksen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosien kokonaismäärä olisi esimerkiksi 2 000 opiskelijavuotta, mutta toteutuneita opiskelijavuotia olisi 2 100, tulisi koulutuksen järjestäjän rahoituskertoimilla ja erityisopetuksen kertoimilla painotettuja opiskelijavuotia vähentää ylitystä vastaavalla osuudella eli viidellä prosentilla.

Varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien määrän ja varainhoitovuonna voimassa ole-

van järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien kokonaismäärän välinen erotus voi aiheutua myös järjestämisluvan opiskelijamäärän muutoksista näiden kahden vuoden välillä. Jos järjestämisluvan mukaista opiskelijavuosien kokonaismäärää on nostettu, varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien määrä on todennäköisesti pienempi kuin järjestämisluvan mukainen opiskelijavuoden kokonaismäärä. Tämä johtaisi siihen, että varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien määrän perusteella myönnettävän perusrahoituksen taso ei vastaisi varainhoitovuoden todellista opiskelijavolyymia. Perusrahoituksen taso korjautuisi kuitenkin tällöin parin vuoden kuluessa vastaamaan uuden järjestämisluvan mukaista opiskelijavolyymia. Siirty-mäkauden aikana koulutuksen järjestäjälle voitaisiin tarvittaessa myöntää harkinnanvaraista rahoitusta opiskelijavolyymin kasvun vuoksi.

Jos järjestämisluvan mukaista opiskelijavuosien kokonaismäärää on laskettu, varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien määrä on todennäköisesti suurempi kuin järjestämisluvan mukainen opiskelijavuoden kokonaismäärä. Tämä johtaisi siihen, että varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien määrän perusteella myönnettävän perusrahoituksen taso olisi korkeampi kuin varainhoitovuoden todellinen opiskelijavolyymi. Rahoituksen taso korjautuisi tällöin parin vuoden kuluessa vastaamaan uuden järjestämisluvan mukaista opiskelijavolyymia.

23 §. Suoritusrahoitus. Lain 23 §:ssä säädetäisiin suoritusrahoitusosuuden laskenta-perusteista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa. Suoritusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin suoritettut tutkinnot sekä suoritettut ammatilliset tutkinnon osat ja ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen osat.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin suoritusrahoitusosuuden perusteena huomioitavien tutkintojen kokonaismäärän laskemisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritusrahoitusosuudessa huomioon otettavien tutkintojen kokonaismäärä saataisiin

laskemalla yhteen 2 ja 4 momenteissa tarkoitettujen suoritemäärät. Käytännössä suoritteina huomioitavien tutkintojen kokonaismäärä laskettaisiin siten, että pykälän 2 momentin perusteella määriteltäisiin rahoituskertoimilla painotettujen tutkintojen suoritemäärä, johon lisättäisiin 4 momentissa tarkoitettu vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suorittamien koulutustasokertoimella painotettujen tutkintojen suoritemäärä.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös suoritusrahoitusosuuden perusteena huomioitavien tutkintojen osien ja koulutuksen osien kokonaismäärän laskemisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritusrahoitusosuudessa huomioon otettavien tutkinnon ja koulutuksen osien kokonaismäärä saataisiin laskemalla yhteen 2—4 momentissa tarkoitettujen suoritemäärät. Käytännössä suoritteina huomioitavien tutkinnon ja koulutuksen osien kokonaismäärä laskettaisiin siten, että pykälän 2 momentin perusteella määriteltäisiin rahoituskertoimilla painotettujen tutkinnon ja koulutuksen osien suoritemäärä, johon lisättäisiin 3 momentissa tarkoitettu erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien erityisopetuksen kertoimella painotettujen tutkinnon osien suoritemäärä sekä 4 momentissa tarkoitettu vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suorittamien koulutustasokertoimella painotettujen tutkinnon osien suoritemäärä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös, miltä ajalta huomioon otettavia suoritteita tarkastellaan. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden keskiarvo. Näin ollen esimerkiksi varainhoitovuoden 2021 rahoituksen perusteena käytettäisiin vuosina 2017—2019 suoritettuja tutkintoja sekä tutkinnon ja koulutuksen osia. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon ja koulutuksen osien määrässä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan suoritteina otettaisiin huomioon suoritettujen tutkinnon osien ja ammattitutkinnon osien sekä ammattiliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen osat, joita painotettaisiin 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto muodostuu 135 osaamispisteen laajuisista ammatillisista tutkinnon osista, 35 osaamispisteen laajuisista yhteisistä tutkinnon osista ja 10 osaamispisteen laajuisista vapaasti valittavista tutkinnon osista. Näyttötutkintona suoritettavat ammatilliset perustutkinnot muodostuvat vain ammatillisista tutkinnon osista. Näyttötutkintona suoritettavan ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osat vastaavat pääosin ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon ammatillisia tutkinnon osia.

Suoritusrahoitusosuuden perusteena huomioitaisiin ainoastaan ammatilliset tutkinnon osat. Ammatillisen perustutkinnon muodostumisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella (801/2014). Ammatillisten tutkinnon osien osuus voi tutkinnossa vaihdella opiskelijan yksilöllisten valintojen perusteella. Asetuksen mukaan vapaasti valittaviin tutkinnon osiin voi sisältyä ammatillisia tutkinnon osia, paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja, jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja taikka työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia. Edellä mainituista vapaasti valittavista tutkinnon osista suoritusrahoituksen perusteeksi voitaisiin lukea ammatilliset tutkinnon osat, jotka voivat olla tutkinnon osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta. Suoritusrahoituksen perusteeksi voitaisiin lukea myös paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat, jotka luonteeltaan vastaavat ammatillisia tutkinnon osia.

Ammatillisen perustutkinnon muodostumisesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan Opetushallitus voi tutkinnon perusteissa määrätä, että enintään 15 osaamispistettä ammatillisista tutkinnon osista osoitetaan vapaasti valittaviin tutkinnon osiin. Jos opiskelija käyttää tätä yksilöllistä valinnanmahdollisuutta suorittaen vapaasti valittavina opintoina esimerkiksi yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja, vähentää se ammatilliseen perustutkintoon sisältyvien ammatillisten tutkinnon osien laajuutta. Erilaiset tutkinnon

muodostumisvaihtoehdot huomioiden ammatillisten tutkinnon osien määrä ammatillisessa perustutkinnossa voi olla 120—145 osaamispistettä eli 66—81 prosenttia tutkinnon kokonaislaajuudesta.

Ehdotetun 2 momentin mukaan tutkintoja sekä tutkinnon ja koulutuksen osia painotettaisiin lain 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla. Näin otettaisiin huomioon koulutusalan, tutkintojen ja valmentavan koulutuksen väliset kustannuserot. Painotuksessa käytettäisiin samoja rahoituskertoimia kuin perusrahoitusosuuden suoritteina huomioitavien opiskelijavuosien painottamisessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden huomioimisesta suoritusrahoitusosuuden perusteena. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteina otettaisiin huomioon erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamat ammatilliset tutkinnon osat, joita painotettaisiin erityisopetuksen painokertoimella. Pykälän 3 momentissa säädettyä ei sovellettaisi ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Valmentavaa koulutusta suorittaville erityisopetusta saaneille opiskelijoille ehdotetaan määriteltäväksi erillinen valmentavan koulutuksen rahoituseroin, joten erityisopetus valmentavassa koulutuksessa huomioitaisiin jo 2 momentissa tarkoitettussa suoritemäärässä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin myös siitä, milloin tutkinnon osa katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi. Ehdotetun säännöksen mukaan tutkinnon osa katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi, jos opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa tutkinnon osan suorittamispäivänä. Tutkinnon osaa ei katsottaisi erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi, jos henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma ei ole voimassa tutkinnon osan suorittamispäivänä, vaikka kyseinen suunnitelma olisi ollut voimassa aiemmin kyseisten opintojen aikana.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin ei sisälly säännöksiä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laadinnasta. Lain 2 §:n 4 koh-

dan määritelmän mukaan erityisopetusta saavalla tarkoitettaisiin ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvaa opiskelijaa, jolle annetaan erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Ehdotetun säännöksen mukaan tutkinnon osa katsottaisiin näyttötutkintona suoritettavassa ammatillisessa perustutkinnossa erityisopetusta saavan opiskelijan suorittamaksi, jos koulutuksen järjestäjä on kohdentanut opiskelijaan näitä erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja tutkinnon osan suorittamispäivänä. Käytännössä säännöksessä tarkoitettaisiin kohdentamisella sitä, että erityisopetusta saavalla opiskelijalla olisi oikeus saada mainittuja palveluja tutkinnon osan suorittamispäivänä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittamien tutkintojen sekä ammatillisen tutkinnon osien huomioimisesta suoritusrahoitusosuuden perusteena. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteina huomioitaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suorittamat tutkinnot sekä heidän suorittamansa ammatilliset tutkinnon osat. Tutkintoja sekä tutkinnon ia painotettaisiin lain 10 §:ssä tarkoitettulla koulutus-tasokertoimella.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös siitä, milloin tutkinto tai tutkinnon osa katsottaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittamaksi. Ehdotetun säännöksen mukaan tutkinto tai tutkinnon osa katsottaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittamaksi, jos opiskelija on ollut koulutuksen aloittaessaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös siitä, milloin näyttötutkintona suoritettavan ammatillisen perustutkinnon suorittaja katsotaan vailla toisen asteen tutkintoa olevaksi, jos hän osallistuu tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta. Tällaisessa tilanteessa ei määrittelyssä voida käyttää edellä mainittua säännöstä, koska tutkinnon suorittaja ei säännöksessä tarkoitettulla tavalla aloita koulutusta. Ehdotetun säännöksen mukaan ammatillinen perustutkinto tai tutkinnon osa

katsottaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan suorittamaksi silloin, kun tutkinnon suorittaja on tutkintotilaisuuteen osallistuuksaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan tutkintojen ja koulutuksen osat otettaisiin huomioon niiden laajuuden perusteella. Laajuutena käytettäisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen tutkintojen perusteiden ja koulutuksen perusteiden mukaisia osaamispisteitä. Tutkinnon osien ja koulutuksen osien osaamispisteet määritellään Opetushallituksen laatimissa tutkintojen perusteissa ja valmentavan koulutuksen perusteissa. Näyttötutkintona suoritettavien ammatillisten perustutkintojen perusteissa tutkinnon osien laajuutta ei kuitenkaan määritellä osaamispisteinä. Ehdotetun säännöksen mukaan näyttötutkintona suoritettavissa ammatillisissa perustutkinnoissa tutkinnon osien laajuutena käytettäisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen tutkinnon perusteiden mukaisia vastaavan ammatillisen tutkinnon osan osaamispisteitä. Ehdotettu säännös olisi tarpeen, jotta tutkinnon osat voitaisiin ottaa yhteismitallisesti huomioon suoritusrahoitusosuuden perusteena sekä ammatillisessa peruskoulutuksessa että näyttötutkintona suoritettavissa perustutkinnoissa.

24 §. Vaikuttavuusrahoitus. Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 25 §:n 2 momentin mukaan yksikköhintoja porrastetaan koulutuksen tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuuden perustuva porrastus määräytyy opiskelijoiden työllistymisen, jatko-opintoihin siirtymisen, koulutuksen keskeyttämisen ja opintojen suoritusajan sekä henkilöstön kelpoisuuden ja kehittämistoimenpiteiden perusteella. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaa porrastetaan toiminnan tuloksellisuuden perusteella käyttäen koulutuksen järjestäjille laskettua tulosmittaria. Opiskelijoiden työllistymistä, jatko-opintoihin sijoittumista, opintojen läpäisyä ja keskeyttämistä mitataan vaikuttavuusmittarilla. Henkilöstön kelpoisuutta mitataan opettajien kelpoisuusmittaril-

la ja kehittämistoimenpiteitä henkilöstön kehittämismittarilla.

Lain 24 §:ssä säädettäisiin oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen vaikuttavuusrahoitusosuuden laskentaperusteista. Pykälän 1 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan vaikuttavuusrahoitusosuuden suoriteina huomioitaisiin tulosmittari, opiskelija-hyvinvointikysely, opiskelijan antama työelämäpalautte sekä opintojen keskeyttämisen vähentäminen. Vaikuttavuusrahoituksen suoritteiden määräytymisperusteina käytettäisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneita tietoja kunkin mitattavan asian osalta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös, että vaikuttavuusrahoitusosuuden perusteena käytettäisiin ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita koskevia tietoja. Vaikuttavuusrahoituksessa ei siis otettaisi huomioon ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoita.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukainen tulosmittari vastaisi osittain nykyistä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 25 §:n 2 momentissa säädettyä tuloksellisuusrahoituksen indeksiä. Tulosmittari perustuisi nykytilaa vastaavasti tutkinnon suorittaneiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä henkilöstön kelpoisuuteen ja kehittämistoimenpiteisiin. Nykytilaan verrattuna ehdotetussa uudessa tulosmittarissa vähennettäisiin koulutuksen läpäisyn painoarvoa, koska tutkinnon suorittaminen otettaisiin huomioon jo suoritusrahoitusosuudessa ja koulutuksen keskeyttämisen vähentämistä mitattaisiin uudella käyttöön otettavalla mittarilla.

Voimassa olevan asetuksen 8 §:n mukaan tulosindeksi lasketaan kaikille ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille lukuun ottamatta niitä järjestäjiä, joista tulosindeksin laskennan edellyttämää tietoa ei ole saatavissa tai joiden opiskelijamäärä on niin vähäinen, että tulosindeksiä ei voida tilastollisesti luotettavalla tavalla laskea. Asetuksen 5 §:n 3 momentin mukaan yksikköhinnan porrastus tuloksellisuuden perusteella tehdään neljälle viidesosalle tulosindeksin laskennassa mukana olevista koulutuksen järjestäjistä. Jatkossa tulosindeksi laskettaisiin kuitenkin kaikille ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille.

Nykytilaa vastaavasti tulosindeksiä ei kuitenkaan laskettaisi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetuille erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän saaneille koulutuksen järjestäjille.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukainen opiskelijahyvinvointikysely olisi valtakunnallinen vuosittain tehtävä opiskelijoille suunnattu kysely, jossa kysyttäisiin opiskelijoiden mielipidettä koulutuksen tavoitteiden toteutumista ja heidän hyvinvoinnistaan. Ehdotetun 3 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettäisiin opiskelijahyvinvointikyselyn väittämistä ja pisteytyksestä.

Valtakunnallisten opiskelijahyvinvointikyselyn väittämät liittyisivät erityisesti ammatilliselle koulutukselle asetettuihin tavoitteisiin sekä opiskelijoiden hyvinvointiin. Koulutuksen tavoitteista on säädetty ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 5 §:ssä ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 2 §:ssä. Opiskelijan hyvinvoinnista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuolto-laissa (1287/2013), jossa asetetaan muun muassa tavoitteita oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvoinnille, terveellisyydelle ja turvallisuudelle, yhteisöllisyydelle, osallistumiselle sekä kodin ja koulutuksen järjestäjän väliselle yhteistyölle. Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki ei sovelleta ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun koulutukseen, mutta kyseisessä laissa säädettyjä yleisluonteisia tavoitteita voitaisiin kuitenkin soveltuvin osin käyttää opiskelijahyvinvointikyselyn väittämien pohjana.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan vaikuttavuusrahoituksen suoritteina käytettäisiin opiskelijan antamaa työelämäpalautetta.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukainen läpäisyindeksi perustuisi koulutuksen läpäisyn vuosittaiseen kasvuun, eli siihen, miten koulutuksen järjestäjä on toiminnallaan onnistunut parantamaan koulutuksen läpäisyä ja ehkäisemään koulutuksen keskeyttämistä. Läpäisymittarin käyttöönottona tavoitteena on kannustaa koulutuksen järjestäjiä vähentämään koulutuksen keskeyttämistä. Keskeyttämisen ehkäisyssä voitaisiin hyödyntää esi-

merkiksi opiskelijan yksilöllisiä valinnan mahdollisuuksia, joustavia koulutuspolkuja, kuten mahdollisuutta suorittaa tutkinto osa kerrallaan sekä joustavia siirtymiä valmentavan koulutuksen ja tutkintotavoitteisen koulutuksen välillä taikka tutkintotavoitteisen koulutuksen sisällä koulutusosalta toiselle.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetun valtuutus-säännöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaikuttavuusrahoitusosuuden laskennassa käytettävistä mitareista ja tulosindeksin laskennasta.

25 §. *Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimet ja korotuskertoimet.* Lain 23 §:ssä säädettäisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituskertoimista ja korotuskertoimista. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta ei rahoitettaisi perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksiin perustuvan rahoituksen puitteissa. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella voidaan järjestää tutkintotavoitteista ammatillista peruskoulutusta, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 2 momentin mukaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa korotetaan koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa koulutusaloittain euromäärällä, joka saadaan, kun mainitut koulutusaloittaiset yksikköhinnat kerrotaan luvulla 1,31. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan vammaisille opiskelijoille järjestettävän valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen sekä maahanmuuttajille järjestettävän ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoituksen puolestaan sovelletaan ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa kerrottuna luvulla 1,65.

Ehdotetun 1 momentin mukaan koulutusalojen, tutkintojen ja valmentavan koulutuksen väliset kustannuserot otettaisiin huomioon painottamalla toteutuneita opiskelijavuosia erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla. Hallituksen esi-

tyksen liitteenä olevan asetusluonnoksen mukaiset erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimet vastaisivat lain 8 §:n perusteella säädettäviä rahoituskertoimia kuitenkin siten, että erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimissa huomioitaisiin nykytasoa vastaavasti voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 2 ja 3 momenteissa säädetyt korotukset. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimet määriteltäisiin myös ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavalle koulutukselle sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavalle koulutukselle.

Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 4 momentissa säädetään lisäksi erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa myönnettävistä muista korotuksista. Voimassa olevan säännöksen mukaan koulutuksen järjestäjälle kyseisen säännöksen 2 ja 3 momentin mukaan laskettua yksikköhintaa korotetaan vaikeasti vammaisten opiskelijoiden osalta euromäärällä, joka saadaan, kun ammatillisen koulutuksen keskimääräinen yksikköhinta kerrotaan luvulla 1,12. Jos koulutuksen järjestäminen edellyttää, että opiskelijalla on henkilökohtainen koulunkäyntiavustaja, yksikköhintaa korotetaan tällaisen opiskelijan osalta lisäksi euromäärällä, joka saadaan, kun mainittu keskimääräinen yksikköhinta kerrotaan luvulla 2,72.

Ehdotetun 2 momentin mukaan voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 4 momentissa tarkoitettut korotukset otettaisiin huomioon painottamalla toteutuneita opiskelijavuosia korotuskertoimilla. Korotuskertoimista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Asetukseen ehdotetun säännöksen mukaan korotuksia myönnettäisiin opiskelijan vaikeavammaisuuden perusteella sekä sillä perusteella, että koulutuksen järjestäminen edellyttää, että opiskelijalla on henkilökohtainen koulunkäyntiavustaja. Hallituksen esityksen liitteenä olevan asetusluonnoksen mukaiset korotuskertoimet vastaisivat tasoltaan nykyisiä asetuksen 9 §:n 4 momentin mukaisia kertoimia.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin myös siitä, miltä ajalta opiskelijavuosi katsottaisiin korotukseen oikeutetun opiskelijan suorittamaksi. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijavuosi katsottaisiin korotukseen oikeutetun opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun korotuksen peruste on voimassa. Opiskelijavuoteen kuuluvaksi laskettaisiin mukaan sekä korotuksen perusteen alkamis- että päättymispäivä.

Ehdotetun 3 momentin mukaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimista ja korotuskertoimista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

26 §. *Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen laskentaperusteet.* Lain 26 §:ssä säädettäisiin erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituksen laskentaperusteista. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta rahoitettaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin huomioon otettavien opiskelijavuosien kokonaismäärän laskemisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan huomioon otettavien opiskelijavuosien kokonaismäärä saataisiin laskemalla yhteen 2 ja 3 momenteissa tarkoitettujen suoritemäärät. Käytännössä suoritteina huomioitavien opiskelijavuosien kokonaismäärä laskettaisiin siten, että pykälän 2 momentin perusteella määriteltäisiin erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla painotettujen opiskelijavuosien suoritemäärä, johon lisättäisiin 3 momentissa tarkoitettut 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamat korotuskertoimilla painotetut opiskelijavuodet. Pykälän 2 ja 3 momenttien perusteella laskettuja suoritemääriä voitaisiin kuitenkin vähentää 4 momentissa säädetyllä tavalla, jos painottamattomien opiskelijavuosien määrä on ylittänyt varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen opiskelijavuosien enimmäismäärän.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän tutkintotavoitteisen

koulutuksen rahoituksen enimmäisajasta. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävään koulutukseen ei sovellettaisi 10 §:n säännöksiä opiskelijan huomioimisesta perusrahoituksen perusteena, koska erityisopetusta rahoitetaan erillisrahoituksen puitteissa. Ehdotetun säännöksen mukaan ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija otettaisiin huomioon rahoituksen perusteeksi enintään neljän opiskelijavuoden ajan. Neljän opiskelijavuoden täytyttyä opiskelijan suoritteita ei voitaisi enää lukea rahoituksen perusteeksi. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:n 1 momentin mukaan ammatillinen perustutkinto tulee suorittaa enintään yhtä vuotta tutkinnon laajuudeksi määriteltyä aikaa pidemmässä ajassa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajaksi pidennystä. Neljän vuoden aikaraja vastaisi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa säädettyä pidentämätöntä tutkinnon suoritusajaa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan suoritteina otettaisiin huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneet opiskelijavuodet, joita on painotettu lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla. Suoritteiden huomioimisen ajankohta vastaisi oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen perusrahoitusosuuden laskentaperusteena käytettyä suoritteiden huomioinnin ajankohtaa. Opiskelijavuosien laskentaan sovellettaisiin lain 21 §:n säännöksiä. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävään tutkintotavoitteiseen koulutukseen ei sovellettaisi lain 11 §:n mukaisia huomioon otettavien opiskelijavuosien määrää koskevia rajoituksia. Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa olevan opiskelijan suorittamat opiskelijavuodet voitaisiin lukea rahoituksen perusteeksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:ssä säädetyn opintojen suoritusajan aikana.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, miten lain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet otettaisiin huomioon erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuk-

sen rahoituksessa. Ehdotetun säännöksen mukaan suoritteina huomioitaisiin näihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet, joita painotettaisiin valtioneuvoston asetuksella säädettävillä korotuskertoimilla.

Suoritteina huomioitaisiin kuitenkin enintään varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukainen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän mukainen opiskelijavuosien kokonaismäärä. Niin sanotuilla erityisoppilaitoksilla tämä opiskelijavuosimäärä vastaa järjestämisluvan mukaista kokonaisopiskelijavuosimäärää. Muilla erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän saaneilla oppilaitoksilla on järjestämisluvassa määritelty erikseen kiintiö erityistehtävän mukaisen erityisopetuksen järjestämiseksi.

Jos varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuotena toteutuneet rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen opiskelijavuosien kokonaismäärän, noudatettaisiin rahoituksen perusteena huomioon otettavien opiskelijavuosien vähentämisessä vastaavia periaatteita kuin oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa, joista säädetään lain 22 §:n 5 momentissa. Ehdotetun 4 momentin säännöksen mukaan 26 §:n 2 momentin mukaisia erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla painotettujen suoritteiden määrää vähennettäisiin tällöin samassa suhteessa kuin rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosimäärän. Vastaavasti vähennettäisiin 26 §:n 3 momentin mukaisia korotuskertoimilla painotettujen opiskelijavuosien määrää.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen määräytymisestä. Ehdotetun säännöksen mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettäisiin rahoitusta euromäärä, joka saataisiin kertomalla lain 6 §:ssä tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinta 4 momen-

tissa tarkoitettujen suoritteiden eli huomioon otettavien opiskelijavuosien määrällä.

27 §. Harkinnanvarainen rahoitus. Lain 27 §:ssä säädettäisiin harkinnanvaraisesta rahoituksesta. Ehdotetun säännöksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voisi myöntää oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä. Ehdotettu säännös vastaisi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 25 §:n 4 momentin voimassa olevaa säännöstä, jonka mukaan koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa voidaan korottaa vastaavilla perusteilla.

28 §. Majoitusrahoitus. Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 25 §:n 4 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa korotetaan opiskelijoille annettavan majoitusedun perusteella. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 3 momentin mukaan asuminen koulutuksen järjestäjän osoittamassa opiskelija-asuntolassa on opiskelijalle maksutonta. Laissa ei kuitenkaan säädetä, missä tilanteissa koulutuksen järjestäjä on velvollinen tarjoamaan opiskelijalle tämän majoitusedun, vaan majoitusedun tarjoaminen on koulutuksen järjestäjän päätettävissä.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen voimassa olevassa 10 §:ssä säädetään erisuuruista majoitusedun perusteella myönnettävistä korotuksista. Pykälän 1 momentissa säädetään yksikköhinnan korottamisesta ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 3 momentissa tarkoitetun majoitusedun perusteella. Pykälän 2 momentissa säädetään yksikköhinnan korottamisesta erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa opiskelevan opiskelijan majoitusedun perusteella. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 38 §:n 2 momentin mukaan erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa opiskelijalle voidaan antaa täysihoidon oppilasasuntolassa tai muussa majoituksessa.

Pykälän 3 momentissa puolestaan säädetään yksikköhinnan korottamisesta sisäoppilaitosmuotoiseen koulutukseen kuuluvan ma-

joituksen ja ruokailun saaneiden opiskelijoiden osalta. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 2 momentin mukaan sisäoppilaitosmuotoisesti järjestetyssä koulutuksessa opiskelijalla on oikeus päivittaisen maksuttoman aterian lisäksi myös muuhun maksuttomaan ruokailuun.

Koulutuksen rahoituslain 28 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi majoitusrahoituksesta. Ehdotetun säännöksen 1 momentin mukaan majoitusrahoitusta myönnettäisiin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 2 momentissa tarkoitetun sisäoppilaitosmuotoisen koulutuksen majoitusedun perusteella, saman pykälän 3 momentissa tarkoitetun majoitusedun perusteella sekä mainitun lain 38 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen majoitusedun perusteella. Majoitusrahoitusta myönnettäisiin siis samojen toimintojen järjestämiseen, joiden perusteella voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaan korotetaan koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin majoitusrahoituksen laskennan perusteena huomioon otettavista suoritteista. Ehdotetun säännöksen mukaan majoitusrahoituksen suoritteina otettaisiin huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna pykälän 1 momentissa tarkoitettuja etuja saaneiden opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet. Opiskelijavuosi katsottaisiin mainittuja etuja saaneen opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun opiskelijalla on oikeus saada mainittua etua. Opiskelijavuosien laskennassa huomioitaviksi päiviksi katsottaisiin kaikki kalenteripäivät etuuden saamisoikeuden alkamispäivästä lukien etuuden päättymispäivään saakka. Opiskelijavuoteen kuuluvaksi laskettaisiin mukaan sekä etuuden alkamis- että päättymispäivä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjälle myönnettävän euromääräisen majoitusrahoituksen laskemisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettäisiin majoitusrahoituksen euromäärä, joka saataisiin kertomalla valtioneuvoston asetuksella säädettävä majoituksen perushinta 28 §:n 1 momentin kussakin kohdassa tarkoitettuja etuja saaneiden

opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määrällä ja kyseisen edun majoituskertoimella, josta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Näin lasketut euromäärät laskettaisiin vielä yhteen, jolloin saataisiin koulutuksen järjestäjälle myönnettävän majoitusedun kokonaisuomäärä.

5 luku **Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen**

29 §. Rahoitusosuudet. Pykälässä säädettäisiin talousarvion määrärahan jakautumisesta ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuuksien eli perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden välillä. Valtion talousarviossa päätetään vuosittain oppilaitosmuotoiseen ammatilliseen lisäkoulutukseen kohdennettava määräraha. Määräraha jaettaisiin pykälässä säädetyllä tavalla rahoitusosuuksiin. Ehdotuksen mukaan perusrahoitusosuus olisi 35 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 61 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus 4 prosenttia. Lakiin ehdotetaan myös siirtymäsäännöksiä, jotka koskisivat rahoitusosuuksien jakautumista varainhoitovuosina 2017—2019. Näitä prosentteja sovellettaisiin vuosia 2017—2019 koskevat siirtymäsäännökset huomioiden ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2020 myönnettävään rahoitukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetustenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen suoritusrahoitusosuuden jakautumisesta. Tarkoituksena on, että suoritusrahoitusosuuteen vaikuttavat sekä suoritettut tutkinnot että suoritettut tutkinnon osat. Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa edetään tutkinnon osa kerrallaan ja osalla opiskelijoista tavoitteena ei ole koko tutkinto vaan tutkinnon osa tai osia. Tämän takia on perusteltua, että pääosa suoritusrahoituksesta kohdennetaan koulutuksen järjestäjille tutkinnon osien perusteella. Koulutuksen järjestäjälle valmistavan koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katettaisiin suoritusrahoituksen osalta tutkinnon osa kerrallaan. Jos opiskelija suorittaa koko tutkinnon, saa koulutuksen järjestäjä sitä koskevan kokonaisrahoituksen jo tutkin-

non osista. Lisäksi koulutuksen järjestäjä saisi rahoitusta koko tutkinnon suorittamisesta, vaikka koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset on katettu jo tutkinnon osien perusteella. Tutkinnon osien lisäksi suoritukseen perustuvaa rahoitusta on kuitenkin tarkoituksenmukaista myöntää myös tutkinnoista, jotta riittävä kannuste koko tutkinnon suorittamiseen olisi olemassa. Tutkinnon perusteella jaettu maksuosuus olisi kuitenkin selvästi tutkinnon osien perusteella maksettavaa osuutta pienempi.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta. Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioitaisiin opiskelijajyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalautte sekä se, kuinka suuri osa koulutuksen aloittaneista opiskelijoista suorittaa tutkinnon.

30 §. Opiskelijavuosien laskenta. Pykälässä säädettäisiin opiskelijavuoden laskemisesta ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Nykyisin ammatillisen lisäkoulutuksen suoritteena on käytetty opiskelijatyövuotta, joka on 190 vähintään seitsemän tunnin mittaista työpäivää opiskelijaa kohden. Rahoitusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä kaikissa ammatillisen koulutuksen järjestämismuodoissa ehdotetaan kuitenkin otettavaksi käyttöön opiskelijavuoden käsite, joka korvaisi ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuodet rahoituksen perusteena olevana suoritteena.

Ammatillisessa lisäkoulutuksessa yksi opiskelijavuosi muodostuu 365 kalenteripäivästä, jona opiskelija on osallistunut näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen tai tutkintotilaisuuksiin. Opiskelijavuosi on rahoituksen määrittämisessä käytettävä laskennallinen suure. Käytännössä opiskelijavuosi ei voi karttua yksittäisen opiskelijan opinnoilla tai näyttöön osallistumisella, vaan kyseessä on rahoituksen perusteeksi määritelty suure, joka kuvaa koulutuksen järjestäjän ammatilliseen lisäkoulutukseen osoittamaa työmäärää.

Näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta järjestetään ympäri vuoden opintojen alkaminen ja päättyminen eivät ole sidottu oppilaitosten lukukausiin, vaan opinnot voivat alkaa ja päättyä joustavasti milloin tahansa. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suoritetaan tavallisesti työn ohessa ja tutkinto voi-

daan suorittaa myös tutkinnon osittain, jolloin tutkinnon osien suorittamisen väliin voi jäädä taukoja. Näiden taukojen aikana opiskelija ei opiskele vaan käy työssä ja palaa taas myöhemmin opintojen pariin. Näiden taukojen aikana kuluva kalenteripäivä ei huomioida osana opiskelijavuotta.

Tämän vuoksi opiskelijavuosi koostuu niistä kalenteripäivistä, joina opiskelija osallistuu ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen seitsemän tunnin ajan tai osallistuu opiskelutai näyttösuunnitelman laatimiseen tai näyttötutkintotilaisuuteen. Seitsemän tunnin sääntö vastaa voimassa olevassa opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusasetuksessa olevaa säännöstä. Valmistavaan koulutukseen osallistuminen tarkoittaisi henkilökohtaisen opiskeluohjelman mukaan tapahtuvaa opiskelua, joka voisi koostua lähiopetuksesta, etäopetuksesta ja työssä oppimisesta. Myös henkilökohtaisen opiskeluohjelman päivittäminen, tutkinnon osien suorittaminen, ohjaus, neuvonta, arviointi ja palaute olisivat osa opiskelijavuotta.

31 §. Perusrahoitus. Pykälässä säädettäisiin perusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa.

Ehdotetun 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaisi seuraavan varainhoitovuoden perusrahoitusosuuden perusteena käytettävien suoritteiden määrän. Pääsäännön mukaan suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kolmen vuoden toteutuneet opiskelijavuodet. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja opiskelijavuosien määrässä.

Pykälän 2 momentin mukaan opiskelijavuosia painotettaisiin 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan synn vuoksi. Korotuksen tarkoituksena on kompensoida erityisten opetus- tai oppilashuoltopalvelujen järjestämisestä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia. Opiskelijavuosi katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi niiden 30 §:ssä tarkoitettujen kalenteripäivien ajalta, joiden aikana koulutuksen järjestäjä on koh-

dentanut opiskelijaan 31 §:ssä tarkoitettuja palveluja.

Pykälän 3 momentin mukaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden opiskelijavuosia painotettaisiin 10 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella. Koulutustasokertoimen tarkoituksena on ohjata koulutuksen järjestäjiä toteuttamaan kohde-ryhmää koskevaa ohjaus- ja neuvontapalveluita väestön koulutustason nostamista koskevien tavoitteiden mukaisesti sekä kattamaan ohjauksesta ja neuvonnasta aiheutuvia kuluja. Opiskelijan katsottaisiin olevan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva silloin, jos hänellä ei ole suoritettua tutkintoa koulutuksen alkaessa.

Pykälän 4 momentissa säädetään, että opiskelijavuosia painotettaisiin koulutusalan ja tutkintojen kustannuseroihin perustuvilla 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

Suoritteiden vuosittainen lukumäärä määriteltäisiin edellä kuvatuilla kertoimilla painotettujen suoritteiden yhteenlaskettuna määränä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että vaikka laskennallisuus on perusrahoitusosuuden määräytymisen pääsääntö, voisi opetus- ja kulttuuriministeriö perustellusta syystä vahvistaa suoritteita myös laskennallisista perusteista poiketen. Poikkeamismahdollisuus voisi olla tarpeen esimerkiksi äkillisen rakennemuutoksen tilanteissa, jolloin rahoitusta olisi kohdennettava tietyille aloille tai alueille laskennallisista säännöksistä poiketen. Näissä tilanteissa ministeriö voisi päättää esimerkiksi koulutuksen järjestäjän suoritteiden lisäämisestä. Ministeriö voisi myös rajoittaa laskennan perusteena käytettävien suoritteiden koulutuksenjärjestäjäkohtaista määrää. Rajoittamisen tarkoituksena olisi hillitä yksittäisten koulutuksen järjestäjien suoritteiden hallitsematonta kasvua. Ministeriön tulisi vahvistaessaan suoritteet turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutus-tarpeen mukaan.

32 §. Suoritusrahoitus. Pykälässä säädettäisiin suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Ehdotetun 1 momentin säännöksen mukaan suoritusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuot-

ta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien määrässä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tutkinnon osia painotettaisiin 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotuksen tarkoituksena on kompensoida erityisten opetus- tai oppilashuoltopalvelujen järjestämisestä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia. Kompensointi tutkinnon osissa on perustelua, sillä suurin osa suoritusrahoituksesta koostuu tutkinnon osien perusteella maksettavasta rahoituksesta. Kaikki erityisopiskelijat eivät myöskään suorita tai pysty suorittamaan koko tutkintoa. Tutkinnon osiin kohdentuva kompensatio korvaa todellisia erityisopiskelusta syntyviä kustannuksia. Tutkinnon osa katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi silloin, jos opiskelija on saanut tutkintoa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana erityisiä opetus- ja opiskelijahuoltopalveluja.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkinnon osia painotettaisiin 10 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella. Koulutustasokertoimen tarkoituksena on ohjata koulutuksen järjestäjiä toteuttamaan kohderyhmää koskevia ohjaus- ja neuvontapalveluita väestön koulutustason nostamista koskevien tavoitteiden mukaisesti sekä kattamaan ohjauksesta ja neuvonnasta aiheutuvia kuluja. Tutkinnon osiin ja tutkintoihin perustuvia suoritteita painotetaan koulutustasokertoimella, jos opiskelija on koulutuksen alkaessa ollut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Jos tutkinnon suorittaja osallistuu tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta, tutkinto tai tutkinnon osa katsotaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan suorittamaksi silloin, kun tutkinnon suorittaja on tutkintotilaisuuteen osallistuessaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Suoritettavien tutkinnon osien väliset erot puolestaan otettaisiin huomioon 34 §:ssä säädetyllä tutkinnonosakertoimella.

Tutkintoja painotettaisiin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suoritusperusteella määräytyvien opiskelijavuosien osalta 10 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella. Sen sijaan erityisopiskelua ei otettaisi huomioon tutkintojen perusteella maksettavaa rahoitusta määrättäessä, vaan erityisopiskelu tulisi huomioitavaksi osana perusrahoitusta ja tutkinnon osia. Näin siksi, että rahoituksen määräytymiseen vaikuttavat kaikki suoritettavat tutkinnon osat, joista erityisopiskelijan tutkinto koostuu. Koska erityisopiskelua painotetaan kaikissa tutkinnon osissa, ei sitä tarvitse ottaa enää erikseen huomioon koko tutkinnon suorittamisessa. Koko tutkinnon suorittamisen perusteella maksettavaan rahoitukseen ei sisälly enää tutkinnonosasuoritusten ja perusrahoituksen lisäksi sellaisia lisäkustannuksia, joita olisi perustelua kompensoida erillisellä kertoimella.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin siitä, että tutkintoja ja tutkinnon osia painotetaan oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa koulutusalan tai tutkinnon mukaan määräytyvillä 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla. Rahoituskertoimet olisivat samat kuin perusrahoitusosuuden määrittelyssä ja ne perustuvat koulutusalan ja tutkintojen kustannuseroihin.

Suoritteiden vuosittainen lukumäärä määriteltäisiin vastaavalla tavalla kuin perusrahoitusosuudessa edellä kuvatuilla kertoimilla painotettujen suoritteiden yhteenlaskettuna määränä.

33 §. Vaikuttavuusrahoitus. Pykälässä säädettäisiin vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteina käytettäisiin opiskelijahyvinvointikyselyä, opiskelijan antamaa työelämäpalautetta sekä sitä, kuinka suuri osa koulutuksen aloittaneista suorittaa tutkinnon. Vaikuttavuusrahoituksen tarkoituksena on kiinnittää koulutuksen järjestäjien huomiota valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien laatuun. Vaikuttavuusrahoitusosio on tarkoitus ottaa käyttöön vasta siirtymäajan jälkeen vuonna 2020. Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioon otettavat suoritteet muodostuisivat varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kalente-

rivuoden aikana kerätyn opiskelijahyvinvointikyselyn ja opiskelijan antaman työelämäpalauteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitusosuuden laskennassa käytettävistä mittareista ja vaikuttavuusrahoitusosuuden laskentavasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 luku **Oppisopimuskoulutuksen rahoituksen määräytyminen**

34 §. *Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuudet.* Pykälässä säädettäisiin talousarvion määrärahan jakautumisesta oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksen rahoitusosuuksien eli perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden välillä. Valtion talousarviossa päätetään vuosittain oppisopimuskoulutuksena järjestettävään ammatilliseen peruskoulutukseen kohdennettava määräraha. Määräraha jaettaisiin pykälässä säädetyllä tavalla rahoitusosuuksiin. Ehdotuksen mukaan perusrahoitusosuus olisi 49,9 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 45,1 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia. Lakiin ehdotetaan myös siirtymäsäännöksiä, jotka koskisivat rahoitusosuuksien jakautumista varainhoitovuosina 2017—2019. Näitä prosentteja sovellettaisiin vuosia 2017—2019 koskevat siirtymäsäännökset huomioiden ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2020 myönnettävään rahoitukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen suoritusrahoitusosuuden jakautumisesta. Tarkoituksena on, että suoritusrahoitusosuuteen vaikuttavat sekä suoritettut tutkinnot että suoritettut tutkinnon osat. Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa edetään tutkinnon osa kerrallaan ja osalla opiskelijoista tavoitteena ei ole koko tutkinto vaan tutkinnon osa tai osia. Tämän takia on perusteltua, että suurempi osa suoritusrahoituksesta kohdennetaan koulutuksen järjestäjille tutkinnon osien perusteella. Koulutuksen järjestäjälle valmistavan koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katettaisiin suoritusrahoituksen osalta tutkinnon osa ker-

rallaan. Jos opiskelija suorittaa koko tutkinnon, saa koulutuksen järjestäjä sitä koskevan kokonaisrahoituksen jo tutkinnon osista. Lisäksi koulutuksen järjestäjä saisi rahoitusta koko tutkinnon suorittamisesta, vaikka koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset on katettu jo tutkinnon osien perusteella. Tutkinnon osien lisäksi suoritukseen perustuvaa rahoitusta on kuitenkin tarkoituksenmukaista myöntää myös tutkinnoista, jotta riittävä kannuste koko tutkinnon suorittamiseen olisi olemassa.

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioitaisiin opiskelijahyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalaute sekä se, kuinka suuri koulutuksen aloittaneista suorittaa tutkinnon.

35 §. *Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuudet.* Pykälässä säädettäisiin talousarvion määrärahan jakautumisesta oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuksen rahoitusosuuksien eli perusrahoitusosuuden, suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden välillä. Valtion talousarviossa päätetään vuosittain oppisopimuskoulutuksena järjestettävään ammatilliseen lisäkoulutukseen kohdennettava määräraha. Kuten peruskoulutuksessa, myös lisäkoulutuksessa määrärahasta vähennettäisiin ensin 7 §:ssä tarkoitettu yksityisille koulutuksen järjestäjille maksettava arvonlisäveron korvaukseen käytettävä rahamäärä. Tämän jälkeen jäljelle jäävä määräraha jaettaisiin pykälässä säädetyllä tavalla rahoitusosuuksiin. Ehdotuksen mukaan perusrahoitusosuus olisi 35 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 60 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia. Lakiin ehdotetaan myös siirtymäsäännöksiä, jotka koskisivat rahoitusosuuksien jakautumista varainhoitovuosina 2017—2019. Näitä prosentteja sovellettaisiin vuosia 2017—2019 koskevat siirtymäsäännökset huomioiden ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2020 myönnettävään rahoitukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen suoritusrahoitusosuuden jakautumisesta. Suoritusrahoitusosuuteen vaikuttavat

sekä suoritettut tutkinnot että suoritettut tutkinnon osat. Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa edetään tutkinnon osa kerrallaan ja osalla opiskelijoista tavoitteena ei ole koko tutkinto vaan tutkinnon osa tai osia. Tämän takia on perusteltua, että pääosa suoritusrahoituksesta kohdennetaan koulutuksen järjestäjille tutkinnon osien perusteella. Koulutuksen järjestäjälle valmistavan koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katettaisiin suoritusrahoituksen osalta tutkinnon osa kerrallaan. Jos opiskelija suorittaa koko tutkinnon, saa koulutuksen järjestäjä sitä koskevan kokonaisrahoituksen jo tutkinnon osista. Lisäksi koulutuksen järjestäjä saisi rahoitusta koko tutkinnon suorittamisesta, vaikka koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset on katettu jo tutkinnon osien perusteella. Tutkinnon osien lisäksi suoritukseen perustuvaa rahoitusta on kuitenkin tarkoituksenmukaista myöntää myös tutkinnoista, jotta riittävä kannuste koko tutkinnon suorittamiseen olisi olemassa. Tutkinnon perusteella jaettu maksuosuus olisi kuitenkin selvästi tutkinnon osien perusteella maksettavaa osuutta pienempi.

Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioitaisiin oppisopimuskoulutuksen peruskoulutusta vastaavasti opiskelijahyvinvointikysely, opiskelijan antama työelämäpalaute sekä tutkinnon suorittaminen.

36 §. *Opiskelijavuosien laskenta oppisopimuskoulutuksessa.* Pykälässä säädettäisiin opiskelijatyövuoden laskemisesta oppisopimuskoulutuksessa. Myös oppisopimuskoulutuksessa siirryttäisiin opiskelijavuosiin rahoituksen perusteena olevana suoritteena.

Myös oppisopimuskoulutuksessa yksi opiskelijavuosi muodostuu 365 kalenteripäivästä.

Oppisopimuskoulutus perustuu määräaikaiseen työsopimukseen. Koulutusta järjestetään työsopimusten alkamis- ja päättymisajankohden mukaisesti ympäri vuoden, eikä opintojen alkaminen ja päättymisen ole sidottu oppilaitosten lukukausiin. Oppisopimuskoulutuksen aikana opiskelijatyövuoden osana tulevat pääsäännön mukaan huomioiduksi kaikki kalenteripäivät oppisopimuksen alkamis- ja päättymispäivän välillä. Opiskelijavuoteen sisältyviin kalenteripäiviin laskettaisiin mukaan myös opiskelijan työsopimuksen

mukaiset loma-ajat, viikonloput tai muut säännölliset vapaapäivät, pyhäpäivät sekä opiskelijan satunnaiset esimerkiksi sairaudesta johtuvat poissaolot.

Oppisopimuksen päättyessä joko opintojen keskeytymisen tai tutkinnon suorittamisen vuoksi myös opiskelijavuoden laskenta päättyy.

Myös oppisopimuskoulutuksessa tutkinto voidaan suorittaa tutkinnon osittain, jolloin tutkinnon osien suorittamisen väliin voi jäädä taukoja. Näiden taukojen aikana opiskelija ei opiskele eikä näiden taukojen aikana kuluvia kalenteripäiviä ei huomioida osana opiskelijavuotta.

Opiskelijavuosien laskennassa ei myöskään huomioitaisi niitä kalenteripäiviä, jolloin opiskelijan osallistumien oppisopimuksensa mukaiseen koulutukseen on yhdenjaksoisesti keskeytynyt vähintään 45 kalenteripäivän ajan sairauden, työsopimuslain 4 luvussa tarkoitetun perhevapaan, asevelvollisuuden tai muun vastaavaan seikan vuoksi.

37 §. *Perusrahoitus.* Pykälässä säädettäisiin perusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppisopimuskoulutuksessa. Rahoitus laskettaisiin pykälän 4 momentissa säädettyä poikkeusta lukuun ottamatta samoin perustein sekä oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä perus- että lisäkoulutuksessa. Kumpaakin varten tehtäisiin kuitenkin erillinen rahoituspäätös.

Ehdotetun 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaisi seuraavan varainhoitovuoden perusrahoitusosuuden perusteena käytettävien suoritteiden määrän. Pääsäännön mukaan suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kolmen vuoden toteutuneet opiskelijavuodet. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja opiskelijavuosien määrässä.

Pykälän 2 momentin mukaan opiskelijavuosia painotettaisiin 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotuksen tarkoituksena on kompensoida erityisten opetus- tai oppilashuoltopalvelujen järjestämisestä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia. Opiskelijavuosia painotettaisiin näyttötutkin-

toon valmistavassa koulutuksessa erityisopetusta saaneen opiskelijan osalta niiden 38 §:ssä tarkoitettujen kalenteripäivien ajalta, joiden aikana opiskelija on saanut 39 §:ssä tarkoitettuja palveluja. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä tutkintoon johtavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden perusteella määräytyviä suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden kalenteripäivien ajalta, kun opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden perusteella määräytyviä opiskelijavuosia painotettaisiin oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa 10 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella. Koulutustasokertoimen tarkoituksena on ohjata koulutuksen järjestäjiä toteuttamaan kohderyhmää koskevaa ohjaus- ja neuvontapalveluita väestön koulutustason nostamista koskevien tavoitteiden mukaisesti sekä kattamaan ohjauksesta ja neuvonnasta aiheutuvia kuluja. Opiskelijan katsottaisiin olevan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva silloin, jos hänellä ei ole suoritettua tutkintoa oppisopimusta allekirjoitettaessa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että vaikka laskennallisuus on perusrahoitusosuuden määräytymisen pääsääntö, voisi opetus- ja kulttuuriministeriö perustellusta syystä vahvistaa suoritteita myös laskennallisista perusteista poiketen. Poikkeamismahdollisuus voisi olla tarpeen esimerkiksi äkillisen rakennemuutoksen tilanteissa, jolloin rahoitusta olisi kohdennettava tietyille aloille tai alueille laskennallisista säännöksistä poiketen. Näissä tilanteissa ministeriö voisi päättää esimerkiksi koulutuksen järjestäjän suoritteiden lisäämisestä. Ministeriö voisi myös rajoittaa laskennan perusteena käytettävien suoritteiden koulutuksenjärjestäjäkohtaista määrää. Rajoittamisen tarkoituksena olisi hillitä yksittäisten koulutuksen järjestäjien suoritteiden hallitsematonta kasvua. Ministeriön tulisi vahvistaessaan suoritteet turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautu-

minen alueellisesti tasapuolisesti koulutusarpeen mukaan.

38 §. *Suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteet oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa peruskoulutuksessa.* Pykälässä säädettäisiin suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppisopimuskoulutuksena suoritettavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa. Ehdotetun 1 momentin säännöksen mukaan suoritusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien määrässä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tutkinnon osien painottamisesta. Säännöksen mukaan tutkinnon osia painotettaisiin 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotuksen tarkoituksena on kompensoida erityisten opetus- tai oppilashuoltopalvelujen järjestämisestä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia. Kompensointi tutkinnon osissa on perustelua, sillä suurin osa suoritusrahoituksesta koostuu tutkinnon osien perusteella maksettavasta rahoituksesta. Kaikki erityisopiskelijat eivät myöskään suorita tai pysty suorittamaan koko tutkintoa. Tutkinnon osiin kohdentuva kompensatio korvaa todellisia erityisopiskelusta syntyviä kustannuksia. Tutkinnon osa katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi silloin, jos opiskelija on saanut tutkintoa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana erityisiä opetus- ja opiskelijahuoltopalveluja tai silloin, jos opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa tutkinnon suorittamispäivänä.

Suoritettavien tutkinnon osien väliset erot puolestaan otettaisiin huomioon 34 §:ssä säädetyllä tutkinnonosakertoimella.

Suoritteiden vuosittainen lukumäärä määritettäisiin vastaavalla tavalla kuin perusrahoitusosuudessa edellä kuvatuilla kertoimilla

painotettujen suoritteiden yhteenlaskettuna määränä.

39 §. *Suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteet oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa.* Pykälässä säädettäisiin suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteista oppisopimuskoulutuksena suoritettavassa ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Ehdotetun 1 momentin säännöksen mukaan suoritusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo. Kolmen vuoden keskiarvon käyttäminen tasaisi vuosittaisia eroja suoritettujen tutkintojen sekä tutkinnon osien määrässä.

Pykälän 2 momentin mukaan tutkinnon osia painotettaisiin 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- tai oppilashuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotuksen tarkoituksena on kompensoida erityisten opetus- tai oppilashuoltopalvelujen järjestämisestä syntyviä ylimääräisiä kustannuksia. Kompensointi tutkinnon osissa on perustelua, sillä suurin osa suoritusrahoituksesta koostuu tutkinnon osien perusteella maksettavasta rahoituksesta. Kaikki erityisopiskelijat eivät myöskään suorita tai pysty suorittamaan koko tutkintoa. Tutkinnon osiin kohdentuva kompensatio korvaa todellisia erityisopiskelusta syntyviä kustannuksia. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa tutkinnon osa katsottaisiin erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi silloin, jos opiskelija on saanut tutkintoa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana erityisiä opetus- ja opiskelijahuoltopalveluja.

Sen sijaan erityisopiskelua ei otettaisi huomioon tutkintojen perusteella maksettavaa rahoitusta määrättäessä, vaan erityisopiskelu tulisi huomioitavaksi osana perusrahoitusta ja tutkinnon osia. Näin siksi, että rahoituksen määräytymiseen vaikuttavat kaikki suoritettut tutkinnon osat, joista erityisopiskelijan tutkinto koostuu. Koska erityisopiskelua painotetaan kaikissa tutkinnon osissa, ei sitä tarvitse ottaa enää erikseen huomioon koko tutkinnon suorittamisessa. Koko tutkinnon suorittamisen perusteella maksettavaan ra-

hoitukseen ei sisälly enää tutkinnonosasuoritusten ja perusrahoituksen lisäksi sellaisia lisäkustannuksia, joita olisi perustelua kompensoida erillisellä kertoimella.

Suoritettavien tutkinnon osien väliset erot puolestaan otettaisiin huomioon 34 §:ssä säädetyllä tutkinnonosakertoimella.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkintoja ja tutkinnon osia painotettaisiin 10 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella. Koulutustasokertoimen tarkoituksena on ohjata koulutuksen järjestäjiä toteuttamaan kohderyhmää koskevaa ohjaus- ja neuvontapalveluita väestön koulutustason nostamista koskevien tavoitteiden mukaisesti sekä kattamaan ohjauksesta ja neuvonnasta aiheutuvia kuluja. Opiskelijan katsotaan olevan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva silloin, kun hän ei ole suorittanut perusasteen jälkeistä tutkintoa ennen oppisopimuksen tekemistä.

Oppilaitosmuotoisesta ammatillisesta lisäkoulutuksesta poiketen oppisopimuskoulutuksessa suoritusrahoitusosuuden suoritteita ei painottaisi koulutusalan tai tutkinnon mukaan määräytyvillä rahoituskertoimilla. Suoritteiden vuosittainen lukumäärä määriteltäisiin vastaavalla tavalla kuin perusrahoitusosuudessa edellä kuvatuilla kertoimilla painotettujen suoritteiden yhteenlaskettuna määränä.

40 §. *Vaikuttavuusrahoitus.* Pykälässä säädettäisiin vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteista. Vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteina käytettäisiin opiskelijajahyvintikyselyä, opiskelijan antamaa työelämäpalautetta sekä sitä, kuinka suuri osa koulutuksen aloittaneista opiskelijoista suorittaa tutkinnon. Vaikuttavuusrahoituksen tarkoituksena on kiinnittää koulutuksen järjestäjien huomiota valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien laatuun. Vaikuttavuusrahoitusosio on tarkoitus ottaa käyttöön vasta siirtymäajan jälkeen vuonna 2020. Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioon otettavat suoritteet muodostuisivat varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kalenterivuoden aikana kerätyn opiskelijajahyvintikyselyn ja opiskelijan antaman työelämäpalautteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitusosuuden laskennassa käytettävistä mittareista ja vaikuttavuusrahoitusosuuden lasken-

tavasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 luku Erityiset valtionavustukset

41 §. Valtionavustukset. Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää edellä 1 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen ja toiminnan järjestäjälle valtionavustusta kehittämistä, kokeilua ja toiminnan käynnistämistä varten, toimintaan liittyviä tarpeellisia erityistehtäviä varten tai koulutuspoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Rahoitusta ei kaksinkertaisen rahoituksen välttämisen periaatteen mukaisesti voitaisi myöntää sellaiseen hankkeeseen tai toimintaan, jonka perusteella koulutuksen järjestäjälle esimerkiksi myönnetään 19 §:ssä tai 27 §:ssä tarkoitettua harjunnanvaraista rahoitusta.

42 §. Saamenkieliseen ja saamen kielen koulutukseen myönnettävä valtionavustus sekä eräät muut valtionavustukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin saamenkieliseen ja saamen kielen koulutukseen myönnettävän valtionavustuksesta siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että lukiolain mukaisen toiminnan järjestäjälle myönnettäisiin valtionavustusta lukiokoulutuksen täydentävään vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan puitteissa.

Pykälän 3 momentin perusteella valtionavustusta voitaisiin myöntää myös kunnalle tai rekisteröidylle yhdistykselle Ruotsissa rajakuntien yhteistoimintaan perustuvasta suomalaisoppilaiden koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin. Valtionavustuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälä vastaisi voimassa olevaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain säännöstä. Luki- ja ammatillisen koulutuksen pykälän mukaisista avustuksista säättäminen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain sijasta koulutuksen rahoituslaissa ei aiheuta tarvetta sisällöllisesti muuttaa valtioneuvoston asetusta saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavus-

tuksen perusteista (1769/2009) tai opetusministeriön asetusta vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista (1777/2009).

43 §. Valtionavustus ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen järjestämiseen. Pykälässä säädettäisiin, että sellaisilla näyttötutkintoja järjestäville, jotka eivät saa koulutukseen ja tutkintoihin valtionosuuksia olisi mahdollisuus saada valtionavustusta tutkintojen järjestämiseen niissä tapauksissa, jossa tutkintoon osallistutaan ilman valmistavaa koulutusta. Säännöksen tarkoituksena on pitää tutkintomaksut myös näissä tilanteissa kohtuullisina. Sellaiset tutkintojen järjestäjät, joilla on koulutuksen järjestämislupa, saisivat rahoituksen näyttötutkintojen järjestämiseen osana tässä laissa säädettyä suoritusrahoitusta. Valtionavustuksesta voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 46 §:ää.

44 §. Valtionavustuslain soveltaminen. Pykälän mukaan valtionavustuslain säännöksiä sovellettaisiin myönnettäviin valtionavustuksiin, jos laissa ei toisin säädettäisi. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa säännöstä.

8 luku Erinäiset säännökset

45 §. Valtion rahoitus ansio- ja liikennelentäjäkoulutukseen. Pykälässä säädettäisiin valtion rahoituksesta ansio- ja liikennelentäjän ammattiin valmistavaan koulutukseen. Liikennelentäjäkoulutus ei ole tutkintojärjestelmän mukaista koulutusta vaan sitä on rahoitettu muuna kuin tutkintotavoitteisena ammatillisena lisäkoulutuksena ammatillisten erikoisoppilaitosten talousarviomomentilta. Valtion talousarviossa erikoisoppilaitosten momentilla on ollut erikseen varattu enimmäiskiintiö Suomen Ilmailuopistolle myönnettäville opiskelijatyöpäiville. Vuodelle 2014 Suomen Ilmailuopistolle on myönnetty 10 423 opiskelijatyöpäivää ja yhteensä 6 354 505 euroa. Suomen Ilmailuopisto on toiminut ammatillisena erikoisoppilaitoksena, ja sen kuten muidenkin erikoisoppilaitosten, sen rahoitus on ollut laskennallinen, eikä

se kata kaikkia koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia. Tutkintoon johtamattoman koulutuksen rahoituksen lakatesa lentäjäkoulutuksen rahoittaminen ei enää jatkossa ole mahdollista nykyisten rahoitusperusteiden nojalla. Valtiontalouden kehyspäätöksen mukaan Suomen Ilmailuopiston rahoitus kuitenkin turvataan osana ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta.

Koska ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen suoritteina ovat jatkossa tutkinnot ja tutkinnon osat, ei lentäjäkoulutus sovellu rahoitettavaksi ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusperiaatteilla. Tämän vuoksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että ansio- ja liikenneelentäjän ammattiin valmistavaa koulutusta ei jatkossa rahoitettaisi perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksiin perustuvalla rahoituksella, vaan sen rahoitus turvataan omalla opiskelijavuotta kohden määrättyllä hinnalla. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin opiskelijavuosisuhteisen hinnan eumääräinen suuruus. Opiskelijavuoden hintaa korotettaisiin ammatillisen koulutuksen indeksillä noudattaen lain 6 §:ssä ja sen nojalla säädetyt menettelyt. Opiskelijavuoden hintaa korotettaisiin siis samassa suhteessa kuin ammatillisen koulutuksen talousarviossa päätettyä rahoitusta. Hinnasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Nykytilaa vastaavalla tavalla rahoitus ei olisi kustannuksiin perustuvaa vaan laskennallista, mutta vuosittaisten suoritteiden määrän vaihtelu heijastuisi rahoituksen määrään. Rahoituksen suoritteina huomioitaisiin opiskelijavuodet, joiden rahoituksen perusteeksi tuleva määrä määräytyisi varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän kolmen vuoden keskiarvon perusteella. Opiskelijavuosi laskettaisiin samoin perustein kuin ammatillisessa lisäkoulutuksessa, mutta opiskelijavuoteen laskettaisiin kaikki kalenteripäivät, jona opiskelija on osallistunut koulutukseen. Valtion talousarviossa määrättäisiin ansio- ja liikenneelentäjäkoulutukseen vuosittain myönnettävien opiskelijavuosien enimmäismäärä.

46 §. Rahoituksen maksaminen. Valtionosuuksien maksatus on tarkoitus hoitaa keskitetysti valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta. Tästä säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta an-

netun lain 49 §:ssä. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa säännöstä.

47 §. Maksatuksen keskeyttäminen. Pykälässä säädettäisiin valtionapuviranomaisen oikeudesta määrätä tämän lain mukaan myönnettävän rahoituksen tai avustuksen maksatus keskeytettäväksi. Maksatuksen keskeyttämistä koskevat säännökset ovat tarpeellisia, koska rahoitus perustuu monilta osin tosiasiallisen toiminnan määriin ja koska toiminnan järjestäjinä on myös monia yksityisiä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toiminnan edellytykset voivat olosuhteiden myötä muuttua ja joiden toiminta saattaa esimerkiksi taloudellisten syiden takia loppua kokonaan. Esimerkiksi erityinen koulutustehtävä on osa pykälässä tarkoitettua rahoituksen perusteena olevaa toimintaa. Mikäli koulutuksen järjestäjä lopettaisi erityisen koulutustehtävän, voitaisiin rahoituksen maksatus keskeyttää. Koulutuksen järjestäjällä ei olisi oikeutta saada rahoitusta rahoituksen perusteena olevan toiminnan lopettamisen jälkeen. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa säännöstä.

48 §. Oikaisuerän maksamatta ja perimättä jättäminen. Pykälän mukaan koulutuksen järjestäjäkohtaista alle 2 000 euron suuruista tämän lain nojalla annettuun päätökseen perustuvaa oikaisuerää ei makseta eikä peritä takaisin. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevaa säännöstä eräitä teknisiä korjauksia lukuun ottamatta.

49 §. Valtionapuviranomainen. Pykälässä säädettäisiin toimivallan jakautumisesta eri valtionapuviranomaisten kesken. Toimivaltaisia viranomaisia olisivat joko opetus- ja kulttuuriministeriö, aluehallintovirasto tai Opetushallitus.

Pykälän 1 momentin mukaan aluehallintovirasto olisi saamenkieliseen ja saamen kielien opetukseen myönnettäviä valtionavustuksia koskevissa asioissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asioista, joissa Opetushallitus toimisi valtionapuviranomaisena. Näitä olisivat muun muassa opetuksen toiminnalliseen kehittämiseen myönnettävät valtionavustukset sekä 42 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa.

Pykälän 3 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö olisi muissa asioissa valtionapuviranomainen laissa tarkoitetuissa

asioissa. Tarkempia säännöksiä toimivallan jaosta voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella.

50 §. Tietojen toimittaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain asianomaista säännöstä vastaavasti rahoituksen määräämiseksi tarvittavien tietojen toimittamisesta. Lisäksi momentissa säädettäisiin myös kustannustietojen toimittamisesta, vaikka niitä ei esitetyn lain mukaan välittömästi käytetäkään rahoituksen perusteen määrittämisessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tutkintotoimikuntien ja näyttötutkinnon järjestäjien velvollisuudesta toimittaa valtionapuviranomaiselle rahoituksen määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta toimittaa rahoituksen perusteena käytettävät suoritteet valtionapuviranomaiselle laissa säädetyssä ajassa. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin tietojen toimittamista koskevasta ajankohdasta.

Tarkempia säännöksiä tietojen toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

51 §. Tietojen tarkastus. Pykälä vastaa voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 58 §:n säännöksiä tietojen tarkastuksesta.

52 §. Neuvottelumenettely. Pykälässä säädettäisiin neuvottelumenettelystä eräissä tilanteissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö neuvottelisi Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon laissa tarkoitettua rahoitusta varten otettavasta määrärahasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö neuvottelisi Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa myös rahoituksen määräämistä ja vahvistamista varten tarvittavien tietojen toimittamisesta.

53 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentin mukaan valtionavustusta koskevaan päätökseen saisi hakea muutosta siten kuin valtionavustuslaissa säädetään. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 60 §:n 4 momentin säännöstä.

Pykälän 2 momentin mukaan muuhun kuin valtionavustusta koskevaan päätökseen saisi vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa

(434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa. Ehdotettu säännös vastaisi osittain voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 60 §:n 1 momentin säännöstä. Oikaisuvaatimus osoitettaisiin nykytilaa vastaavasti päätöksen tehneelle valtionapuviranomaiselle. Ehdotettu uusi säännös ei kuitenkaan sisältäisi poikkeusta hallintolain mukaisesta oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajasta, joten oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika ehdotetaan lyhennettäväksi kolmesta kuukaudesta hallintolain mukaiseen 30 päivään.

Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 60 §:n 1 momentin mukaan oikaisua saa vaatia kaikkiin kyseisen lain nojalla tehtyihin muihin kuin valtioavustuspäätöksiin. Oikaisuvaatimus soveltuikin hyvin asiaryhmiin, joissa rutiinomaisesti ratkaistaan paljon samankaltaisia asioita ja päätösten perustelut saattavat olla niukat. Takaisinperintää koskevat päätökset sen sijaan perustuvat jo hallintomenettelyn ensivaiheessa laajaan ja perusteelliseen selvitykseen ja päätökset perustellaan yksityiskohtaisesti. Muutoksenhakuvaiheessa onkin tällöin pääsääntöisesti kyse erimielisyydestä laintulkinnassa, jolloin oikaisuvaatimus ei tuo lisäarvoa asian käsittelyyn, vaan voi tarpeettomasti hidastaa asian saattamista tuomioistuimen arvioitavaksi. Pykälän 2 momentissa ehdotetaankin säädettäväksi, että oikaisua ei saisi vaatia lain 55 §:ssä tarkoitettuun rahoituksen takaisinperintää koskevaan päätökseen.

Pykälän 2 momentin mukaan oikaisua ei saisi vaatia myöskään rahoituksen myöntämisestä koskevaan päätökseen siltä osin, kuin se koskee huomioon otettavia suoritemääriä. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaisi rahoituksen perusteena huomioitavat suoritemäärät rahoituspäätöksestä erillisellä päätöksellä, johon koulutuksen järjestäjä voi hakea erikseen muutosta. Rahoituksen myöntämisestä koskevassa päätöksessä käytetään aiempaan suoritteiden vahvistamispäätökseen perustuvia suoritemääriä, joten suoritemääriä koskeva valituskielto rahoituspäätöksen yhteydessä on perusteltu.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ehdotetun säännök-

sen mukaan pykälän 2 momentissa tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä 55 §:ssä tarkoitettuun rahoituksen takaisinperintää koskevaan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 60 §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Voimassa olevan hallintolainkäyttölain 7 §:n mukaan ministeriön päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Eduskunnan käsiteltävänä on kuitenkin hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten muuttamisesta (HE 230/2014 vp), jossa hallintolainkäyttölain 7 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ministeriön päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla korkeimman hallinto-oikeuden sijasta hallinto-oikeuteen. Pykälän 3 momenttiin ehdotettu säännös vastaisikin hallintolainkäyttölakiin ehdotettua uutta yleissäännöstä hallinto-oikeudesta ensimmäisenä muutoksenhakuasteena ministeriöiden päätöksiin.

Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä on myös ehdotettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen osoitettavien valitusten valituslupajärjestelmän laajentamista. Pykälän 3 momentissa ehdotetaankin säädettäväksi, että muuhun kuin rahoituksen takaisinperintää koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituslupa ei koskisi rahoituksen takaisinperintää koskevan hallinto-oikeuden päätöksen muutoksenhakuoikeutta, vaan näihin päätöksiin voitaisiin aina hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta hallintolainkäyttölain mukaisesti.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin rahoituksen myöntämisestä koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Hallintolainkäyttölain 31 §:n mukaan päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen

kuin se on saanut lainvoiman. Hallintolainkäyttölain mukaan päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään. Rahoituksen myöntämisestä koskeva päätös voi olla vailla lainvoimaa sen vuoksi, että suorittemääriä koskevaan oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Rahoituksen myöntämisestä koskeva päätös voi olla vailla lainvoimaa myös sen vuoksi, että myönnetyn rahoituksen maksatushetkellä oikaisuvaatimuksen perusteella annetun päätöksen valitusaika ei ole kulunut umpeen tai päätöksestä on valitettu. Olisi kuitenkin rahoitusta saavan koulutuksen järjestäjän edun vastaista, että rahoituspäätöstä ei voitaisi panna täytäntöön eli rahoitusta maksaa, jos päätös on vielä vailla lainvoimaa. Ehdotettu säännös päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana koskisi vain rahoituksen myöntämisestä koskevia päätöksiä, mutta ei rahoituksen takaisinperintää koskevia päätöksiä.

54 §. Saamatta jääneen rahoituksen suorittaminen. Pykälässä säädettäisiin saamatta jääneen rahoituksen suorittamisvelvollisuudesta. Ehdotetun 1 momentin säännöksen mukaan olisi saamatta jäänyt rahoitus suoritettava, jos viiden vuoden kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyin määräajan päättymisestä ilmenee rahoituksen määrään vaikuttavia tietoja, jotka eivät ole olleet koulutuksen järjestäjän tiedossa. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 61 §:n 1 momentin säännöstä. Säännöstä ei sovellettaisi sellaisessa tilanteessa, jossa koulutuksen järjestäjä havaitsee sellaisen virheen rahoituksen määräytymisperusteiksi ilmoittamisessaan tiedoissa, jonka koulutuksen järjestäjä on tiennyt tai jonka sen olisi pitänyt tietää, ei rahoitusta tulisi korjata koulutuksen järjestäjän eduksi.

Saamatta jäänyt rahoitus todettaisiin ottaamalla huomioon aiemmin puuttuneet rahoituksen määräytymisperusteena käytettävät tiedot ja laskemalla rahoitus uudelleen kyseisen varainhoitovuoden osalta. Muutoin saamatta jääneen etuuden suorittamisessa noudatettaisiin hallintolain 50 §:n säännöksiä asiavirheen korjaamisesta, jonka mukaan päätöstä voidaan korjata asianosaisen vahin-

goksi vain asianosaisen suostumuksella, jos virhe ei ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Suhteellisessa rahoitusjärjestelmässä yhden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määrän kasvattaminen puuttuneiden suoritteiden perusteella tarkoittaa yleensä sitä, että muille järjestäjille on kyseisenä varainhoitovuonna maksettu liikaa rahoitusta. Muille koulutuksen järjestäjille myönnettyä rahoitusta ei kuitenkaan pääsääntöisesti perittäisi takaisin, jos yhdelle koulutuksen järjestäjälle myönnettyä rahoitusta korjattaisiin tämän pykälän mukaisesti.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan saamatta jäänyt rahoitus otettaisiin huomioon seuraavan mahdollisen varainhoitovuoden rahoitusta myönnettäessä. Seuraava mahdollinen varainhoitovuosi olisi se vuosi, jota koskevia rahoituspäätöksiä ei ole vielä tehty. Edellisinä varainhoituvuosina saamatta jäänyt tämän pykälän nojalla suoritettava rahoitus vähennettäisiin kyseisen varainhoitovuoden rahoituksesta ennen rahoituksen jakamista perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin saamatta jääneen rahoituksen suoritusvelvollisuuden päättymisestä. Ehdotetun säännöksen mukaan saamatta jäänyttä rahoitusta ei suoritettaisi, jos 1 momentissa tarkoitetut tiedot ilmenisivät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluessa sen varainhoitovuoden päättymisestä, jolle myönnettävää rahoitusta tiedot koskevat. Esimerkiksi vuodelle 2017 myönnettyä rahoitusta voitaisiin korjata uusien vuoden 2022 loppuun mennessä ilmenevien tietojen perusteella. Tiedon ilmenemisellä tarkoitetaan sitä ajanhetkeä, kun tieto on tullut valtionapuviranomaisen tietoon tai sen olisi pitänyt olla valtionapuviranomaisen tiedossa. Ehdotettu säännös merkitsisi poikkeusta hallintolain 52 §:n säännökseen, jonka mukaan aloite tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 63 §:n säännöstä. Voimassa olevaan säännökseen verrattuna säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin kuitenkin siten, että suoritusvelvollisuuden päättymistä koskevan määräajan laskeminen siddottaisiin sen varainhoitovuoden loppuun,

jolle myönnettyä rahoitusta tiedot koskevat eikä sen varainhoitovuoden päättymiseen, jona etuus olisi tullut suorittaa.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan saamatta jäänyt rahoitus otettaisiin huomioon seuraavan mahdollisen varainhoitovuoden rahoitusta myönnettäessä. Seuraava mahdollinen varainhoitovuosi olisi se vuosi, jota koskevia rahoituspäätöksiä ei ole vielä tehty. Edellisinä varainhoituvuosina saamatta jäänyt tämän pykälän nojalla suoritettava rahoitus vähennettäisiin kyseisen varainhoitovuoden rahoituksesta ennen rahoituksen jakamista perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuksiin. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin lain 54 §:ssä tarkoitettujen tilanteiden lisäksi rahoituspäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen tai valituksen perusteella myönnettävään saamatta jääneeseen rahoitukseen. Suhteellisessa rahoitusjärjestelmässä yhden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määrän kasvattaminen tarkoittaisi sitä, että muille järjestäjille on kyseisenä varainhoitovuonna maksettu liikaa rahoitusta. Takautvasti maksettavat rahoituserät otettaisiin kuitenkin ehdotuksen mukaisesti huomioon seuraavan mahdollisen varainhoitovuoden rahoitusta myönnettäessä, koska varainhoitovuodelle jo myönnettyä kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoitusta ei ole perusteltua enää muuttaa jonkin koulutuksen järjestäjän saamatta jääneen rahoituksen korjaamiseksi.

55 §. Rahoituksen takaisinperintä. Pykälässä säädettäisiin perusteettomasti myönnetyn rahoituksen takaisinperinnästä. Ehdotetun säännöksen mukaan valtionapuviranomaisen olisi määrättävä liikaa maksettu rahoitus takaisin perittäväksi, jos koulutuksen järjestäjälle olisi myönnetty perusteettomasti kyseisen lain nojalla rahoitusta. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 62 §:n 1 momentin säännöstä perusteettoman edun palauttamisesta.

Hallintolain 50 §:ssä säädetään päätöksessä olevan asiavirheen korjaamisesta. Kyseisen säännöksen mukaan viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen muun muassa silloin, jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen vääraan lain soveltamiseen. Hallintolain mukaan päätök-

sen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Opetus- ja kulttuuriministeriö voisi siis korjata myönnettyä rahoitusta koulutuksen järjestäjän vahingoksi ja periä liikaa maksetun rahoituksen takaisin, jos koulutuksen järjestäjä on antanut puutteellisia tai virheellisiä tietoja, joiden perusteella rahoitusta on myönnetty. Kirjoitus- ja laskuvirheen korjaamisesta säädetään hallintolain 51 §:ssä. Kyseisen säännöksen mukaan viranomaisen on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen eikä virhe ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Rahoituksen laskennassa tapahtuvat mahdolliset laskuvirheet voitaisiin siis korjata hallintolain 51 §:n nojalla myös asianosaisen vahingoksi ilman suostumusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin takaisinperinnän kohtuullistamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan takaisinperinnästä voitaisiin luopua kokonaan tai osittain, jos takaisinperittävä määrä on vähäinen taikka jos takaisinperintää tai 56 §:ssä tarkoitetun koron perimistä olisi pidettävä kohtuuttomana. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 62 §:n 2 momentin säännöstä, mutta säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin siten, että kohtuullistaminen voisi koskea takaisinperittävää määrää kokonaan tai osittain.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin takaisinperintäpäätöksen tekemisen määräajasta. Ehdotetun säännöksen mukaan valtionapuviranomaisen olisi tehtävä päätös takaisinperinnästä viimeistään viiden vuoden kuluessa sen varainhoitovuoden päättymisestä, jolle myönnettyä rahoitusta takaisinperintä koskee. Esimerkiksi vuodelle 2017 myönnettyä rahoitusta koskeva takaisinperintäpäätös tulisi tehdä vuoden 2022 loppuun mennessä. Määräaika koskisi valtionapuviranomaisen tekemää takaisinperintäpäätöstä. Jos valtionapuviranomainen on tehnyt päätöksen pykälässä säädetyssä määräajassa, mutta

muutoksenhaun vuoksi päätös takaisinperinnästä tulee lainvoimaiseksi vasta määräajan päättymisen jälkeen, liikaa maksettu rahoitus voidaan periä takaisin muutoksenhakuasteen lainvoimaisen päätöksen perusteella.

Pykälän 3 momenttiin ehdotettu säännös merkitsisi poikkeusta hallintolain 52 §:n säännökseen, jonka mukaan aloite tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Ehdotettu säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 63 §:n säännöstä. Voimassa olevaan säännökseen verrattuna säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin kuitenkin siten, että takaisinperintäpäätöksen tekemistä koskevan määräajan laskeminen sidosittaisiin sen varainhoitovuoden loppuun, jolle myönnettyä rahoitusta takaisinperintä koskee eikä sen varainhoitovuoden päättymiseen, jona takaisinperittävä etuus on suoritettu.

56 §. Korko, viivästyskorko ja kuittaus. Koronmaksuvelvollisuus alkaisi palauttamis- tai takaisinperintätilanteissa siitä päivästä, jona rahoitus tai sen osa on maksettu koulutuksen järjestäjälle. Korkoa olisi maksettava siihen päivään saakka, jona rahoitus maksetaan takaisin ja enintään rahoituksen takaisinmaksamiselle opetus- ja kulttuuriministeriön määräämään eräpäivään. Pykälän mukaan koulutuksen järjestäjän tulisi maksaa viivästyskorkoa silloin, kun koulutuksen järjestäjä ei ole täyttänyt takaisinmaksuvelvollisuuttaan viimeistään opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa määräajassa. Säännös vastaa osin yliopistolain 56 ja 57 §:n säännöstä.

57 §. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain eräiden säännösten soveltaminen. Pykälässä säädettäisiin miltä osin tässä laissa säädettäviin toimintoihin sovellettaisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain säännöksiä. Voimassa olevaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaskua vastaavasti pykälässä viitattaisiin kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain uusien ja laajentuvien valtionosuustehtävien valtionosuudesta annettuun säännökseen, säännökseen kunnan asukasmäärän määräytymisestä, joka on tarpeellinen määrittäessä kunnan asukaskohtaista mak-suosuutta sekä syrjäisyyskerrointa, sekä

säännöstä aluehallintoviraston toimivallasta uhkasakon asettamiseen tilanteessa, jossa kunta, kuntayhtymä tai opetuksen järjestäjä on valtionosuustehtäviä järjestäessään jättänyt noudattamatta laissa tai lain nojalla säädetyn tai määrätyn velvoitteen. Kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain säännöksiä valtionosuuden ja rahoituksen myöntämisestä kuntajakoa muuttaessa ja säännöstä valtionosuuksien ja rahoituksen määräytymisestä kunnan alueen jakamispauksissa ei enää sovellettaisi tässä laissa tarkoitettuun rahoitukseen, sillä rahoituksen määräytymisestä uusien koulutuksen järjestäjien syntyessä ja vanhojen yhdistyessä säädetään tässä laissa erikseen.

9 luku **Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

58 §. Voimaantulo. Pykälän 1 momentti sisältäisi säännöksen lain voimaantulosta. Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2017 myönnettävään rahoitukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain 5 §:ssä tarkoitettujen indeksitarkistusten käyttöönotosta. Ehdotetun säännöksen mukaan indeksikorotusta sovellettaisiin ensimmäisen kerran päätettäessä lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtion talousarvion määrärahaa varainhoitovuodelle 2017. Vastaavasti indeksikorotus tehtäisiin varainhoitovuoden 2017 rahoituksessa käytettäviin 6 §:ssä tarkoitettuihin majoituksen perushintaan ja erityisopetuksen erityisen koulutus-tehtävän perushintaan. Indeksikorotuksena huomioitaisiin 5 §:n säännösten mukaisesti ensimmäinen indeksitarkistus vastaisi vuoden 2014 kustannustason nousua.

Pykälän 3 momentin mukaan lain 4 §:n 3 ja 4 momenteissa tarkoitettuja laskennallisiin eriin indeksikorotusta sovellettaisiin ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2018. Kyseiset laskennalliset erät on laissa määritelty tai tarkoitus määritellä vuoden 2017 tasossa, joten kyseisiin eriin ei tehtäisi indeksikorotusta vielä varainhoitovuodelle 2017.

Säännöksen 4 momentin mukaan lain 10 §:ää ei sovellettaisi opiskelijaan, joka on aloittanut tutkinnon suorittamisen ennen lain voimaan tuloa. Lain 10 §:ssä säädetään aika-

rajoista, joiden puitteissa opiskelija voidaan huomioida perusrahoituksen perusteeksi. Näitä aikarajoja ei sovellettaisi tutkinnon suorittamisen ennen lain voimaan tuloa aloitettiin opiskelijoihin, koska ei ole perusteltua, että tällaisia rajoituksia sovellettaisiin takautuvasti. Rajoitusten soveltaminen takautuvasti edellyttäisi merkittävää hallinnollista työmäärää, koska jokaisen yksittäisen opiskelijan kohdalta tulisi tällöin määritellä, monenko vuoden ajan hänet voitaisiin vielä huomioida rahoituksen perusteeksi.

Ehdotetun 5 momentin mukaan lain 50 §:n 2 momenttia sovellettaisiin jo 1 päivästä toukokuuta 2015.

59 §. Opiskelijavuosien ja lukion oppimäärän laskentaa koskevat siirtymäsäännökset lukiokoulutuksessa. Pykälässä säädetään vuosina 2017 ja 2018 ja 2020 rahoituksessa käytettävään opiskelijavuosien sekä lukion oppimäärän laskennassa käytettävää vuotta ja painokerrointa.

60 §. Lukiokoulutuksen harkinnanvaraista rahoitusta ja rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vuosille 2017—2021 harkinnanvaraisen rahoituksen suuremmasta osuudesta. Pykälän 2—4 momentissa säädetään rahoituksen jakautumisesta rahoitusosuuksiin vuosina 2017—2019.

61 §. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset. Lain 62 §:ssä olisi rahoitusosuuksien jakautumista oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa koskeva siirtymäsäännös. Säännöksessä ehdotettaisiin, että uuden rahoitusjärjestelmän käyttöönoton ensimmäisinä vuosina perusrahoituksen osuus olisi suurempi ja suoritusrahoituksen ja vaikuttavuusrahoituksen osuuksia nostettaisiin vähitellen siten, että lain 20 §:ssä säädetty rahoitusosuuksien jakautuminen olisi täysimääräisesti käytössä ensimmäisen kerran myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2021. Ehdotetun säännöksen mukaan vuonna 2017 perusrahoitusosuus olisi 86 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 10 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna 2018 perusrahoitusosuus olisi 81 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 15 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna

2019 perusrahoitusosuus olisi 71 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 25 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna 2020 perusrahoitusosuus olisi 59 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 35 prosenttia. Vaikuttavuusrahoituksen osuus olisi vuonna 2020 lain 19 §:n 1 momentin mukainen eli kuusi prosenttia.

62 §. *Opiskelijavuosien laskenta varainhoitovuosina 2017 ja 2018 oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa.* Lain 61 §:ssä olisi siirtymäsäännös, joka koskisi opiskelijavuosien laskentaa oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018. Siirtymäsäännös olisi tarpeen, koska lain säännösten mukaan varainhoitovuosina 2017 ja 2018 rahoituksen perusteena käytettäisiin vuosien 2015 ja 2016 toteutuneita opiskelijavuosia koskevia tietoja. Näiltä vuosilta ei kuitenkaan ole vielä saatavissa tietoja uuden lain mukaisista opiskelijavuosista, joten opiskelijavuodet korvattaisiin laskennallisesti käyttämällä voimassa olevan rahoitusjärjestelmän mukaan kerättyjä opiskelijamäärätietoja.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetulla säännöksellä poikettaisiin lain 21 ja 22 §:ssä säädetystä opiskelijavuosien laskennasta. Ehdotetun säännöksen 1 momentin mukaan myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytettäisiin 22 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosien määränä keskimääräistä opiskelijamäärää. Myös 22 §:n 3 ja 4 momenteissa tarkoitettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä käytettäisiin erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden keskimääräistä määrää. Lain 22 §:n 3 momentin mukaan suoritteina huomioidaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain mukaista ammatillista perustutkintoa suorittavien erityisopiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet ja mainitun pykälän 4 momentissa säädetään siitä, milloin opiskelijavuosi katsotaan erityisopetusta saavan opiskelijan suorittamaksi. Voimassa olevan rahoitusjärjestelmän mukaan tiedot erityisopetusta saaneista opiskelijoista kerätään laskentapäivien tilanteen mukaisesti, joten ehdotettu siirtymäsäännös huomioiden lain 22 §:n 4 momentin mukaista erityisopetusta saavan opiskelijan

määritelmää ei voitaisi soveltaa myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetulla säännöksellä poikettaisiin lain 26 §:ssä säädetystä opiskelijavuosien laskennasta erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa. Ehdotetun säännöksen mukaan myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytettäisiin 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosien määränä keskimääräistä opiskelijamäärää. Vastaavasti 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä käytettäisiin lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisiin vastaaviin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden keskimääräistä määrää. Voimassa olevan rahoitusjärjestelmän mukaan tiedot erityisopetusta saaneista opiskelijoista sekä mainituihin korotuksiin oikeutetuista opiskelijoista kerätään laskentapäivien tilanteen mukaisesti, joten ehdotettu siirtymäsäännös huomioiden lain 25 §:n 2 momentin mukaista korotuksiin oikeutetun opiskelijan määritelmää ei voitaisi soveltaa myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetulla säännöksellä poikettaisiin lain 28 §:ssä säädetystä opiskelijavuosien laskennasta majoitusrahoituksen myöntämisessä. Ehdotetun säännöksen mukaan myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytettäisiin 28 §:ssä tarkoitettuja etuja saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisiin vastaaviin etuihin oikeutettujen opiskelijoiden keskimääräistä määrää. Voimassa olevan rahoitusjärjestelmän mukaan tiedot majoitusedun saaneista opiskelijoista kerätään laskentapäivien tilanteen mukaisesti, joten ehdotettu siirtymäsäännös huomioiden lain 28 §:n 2 momentin mukaista korotuksiin oikeutetun opiskelijan määritelmää ei voitaisi soveltaa myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin siitä, mitä siirtymäsäännöksen 1—3 momentissa tarkoitettaisiin keskimääräisellä opiskelijamäärällä. Ehdotetun säännöksen mukaan

keskimääräisellä opiskelijamäärällä tarkoitettiin rahoituksen perusteena huomioitavan vuoden tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärän painotettua keskiarvoa, jossa tammikuun opiskelijamäärää painotettaisiin luvulla 7/12 ja syyskuun opiskelijamäärää luvulla 5/12. Keskimääräisen opiskelijamäärän laskentaa koskeva säännös vastaisi voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaista keskimääräisen opiskelijamäärän laskentaa koskevaa sääntelyä.

Lain 22 §:n 4 momentin mukaan toteutuneita opiskelijavuosimääriä verrattaisiin järjestämisluvan mukaiseen opiskelijavuosien määrään ja lain 26 §:n 4 momentin mukaan järjestämisluvan mukaiseen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen opiskelijavuosien määrään. Myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 vertailussa käytettäisiin kyseisten varainhoitovuosien järjestämislupia, joissa on määritelty enimmäisopiskelijamäärät sekä vuosina 2015 ja 2016 toteutuneita keskimääräisiä opiskelijamääriä. Keskimääräiset opiskelijamäärät ja järjestämislupien mukaiset opiskelijavuodet eivät ole keskenään suoraan vertailukelpoisia, joten järjestämislupien mukaiset opiskelijavuosimäärät ehdotetaan muutettavaksi vertailukelpoiksi keskimääräisten opiskelijavuosien kanssa kertoimen avulla. Pykälän 5 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan lain 22 §:n 4 momentissa ja 26 §:n 4 momentissa tarkoitettujen järjestämislupien mukaiset opiskelijavuosien määrät muunnettaisiin keskimääräisiksi opiskelijamääräksi kertomalla opiskelijavuosien määrä luvulla 1,074. Käytettävä kerroin on määritelty siten, että kolmeen täyteen 365 kalenteripäivän laajuiseen opiskelijavuoteen sisältyvät 1 095 kalenteripäivää on jaettu ammatillisen perustutkinnon tyypilliseen keston sisältyvillä kalenteripäivillä. Ammatillisen perustutkinnon tyypilliseksi kestoksi on arvioitu kolmen vuoden pituinen aikajakso alkaen elokuun puolivälistä ja päättyen toukokuun loppuun, jolloin kyseiseen aikaväliin sisältyisi yhteensä 1 020 kalenteripäivää.

63 §. *Tutkinnon ja valmentavan koulutuksen osien huomioiminen varainhoitovuosina 2019 ja 2020 oppilaitosmuotoisessa ammatil-*

lisessa peruskoulutuksessa. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jossa säädettäisiin tutkinnon ja valmentavan koulutuksen osien huomioimisesta oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen laskentaperusteena varainhoitovuosille 2019 ja 2020 myönnettävässä rahoituksessa. Ehdotetun säännöksen mukaan myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2019 suoritteina huomioitaisiin vuonna 2017 suoritettujen tutkinnon ja koulutuksen osat. Myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2020 suoritteina huomioitaisiin vuonna 2017 ja 2018 suoritettujen tutkinnon ja koulutuksen osien vuosittainen keskiarvo.

Ehdotetulla siirtymäsäännöksellä poikettaisiin 23 §:n 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan suoritusrahoituksen laskentaperusteina olevina suoritteina huomioitaisiin varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden keskiarvo. Ehdotettu siirtymäsäännös on tarpeen, koska varainhoitovuoden 2019 suoritteina käytettäisiin muutoin vuosien 2015—2017 toteutuneita suoritteita ja varainhoitovuoden 2020 suoritteina vuosien 2016—2018 toteutuneita suoritteita. Vuosien 2015—2016 osalta ei kuitenkaan ole käytettävissä luotettavia tietoja suoritetuista tutkinnon osista ja valmentavan koulutuksen osista.

64 §. *Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien huomioiminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa.* Lain 23 §:n 4 momentin mukaan suoritteina otettaisiin huomioon koulutuksen alkaessa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suorittamat tutkinnot ja sekä ammatillisen tutkinnot osat. Tällä hetkellä saatavissa ei kuitenkaan ole luotettavia tietoja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suorittamista tutkinnoista ja tutkinnon osista. Sen sijaan vuosina 2013—2016 suoritettujen tutkintojen osalta käytettävissä on Tilastokeskuksen aineisto, josta voidaan laskennallisesti määrittellä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien tutkinnon suorittaneiden prosenttiosuudet kaikista kyseisenä vuonna tutkinnon suorittaneista.

Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan käytettäessä rahoituksen määräytymisperusteena vuosina 2013—2016 suoritettuja tutkintoja koulutustasokertoimella painotetta-

siin vailla toisen asteen tutkintoa olevien suorittamien tutkintojen määrän sijasta sitä tutkintojen määrää, joka vastaa kyseisenä vuonna tutkinnon suorittaneiden vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suhteellista osuutta kaikista kyseisenä vuonna tutkinnon suorittaneista. Esimerkiksi käytettäessä rahoituksen perusteena vuonna 2013 suoritettuja tutkintoja, laskettaisiin lain 23 §:n 4 momentissa tarkoitetut suoritteet siirtymäsäännöksen perusteella siten, että vuonna 2013 suoritettujen kaikkien tutkintojen määrä kerrottaisiin kyseisenä vuonna tutkinnon suorittaneiden vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suhteellisella osuudella kaikista tutkinnon suorittaneista. Näin saatua suoritteiden määrää painotettaisiin koulutasokertomella.

Lain 23 §:n 1 momentin mukaan suoritteina otettaisiin huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden keskiarvo. Näin ollen myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytettäisiin kaikkien huomioon otettavien vuosien suorittemäärän laskennassa edellä kuvattua siirtymäsäännöstä. Sen sijaan esimerkiksi varainhoitovuoden 2019 rahoituksen myöntämisessä, jossa käytetään vuosina 2015—2017 toteutuneita suoritteita, käytettäisiin siirtymäsäännöstä vain vuosien 2015 ja 2016 toteutuneiden suoritteiden laskennassa ja vuoden 2017 suoritteisiin sovellettaisiin lain 23 §:n 4 momentin säännöstä. Näin ollen siirtymäsäännöksen voimassa olo päättyisi käytännössä varainhoitovuoden 2021 rahoituksessa.

Tutkintojen osat otettaisiin siirtymäsäännösten perusteella huomioon rahoituksen perusteena varainhoitovuodesta 2019 lukien. Tällöin käytettävissä olisivat lain 23 §:n 4 momentissa tarkoitetut tiedot koulutuksen aloittaessaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suorittamista tutkinnon osista, joten 64 §:n siirtymäsäännös ei koskisi tutkinnon osia.

65 §. *Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälässä säädettäisiin rahoitusosuuksien jakautumista koskevista siirtymäsäännöksistä oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuk-

sessä. Vaikuttavuusrahoitusosuus otettaisiin käyttöön vasta vuonna 2020. Vuonna 2017 perusrahoitusosuus olisi 65 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 35 prosenttia. Varainhoitovuonna 2018 perusrahoitusosuus olisi 55 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 45 prosenttia. Varainhoitovuonna 2019 perusrahoitusosuus olisi 45 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 55 prosenttia. Vaikuttavuusrahoituksen osuus olisi vuonna 2020 täysimääräinen eli neljä prosenttia.

66 §. *Perusrahoitusosuuden määrittely ammatillisessa lisäkoulutuksessa varainhoitovuosina 2017—2019.* Pykälässä säädettäisiin varainhoitovuosien 2017—2019 perusrahoitusosuuden määrittelystä.

67 §. *Suoritusrahoitusosuuden määrittely ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa varainhoitovuosina 2017—2019.* Pykälässä säädettäisiin varainhoitovuosien 2017—2019 suoritusrahoitusosuuden määrittelystä.

68 §. *Oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälässä säädettäisiin rahoitusosuuksien jakautumista koskevista siirtymäsäännöksistä oppisopimuskoulutuksessa. Vaikuttavuusrahoitusosuus otettaisiin käyttöön vasta vuonna 2020. Vuonna 2017 perusrahoitusosuus olisi 70 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 30 prosenttia. Varainhoitovuonna 2018 perusrahoitusosuus olisi 60 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 40 prosenttia. Varainhoitovuonna 2019 perusrahoitusosuus olisi 55 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 45 prosenttia.

69 §. *Perusrahoitusosuuden määrittely oppisopimuskoulutuksessa varainhoitovuosina 2017—2019.* Pykälässä säädettäisiin varainhoitovuosien 2017—2019 perusrahoitusosuuden määrittelystä.

1.2 Lukiolaki

24 §. *Opiskeluaika.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poissaolevaksi ilmoittautumisesta. Ehdotetun 3 momentin mukaan opiskelija voisi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus olisi tehtävä koulutuksen järjestäjän määräämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voisi opiskelupaikan vastaanottamisen

jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi vain painavista syistä, joita olisivat asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittaminen, äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitäminen tai oma sairaus taikka oma sairaus tai muu oma vaikea elämäntilanne. Oma sairaus tai muu vaikea elämäntilanne vastaisivat opintotukilain mukaisia hyväksyttäviä syitä, joiden perusteella opintotuen maksamista voidaan jatkaa opintojen hitaasta edistymisestä huolimatta.

Ehdotettu säännös poikkeaisi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain vastaavista säännöksistä siten, ettei opiskelijan tarvitsisi erikseen ilmoittautua läsnä olevaksi opiskelijaksi. Tarkoituksena on vähentää ilmoittautumismenettelyä koulutuksen järjestäjälle aiheuttavaa hallinnollista taakkaa. Ilmoittautumista koskeva säännös on tarpeen koulutuksen järjestäjäkohtaisen rahoituksen laskemiseksi. Koulutuksen järjestäjä päättäisi ilmoittamiseen liittyvästä menettelystä sekä siitä, voiko poissaoloilmoitusta muuttaa kesken lukukauden.

Lain 24 §:n 1 momentin mukaan lukion oppimäärä tulee suorittaa enintään yhtä vuotta tutkinnon laajuudeksi määriteltyä aikaa pidemmässä ajassa eli neljässä vuodessa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajkaan pidennystä.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan tutkinnon suorittamisaikaan ei laskettaisi sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi. Ehdotettu säännös vastaisi eduskunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen (HE 243/2014 vp) mukaisia yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettavia säännöksiä. Tutkinnon suorittamisaikaan ei laskettaisi myöskään sellaista lukukautta, jolloin opiskelija on ensimmäisenä lukuvuotena ilmoittautunut poissa olevaksi 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetun syyn eli oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksi. Mainitut syyt on jo nykyisin pääsään-

töisesti katsottu hyväksyttäväksi syiksi opintojen suoritusajan pidentämiseksi.

Laissa ei kuitenkaan ole ollut asiaa koskevaa nimenomaista säännöstä, joten koulutuksen järjestäjän on tullut tehdä päätös opiskelijaajan pidentämisestä lain 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun säännöksen perusteella. Säännöksen lisääminen lakiin on tärkeää opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun ja oikeusturvan varmistamiseksi.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan myös säännöstä, jonka mukaan tutkinnon suorittamisaikaan ei laskettaisi muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi. Ehdotetun säännöksen perusteella opiskelija voisi siis näin halutessaan ilmoittautua poissa olevaksi kahden lukukauden ajaksi perusteltua syytä ilmoittamatta. Nämä kaksi lukukautta voisivat olla yksittäisiä tai peräkkäisiä lukukausia. Ehdotettu säännös vastaisi eduskunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen mukaisia yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettuja säännöksiä. Mahdollisuus poissa olevaksi ilmoittautumiseen olisi uusi käytäntö lukiokoulutuksessa.

25 §. *Opiskelijan velvollisuudet.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 25 §, jossa säädettäisiin opiskelupaikan vastaanottamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijaksi hyväksytyn tulisi määräaikaan mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Opiskelijaksi hyväksytyt menettäisi opiskelupaikkansa, jollei hän tekisi ilmoitusta määräajassa.

28 §. *Opintososiaaliset edut.* Voimassa olevassa 28 §:n 1 momentissa viitataan virheellisesti 20 §:n 3 momenttiin. Momentissa tulisi viitata 20 §:n 4 momenttiin. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen korjaus.

34 §. *Muutoksenhaku.* Voimassa olevan pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan päätökseen haetaan muutosta aluehallintovirastolta, jos päätös koskee opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että myös opiskelijan poissa olevaksi ilmoittautumista koskeviin koulutuksen järjestäjän päätöksiin voitaisiin hakea muutosta aluehallintovirastolta.

35 §. Rahoitus. Lain 1 momentissa käytetty lakiviittaus muutettaisiin viittaukseksi lukio-laissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annettuun lakiin.

1.3 Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta

27 c §. Opiskelupaikan vastaanottaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 27 c §, jossa säädettäisiin opiskelupaikan vastaanottamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan opiskelijaksi hyväksytyn tulisi määräaikaan mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Opiskelijaksi hyväksytyt menettäisi opiskelupaikkansa, jollei hän tekisi ilmoitusta määräajassa.

Laissa ei ole aiemmin ollut opiskelijaa velvoittavaa säännöstä, jonka mukaan hänen tulisi ilmoittaa opiskelupaikan vastaanottamisesta koulutuksen järjestäjälle. Ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelyistä annetun valtioneuvoston asetuksen (294/2014) 6 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päättää asetuksessa tarkoitettujen hakujen aikatauluista. Vakiintuneen käytännön mukaisesti ministeriö on päättänyt myös siitä ajankohdasta, johon mennessä opiskelijan tulee ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Tästä määräajasta on kerrottu opiskelijalle lähetettävässä hyväksymisilmoituksessa.

Opiskelijaksi valittujen on tullut jo nykyisinkin ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta, joten ehdotettu säännös ei muuttaisi nykyistä käytäntöä tämän ilmoittamisvelvollisuuden osalta. Nykyinen oikeustila on kuitenkin epäselvään suhteen, jos hän ei ilmoita opiskelupaikan vastaanottamisesta määräajan päättymiseen mennessä. Säännöksen lisääminen lakiin onkin tarpeen menettelyn selkeyttämiseksi sekä valittujen että varasijalla olevien hakijoiden oikeusturvan varmistamiseksi. Jos opiskelijaksi valittu ei olisi ilmoittanut opiskelupaikan vastaanottamisesta määräajassa, koulutuksen järjestäjän tulisi tarjota opiskelupaikkaa varasijalla oleville hakijoille. Mää-

räjän päättymisen jälkeen opiskelupaikan vastaanottamisesta ilmoittavaa hakijaa ei voitaisi ottaa opiskelijaksi ennen kuin vapautunutta opiskelupaikkaa on tarjottu varasijalla oleville hakijoille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voisi jatkosakin päättää yhteisiä hakuja koskevan vuosittaisen päätöksen yhteydessä määräajasta, johon mennessä opiskelijan tulee ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Opiskelijavalintaa suoritetaan yhteisten hakumenettelyiden lisäksi myös lisä- ja erillishauilla, joiden aikatauluista päättää koulutuksen järjestäjä. Näiden hakujen yhteydessä koulutuksen järjestäjän tulisi erikseen määritellä ja ilmoittaa opiskelijalle määräaika, johon mennessä hänen tulee ilmoittaa opiskelupaikan vastaanottamisesta.

31 a §. Lukukaudet. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 31 a §, jossa säädettäisiin lukukausien määritelmästä. Ehdotetun säännöksen mukaan syyslukukausi alkaisi 1 päivänä elokuuta ja päättyisi 31 päivänä joulukuuta. Kevätlukukausi puolestaan alkaisi 1 päivänä tammikuuta ja päättyisi 31 päivänä heinäkuuta. Lukukausia koskevan säännöksen lisääminen on tarpeellista, koska opiskelijan oikeus ilmoittautua poissaolevaksi ehdotetaan sidottavaksi lukukausien keston. Ehdotetut lukukausien kestot vastaisivat korkeakoulujen läsnä ja poissa olevaksi ilmoittautumisessa käytettyjä lukukausien kestoja.

31 b §. Poissa olevaksi ilmoittautuminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jossa säädettäisiin opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissaolevaksi opiskelijaksi. Ehdotettu säännös poikkeaisi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain vastaavista säännöksistä siten, ettei opiskelijan tarvitsisi erikseen ilmoittautua läsnä olevaksi opiskelijaksi. Tarkoituksena on vähentää ilmoittautumismenettelyistä koulutuksen järjestäjälle aiheutuvan hallinnollisen työn määrää. Koulutuksen järjestäjä päättäisi ilmoittamiseen liittyvästä menettelyistä sekä siitä, voiko poissaoloilmoitusta muuttaa kesken lukukauden.

Ehdotetun 1 momentin mukaan opiskelija voisi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus olisi tehtävä koulutuksen järjestäjän määräämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voisi opiskelupaikan vastaanottamisen

jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi vain painavista syistä, joita olisivat asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittaminen, äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitäminen taikka oma sairaus tai muu oma vaikea elämäntilanne. Oma sairaus tai muu vaikea elämäntilanne vastaisivat opintotukilain mukaisia hyväksyttäviä syitä, joiden perusteella opintotuen maksamista voidaan jatkaa opintojen hitaasta edistymisestä huolimatta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miten poissaolevaksi ilmoittautuminen pidentäisi 31 §:ssä säädettyä opintojen suoritusaikaa. Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä (HE 211/2014 vp) ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 §:ssä. Mainitussa hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti ammatillinen perustutkinto tulisi suorittaa enintään yhtä vuotta tutkinnon laajuudeksi määriteltyä aikaa pidemmässä ajassa eli neljässä vuodessa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajaa pidennystä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi lain 31 §:ään säännökset myös ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittamisajasta. Ehdotettujen uusien säännösten mukaan ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus tulisi suorittaa yhdessä vuodessa, jollei opiskelijalle sairauden tai muun erityisen syyn vuoksi myönnettäisi suoritusajaa pidennystä. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus puolestaan tulisi suorittaa kolmessa vuodessa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisaikaan ei laskettaisi sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi. Ehdotettu säännös vastaisi eduskunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen (HE 243/2014 vp) mukaisia yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettavia sään-

nöksiä. Tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisaikaan ei laskettaisi myöskään sellaista lukukautta, jolloin opiskelija on ensimmäisenä lukuvuotena ilmoittautunut poissa olevaksi 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua syyn eli oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksi. Mainitut syyt on jo nykyisin pääsääntöisesti katsottu hyväksyttäväksi syiksi opintojen suoritusajan pidentämiseksi. Laissa ei kuitenkaan ole ollut asiaa koskevaa nimenomaista säännöstä, joten koulutuksen järjestäjän on tullut tehdä päätös opiskeluajan pidentämisestä lain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettua säännöksen perusteella. Säännöksen lisääminen lakiin on tärkeää opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun ja oikeusturvan varmistamiseksi.

Laissa ei määriteltäisi, miten pitkään mainitun hyväksyttävän olosuhteen eli asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamisen taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan taikka oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen tulisi kestää lukukauden aikana, joten lähtökohtaisesti mainittujen olosuhteiden lyhytkestoinen kesto oikeuttaisi hyväksyttävään poissaolevaksi ilmoittautumiseen. Poissaolevaksi ilmoittautuminen olisi opiskelijan päätettävissä. Opiskelija voisi esimerkiksi äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan aikana halutessaan jatkaa opintojaan ilman poissaolevaksi ilmoittautumista.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan myös säännöstä, jonka mukaan tutkinnon suorittamisaikaan ei laskettaisi muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi. Ehdotetun säännöksen perusteella opiskelija voisi siis näin halutessaan ilmoittautua poissa olevaksi kahden lukukauden ajaksi perusteltua syytä ilmoittamatta. Nämä kaksi lukukautta voisivat olla yksittäisiä tai peräkkäisiä lukukausia. Ehdotettu säännös vastaisi eduskunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen mukaisia yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettuja säännöksiä. Mahdollisuus poissa olevaksi ilmoittautumiseen olisi uusi käytäntö ammatillisessa peruskoulutuksessa. Ehdotetulla muutoksella pyrittäisiin mahdollistamaan koulutuk-

sen ja työelämän vuorottelu ja tutkinnon suorittaminen tutkinnon osa kerrallaan.

Uudessa 31 b §:ssä säädetty oikeus ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi pidentäisi lain 31 §:ssä säädettyä tutkinnon tai valmistavan koulutuksen suorittamisaikaa. Asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamisen taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämisen perusteella suoritusajan pidentämistä ei olisi ajallisesti rajattu. Muiden syiden vuoksi opiskeluaikaa voitaisiin pidentää yhteensä enintään kahden lukukauden ajan. Tällöin poissaolevaksi ilmoittautuminen ei kuitenkaan pidentäisi valmistavan koulutuksen suoritusajaa, koska valmistavassa koulutuksessa ei ole perusteltua mahdollistaa opiskeluaajan pidentämistä työelämän vuorottelun ja tutkinnon suorittamisen perusteella.

Jos opiskelija esimerkiksi on ilmoittautunut poissaolevaksi varusmiespalveluksen suorittamisen vuoksi kahden lukukauden ajaksi ja tämän lisäksi vielä muutoin kahden lukukauden ajaksi, pidentyisi 31 §:n 1 momentissa säädetty tutkinnon suoritusajaksi neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Jos opiskelija ilmoittautuu poissa olevaksi syyslukukauden ajaksi, suoritusajaksi pidentyisi viidellä kuukaudella. Jos opiskelija ilmoittautuu poissa olevaksi kevätlukukauden ajaksi, suoritusajaksi pidentyisi vastaavasti seitsemällä kuukaudella. Tämän lisäksi koulutuksen järjestäjä voisi vielä pidentää suoritusajaa 31 §:n 1 momentin mukaisesti perustellusta syystä.

44 §. Muutoksenhaku. Voimassa olevan pykälän 3 momentin 4 kohdan mukaan päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta, jos päätös koskee 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että myös uuden 31 b §:n mukaisesti opiskelijan poissa olevaksi ilmoittautumista koskeviin koulutuksen järjestäjän päätöksiin voitaisiin hakea oikaisua aluehallintovirastolta.

46 §. Rahoitus. Lain 1 momentissa käytetty lakiviittaus muutettaisiin viittaukseksi lukio- laissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annettuun lakiin.

1.4 Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta

18 §. Rahoitus. Jatkossa ammatillisen aikuiskoulutuksesta annetussa laissa säädettyä koulutusta rahoitetaan siten kuin lukio- laissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa säädetään. Pykälän 1 momentin viittaus opetus- ja kulttuuri- toimen rahoituslakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan uutta rahoituslakia.

1.5 Laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

7 §. Käyttötarkoitus ja rekisterinpitäjä. Lain voimassa olevaa 7 §:n säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ylioppilastutkintorekisteriä pidettäisiin ja käytettäisiin lukio- laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksen laskemista varten.

9 §. Tietojen luovuttaminen. Lain voimassa olevaa 9 §:n säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ylioppilastutkintorekisteristä voitaisiin luovuttaa valtionapuviranomaiselle rahoituksen määräämistä varten tarvittavat tiedot.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiehdotuksen 2—6 luvuissa säädetään valtion rahoituksen määräytymisperusteista. Säännöksen 2 luvussa tarkoitetun rahoitusindeksin laskemisesta ja kustannustason nousun huomioon ottamisesta sekä majoitusrahoituksen määräytymisestä sekä 3—6 luvuissa tarkoitettujen rahoitusperusteiden laskennasta ja keskinäisestä jakautumisesta ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Laskennallisin perustein myönnettävän rahoituksen perusteena olevista laskentakriteereistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella, kuitenkin siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella

säädettäisiin opiskelijahyvointikyselyn väittämistä ja pisteytyksestä.

3 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Laki lukiolain muuttamisesta ja laki ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Lukiolain 24 §:n 3 ja 4 momentin säännöksiä ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 b §:n poissa olevaksi ilmoittautumista koskevia säännöksiä ei kuitenkaan sovelletaisi opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen ennen lain voimaan tuloa. On perusteltua, että opiskelijoiden opiskeluaikaa koskevat säännökset määräytyisivät niiden säännösten perusteella, jotka ovat olleet voimassa opiskelijan aloittaessa tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen.

4 Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys

Esityksen mukaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen valtionosuuden määräytymisperusteita uudistettaisiin. Valtionosuusjärjestelmästä ehdotetaan poistettaviksi nykyiset erilliset valtionosuusperusteet, jotka koskevat lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen laskennallisia kustannuksia.

Esitys turvaa koulutuksen järjestäjien rahoituksen kohtuullisuuden, vakauden ja ennakoitavuuden sekä lisää rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä ja selkeyttä.

Eduskunnan käsiteltävänä oleva ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistus toteutetaan siirtämällä rahoitus kokonaan valtion vastattavaksi. Kuntien rahoitusosuuden poistamisesta johtuva kuntien ja valtion välinen rahoitussuhde säilytettäisiin lisäämällä kunnan asukaskohtaisen rahoitusosuuden määrää toisella asteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmällä toteutetaan osaltaan perustuslain 16 §:n 2 momentissa julkiselle vallalle asetettuja velvoitteita turvata sivistykselliset oikeudet. Julkisen vallan on turvattava, sen

mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta. Perustuslain 6 §:n mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan esimerkiksi iän, alkuperän tai kielen perusteella. Perustuslain 123 §:n 2 momentin mukaan valtion ja kuntien järjestämän muun opetuksen perusteista samoin kuin oikeudesta järjestää vastaavaa opetusta yksityisissä oppilaitoksissa säädetään lailla.

Lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen ylläpitäminen ei ole kunnalle tai yksityiselle yhteisölle lailla säädetty velvollisuus, vaan vapaaehtoinen tehtävä, joka perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään koulutuksen järjestämislupaun. Kunnilla on lakisääteinen rahoitusvelvollisuus lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoituksessa.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti arvioinut valtionosuuslainsäädäntöä perustuslain 121 §:ssä säädetyn kunnallisen itsehallinnon samoin kuin sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien turvaamisen näkökulmasta (PeVL 34/2013 vp, PeVL 12/2011 vp, PeVL 29/2009 vp). Kunnille annettavista tehtävistä säädetään perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaan lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään korostanut, että tehtävistä säädettyä on huolehdittava rahoitusperiaatteen mukaisesti kuntien tosiasiallisista edellytyksistä suoriutua velvoitteistaan (PeVL 34/2013 vp, s. 2/I, PeVL 30/2013 vp, s. 5/II, PeVL 12/2011 vp, s. 2/II, PeVL 41/2010 vp, s. 5/II). Rahoitusperiaate sisältyy myös Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 9 (2) artiklaan. Sen mukaan paikallisviranomaisten voimavarojen tulee olla riittävät suhteessa niihin velvoitteisiin, jotka niille on annettu perustuslaissa ja muissa laeissa. Valtionosuusjärjestelmällä katetaan kuntien peruspalveluiden aiheuttamia kustannuksia ja toteutetaan siten valtion ja kuntien välistä rahoitusperiaatetta.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 16/2014 vp) katsonut, että valtionosuusjärjestelmällä on keskeinen merkitys perustuslain 6 §:ssä turvatun yhdenvertaisuuden, 16 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 3 momentissa julkiselle vallalle asetettujen vel-

voitteiden ja perustuslain 121 §:ssä säädetyn kunnallisen itsehallinnon kannalta. Valiokunta on katsonut, että lainsäätäjällä on varsin laaja harkintamarginaali säädettäessä leikkauksia valtionosuusjärjestelmään silloinkin, kun ne vaikuttavat merkittävästi yksittäisten kuntien valtionosuuksiin. Valiokunta on pitänyt kuitenkin erityisesti sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta tärkeänä, että valtionosuuksia menettävien kuntien taloudellista sopeutumista lievennetään riittävän pitkällä ja objektiivisin perustein määräytyvällä siirtymäajalla tai muilla järjestelyillä. Uudistuksen täytäntöönpanolla ei saa vaarantaa alueellista yhdenvertaisuutta tai kuntien perustuslain mukaisten veloitteiden toteuttamista. Sillä ei saa myöskään heikentää kuntien toimintaedellytyksiä tavalla, joka vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan ja siten myös omasta hallinnostaan (PeVL 50/2005 vp, s. 2/I, PeVL 42/1998 vp, s. 2/I).

Kuntien tehtävät jaetaan lakisäateisiin tehtäviin sekä kunnan itsehallintonsa perusteella ottamiin tehtäviin (yleinen toimiala). Kunnalle voidaan antaa tehtäviä vain lailla säätämällä, ei lakia alemmanasteisilla säädöksillä. Lailla säätämisen vaatimus koskee myös jonkin laissa jo säädetyn tehtävän olennaista laajentamista. Toisaalta lailla säätämisen vaatimus ei estä sitä, että lailla delegoidaan tarkemmat tehtävien toimeenpanoa koskevat säännökset annettavaksi asetuksen tasolla. Tällöin lain valtuutussäännöksessä on rajat-

tava täsmällisesti ja tarkasti ne asiat, joista voidaan säätää asetuksella.

Vaikka lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoituksessa käytettäviä valtionosuusperusteita muutetaan, ehdotetussa sääntelyssä ei puututtaisi koulutuksen järjestämisen laajuuteen eikä myöskään lisättäisi kuntien rahoitusvastuuta. Kunnan omarahoituksen perusteista säädetään laissa. Koulutuksen järjestäjien kustannusten kasvu otetaan vuosittain huomioon toiminnan kulujen kehitystä kuvaavalla indeksillä. Vuotuinen kustannusten seuranta mahdollistaa rahoitusperiaatteen mukaisesti vuosittaisen arvioinnin kunnan taloudellisesta kantokyvystä. Esitykseen sisältyvät kuntiin kohdistuvan valtionapuviranomaisen valvontaoikeudet eivät laajene suhteessa voimassa olevaan lainsäädäntöön eikä se näin kavenna kuntien itsemääräämisoikeutta. Esitykseen sisältyy valtion ja kuntien välinen neuvottelovelvoite, joka koskee niin rahoituksen määräytymistä kuin siihen liittyvää tiedonkeruuta.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Koska lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen keskeisiä valtionosuuden määräytymisperusteita muutetaan, tulisi säätämisyjärjestyksestä saada eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle myönnettävästä rahoituksesta sellaista tehtävää varten, josta säädetään:

- 1) lukiolaissa (629/1998);
- 2) ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa (630/1998);
- 3) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998).

Tässä laissa säädetään lisäksi kunnan laskennallisesta omarahoitusosuudesta 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainituissa laeissa tarkoitetun koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun ammatilliseen perustutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavan koulutuksen rahoitukseen (*kunnan omarahoitusosuus*) sekä ansio- ja liikennelentäjäkoulutuksesta maksettavasta rahoituksesta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *yksityisellä koulutuksen järjestäjällä* rekisteröityä yhteisöä, säätiötä ja valtion liikelaitosta, ei kuitenkaan yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettua yliopistoa;

2) *ammattillisella peruskoulutuksella* ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista peruskoulutusta ja valmentavaa koulutusta, ei kuitenkaan mainitun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävää koulutusta, sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon tai tutkinnon osan suorittamiseen valmistavaa koulutusta sekä näyttötutkintotilaisuuksiin osallistumista;

3) *ammattillisella lisäkoulutuksella* ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon taikka näiden tutkintojen osien suorittamiseen valmistavaa koulutusta sekä näyttötutkintotilaisuuksiin osallistumista;

4) *erityisopetusta saavalla opiskelijalla* ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 19 a §:n 1 momentissa tarkoitettua opiskelijaa, ei kuitenkaan mainitun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa opiskelevaa opiskelijaa, sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvaa opiskelijaa, jolle annetaan erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi;

5) *vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevalla* opiskelijalla tai tutkinnon suorittajalla, joka ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa,

ammattillista tutkintoa tai korkeakoulututkintoa Suomessa tai ulkomailla;

6) *opiskelijavuodella* 365:tä kalenteripäivää, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena.

2 luku

Rahoituksen yleiset määräytymisperusteet ja kunnan omarahoitusosuus

3 §

Myönnettävä rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää hakemuksetta järjestämisluvan saaneille koulutuksen järjestäjille 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien toteuttamiseksi valtion talousarviossa päätettävän määrärahan ja siihen liittyvän 4 §:ssä tarkoitettun kunnan omarahoitusosuu- den rajoissa laskennallisin perustein rahoitusta, joka muodostuu perusrahoituksesta, suoritusrahoituksesta ja vaikuttavuusrahoituksesta (*rahoitusosuudet*) sekä muusta 19 ja 26—28 §:ssä säädetystä rahoituksesta siten, kuin jäljempänä 3—6 luvuissa säädetään. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa koulutuksen järjestäjän rahoituksen perusteena huomioon otettavat suoritteet.

Koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus 1 momentissa tarkoitetuista rahoitusosuuksista perustuu koulutuksen järjestäjän huomioon otettavien suoritteiden suhteellisiin osuuksiin kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Suoritteiden suhteellisten osuuksien laskennassa otetaan huomioon, mitä suoritteiden laskentaperusteista ja ker- toimista säädetään. Ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksena järjestet- tävän ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen perusrahoitusta voidaan kuitenkin kohdentaa laskennallisesta perusteesta poiketen sen mu- kaan kuin 31 ja 37 §:ssä tarkemmin sääde- tään. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa koulutuksen järjestäjän rahoituksen perustee- na huomioon otettavat suoritteet.

Kunnalle myönnettävästä rahoituksesta vä- hennetään 4 §:ssä tarkoitettu kuntakohtainen omarahoitusosuus.

Yksityisille koulutuksen järjestäjille myön- netään lisäksi arvonnalisäverokorvaus 7 §:n mukaisesti.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää koulutuksen järjestäjälle valtion- avustusta siten kuin jäljempänä 7 luvussa säädetään.

4 §

Kunnan omarahoitusosuus

Lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua kun- nan omarahoitusosuutta laskettaessa 3 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu lukiolaissa ja ammatillisesta peruskoulutuk- sesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta an- netussa laissa tarkoitettun ammatilliseen pe- rustutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavan koulutuksen valtion rahoitus kerrotaan luvul- la 0,9975. Saatuun euromäärään lisätään va- rainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna valtion oppilaitosten ja yliopistojen harjoittelukoulujen opiskelijoiden edellä mainituissa koulutuksissa suorittamien opis- kelijavuosien lukumäärän ja 4 momentissa tarkoitettun opiskelijavuosikohtaisen lasken- nallisen valtion rahoituksen tulon euromäärä.

Kunnan omarahoitusosuus saadaan, kun 1 momentissa tarkoitettu euromäärä kerrotaan luvulla 1 lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta ja luvulla 1,387 muun koulutuksen osalta ja näin saatuun summaan lisätään 3 momentissa tarkoitettu euromäärä. Kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus saadaan jakamalla edellä tässä momentissa tarkoitettu euromäärä varainhoitovuotta edel- tävää vuotta edeltävän vuoden viimeisen päi- vän mukaisella koko maan asukasmäärällä. Kuntakohtainen omarahoitusosuus muodos- tuu kunnan asukaskohtaisen omarahoi- tusosuuden ja varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän mukaisen kyseisen kunnan asukasmäärän tu- lona.

Kunnan omarahoitusosuuteen lisätään vuo- sittain euromäärä, joka muodostuu 290 948 000 eurosta vuoden 2015 tasossa, josta vähennetään 40 600 000 euroa vuoden 2017 tasossa.

Opiskelijavuosisikohtainen laskennallinen valtion rahoitus vuoden 2015 tasossa on lukiokoulutuksessa 2515,30 euroa, oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa 4516,76 euroa ja oppisopimusmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa 2851,43 euroa.

5 §

Kustannustason muutoksen huomioon ottaminen

Lukioiden ja ammatillisen koulutuksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua edeltävänä varainhoitovuonna myönnettyä määrärahaa, 4 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja laskennallisia eriä sekä 6 §:n perushintoja korotetaan kertaluonteisia eriä lukuun ottamatta tässä pykälässä tarkoitettun rahoitusindeksin 4 momentissa tarkoitettua vahvistamisvuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden kustannustason nousua vastaavasti. Määrärahassa otetaan myös huomioon toiminnan laajuuden muutos.

Rahoitusindeksi muodostuu ansiotasoindeksistä, kuluttajahintaindeksistä, rakennuskustannusindeksistä sekä kotimarkkinoiden perushintaindeksistä. Rahoitusindeksissä käytettävien indeksien painotuksesta sekä kustannustason nousun huomioimisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Rahoitusindeksi määrätään 2 momentissa säädettyjen indeksien perusteella siten, että indeksien vuoden 2010 joulukuun pisteluvut vastaavat pistelukua 100.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa varainhoitovuoden rahoitusindeksin pisteluvun varainhoitovuotta edeltävän vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

6 §

Majoituksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinnat ja kertoimet

Valtioneuvoston asetuksella säädetään

1) lukiolain 28 §:n 3 momentissa ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 ja 38 §:ssä säädetyn majoituksen perushinnasta;

2) viimeksi mainitun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen perushinnasta; sekä

3) edellä 1 ja 2 kohdissa tarkoitettujen perushintojen kertoimista.

7 §

Arvonlisäveron korvaaminen yksityisille koulutuksen järjestäjille

Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvataan edellä 1 §:ssä säädettyjen tehtävien toteuttamiseen liittyvien arvonlisäverolaissa (1501/1993) tarkoitettujen arvonlisäverojen osuus. Korvaus perustuu viimeksi toteutuneisiin, varainhoitovuotta edeltävän vuoden huhtikuun loppuun mennessä vahvistettuihin tilinpäätöstietoihin ja sitä varten varataan valtion talousarvioon erillinen määräraha ja siihen liittyvä 4 §:ssä tarkoitettu kuntien rahoitusosuus.

Lukiokoulutuksen järjestäjälle ei kuitenkaan korvata opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 36 §:n 1 momentin tarkoittamien perustamishankkeiden arvonlisäveroja.

Yksityisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän 1 momentissa tarkoitettua korvausta voidaan korottaa hakemuksesta kunnan tai kuntayhtymän tämän lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden arvonlisäveron osalta siten, että korotus vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvien luovutusten johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

8 §

Rahoituskertoimet

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen koulutusalojen ja tutkintojen sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen väliset kustannuserot otetaan huomioon painottamalla rahoitusosuuksien perusteena käytettäviä suoritteita rahoituskertoimilla siten kuin tässä laissa säädetään. Rahoituskertoimia tarkistetaan vähintään joka neljäs vuosi.

Rahoituskertoimista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Koulutustasokertoimet, erityisopetuksen kertoimet ja tutkinnonosakertoimet

Ammatillisessa koulutuksessa vailla perusteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien suoritteita painotetaan koulutustasokertoimilla siten kuin tässä laissa säädetään.

Erityisopetusta saavien opiskelijoiden suoritteita painotetaan kertoimilla siten kuin tässä laissa säädetään.

Tutkinnon osia painotetaan ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa niiden laajuuden perusteella määräytyvillä tutkinnonosakertoimilla siten kuin tässä laissa säädetään.

Koulutustasokertoimista ja erityisopetuksen kertoimista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tutkinnon osan laajuuden perusteella määräytyvistä tutkinnonosakertoimista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

10 §

Opiskelijan ottaminen huomioon perusrahoituksen perusteena lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisten perustutkintojen rahoituksessa koulutuksen alkaessa vailla perusteen jälkeistä tutkintoa oleva opiskelija otetaan huomioon perusrahoituksen perusteeksi enintään kolmen opiskelijavuoden ajan ja muu opiskelija kuitenkin enintään kahden opiskelijavuoden ajan. Lukiokoulutuksen rahoituksessa opiskelija otetaan huomioon perusrahoituksen perusteeksi kolmen opiskelijavuoden ajan.

Tässä pykälässä säädettyä ei sovelleta lukiolaissa tarkoitettuun lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen eikä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin perusteella järjestettävään erityis-

opetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävään koulutuksen rahoituksen enimmäisajasta säädetään 26 §:ssä.

11 §

Useassa koulutuksessa opiskelevan opiskelijan ottaminen huomioon rahoituksen perusteena

Kun opiskelija opiskelee samanaikaisesti useassa tämän lain soveltamisalaan kuuluvassa koulutuksessa, opiskelijan suoritteet voidaan lukea rahoituksen perusteeksi vain siinä koulutuksessa, jonka suorittamisen opiskelija on aloittanut ensimmäisenä.

Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitettua ylioppilastutkintoa, edellä 1 momentissa säädetystä poiketen opiskelijan suoritteet otetaan huomioon ammatillisessa peruskoulutuksessa 4 luvun mukaisesti sekä lukiokoulutuksessa perusrahoituksessa 16 §:n 6 momentin mukaisesti ja suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa 17 ja 18 §:n mukaisesti.

12 §

Laskentaperusteeksi huomioon otettavat tutkinnot ja tutkinnon osat ammatillisessa koulutuksessa

Suoritusrahoitusosuudessa koulutuksen järjestäjän suoritteina huomioidaan ne tutkinnot ja tutkinnon osat, jotka on suoritettu tämän lain mukaisesti rahoitetun koulutuksen perusteella.

Koulutuksen järjestäjän suoritteina huomioidaan myös ne tutkinnot ja tutkinnon osat, jotka on suoritettu ilman valmistavaa koulutusta ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettun koulutuksen järjestäjän suorittaman mainitun lain 8 a §:ssä säädetyn henkilökohtaistamisen perusteella.

Tutkinto huomioidaan sen koulutuksen järjestäjän suoritteena, jonka suoritteena on 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla huomioitu opiskelijan tai tutkinnon suorittajan ajal-

lisesti viimeiseksi suorittama tutkintoon kuuluva tutkinnon osa.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut perustutkinnot ja tutkinnon osat otetaan huomioon osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusta ja ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot ja näiden tutkintojen osat otetaan huomioon osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusta. Jos koulutuksen järjestäjällä ei ole ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettua lupaa oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestämiseen, otetaan edellä tarkoitetut perustutkinnot ja tutkinnon osat huomioon oppisopimuskoulutuksena järjestettävän peruskoulutuksen rahoituksessa. Jos koulutuksen järjestäjällä ei ole ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämiseen, otetaan edellä tarkoitetut ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja tutkinnon osat huomioon oppisopimuskoulutuksena järjestettävän lisäkoulutuksen rahoituksessa.

Jos ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osa suoritetaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 13 §:n tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 13 §:n nojalla määrättyjen tutkinnon perusteiden mukaisesti osana ammatillista perustutkintoa, huomioidaan tällainen ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa osana oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tai oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksen rahoitusta.

13 §

Uusien ja yhdistyvien koulutuksen järjestäjien rahoituksen laskeminen

Jos uusi koulutuksen järjestämislupa on myönnetty koulutuksen järjestäjien yhdistymisen, jakautumisen tai muun vastaavan toiminnan uudelleenjärjestelyn taikka koulutuksen järjestäjän oikeushenkilöä koskevan muutoksen vuoksi, uuden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytymisessä käytetään jäljempänä 3—6 luvuissa tarkoitettuina suoritteina edellä tarkoitettujen uudelleenjärjestelyjen kohteena olleiden koulutuksen järjes-

täjien toteutuneita suoritteita. Jos uuden koulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrätty tai, mikäli järjestämisluvassa ei ole määrätty opiskelijavuosimäärää, arvioitu opiskelijavuosimäärä poikkeaa yli 10 prosenttia järjestämisluvan voimaan tuloa edeltävänä vuonna voimassa olleen järjestämisluvan tai voimassa olleiden järjestämislupien yhteenlasketusta tai, mikäli järjestämisluvassa ei ole määrätty opiskelijamäärää, järjestämislupien nojalla järjestetystä toteutuneesta opiskelijavuosimäärästä, huomioon otettavien suoritteiden määrää tarkistetaan uuden koulutuksen järjestäjän järjestämisluvan mukaista tai arvioitua opiskelijavuosimäärän suhteellista muutosta vastaavasti.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun uuden koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräytymisessä suoritteina käytetään toteutuneiden suorittemäärien sijasta laskennallisia suorittemääriä, jotka perustuvat varainhoitovuoden arvioituun opiskelijavuosimäärään. Laskennallisia suoritteita käytetään siihen asti, kunnes varainhoitovuoden toteutuneita suoritteita voidaan käyttää siten kuin jäljempänä 3—6 luvuissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin laskennallisten suoritteiden määrittämisestä ja tarkistamisesta.

Yhdistyvien koulutuksen järjestäjien 1 momentissa tarkoitettujen yhteenlaskettujen suoritteiden korottamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Edellä tässä pykälässä säädettyä sovelletaan myös, jos koulutuksen järjestäjälle myönnetään uusi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisopetuksen erityinen koulutustehtävä.

3 luku

Lukiolaissa tarkoitettujen koulutuksen rahoituksen määräytyminen koulutuksen järjestäjälle

14 §

Rahoitusosuudet

Edellä 3 §:ssä 1 momentissa tarkoitetuista lukiokoulutuksen määrärahoista vähennetään

jäljempänä 19 §:ssä tarkoitettu rahoitus sekä 54 §:ssä tarkoitettu saamatta jäänyt rahoitus. Jäljellejäävä määräraha jaetaan rahoitusosuuksien kesken seuraavasti:

- 1) perusrahoitusosuus 49,9 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 46,1 prosenttia; ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta.

15 §

Rahoituksen perusteena olevien opiskelijavuosien laskenta

Opiskelijavuosien laskennassa otetaan huomioon kalenteripäivät opintojen aloittamispäivästä lukien siihen kalenteripäivään asti, kun opiskelija suorittaa tutkinnon taikka katsotaan eronneeksi. Opiskelijavuosien laskennassa ei kuitenkaan oteta huomioon kalenteripäiviä niiden lukukausien ajalta, kun opiskelija on lukiolain 24 §:n mukaisesti ilmoittautunut poissa olevaksi opiskelijaksi.

16 §

Perusrahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään perusrahoitusta lukiokoulutuksen sekä lukio-koulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijavuosien sekä suoritettujen lukiolain 20 §:n 4 momentissa tarkoitettujen opintojen perusteella sekä suoritettujen 11§:n 2 momentissa tarkoitettujen lukio-opintojen perusteella. Lukiokoulutuksen opiskelijavuosien perusteella myönnettävää rahoitusta voidaan korottaa saavutettavuuden perusteella. Ulkomailla järjestettävässä lukio-opetuksessa olevista opiskelijoista myönnetään rahoitusta niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Perusrahoituksessa huomioon otettavat suoritteet muodostuvat varainhoitovuotta

edeltävää vuotta edeltäneen vuoden perusteella.

Opiskelijavuosia laskettaessa otetaan huomioon eri kertoimilla alle 18-vuotiaina ja 18 vuotta täyttäneinä lukio-opinnot aloittaneiden opiskelijoiden suoritteet. Lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettua lukio-opetuksessa Suomessa olevien opiskelijoiden, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, suorittamat opiskelijavuodet otetaan huomioon 18 vuotta täyttäneiden kertoimilla riippumatta opiskelijan iästä.

Sisäoppilaitosten opiskelijat otetaan huomioon alle 18 vuotta täyttäneiden kertoimilla riippumatta opiskelijan iästä.

Koulutuksen järjestäjä saa saavutettavuuskorotusta Suomessa järjestettävästä lukio-koulutuksesta, jos kunnan alueella järjestettävän koulutuksen kaikkien koulutuksen järjestäjien yhteenlaskettu alle 18 vuotta täyttäneenä aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosimäärä on alle 200 suomen- tai ruotsinkielisessä koulutuksessa. Koulutuksen järjestäjä saa syrjäisyyden perusteella korotettua saavutettavuuskorotusta, jos koulutusta järjestetään kunnassa, jonka kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:n mukainen syrjäisyysluku on suurempi kuin 1,2. Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta useamman kuin yhden kunnan alueella, lasketaan mahdollinen saavutettavuuskorotus kuntakohtaisesti toimipistekohtaisten opiskelijavuosimäärien perusteella.

Ylioppilastutkintoa vaille olevan opiskelijan lukiolain 20 §:n 4 momentissa tarkoitettujen opintojen yhteen laskettu määrä muunnetaan opiskelijavuosimääräksi kertoimella. Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua ylioppilastutkintoa, opiskelijan suorittamat lukio-opinnot muunnetaan opiskelijavuosimääräksi kertoimella.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijavuosia korotetaan kertoimella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin perusrahoituksen rahoitusperusteiden kertoimista, laskennasta, keskinäisestä jakautumisesta ja laskentakriteereistä.

17 §

Suoritusrahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään suoritusrahoitusta suoritettujen ylioppilastutkintojen sekä lukiolain 7 §:ssä säädetyn lukion oppimäärän suoritustulosten perusteella tai ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettujen eräiden ylioppilastutkintoa tasoltaan vastaavien tutkintojen sekä opintojen perusteella. Ulkomailla järjestettävässä lukio-opetuksessa olevista opiskelijoista myönnetään rahoitusta niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Suoritusrahoituksessa huomioon otettavat suoritteet muodostuvat varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden aritmeettisen keskiarvon perusteella.

Edellä 1 momentissa säädettyä suoritusrahoitusta laskettaessa otetaan huomioon eri kertoimilla alle 18 -vuotiaina ja 18 vuotta täyttäneinä lukio-opinnot aloittaneiden opiskelijoiden suoritteet. Sisäoppilaitosten opiskelijat otetaan huomioon alle 18 vuotta täyttäneiden kertoimilla riippumatta opiskelijan iästä. Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua ylioppilastutkintoa, opiskelijat otetaan huomioon 18 vuotta täyttäneiden kertoimilla riippumatta opiskelijan iästä. Lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettussa lukio-opetuksessa Suomessa olevien opiskelijoiden, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, suoritteet otetaan huomioon 18 vuotta täyttäneiden kertoimilla riippumatta opiskelijan iästä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoituksen rahoitusperusteiden kertoimista, laskennasta, keskinäisestä jakautumisesta ja laskentakriteereistä.

18 §

Vaikuttavuusrahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään vaikuttavuusrahoitusta lukiolain 7 §:ssä sääde-

tyn lukion oppimäärää opiskelevien opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittumisen, lukio-opintojen keskeyttämisen vähentymisen ja opiskelijahyvinvointikyselyn pisteetyksen perusteella. Ulkomailla järjestettävässä lukio-opetuksessa olevista opiskelijoista myönnetään rahoitusta niiden opiskelijoiden osalta, joilla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Vaikuttavuusrahoituksessa huomioon otettavat suoritteet muodostuvat jatko-opintoihin sijoittumisesta varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden aritmeettisen keskiarvon perusteella sekä opiskelijahyvinvointikyselyn pisteetyksestä varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden perusteella.

Edellä 1 momentissa säädettyä vaikuttavuusrahoitusta laskettaessa otetaan huomioon eri kertoimilla sellaisten Suomessa opiskelevien opiskelijoiden suoritteet, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa ja joilta voidaan periä maksuja lukiolain 28 §:n 4 momentin perusteella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaikuttavuusrahoituksen rahoitusperusteiden laskennasta, keskinäisestä jakautumisesta ja laskentakriteereistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään valtakunnallisen opiskelijahyvinvointikyselyn väittämistä ja pisteetyksestä.

19 §

Lukiokoulutuksen järjestäjille myönnettävä erityinen rahoitus

Lukiokoulutuksen järjestäjälle, jonka koulutuksen järjestämismuotona on järjestää koulutusta sisäoppilaitoksessa, myönnetään majoitusrahoituksena majoituksen saavien opiskelijoiden osalta euromäärä, joka saadaan, kun 6 §:n mukainen majoituksen perushinta kerrotaan mainituissa pykälässä tarkoitettulla majoituskertoimella ja majoitusta saavien opiskelijoiden opiskelijavuosien määrällä. Majoituksen saavilla opiskelijoilla tarkoitetaan niitä, jotka saavat maksuttoman majoituksen ja päivittäiset maksuttomat ateriat lukiolain 28 §:n mukaisesti. Opiskelijavuosi katsotaan mainittuja etuja saaneen

opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun opiskelijalla on oikeus saada mainittua etua.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättämällänsä tavalla myöntää lukiokoulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta yhtäjaksoisesti enintään kolmen vuoden ajan lukuun ottamatta erityisen koulutustehtävän harkinnanvaraista rahoitusta. Harkinnanvaraista rahoitusta voidaan myöntää järjestäjäverkon rakenteellista kehittämistä ja muuta toiminnan kehittämistä, kokeilua ja toiminnan käynnistämistä varten sekä muihin koulutuspoliittisesti merkittäviin hankkeisiin tai tavoitteisiin. Harkinnanvaraiselle rahoitukselle varataan enintään 0,5 prosenttia 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuista määrärahoista. Eri-tyisen koulutustehtävän harkinnanvaraiselle rahoitukselle varataan enintään 0,95 prosenttia.

4 luku

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen määräytyminen

20 §

Rahoitusosuudet

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen määräraha vähennetään 26 §:ssä tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus, 27 §:ssä tarkoitettu harkinnanvarainen rahoitus, 28 §:ssä tarkoitettu majoitusrahoitus sekä 54 §:ssä tarkoitettu saamatta jäänyt rahoitus. Vähennettävien erien jälkeen jäljelle jäävä määräraha jaetaan rahoitusosuuksien kesken seuraavasti:

- 1) perusrahoitusosuus 49,9 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 44,1 prosenttia; ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus kuusi prosenttia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta.

21 §

Rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijavuosien laskenta

Opiskelijavuosien laskennassa otetaan huomioon kalenteripäivät opintojen aloituspäivästä lukien siihen kalenteripäivään asti, kun opiskelija suorittaa tutkinnon tai valmentavan koulutuksen taikka katsotaan eronneeksi. Opiskelijavuosien laskennassa ei kuitenkaan oteta huomioon kalenteripäiviä niiden lukukausien ajalta, kun opiskelija on ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 31 b §:n mukaisesti ilmoittautunut poissa olevaksi opiskelijaksi eikä kalenteripäiviä sellaisen yhtäjaksoisesti vähintään 45 kalenteripäivää kestävä jakson ajalta, jonka aikana ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija ei ole osallistunut tutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen tai näyttötutkintotilaisuuteen.

22 §

Perusrahoitus

Perusrahoitusosuudessa huomioon otettavien opiskelijavuosien kokonaismäärä saadaan laskemalla yhteen 2 ja 3 momenteissa tarkoitettujen suoritelmämäärät.

Suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna toteutuneet opiskelijavuodet, joita painotetaan 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

Suoritteina otetaan huomioon ammatillista perustutkintoa suorittavien erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna suorittamat opiskelijavuodet, joita painotetaan 9 §:ssä tarkoitettulla erityisopetuksen kertoimella.

Opiskelijavuosi katsotaan erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien ajalta, kun opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa tai kun koulutuksen järjestäjä on ammatillisesta aikuiskoulutuk-

sesta annetussa laissa tarkoitettussa koulutuksessa kohdentanut opiskelijaan erityisiä opetus- tai opiskelijahuoltopalveluja.

Jos koulutuksen järjestäjän 2 momentissa tarkoitettujen rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien määrän, josta on vähennetty ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän mukainen opiskelijavuosien määrä, vähennetään 2 ja 3 momentissa tarkoitettua opiskelijavuosien määrää samassa suhteessa kuin rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien määrän.

23 §

Suoritusrahoitus

Suoritusrahoitusosuudessa huomioon otettavien tutkintojen kokonaismäärä saadaan laskemalla yhteen 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen suoritemäärät. Suoritusrahoitusosuudessa huomioon otettavien tutkinnon ja koulutuksen osien kokonaismäärä saadaan laskemalla yhteen 2—4 momentissa tarkoitettujen suoritemäärät. Suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden keskiarvo.

Suoritteina otetaan huomioon suoritettujen tutkinnot sekä suoritettujen ammatillisten tutkinnon osat ja ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen osat, joita painotetaan 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

Suoritteina otetaan huomioon erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamat ammatilliset tutkinnon osat, joita painotetaan 9 §:ssä tarkoitettulla erityisopetuksen kertomella. Tutkinnon osa katsotaan erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittamaksi, jos opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa tai jos ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettussa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä on kohdentanut opiskelijaan erityisiä opetus- tai opiskelija-

huoltopalveluja tutkinnon osan suorittamispäivänä.

Suoritteina otetaan huomioon koulutuksen alkaessa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden suorittamat tutkinnot sekä ammatilliset tutkinnon osat, joita painotetaan 9 §:ssä tarkoitettulla koulutustasokertoimella. Jos tutkinnon suorittaja osallistuu ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta, tutkinto tai tutkinnon osa katsotaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan suorittamaksi silloin, kun tutkinnon suorittaja on tutkintotilaisuuteen osallistuneensa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Tutkinnon ja koulutuksen osat otetaan huomioon niiden laajuuden perusteella. Laajuutena käytetään ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen tutkintojen perusteiden ja koulutuksen perusteiden mukaisia osaamispisteitä. Näyttötutkintona suoritettavissa ammatillisissa perustutkinnoissa tutkinnon osien laajuutena käytetään edellä mainittujen tutkinnon perusteiden mukaisia vastaavan tutkinnon osan osaamispisteitä.

24 §

Vaikuttavuusrahoitus

Vaikuttavuusrahoitusosuuden perusteena käytetään ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita koskevia tietoja. Suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneiden tietojen mukainen:

1) tulosmittari, joka perustuu tutkinnon suorittaneiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä henkilöstön kelpoisuuteen ja kehittämistoimenpiteisiin;

2) valtakunnallinen opiskelijahyvinvointikysely, joka perustuu väittämiin koulutuksen tavoitteiden toteutumisesta ja opiskelijoiden hyvinvoinnista;

3) opiskelijan antama työelämäpalaute;

4) opintojen keskeyttämisen vähentäminen, joka perustuu koulutuksen läpäisyn vuosittaiseen kasvuun.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen suorit-

teiden laskennasta ja käytettävistä mittareista. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään opiskelijahyvinvointikyselyn väittämistä ja pisteytyksestä.

25 §

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimet ja korotuskertoimet

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen koulutusalojen, tutkintojen ja valmentavan koulutuksen väliset kustannuserot otetaan huomioon painottamalla toteutuneita opiskelijavuosia erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla.

Koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat muut kustannuserot otetaan huomioon painottamalla toteutuneita opiskelijavuosia korotuskertoimilla. Opiskelijavuosi katsotaan edellä mainittuun korotukseen oikeutettuna opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun korotuksen peruste on voimassa.

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimista ja korotuskertoimista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksen laskentaperusteet

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen rahoituksessa huomioon otettavien opiskelijavuosien kokonaismäärä saadaan laskemalla yhteen 2 ja 3 momenteissa tarkoitettujen suoritemäärien. Ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija otetaan huomioon rahoituksen perusteeksi enintään neljän opiskelijavuoden ajan.

Suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneet opiskelijavuodet, joita painotetaan 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla erityisope-

tuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimilla.

Suoritteina otetaan huomioon 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet, joita painotetaan mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetuilla korotuskertoimilla.

Jos koulutuksen järjestäjän 2 momentissa tarkoitettujen rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät varainhoitovuonna voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen opiskelijavuosien määrän, vähennetään 2 ja 3 momentissa tarkoitettua opiskelijavuosien määrää samassa suhteessa kuin rahoituskertoimilla painottamattomat opiskelijavuodet ylittävät järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien määrän.

Tässä pykälässä tarkoitettuna koulutuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta euromäärä, joka saadaan kertomalla 6 §:ssä tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinta 1 momentissa tarkoitettujen suoritteiden määrällä.

27 §

Harkinnanvarainen rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjälle harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä.

28 §

Majoitusrahoitus

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään majoitusrahoitusta seuraavien toimintojen järjestämisen perusteella:

1) ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 2 momentissa tarkoitettu sisäoppilaitosmuotoisen koulutuksen majoitus;

2) mainitun lain 37 §:n 3 momentissa tarkoitettu majoitus; ja

3) mainitun lain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutus-tehtävän perusteella järjestettävän koulutuksen majoitusetu.

Majoitusrahoituksen laskennassa suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä vuonna 1 momentissa tarkoitettuja etuja saaneiden opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet. Opiskelijavuosi katsotaan mainittuja etuja saaneen opiskelijan suorittamaksi niiden kalenteripäivien väliseltä ajalta, kun opiskelijalla on oikeus saada mainittua etua.

Koulutuksen järjestäjälle myönnetään majoitusrahoituksena euromäärä, joka saadaan kertomalla 6 §:ssä tarkoitettu majoituksen perushinta 1 momentin kussakin kohdassa tarkoitettuja etuja saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määrällä ja majoituskertoimella sekä laskemalla yhteen näin saadut euromäärät.

5 luku

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen määräytyminen

29 §

Rahoitusosuudet

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen määräraha jaetaan rahoitusosuuksien kesken seuraavasti:

- 1) perusrahoitusosuus 35 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 61 prosenttia; ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 4 prosenttia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta.

30 §

Opiskelijavuosien laskenta

Opiskelijavuoden laskennassa otetaan huomioon kaikki ne kalenteripäivät, joina opiskelija osallistuu ammatti- tai erikoisammattitutkintoon tai tutkinnon osaan valmistavaan koulutukseen vähintään seitsemän tunnin ajan tai osallistuu opiskeluohjelman tai

näyttösuunnitelman laatimiseen tai näyttötutkintotilaisuuteen.

31 §

Perusrahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain varainhoitovuoden perusrahoitusosuuden perusteena käytettävien suoritteiden määrän varahoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen kalenterivuoden aikana toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvon perusteella.

Erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden perusteella määräytyviä suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden kalenteripäivien ajalta, joiden aikana opiskelija on saanut koulutuksen järjestäjältä 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja.

Suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella, jos opiskelija on koulutuksen alkaessa vailla perustasteen jälkeistä tutkintoa.

Opiskelijavuosia painotetaan lisäksi koulutusalan tai tutkinnon mukaan määräytyvillä 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi perustelusta syystä poiketa 1-4 momentissa säädetystä lisäämällä tai rajoittamalla koulutuksen järjestäjän laskennan perusteena käytettävien suoritteiden määrää. Ministeriön tulee vahvistaessaan suoritteet turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan.

32 §

Suoritusrahoitus

Suoritusrahoitusosuutta laskettaessa varainhoitovuoden suoritteina otetaan huomioon varahoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen kalenterivuoden aikana suoritettujen ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen lukumäärän keskiarvo sekä näiden tutkintojen tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo.

Erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden tutkinnon osiin perustuvien suoritteiden määrä painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella,

jos opiskelija on saanut tutkintoa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja.

Tutkinnon osiin perustuvia suoritteita painotetaan myös 9 §:ssä säädetyillä tutkinnonosakertoimilla.

Tutkinnon osiin ja tutkintoihin perustuvia suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella, jos opiskelija on koulutuksen alkaessa ollut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Jos tutkinnon suorittaja osallistuu tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta, tutkinto tai tutkinnon osa katsotaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan suorittamaksi silloin, kun tutkinnon suorittaja on tutkintotilaisuuteen osallistuessaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Tutkinnon osia ja tutkintoja painotetaan lisäksi koulutusalan tai tutkinnon mukaan määrättyillä 8 §:ssä tarkoitetuilla rahoituskertoimilla.

33 §

Vaikuttavuusrahoitus

Vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteina käytetään opiskelijahyvoinnikyselyä, palautetta koulutuksen työelämävastaavuudesta sekä sitä, kuinka moni koulutuksen aloittaneista on suorittanut tutkinnon. Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioon otettavat suoritteet muodostuvat varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kalenterivuoden aikana kerätyn palautteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitusosuuden laskennassa käytettävistä mittareista ja vaikuttavuusrahoitusosuuden laskentatavasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 luku

Oppisopimuskoulutuksen rahoituksen määräytyminen

34 §

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuudet

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen määräraha jaetaan rahoitusosuuksien kesken seuraavasti:

- 1) perusrahoitusosuus 49,9 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 45,1 prosenttia; ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta.

35 §

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuudet

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen määräraha jaetaan rahoitusosuuksien kesken seuraavasti:

- 1) perusrahoitusosuus 35 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 60 prosenttia; ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 5 prosenttia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suoritusrahoitusosuuden ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta.

36 §

Opiskelijavuosien laskenta oppisopimuskoulutuksessa

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijavuoden laskennassa otetaan huomioon kalenteripäivät siltä ajanjaksolta, kun opiskelijan oppisopimus on voimassa.

Opiskelijavuosien laskennassa ei oteta huomioon niitä kalenteripäiviä, jolloin opiskelijan osallistuminen oppisopimuksensa mukaiseen koulutukseen on yhdenjaksoisesti

keskeytynyt vähintään 45 kalenteripäivän ajan sairauden, työsopimuslain (55/2001) 4 luvussa tarkoitetun perhevapaan, asevelvollisuuden tai muun vastaavaan seikan vuoksi.

37 §

Perusrahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain seuraavan varainhoitovuoden perusrahoitusosuuden perusteena käytettävien suoritteiden määrän varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kolmen kalenterivuoden aikana toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvon perusteella.

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden perusteella määräytyviä suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden 36 §:ssä tarkoitettujen kalenteripäivien ajalta, joiden aikana opiskelija on saanut koulutuksen järjestäjältä 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä tutkintoon johtavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden perusteella määräytyviä suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella niiden kalenteripäivien ajalta, kun opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa.

Lisäksi ammatillisessa lisäkoulutuksessa opiskelijavuosiin perustuvia suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella, jos opiskelija on oppisopimusta allekirjoitettaessa ollut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi perustellusta syystä poiketa 1—3 momentissa säädetystä lisäämällä tai rajoittamalla koulutuksen järjestäjän laskennan perusteena käytettävien suoritteiden määrää. Ministeriön tulee vahvistaessaan suoritteet turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan.

38 §

Suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteet oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa peruskoulutuksessa

Suoritusrahoitusosuutta laskettaessa varainhoitovuoden suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kolmen kalenterivuoden aikana suoritettujen ammatillisten perustutkintojen lukumäärän keskiarvo sekä näiden tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo.

Erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden tutkinnon osiin perustuvien suoritteiden määrä painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella, jos opiskelija on saanut tutkinnon osaa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai jos opiskelijalle laadittu ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on voimassa tutkinnon osan suorittamispäivänä.

Tutkinnon osiin perustuvia suoritteita painotetaan myös 9 §:ssä säädetyillä tutkinnonosakertoimilla.

Tutkinnon osiin ja tutkintoihin perustuvia suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä koulutustasokertoimella, jos opiskelija on ennen oppisopimuksen tekemistä ollut vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa.

39 §

Suoritusrahoitusosuuden laskentaperusteet oppisopimuskoulutuksena järjestettävässä ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Suoritusrahoitusosuutta laskettaessa varainhoitovuoden suoritteina otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kolmen kalenterivuoden aikana suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen lukumäärän keskiarvo sekä näiden tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo.

Erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden tutkinnon osiin perustuvien suoritteiden määrä painotetaan 9 §:ssä säädetyllä kertoimella, jos opiskelija on saanut tutkintoa edeltävän valmistavan koulutuksen aikana 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja.

Tutkinnon osiin perustuvia suoritteita painotetaan myös 9 §:ssä säädetyillä tutkinnonosakertoimilla.

Tutkinnon osiin ja tutkintoihin perustuvia suoritteita painotetaan 9 §:ssä säädetyllä koulustasokertoimella, jos opiskelija on ennen oppisopimuksen tekemistä ollut vailla perusteen jälkeistä tutkintoa.

40 §

Vaikuttavuusrahoitus

Vaikuttavuusrahoitusosuuden määräytymisperusteina käytetään opiskelijahyvinvointikyselyä, opiskelijan työelämäpalautetta ja sitä, kuinka moni koulutuksen aloittaneista suorittaa tutkinnon sekä tutkinnon suorittaneiden työllistymistä. Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioon otettavat suoritukset muodostuvat varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen kalenterivuoden aikana kerätyn palautteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitusosuuden laskennassa käytettävistä mittareista ja vaikuttavuusrahoitusosuuden laskentatavasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 luku

Erityiset valtionavustukset

41 §

Valtionavustukset

Edellä 1 §:ssä mainittujen lakien mukaisen toiminnan kehittämistä, kokeilua ja toiminnan käynnistämistä varten, toimintaan liittyviä tarpeellisia erityistehtäviä varten tai koulutuspoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi voidaan myöntää valtionavustusta valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa.

42 §

Saamenkieliseen ja saamen kielen koulutukseen myönnettävä valtionavustus sekä eräät muut valtionavustukset

Saamelaisten kotiseutualueen kunnille sekä muille mainitulla alueella toimiville koulutuksen järjestäjille myönnetään vuosittain valtionavustusta saamenkielisestä ja saamen kielen opetuksesta lukiossa ja ammatillisesta koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Valtionavustukset yhteenlaskettuina vastaavat mainittuun opetukseen tarvittavan opetushenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia keskimääräisiä kustannuksia.

Lukiolain mukaisen toiminnan järjestäjälle myönnetään valtionavustusta lukiokoulutuksen täydentävään vieraskielisten oppilaiden äidinkielen, suomi tai ruotsi toisena kielenä ja heidän muun opetuksensa tukemiseen sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan puitteissa.

Valtionavustusta myönnetään kunnalle tai rekisteröidylle yhdistykselle Ruotsissa rajakuntien yhteistoimintaan perustuvasta suomalaisoppilaiden koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten määräytymisperusteista säädetään tarkemmin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

43 §

Valtionavustus ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen järjestämiseen

Sellaiselle yhteisölle tai säätiölle, joka on tehnyt tutkintotoimikunnan kanssa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä, mutta joka ei saa tutkintojen järjestämiseen valtionosuutta, voidaan myöntää valtionavustusta ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen järjestämiseen. Valtionavustuk-

sesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Tämän lain nojalla myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), jollei tässä laissa toisin säädetä.

8 luku

Erinäiset säännökset

45 §

Valtion rahoitus ansio- ja liikenneletäjäkoulutukseen

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen lakien perusteella toteutettavaan ansio- ja liikenneletäjän ammattiin valmistavaan koulutukseen myönnetään valtion rahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun koulutuksen järjestäjälle rahoituksen laskemisen perusteeksi vahvistettu opiskelijavuosien määrä kerrotaan opiskelijavuotta kohden määrättyllä hinnalla. Opiskelijavuodet määräytyvät varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen kolmen kalenterivuoden aikana toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvon perusteella. Opiskelijavuoden laskennassa otetaan huomioon kaikki ne kalenteripäivät, joina opiskelija osallistuu ansio- tai liikenneletäjän ammattiin valmistavaan koulutukseen.

Opiskelijavuosikohtaisesta hinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Rahoituksen perusteena olevaa hintaa korotetaan indeksillä noudattaen 5 §:ssä ja sen nojalla säädettyjä menettelyjä.

46 §

Rahoituksen maksaminen

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa tässä laissa tarkoitettun rahoituksen koulutuksen järjestäjälle siten kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 49 §:ssä säädetään. Valtionavustus maksetaan koulutuksen

järjestäjälle kalenterivuoden loppuun mennessä.

47 §

Maksatuksen keskeytys

Valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä tässä laissa tarkoitettun rahoituksen maksamisen keskeytettäväksi, jos:

1) on ilmeistä, ettei rahoituksen saaja enää järjestä rahoituksen perusteena olevaa toimintaa, tai rahoituksen saaja olennaisessa määrin toimii vastoin asianomaista toimintaa koskevia lakeja tai asetuksia taikka niiden nojalla annettuja määräyksiä;

2) ne perusteet, joiden mukaan rahoitus määrättyä tarkoitusta varten on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; tai

3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään maksatuksen keskeyttämistä.

48 §

Suorituksen maksamatta ja perimättä jättäminen

Koulutuksen järjestäjäkohtaista alle 2 000 euron suuruista tämän lain nojalla annettuun päätökseen perustuvaa suoritusta ei makseta eikä peritä takaisin.

49 §

Valtionapuviranomainen

Aluehallintovirasto on valtionapuviranomainen 42 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa.

Opetushallitus on valtionapuviranomainen:

1) koulutuksen toiminnallista kehittämistä koskevissa asioissa;

2) 42 §:n 2 ja 3 momentissa ja 43 §:ssä tarkoitettuja valtionavustuksia koskevissa asioissa.

Valtionapuviranomainen muissa tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

Toimivallan jaosta valtionapuviranomaisten välillä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

50 §

Tietojen toimittaminen

Koulutuksen järjestäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle tai sen määräämälle viranomaiselle tässä laissa tarkoitetun rahoituksen määräämiseksi tarvittavat talousarvioon, taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen perustuvat tiedot sekä muut rahoituksen määräämiseksi ja kustannustason seuraamiseksi tarpeelliset kustannuksia ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettujen tutkintotoimikuntien ja näyttötutkinnon järjestäjien tulee toimittaa valtionapuviranomaiselle koulutuksen järjestäjän rahoituksen määräämistä varten tarvittavat tiedot suoritetuista tutkimuksista ja tutkimuksen osista.

Tarkempia säännöksiä toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

51 §

Tietojen tarkastus

Valtionapuviranomainen päättää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa tarkastuksen Opetushallituksen tehtäväksi. Valtionapuviranomainen voi antaa tarkastuksen myös ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys koulutuksen rahoitusjärjestelmään. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

Rahoituksen saajan on korvauksetta annettava tarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta välttämättömät tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa. Tarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa rahoituksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin rahoitettavassa toiminnassa käytettäviin tiloihin ja muille alueille. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Tarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa, jos tarkastaminen sitä edellyttää. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja. Siinä on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksessa.

Valtionapuviranomaisella ja Opetushallituksella on oikeus saada tarkastusta varten poliisi- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua.

Ulkopuolinen asiantuntija voi valtionapuviranomaisen päätöksestä avustaa tarkastuksessa.

Ulkopuoliseen tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää.

Ulkopuoliseen tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

52 §

Neuvottelumenettely

Ennen kuin opetus- ja kulttuuriministeriö tekee ehdotuksen seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon tässä laissa tarkoitettua rahoitusta varten otettavasta määrärahasta, sen on neuvoteltava Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön on myös neuvoteltava Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa rahoituksen määräytymiseksi ja kustannustason seuraamiseksi tarpeellisten tietojen toimittamisesta.

53 §

Muutoksenhaku

Valtionavustusta koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin valtionavustuslaisissa säädetään.

Muuhun kuin edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia 55 §:ssä tarkoitettuun rahoituksen takaisinperintää koskevaan päätökseen eikä rahoituksen myöntämisestä koskevaan päätökseen siltä osin, kuin se koskee huomioon otettavia suoritemääriä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä 55 §:ssä tarkoitettuun rahoituksen takaisinperintää koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun kuin rahoituksen takaisinperintää koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rahoituksen myöntämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

54 §

Saamatta jääneen rahoituksen suorittaminen

Jos oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyn määräajan päättymisen jälkeen ilmenee rahoituksen määrään vaikuttavia tietoja, jotka eivät ole olleet koulutuksen järjestäjän tiedossa, on saamatta jäänyt rahoitus suoritettava.

Saamatta jäänyttä rahoitusta ei suoriteta, jos 1 momentissa tarkoitettut tiedot ilmenevät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluessa sen varainhoitovuoden päättymisestä, jolle myönnettävää rahoitusta tiedot koskevat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu saamatta jäänyt rahoitus taikka oikaisuvaatimukseen tai valitukseen annetussa päätöksessä myönnetty saamatta jäänyt rahoitus otetaan hu-

mioon seuraavan mahdollisen varainhoitovuoden rahoitusta myönnettäessä.

55 §

Rahoituksen takaisinperintä

Jos koulutuksen järjestäjä on saanut perusteettomasti tämän lain nojalla myönnettyä rahoitusta, valtionapuviranomaisen on määrättävä liikaa maksettu rahoitus takaisin perittäväksi.

Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osittain, jos takaisinperittävä määrä on vähäinen taikka jos takaisinperintää tai 56 §:ssä tarkoitettun koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana.

Valtionapuviranomaisen on tehtävä päätös takaisinperinnästä viimeistään viiden vuoden kuluessa sen varainhoitovuoden päättymisestä, jolle myönnettyä rahoitusta takaisinperintä koskee.

56 §

Korko, viivästyskorko ja kuittaus

Koulutuksen järjestäjän on maksettava takaisin perittävälle määrälle rahoituksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävä määrä ei makseta viimeistään valtionapuviranomaisen asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssa tarkoitettun korkokannan mukaan.

Takaisin perittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään koulutuksen järjestäjälle myöhemmin maksettavasta tämän lain mukaisesta rahoituksesta.

57 §

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain eräiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun rahoitukseen sovelletaan lisäksi seuraavia kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain säännöksiä:

1) 55 §:n 2 momentin säännöstä uusista ja laajenevista valtionosuustehtävistä;

2) 61 §:n 2 momentin säännöstä kunnan asukasmäärän määräytymisestä;

3) 63 b §:n säännöstä aluehallintoviraston toimivallasta uhkasakon asettamiseen.

—————

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

58 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2017 myönnettävään lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoitukseen.

Lain 5 §:n mukaista indeksikorotusta sovelletaan ensimmäisen kerran 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun määrärahaan ja 6 §:ssä tarkoitettuihin perushintoihin varainhoitovuodelle 2017 sekä 4 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin laskennallisiin eriin varainhoitovuodelle 2018.

Lain 10 §:ää ei sovelleta opiskelijaan, joka on aloittanut tutkinnon suorittamisen ennen tämän lain voimaantuloa.

Lain 50 §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivästä toukokuuta 2015.

59 §

Opiskelijavuosien ja lukion oppimäärän laskentaa koskevat siirtymäsäännökset lukio- koulutuksessa

Poiketen siitä, mitä säädetään 16 §:n 1 momentissa, varainhoitovuoden 2017 rahoitusta laskettaessa opiskelijavuosien sijasta käytetään vuoden 2015 tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärän painotettua keskiarvoa, siten, että tammikuun opiskelijamäärää painotetaan luvulla 7 ja

syyskuun opiskelijamäärää painotetaan luvulla 5.

Poiketen siitä, mitä säädetään 16 §:n 1 momentissa, varainhoitovuoden 2018 rahoitusta laskettaessa opiskelijavuosien sijasta käytetään vuoden 2016 tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärän painotettua keskiarvoa, siten, että tammikuun opiskelijamäärää painotetaan luvulla 7 ja syyskuun opiskelijamäärää painotetaan luvulla 5.

Mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan 19 §:n 1 momentissa säädetyn opiskelijavuoden laskentaan.

Poiketen siitä, mitä säädetään 11 §:n 1 momentissa opiskelijavuosien kolmen vuoden rajausta, ei sovelleta vuosien 2017—2018 rahoitusta laskettaessa. Rahoitusta laskettaessa opiskelija otetaan huomioon enintään neljän opiskelijavuoden ajan.

Poiketen siitä, mitä säädetään 17 §:n 2 momentissa suoritusrahoituksessa huomioon otettavien suoritteiden muodostumisesta, vuonna 2020 lukion oppimäärän laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kahden vuoden aikana toteutuneita suoritteita.

60 §

Lukiokoulutuksen harkinnanvaraista rahoitusta ja rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä 19 §:n 2 momentissa säädetään harkinnanvaraisesta rahoituksesta, vuosina 2017—2021 harkinnanvaraiselle rahoitukselle varataan enintään 0,8 prosenttia.

Poiketen siitä, mitä 14 §:ssä säädetään rahoituksen jakautumisesta rahoitusosuuksiin, varainhoitovuonna 2017 perusrahoitus on 80 prosenttia, suoritusrahoitus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitus on 0 prosenttia rahoitusosuuksien kokonaisrahoituksesta. Varainhoitovuonna 2018 perusrahoitus on 70 prosenttia, suoritusrahoitus 30 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitus on 0 prosenttia rahoitusosuuksien kokonaisrahoituksesta. Varainhoitovuonna 2019 perusrahoitus on 60 prosenttia, suoritusrahoitus 40 prosenttia ja vaikutta-

vuusrahoitus on 0 prosenttia rahoitusosuuksien kokonaisrahoituksesta.

61 §

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä säädetään 20 §:n 1 momentissa, varainhoitovuonna 2017 perusrahoitusosuus on 86 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 10 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna 2018 perusrahoitusosuus on 81 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 15 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna 2019 perusrahoitusosuus on 71 prosenttia, suoritusrahoitusosuus 25 prosenttia ja vaikuttavuusrahoitusosuus neljä prosenttia. Varainhoitovuonna 2020 perusrahoitusosuus on 59 prosenttia ja suoritusrahoitusosuus 35 prosenttia.

62 §

Opiskelijavuosien laskenta varainhoitovuosina 2017 ja 2018 oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Poiketen siitä, mitä 21 ja 22 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytetään 22 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosien määränä keskimääräistä opiskelijamäärää ja 22 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden keskimääräistä määrää.

Poiketen siitä, mitä 21 ja 26 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytetään 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosien määränä keskimääräistä opiskelijamäärää. Viimeksi mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettuihin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä käytetään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti vastaaviin korotuksiin oikeutettujen opiskelijoiden keskimääräistä määrää.

Poiketen siitä, mitä 21 ja 28 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018 käytetään 28 §:ssä tarkoitettuja etuja saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti vastaaviin etuihin oikeutettujen opiskelijoiden keskimääräistä määrää.

Edellä tässä pykälässä keskimääräisellä opiskelijamäärällä tarkoitetaan rahoituksen perusteena huomioitavan vuoden tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärän painotettua keskiarvoa, jossa tammikuun opiskelijamäärää painotetaan luvulla 7/12 ja syyskuun opiskelijamäärää luvulla 5/12.

Lain 22 §:n 4 momentissa ja 26 §:n 4 momentissa tarkoitettujen järjestämislupien mukaiset opiskelijavuosimäärät muunnetaan keskimääräisiksi opiskelijamääräksi kertomalla opiskelijavuosien määrä luvulla 1,074 myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuosille 2017 ja 2018.

63 §

Tutkinnon ja valmentavan koulutuksen osien huomioiminen varainhoitovuosina 2019 ja 2020 oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Poiketen siitä, mitä 23 §:ssä säädetään suoritteiden huomioon ottamisesta varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden keskiarvon mukaisesti, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2019 suoritteina otetaan huomioon vuonna 2017 suoritettujen tutkinnon ja koulutuksen osat. Myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2020 suoritteina otetaan huomioon vuonna 2017 ja 2018 suoritettujen tutkinnon ja koulutuksen osien keskiarvo.

64 §

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien huomioiminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Poiketen siitä, mitä 23 §:n 4 momentissa säädetään, käytettäessä rahoituksen määräytymisperusteena vuosina 2013—2016 suoritettuja tutkintoja koulutustasokertoimella painotetaan sitä tutkintojen määrää, joka vastaa kyseisenä vuonna tutkinnon suorittaneiden vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suhteellista osuutta kaikista tutkinnon suorittaneista.

65 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä säädetään 29 §:n 1 momentissa ja 37 §:n 1 momentissa, oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2017:

- 1) perusrahoitusosuus 65 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 35 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

Poiketen siitä, mitä säädetään 29 §:n 1 momentissa ja 37 §:n 1 momentissa, oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2018:

- 1) perusrahoitusosuus 55 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 45 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

Poiketen siitä, mitä säädetään 29 §:n 1 momentissa ja 37 §:n 1 momentissa, oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2019:

- 1) perusrahoitusosuus 45 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 55 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

66 §

Perusrahoitusosuuden määrittely ammatillisessa lisäkoulutuksessa varainhoitovuosina 2017—2019

Poiketen siitä, mitä 31 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2017 käytetään 31 §:n 1 momentissa tarkoitettujen opiskelijavuosien määrää laskettaessa vuosien 2014 ja 2015 toteutuneiden kustannustietokyselyssä ilmoitettujen tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavan koulutuksen hintaryhmittäin koottujen opiskelijatyövuosien keskiarvoa. Järjestäjäkohtainen varainhoitovuoden 2017 lähtökohdaksi otettava opiskelijatyövuosien määrä voi olla enintään 10 prosenttia tai 10 opiskelijatyövuotta suurempi kuin vuoden 2016 rahoituksen perusteeksi vahvistettu opiskelijatyövuosimäärä. Näin saatu järjestäjäkohtainen opiskelijatyövuosimäärä muutetaan opiskelijavuosiksi kertomalla ensin luvulla 190 ja jakamalla sen jälkeen saatu tulo luvulla 365.

Poiketen siitä, mitä 31 §:n 2 ja 31 §:n 3 momentissa momenteissa säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2017 käytetään 31 §:n 2 momentissa tarkoitettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden keskimääräistä määrää vuosina 2014 ja 2015 ja 31 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määränä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrää yhden vuoden ajalta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin varainhoitovuoden 2017 rahoituksen perusteena käyttävien vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrän laskenta-ajanjaksosta.

Poiketen siitä, mitä 31 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2018 käytetään 31 §:n 1 momentissa tarkoitettujen opiskelijavuosien määrää laskettaessa 1 momentin perusteella vuodelle 2017 määrättyjen opiskelijavuosien ja vuonna 2016 toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvoa.

Poiketen siitä, mitä 31 §:n 2 ja 31 §:n 3 momentissa momenteissa säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2018 käytetään 31 §:n 2 momentissa tarkoi-

tettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden määrää vuonna 2016 ja 31 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määränä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrää vuonna 2016.

Poiketen siitä, mitä 31 §:ssä säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2019 käytetään 31 §:n 1 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosina vuosina 2016 ja 2017 toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvoa.

67 §

Suoritusrahoitusosuuden määrittely ammatillisessa lisäkoulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksessa varainhoitovuosina 2017–2019

Poiketen siitä, mitä 32 §:n 1 momentissa, 38 §:n 1 momentissa ja 39 §:n 1 momentissa säädetään, varainhoitovuoden 2017 suoritusrahoitusosuutta laskettaessa otetaan huomioon yhden vuoden aikana suoritettujen tutkintojen lukumäärä ja tutkinnon osien lukumäärä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin varainhoitovuoden 2017 rahoituksen perusteena käyttävien suoritemäärien laskenta-ajanjaksosta.

Poiketen siitä, mitä 32 §:n 1 momentissa, 38 §:n 1 momentissa ja 39 §:n 1 momentissa säädetään, varainhoitovuoden 2018 suoritusrahoitusosuutta laskettaessa otetaan huomioon kahden vuoden aikana suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvo ja tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin varainhoitovuoden 2018 rahoituksen perusteena käyttävien suoritemäärien laskenta-ajanjaksosta.

Poiketen siitä, mitä 32, 38 ja 39 §:ssä säädetään, varainhoitovuoden 2019 suoritusrahoitusosuutta laskettaessa otetaan huomioon varainhoitovuosien 2016 ja 2017 aikana suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvo ja tutkinnon osien lukumäärän keskiarvo.

68 §

Oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksen rahoitusosuuksia koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä säädetään 36 §:n 1 momentissa, oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2017:

- 1) perusrahoitusosuus 70 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 30 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

Poiketen siitä, mitä säädetään 36 §:n 1 momentissa, oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2018:

- 1) perusrahoitusosuus 60 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 40 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

Poiketen siitä, mitä säädetään 36 §:n 1 momentissa, oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuudet ovat varainhoitovuonna 2019:

- 1) perusrahoitusosuus 55 prosenttia;
- 2) suoritusrahoitusosuus 45 prosenttia ja
- 3) vaikuttavuusrahoitusosuus 0 prosenttia.

69 §

Perusrahoitusosuuden määrittely oppisopimuskoulutuksessa varainhoitovuosina 2017–2019

Poiketen siitä, mitä 37 §:n 1 momentissa säädetään, myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2017 käytetään 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuna opiskelijavuosien määränä vuosien 2014 ja 2015 keskimääräisten tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavan koulutuksen opiskelijamäärien keskiarvoa ja 37 §:n 2 momentissa tarkoitettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden keskimääräistä määrää vuosina 2014 ja 2015 ja 37 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määränä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrää

yhden vuoden ajalta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin varainhoitovuoden 2017 rahoituksen perusteena käyttävien vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrän laskenta-ajanjaksosta.

Poiketen siitä, mitä 37 §:n 1 momentissa säädetään, varainhoitovuoden 2018 perusrahoitusosuuden määrittelyssä otetaan huomioon 1 momentin perusteella vuodelle 2017 määrättyjen opiskelijavuosien ja vuonna 2016 toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvo ja 37 §:n 2 momentissa tarkoitettuna erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määränä erityisopetusta saaneiden opiskelijoiden määrä

vuonna 2016 ja 37 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määränä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien määrä vuonna 2016.

Poiketen siitä, mitä 37 §:n 1 momentissa säädetään, vuoden 2019 perusrahoitusosuuden määrittelyssä huomioidaan 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuina opiskelijavuosina vuosina 2016 ja 2017 toteutuneiden opiskelijavuosien keskiarvo.

Edellä tässä pykälässä keskimääräisellä opiskelijamäärällä tarkoitetaan rahoituksen perusteena huomioitavan vuoden tammikuun 20 päivän ja syyskuun 20 päivän opiskelijamäärän keskiarvoa.

2.

Laki**lukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiolain (629/1998) 28 §:n 1 momentti, 34 §:n 2 momentin 4 kohta ja 35 §, sellaisina kuin niistä on 34 §:n 2 momentin 4 kohta laissa 1445/2009, sekä
lisätään 24 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä 25 §:ään uusi 4 momentti, sellaisina kuin niistä on 24 § osittain laissa 1044/2013 ja 25 § osittain laissa 1268/2013, seuraavasti:

24 §

Opiskeluaika

Opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus on tehtävä koulutuksen järjestäjän määrämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voi opiskelupaikan vastaanottamisen jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi kuitenkin vain, jos hän:

1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

2) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla; tai

3) on oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tutkinon suorittamisaikaan ei lasketa sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi tai 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua syyn vuoksi. Tutkinon suorittamisaikaan ei lasketa myöskään muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi.

25 §

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijaksi hyväksytyn tulee määräämään mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Jollei opiskelijaksi hyväksyty tee ilmoitusta määrääjässä, hän menettää opiskelupaikkansa.

28 §

Opintososiaaliset edut

Opetus on opiskelijalle maksutonta. Edellä 20 §:n 4 momentissa tarkoitettua opiskelijalta sekä 18 §:ssä tarkoitettua ylioppilastutkinnosta ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kokeista voidaan kuitenkin periä maksuja.

34 §

Muutoksenhaku

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

4) lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta taikka poissa olevaksi ilmoittautumista.

35 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta siten kuin lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (/2015) säädetään ja valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa valtionavustusta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

annetussa laissa (1705/2009) säädetään. Valtionavustusta voidaan myöntää myös investointihankkeisiin siten kuin valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Valtionapuviranomaisena investointihankkeissa on aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 24 §:n 3 ja 4 momentteja ei sovelleta opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet tutkinnon koulutuksen suorittamisen ennen tämän lain voimaantuloa. Ennen tämän lain voimaan tuloa opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita opintojen suoritusaikaa koskevia säännöksiä.

3.

Laki**ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 44 §:n 3 momentin 4 kohta ja 46 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 44 §:n 3 momentin 4 kohta laissa 951/2011 ja 46 §:n 1 momentti laissa 1072/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 27 c, 31 a ja 31 b § seuraavasti:

27 c §

Opiskelupaikan vastaanottaminen

Opiskelijaksi hyväksytyn tulee määräaikaan mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Jollei opiskelijaksi hyväksyty tee ilmoitusta määräajassa, hän menettää opiskelupaikkansa.

31 a §

Lukukaudet

Syyslukukausi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä joulukuuta. Kevätlukukausi alkaa 1 päivänä tammikuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta.

31 b §

Poissa olevaksi ilmoittautuminen

Opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus on tehtävä koulutuksen järjestäjän määräämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voi opiskelupaikan vastaanottamisen jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi kuitenkin vain, jos hän:

1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

2) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla; tai

3) on oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan.

Edellä 31 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisaikaan ei lasketa sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi tai 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun syyn vuoksi. Tutkinnon suorittamisaikaan ei lasketa myöskään muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi.

44 §

Muutoksenhaku

 Päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:
 -----

4) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi taikka 31 b §:ssä tarkoitettua poissa olevaksi ilmoittautumista; sekä

tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta (____/2015) säädetään.

46 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta käyttökustannuksiin siten kuin laissa lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 31 b §:ää ei sovelleta opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen ennen tämän lain voimaan tuloa. Ennen tämän lain voimaantuloa opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita opintojen suoritusaikaa koskevia säännöksiä.

4.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1013/2005 seuraavasti:

18 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen ja ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen rahoituksesta on voimassa, mitä lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulu-

tuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (/2015) säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

5.

Laki**opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 7 §:n 1 momentti ja *lisätään* 9 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

7 §

Käyttötarkoitus ja rekisterinpitäjä

Ylioppilastutkintorekisteriä pidetään ja käytetään ylioppilastutkinnon järjestämistä, suoritettuja ylioppilastutkintoja ja tutkintoihin kuuluvia kokeita koskevien tietojen säilyttämistä sekä ylioppilastutkinnon toimivuuden seurantaan ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksen laskemista varten.

9 §

Tietojen luovuttaminen

Edellä 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa tarkoitetun rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot luovutetaan mainitussa laissa tarkoitettulle valtionapuviranomaiselle. Tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisinä tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____ .

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Opetus- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

2.

Laki**lukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiolain (629/1998) 28 §:n 1 momentti, 34 §:n 2 momentin 4 kohta ja 35 §, sellaisina kuin niistä on 34 §:n 2 momentin 4 kohta laissa 1445/2009, sekä,
lisätään 24 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä 25 §:ään uusi 4 momentti, sellaisina kuin niistä on 24 § osittain laissa 1044/2013 ja 25 § osittain laissa 1268/2013, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

24 §

Opiskeluaika

(uusi)

Opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus on tehtävä koulutuksen järjestäjän määrittämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voi opiskelupaikan vastaanottamisen jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi kuitenkin vain, jos hän:

4) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

5) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla; tai

6) on oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksikykenemätön aloittamaan opintojaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tutkinon suorittamisaikaan ei lasketa sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi tai 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun syyn vuoksi. Tutkinon suorittamisaikaan ei lasketa myös-

kään muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi.

25 §

Opiskelijan velvollisuudet

(uusi)

Opiskelijaksi hyväksytyyn tulee määräämään mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Jollei opiskelijaksi hyväksyty tee ilmoitusta määrääjässä, hän menettää opiskelupaikkansa.

28 §

Opintososiaaliset edut

Opetus on opiskelijalle maksutonta. Edellä 20 §:n 3 momentissa tarkoitettulta opiskelijalta sekä 18 §:ssä tarkoitettusta ylioppilastutkinnosta ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kokeista voidaan kuitenkin periä maksuja.

28 §

Opintososiaaliset edut

Opetus on opiskelijalle maksutonta. Edellä 20 §:n 4 momentissa tarkoitettulta opiskelijalta sekä 18 §:ssä tarkoitettusta ylioppilastutkinnosta ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kokeista voidaan kuitenkin periä maksuja.

34 §

Muutoksenhaku

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

4) lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta.

34 §

Muutoksenhaku

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

4) lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta *taikka poissa olevaksi ilmoittautumista.*

35 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta käyttökustannuksiin valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa valtionavustusta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

35 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta *siten kuin lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen ra-*

annetussa laissa säädetään (1705/2009). Valtionavustusta voidaan myöntää myös investointihankkeisiin siten kuin valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Valtionapuviranomaisena investointihankkeissa on aluehallintovirasto.

hoituksesta annetussa laissa (/2015) säädetään ja valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa valtionavustusta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetään. Valtionavustusta voidaan myöntää myös investointihankkeisiin siten kuin valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Valtionapuviranomaisena investointihankkeissa on aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 24 §:n 3 ja 4 momentteja ei sovelleta opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet tutkinnon suorittamisen ennen tämän lain voimaantuloa. Ennen tämän lain voimaantuloa opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita opintojen suoritusaikaa koskevia säännöksiä.

3.

Laki**ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 44 §:n 3 momentin 4 kohta ja 46 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 44 §:n 3 momentin 4 kohta laissa 951/2011 ja 46 §:n 1 momentti laissa 1072/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 27 c, 31 a ja 31 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 c §

Opiskelupaikan vastaanottaminen

(uusi)

Opiskelijaksi hyväksytyyn tulee määräaikaan mennessä ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Jollei opiskelijaksi hyväksytyt ilmoitusta määräajassa, hän menettää opiskelupaikkansa.

31 a §

Lukukaudet

(uusi)

Syyslukukausi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä joulukuuta. Kevätlukukausi alkaa 1 päivänä tammikuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta.

31 b §

Poissa olevaksi ilmoittautuminen

(uusi)

Opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi opiskelijaksi lukukaudeksi kerrallaan. Ilmoitus on tehtävä koulutuksen järjestäjän määräämällä tavalla ennen lukukauden alkamista. Opiskelija voi opiskelupaikan vastaanottamisen jälkeen ensimmäisenä lukuvuonna ilmoittautua poissa olevaksi kuitenkin vain, jos hän:

7) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007)

tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

8) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla; tai

9) on oman sairauden tai vaikean elämäntilanteen vuoksiykenemätön aloittamaan opintojaan.

Edellä 31 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisaikaan ei lasketa sellaista lukukautta, jonka aikana opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palvelun suorittamiseksi taikka äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan pitämiseksi tai 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun syyn vuoksi. Tutkinnon suorittamisaikaan ei lasketa myöskään muuta enintään kahden lukukauden pituista poissaoloa, jonka ajaksi opiskelija on ilmoittautunut poissa olevaksi.

44 §

Muutoksenhaku

Päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

4) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi; sekä

46 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

44 §

Muutoksenhaku

Päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

4) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi *taikka 31 b §:ssä tarkoitettua poissa olevaksi ilmoittautumista*; sekä

46 §

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitettua koulutusta varten myönnetään rahoitusta käyttökustannuksiin siten kuin *laissa* lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta (____/2015) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-

ta 20 .

Lain 31 a ja 31 b §:ää ei sovelleta opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen ennen tämän lain voimaantuloa. Ennen tämän lain voimaan tuloa opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita opintojen suoritusaikaa koskevia säännöksiä.

4.

Laki**ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 18 §:n 1 momentti, sellaisena
 kuin se on laissa 1013/2005 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Rahoitus

Rahoitus

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen käytökustannusten ja ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen kustannusten rahoituksesta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen ja ilman valmistavaa koulutusta suoritettavien näyttötutkintojen rahoituksesta on voimassa, mitä lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa (/2015) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

5.

Laki**opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 7 §:n 1 momentti ja lisätään 9 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Käyttötarkoitus ja rekisterinpitäjä

Käyttötarkoitus ja rekisterinpitäjä

Ylioppilastutkintorekisteriä pidetään ja käytetään ylioppilastutkinnon järjestämistä, suoritettuja ylioppilastutkintoja ja tutkintoihin kuuluvia kokeita koskevien tietojen säilyttämistä sekä ylioppilastutkinnon toimivuuden seurantaa varten.

Ylioppilastutkintorekisteriä pidetään ja käytetään ylioppilastutkinnon järjestämistä, suoritettuja ylioppilastutkintoja ja tutkintoihin kuuluvia kokeita koskevien tietojen säilyttämistä sekä ylioppilastutkinnon toimivuuden seurantaa ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksen laskemista varten.

9 §

Tietojen luovuttaminen

(uusi)

Edellä 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun lukio- laissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetussa laissa tarkoitetun rahoituksen määräämiseksi tarvittavat tiedot luovutetaan mainitussa laissa tarkoitettulle valtionapuviranomaiselle. Tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisinä tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetun lain (____/2015) nojalla:

1 §

Kustannustason määräytyminen

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetun lain (/2015) 5 §:ssä tarkoitetulle rahoitukselle kustannustason nousua määriteltäessä yleisessä ansiotasoindeksissä tapahtuneen muutoksen paino on 64 prosenttia, kuluttajahintaindeksissä tapahtuneen muutoksen paino on 21 prosenttia, rakennuskustannusindeksissä painoarvo on 0 prosenttia ja kotimarkkinoiden perushintaindeksissä tapahtuneen muutoksen paino on 15 prosenttia.

2 §

Majoituksen ja erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinnat

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettu majoituksen perushinta on 1 670 euroa.

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettu erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perushinta on 17 300 euroa.

3 §

Yhdistyvien koulutuksen järjestäjien suoritteiden korotus

Yhdistyvien koulutuksen järjestäjien koulutusmuotokohtaisia yhteenlaskettuja suoritteita korotetaan kertoimella 1,03 kahden vuoden ajan.

4 §

Lukiokoulutuksen perusrahoituksen laskeminen

Suoritettuja opiskelijavuosia laskettaessa alle 18-vuotiaana aloittaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määrä huomioidaan kertoimella 1 ja 18 vuotta täyttäneen aloittaneiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien määrä kertoimella 0,58.

Suoritetut opinnot muutetaan opiskelijavuosiksi kertoimella 0,09.

Koulutuksen järjestäjän 1 momentissa tarkoitettujen opiskelijavuosien määrää korotetaan saavutettavuuden perusteella kertoimella, joka saadaan kun 7—9 momentin tulot summataan yhteen ja saatu summa kerrotaan 10 momentissa säädetyllä painokertoimella, jos koulutuksen järjestäjän syrjäisyysluku on suurempi kuin 1,2.

Mikäli koulutuksen järjestäjän sijaintikunta on kielilain (423/2003) 5 §:ssä tarkoitettu kaksikielinen kunta ja sen syrjäisyysluku on nolla, saa koulutuksen järjestäjä saavutettavuuskorotusta erikseen suomenkielisistä ja ruotsinkielisistä opiskelijoista, mikäli kyseisen kieliryhmän alle 18-vuotiaana aloittaneita opiskelijoita on koko sijaintikunnassa alle

200 huomioiden kaikkien koulutuksen järjestäjien kyseisen kieliryhmän opiskelijat.

Vastaavasti kielilain 5 §:ssä tarkoitetun yksikielisen kunnan alueella toimiva koulutuksen järjestäjä saa saavutettavuuskorotusta erikseen suomenkielisistä ja ruotsinkielisistä opiskelijoista, mikäli sijaintikunnassa järjestetään opetusta sekä suomen että ruotsin kielellä ja kyseisen kielen alle 18-vuotiaana aloittaneita opiskelijoita on koko sijaintikunnassa alle 200 huomioiden kaikkien koulutuksen järjestäjien kyseisen kieliryhmän opiskelijat.

Vastaavasti koulutuksen järjestäjä saa saavutettavuuskorotusta alueellisten olosuhteiden perusteella, jos koulutuksen järjestäjän sijaintikunnassa on alle 18-vuotiaana aloittaneita opiskelijoita yhteensä alle 200.

Jos opiskelijavuosimäärä on alle 200, lasketaan painokerroin vähentämällä luvusta 200 lukiokoulutuksen painotettu alle 18-vuotiaana aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosimäärä ja erotus kerrotaan luvulla 0,008.

Jos opiskelijavuosimäärä on alle 60, lasketaan 5 momentin lisäksi painokerroin vähentämällä luvusta 60 lukiokoulutuksen painotettu alle 18-vuotiaana aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosimäärä ja erotus kerrotaan luvulla 0,043.

Jos opiskelijavuosimäärä on alle 20 ja koulutuksen järjestäjän syrjäisyysluku on yli 1,8, lasketaan 5 ja 6 momentin lisäksi painokerroin vähentämällä luvusta 20 lukiokoulutuksen painotettu alle 18-vuotiaana aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijavuosimäärä ja erotus kerrotaan luvulla 0,21. Jos opiskelijavuosimäärä on alle 10, lasketaan opiskelijavuosimäärä 10 opiskelijavuoden perusteella.

Syrjäisyysluvun perusteella painokertoimet ovat seuraavat:

1) jos syrjäisyysluku on yli 1,9 on painokerroin 1,9;

2) jos syrjäisyysluku on 1,55—1,89 on painokerroin 1,5; tai

3) jos syrjäisyysluku on 1,2—1,54 on painokerroin 1,15;

Koulutuksen järjestäjän erityisen koulutus-tehtävän opiskelijoista muodostuvaa opiskelijavuosien määrää laskettaessa otetaan huomioon todelliset erityisen tehtävän opiskelijavuodet, kuitenkin enintään koulutuksen jär-

jestämisluvan mukaisesti. Koulutuksen järjestämisluvassa määrätty opiskelijamäärä vastaa opiskelijavuosien enimmäismäärää.

Koulutuksen järjestäjän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijavuosia korotetaan painokertoimella 2,75.

5 §

Lukiokoulutuksen suoritusrahoituksen laske- *minen*

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna koulutuksen rahoituksesta annetun lain 14 §:ssä säädetty suoritusrahoituksen osuus jakautuu seuraavasti:

1) suoritettujen ylioppilastutkintojen määrä on 50 prosenttia; ja

2) suoritettujen lukiolain 7 §:ssä säädetyn lukion oppimäärä on 50 prosenttia.

Suoritusrahoitusosuudessa huomioon otettavien tutkintojen kokonaismäärä saadaan laskemalla yhteen 3 momentissa tarkoitettut tutkinnot.

Suoritettujen ylioppilastutkintojen määriä laskettaessa alle 18-vuotiaana ja 18 vuotta täyttäneenä aloittaneiden opiskelijoiden suorittamien ylioppilastutkintojen kerroin on 1,00 ja lukiolain 7 §:ssä säädetyn lukion oppimäärän suorittaneiden määriä laskettaessa 18 vuotta täyttäneenä aloittaneiden opiskelijoiden suorittamien lukion oppimäärien kerroin on 0,58 ja alle 18-vuotiaana aloittaneiden 1.

6 §

Lukiokoulutuksen vaikuttavuusrahoituksen *laskeminen*

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna koulutuksen rahoituksesta annetun lain 14 §:ssä säädetty vaikuttavuusrahoituksen osuus jakautuu seuraavasti:

1) ylioppilastutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittuminen Suomessa kolmen kuluessa valmistumisesta on 37,5 prosenttia;

2) opiskelija hyvinvointipalautteen osuus on 25 prosenttia; ja

3) lukio-opintojen keskeyttämisen vähentämisen osuus on 37,5 prosenttia.

Vaikuttavuusrahoitusosuudessa huomioon otettavien opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittumisen kokonaismäärä saadaan laske-
malla yhteen 2 momentissa tarkoitettu määrä. Opiskelijahyvinvointikyselyssä lasketaan yhteen vastausten tuottamien pisteiden määrä.

Vaikuttavuusrahoitusta laskettaessa otetaan huomioon ylioppilastutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittuminen kolmen vuoden kuluessa ylioppilastutkinnon suorittamisesta. Jatko-opintoihin sijoittuneilla tarkoitetaan korkeakoulussa tai ammatillisessa koulutuksessa opiskelevia sekä korkeakoulututkinnon tai ammatillisen tutkinnon suorittaneita.

Lukio-opintojen keskeyttämisen vähentämisessä otetaan huomioon koulutuksen järjestäjäkohtainen muutos. Ajankohtaa, johon muutosta verrataan, säädetään valtioneuvoston asetuksella. Myönnettävä rahoitus suhteutetaan koulutuksen järjestäjän opiskelija-
vuosimäärään.

Valtakunnallinen opiskelijahyvinvointikysely sisältää väittämiä lukiokoulutukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja opiskelijoiden hyvinvoinnista.

7 §

Majoituskertoimet lukiokoulutuksessa

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna koulutuksen rahoituksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettu majoituskerroin on lukio-
lain 28 §:n 2 momentissa tarkoitettuna sisäoppilaitosmuotoisessa koulutuksessa 1,73.

8 §

Rahoitusosuuksien jakautuminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoite-

tun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna suoritusrahoitusosuudesta myönnetään 200/441 tutkintojen perusteella ja 241/441 tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien perusteella. Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna koulutuksen rahoituksesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna vaikuttavuusrahoitusosuudesta 8/12 myönnetään 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna tulostittarin perusteella, 1/12 mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettuna opiskelijahyvinvointikyselyn perusteella, 1/12 mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettuna opiskelijan antaman työelämäpalautteen perusteella ja 2/12 mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettuna opintojen keskeyttämisen vähentämisen perusteella.

9 §

Rahoituskertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Koulutusalojen ja tutkintojen rahoituskertoimet ovat seuraavat:

- 1) humanistinen ja kasvatusala 1,41;
- 2) kulttuuriala 1,51, kuitenkin musiikkialan perustutkinto 2,12;
- 3) yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala 1;
- 4) luonnontieteiden ala 1,06;
- 5) tekniikan ja liikenteen ala 1,42, kuitenkin:
  - a) elintarvikealan perustutkinnon meijerialan osaamisala 1,91;
  - b) merenkulun perustutkinto 1,77;
  - c) logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisalan autonkuljettajakoulutuksessa 1,91 ja linja-autonkuljettajan sekä yhdistelmäajoneuvonkuljettajan koulutuksessa 2,41;
  - d) lentokoneenasennuksen perustutkinto 2,2; ja
  - e) rakennusalan perustutkinnon maanrakennuskoneenkuljetuksen osaamisala 2,41;
  - 6) luonnonvara- ja ympäristöala 1,89, kuitenkin:
    - a) metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala 3,59;

b) muu kuin a kohdassa tarkoitettu metsäalan perustutkinto 2,64; ja

c) hevostalouden perustutkinto 2,36; sekä
7) sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala, kuitenkin liikunnan ohjauksen perustutkinto 1,23; sekä

8) matkailu-, ravitsemis- ja talousala 1,42.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen rahoituskerroin on 1,35, kuitenkin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 19 a §:n 1 momentissa tarkoitettussa erityisopetuksessa 2,1.

10 §

Erityisopetuksen kertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittaman opiskelijavuoden kerroin on 0,85.

Erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittaman tutkinnon osan kerroin on 0,85.

11 §

Koulutustasokertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon koulutustasokerroin on 0,9.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon osan koulutustasokerroin on 0,7.

12 §

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoituskertoimet

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa koulutusalojen ja tutkintojen rahoituskertoimet ovat seuraavat:

- 1) humanistinen ja kasvatusala 1,32;
- 2) kulttuuriala 1,4, kuitenkin musiikkialan perustutkinto 1,64;
- 3) yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala 1;
- 4) luonnontieteiden ala 1,04;

5) tekniikan ja liikenteen ala 1,32, kuitenkin:

a) elintarvikealan perustutkinnon meijerialan osaamisala 1,53;

b) merenkulun perustutkinto 1,47;

c) logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisalan autonkuljettajakoulutuksessa 1,53 ja linja-autonkuljettajan sekä yhdistelmäajoneuvonkuljettajan koulutuksessa 1,73;

d) lentokoneenasennuksen perustutkinto 1,64; ja

e) rakennusalan perustutkinnon maanrakennuskoneenkuljetuksen osaamisala 1,73;

6) luonnonvara- ja ympäristöala 1,69;

a) metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala 2,35;

b) muu kuin a kohdassa tarkoitettu metsäalan perustutkinto 1,99; ja

c) hevostalouden perustutkinto 1,88; sekä

7) sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala 1,18, kuitenkin liikunnan ohjauksen perustutkinto 1,46; sekä

8) matkailu-, ravitsemis- ja talousala 1,32.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmistavan koulutuksen rahoituskerroin on 1,35.

13 §

Erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän korotuskertoimet

Vaikeasti vammaisten opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien korotuskerroin on 0,72. Jos koulutuksen järjestäminen edellyttää, että opiskelijalla on henkilökohtainen koulunkäyntiavustaja, näiden opiskelijoiden suorittamien opiskelijavuosien korotuskerroin on 1,75.

14 §

Majoituskertoimet ammatillisessa koulutuksessa

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen koulutuksen rahoituksesta annetun lain

28 §:ssä tarkoitetut majoituskertoimet ovat seuraavat:

- 1) ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 §:n 2 momentissa tarkoitetun sisäoppilaitosmuotoisen koulutuksen majoitusedun kerroin 1,73;
- 2) mainitun lain 37 §:n 3 momentissa tarkoitetun majoitusedun kerroin 1; ja
- 3) mainitun lain 38 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisopetuksen erityisen koulutus-tehtävän majoitusedun kerroin 4,2.

15 §

Rahoitusosuuksien jakautuminen oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 29 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua suoritusrahoitusosuudesta jaetaan 26 prosenttia tutkintojen perusteella ja 74 prosenttia tutkinnon osien perusteella.

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 29 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vaikuttavuusrahoitusosuudesta jaetaan 37,5 prosenttia 35 §:ssä tarkoitetun opiskelijapalautteen ja 37,5 prosenttia työelämäpalautteen perusteella sekä 25 prosenttia sillä perusteella, kuinka moni koulutuksen aloittaneista on suorittanut tutkinnon.

16 §

Rahoituskertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettun erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän perusteella järjestettävässä koulutuksessa koulutusalojen ja tutkintojen rahoituskertoimet ovat seuraavat:

- 1) humanistinen ja kasvatusala 1,32;
- 2) kulttuuriala 1,4, kuitenkin musiikkialan perustutkinto 1,64;

3) yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala 1;

4) luonnontieteiden ala 1,04;

5) tekniikan ja liikenteen ala 1,32, kuitenkin:

a) elintarvikealan perustutkinnon meijerialan osaamisala 1,53;

b) merenkulun perustutkinto 1,47;

c) logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisalan autonkuljettajakoulutuksessa 1,53 ja linja-autonkuljettajan sekä yhdistelmäajoneuvonkuljettajan koulutuksessa 1,73;

d) lentokoneenasennuksen perustutkinto 1,64; ja

e) rakennusalan perustutkinnon maanrakennuskoneenkuljetuksen osaamisala 1,73;

6) luonnonvara- ja ympäristöala 1,69;

a) metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala 2,35;

b) muu kuin a kohdassa tarkoitettu metsäalan perustutkinto 1,99; ja

c) hevostalouden perustutkinto 1,88; sekä
7) sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala 1,18, kuitenkin liikunnan ohjauksen perustutkinto 1,46; sekä

8) matkailu-, ravitsemis- ja talousala 1,32.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmistavan koulutuksen rahoituskerroin on 1,35.

17 §

Erityisopetuksen kertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittaman opiskelijavuoden kerroin on 0,7.

Erityisopetusta saaneen opiskelijan suorittaman tutkinnonosan kerroin on 0,7.

18 §

Koulutustasokertoimet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon koulutustasokerroin on 0,95.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon osan koulutustasokerroin on 0,95.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman opiskelijavuoden koulutustasokerroin on 0,95.

19 §

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuuksien jakautuminen

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 36 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua suoritusrahoitusosuudesta jaetaan 200/451 tutkintojen perusteella ja 251/451 tutkinnon osien perusteella.

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 36 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vaikuttavuusrahoitusosuudesta jaetaan 3/10 43 §:ssä tarkoitettun opiskelijapalautteen ja 3/10 työelämäpalautteen perusteella, 2/10 sillä perusteella, kuinka moni koulutuksen aloittaneista on suorittanut tutkinnon sekä 2/10 tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä.

20 §

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusosuuksien jakautuminen

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua

suoritusrahoitusosuudesta jaetaan 1/4 tutkintojen perusteella ja 3/4 tutkinnon osien perusteella.

Lukiolaissa, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettun koulutuksen rahoituksesta annetun lain 37 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vaikuttavuusrahoitusosuudesta jaetaan 3/10 43 §:ssä tarkoitettun opiskelijapalautteen ja 3/10 työelämäpalautteen perusteella, 2/10 sillä perusteella, kuinka moni koulutuksen aloittaneista on suorittanut tutkinnon sekä 2/10 tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä.

21 §

Koulutustasokertoimet oppisopimuskoulutuksessa

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon koulutustasokerroin on 0,95.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman tutkinnon osan koulutustasokerroin on 0,95.

Vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan opiskelijan suorittaman opiskelijavuoden koulutustasokerroin on 0,95.

22 §

Opiskelijavuoden hinta ansio- ja liikennelentäjän ammattiin valmistavassa koulutuksessa

Suomen Ilmailuopistolle ansio- ja liikennelentäjän ammattiin valmistavan koulutukseen myönnettävän valtion rahoituksen opiskelijavuosikohtainen hinta on x.

23 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Asetuksen 3 §:ää sovelletaan, jos koulutuksen järjestämislupaa koskeva hakemus on tullut vireille tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

24 §

Lukiokoulutusta koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä säädetään asetuksen 4 §:n 12 momentissa lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen painokertoimesta, painokertoimet ovat:

- 1) vuonna 2017 painokerroin on 1,7;
- 2) vuonna 2018 painokerroin on 1,95; ja
- 3) vuonna 2019 painokerroin on 2,3.

Poiketen siitä, mitä säädetään 4 §:n 2 momentissa säädetystä suoritettujen opintojen kertoimesta, vuonna 2017 kerroin on 0,05, vuonna 2018 kerroin on 0,06 ja vuonna 2019 kerroin on 0,07.

Poiketen siitä, mitä säädetään asetuksen 5 §:n 1 momentissa rahoitusosuuden jakautumisesta varainhoitovuonna 2017—2019 suoritusrahoitusosuudesta myönnetään 100 prosenttia ylioppilastutkintojen perusteella ja 0 prosenttia lukion oppimäärän perusteella.

Poiketen siitä, mitä säädetään asetuksen 4 §:n 7 momentissa painokertoimesta, painokertoimet ovat:

- 1) vuonna 2017 painokerroin on 0,005;
- 2) vuonna 2018 painokerroin on 0,006; ja
- 3) vuonna 2019 painokerroin on 0,007.

Poiketen siitä, mitä säädetään asetuksen 4 §:n 8 momentissa painokertoimesta, painokertoimet ovat:

- 1) vuonna 2017 painokerroin on 0,025;
- 2) vuonna 2018 painokerroin on 0,027; ja
- 3) vuonna 2019 painokerroin on 0,034.

Poiketen siitä, mitä säädetään asetuksen 4 §:n 9 momentissa painokertoimesta, painokertoimet ovat:

- 1) vuonna 2017 painokerroin on 0,12;
- 2) vuonna 2018 painokerroin on 0,13; ja
- 3) vuonna 2019 painokerroin on 0,17.

25 §

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusosuuksien jakautumista koskevat siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään, varainhoitovuosina 2017 ja 2018 suoritusrahoitusosuus myönnetään ainoastaan tutkintojen perusteella. Varainhoitovuonna 2019 suoritusrahoitusosuudesta myönnetään 60 prosenttia tutkintojen perusteella ja 40 prosenttia tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien perusteella. Varainhoitovuonna 2020 suoritusrahoitusosuudesta myönnetään 3/7 tutkintojen perusteella ja 4/7 tutkinnon osien ja valmentavan koulutuksen osien perusteella.

Poiketen siitä, mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, varainhoitovuosina 2017—2019 perusrahoitusosuus myönnetään ainoastaan tulosmittarin perusteella.

26 §

Ansio- ja liikennealentäjäkoulutusta koskeva siirtymäsäännös

Tämän asetuksen x §:ssä säädetty rahamäärä vastaa sitä koulutuksen rahoituslaissa (/2015) tarkoitettua rahoitusindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2017 tammikuussa Suomen Ilmailuopistolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus on laskettu.